T.T.D. Religious Publications Series No. : 804
Price : Rs.

ముదివర్తి కొండమాచార్య జీవిత విశేషాలు

శ్రీమాన్ ముదివర్తి కొండమాచార్యులు నెల్లూరు జిల్లా గూడూరు వాస్తవ్యులు. జననం 02.09.1923. మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ 'విద్వాన్' పట్టభద్రులు. నెల్లూరు జిల్లా పరిషత్తు ఉన్నతపాఠశాలల్లో 30 సం॥లు ప్రధానాంధ్రపండితులుగా పనిచేసి ఉద్యోగవిరమణానంతరం 1980 లో తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వారి పుస్తక ప్రచురణ విభాగంలో ఉపసంపాదకులుగా చేరి ప్రస్తుతం ఆ విభాగ సమన్వయకర్తగా పనిచేస్తున్నారు.

ముదివర్తి వారు తమ 'ధర్మదీక్ష'తో కవితావ్రతమారంభించి అమరసందేశము, వీరమనీడు, నారాయణమ్మ, పూర్ణాహుతి వంటి నలభైకిపైగా పద్య, గద్యకృతులు ప్రచురించారు. తాళ్లపాక అన్నమాచార్యులు. పెద తిరుమలాచార్యులు, చిన తిరుమలాచార్యుల అధ్యాత్మసంకీర్తనల్లో 1500 పదాలను సీసపద్యాలుగా మలచి అమృతసారము, అన్నమయ్య విన్నపాలు, బ్రహ్మగాంధర్వము, ఆనంద నిలయము, శ్రీనివాసతేజము అనే శీర్షికలతో పంచప్రబంధాలను ప్రకటించారు.

వీరి రచనలు తిరుపతి వేంకటకవులు, శేషాద్రిరమణకవులు, వేటూరి, పింగళి, రాళ్లపల్లి, రాయప్రోలు, విశ్వనాథ, గడియారం వేంకటశేషశాస్త్రి, దీపాల పిచ్చయ్యశాస్త్రి, మధునాపంతుల, పుట్టపర్తి, విద్వాన్ విశ్వం, దివాకర్ల, కరుణశ్రీ, సినారె, దాశరథి, కుందుర్తి, ఆరుద్ర, ఆత్రేయ, గుంటూరు శేషేంద్రశర్మవంటి కవీంద్రుల ప్రశంసలందుకున్నాయి.

వివిధ విశ్వవిద్యాలయాలలో వీరి గ్రంథాలు పాఠ్య గ్రంథాలుగా నిర్ణయించబడ్డాయి. వీరి రచనలపై శ్రీవేంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయంలో పరిశోధనలు జరిగాయి.

టి.టి.డి ప్రచురించిన భారత, భాగవతాలలో కొన్ని భాగాలకు వీరు వ్యాఖ్యానం రచించారు. కవిశేఖర, విద్వత్కవి శిరోమణి, మహాకవి బిరుదాంకితులు శ్రీ ముదివర్తి కొండమాచార్యులవారు ఆంధ్రదేశంలో పలు నగరాల్లో అనేక సన్మానాలు పొందారు. 2006 సం॥నికి పొట్టిశ్రీరాములు తెలుగు విశ్వ విద్యాలయం వారి ప్రతిభాపురస్కారాన్ని గ్రహించారు.

Printed and Published by Sri K.V.Ramanachary, I.A.S., Executive Officer, T.T.Devasthanams, Tirupati and printed at T.T.D. Press, Tirupati.

శ్రీనివాసతేజము

రచన

విద్వాన్ ముదివర్తి కొండమాచార్యులు

ప్రచురణ
తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు, తిరుపతి

శ్రీనివాసతేజము

(తాళ్ళపాక అన్నమాచార్యులు, తాళ్ళపాక పెదతిరుమలా
చార్యులు, తాళ్ళపాక చినతిరుమలాచార్యులు రచించిన
అధ్యాత్మ సంకీర్తనలకు సీసపద్యానుసరణము)

రచన

విద్వాన్ ముదివర్తి కొండమాచార్యులు

ప్రచురణ

కార్యనిర్వహణాధికారి
తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు, తిరుపతి
2009

SRINIVASATEJAMU
(Adaptation of Tallapaka Annamacharya's,
Tallapaka Pedatirumalacharya's,
Tallapaka Chinatirumalacharya's Adhyatma
Sankirtanas into Telugu *'sisam'* Verses)

by
Vidwan Mudivarti Kondamacharyulu

T.T.D. Religious Publications Series No: 804

© All Rights Reserved

T.T.D.First Edition: 2009

Copies : 1,000

Published by
Sri. K.V. Ramanachary, I.A.S.,
Executive Officer,
Tirumala Tirupati Devasthanams,
Tirupati.

***D.T.P.* at**
Chief Editor's Office, TTD, Tirupati.

Printed at
Tirumala Tirupati Devasthanams Press,
Tirupati.

తొలిపలుకు

అపూర్వపదభూషలతో ఆంధ్రవాగ్దేవతను అలంకరించిన తాళ్ళపాక అన్నమాచార్యులు (1408–1503), వారి కుమారుడు పెదతిరుమలాచార్యులు (1468–1553), వారి పుత్రుడు చినతిరుమలాచార్యులు (1493–1553) ఇలా తండ్రీ, తనయుడూ, మనుమడూ రచించిన అధ్యాత్మ శృంగార సంకీర్తనల్లో పోయినవి పోగా పద్నాలుగువేలకు కొంచెం తక్కువగా 29 సంపుటాలలో ఈనాడు పాఠకులకు లభిస్తున్నాయి.

పదకవితా పితామహుడనీ, హరికీర్తనాచార్యుడనీ ప్రఖ్యాతి వహించిన అన్నమాచార్యులు, కవితార్కిక సింహుడనీ, శ్రీ రామానుజ సిద్ధాంత స్థాపనా చార్యుడనీ వాసికెక్కిన పెదతిరుమలాచార్యులు, అష్టభాషా చక్రవర్తి యని పేరు గడించిన చినతిరుమలాచార్యులు శ్రీనివాస భక్తిసామ్రాజ్యాన్ని 150 సంవత్సరములు అవిచ్ఛిన్నంగా పరిపాలించిన మహామహులు; మహాభాగవత శిఖామణులు; గేయ కవితకు ఆద్యులు.

అహోబల మఠాధిపతియైన శ్రీ ఆదిశఠగోప యతీంద్రుల నాశ్రయించి విశిష్టాద్వైత సిద్ధాంతోపదేశము పొందిన అన్నమయ్య ఏ ప్రతిభతో, ఏ తపశ్శక్తితో భక్తి, తత్త్వ, నీతి, ధర్మ, వైరాగ్యాది బోధకములైన గేయాలు రచించాడో అదే అసాధారణ భావనాబలంతో, విషయవైవిధ్యంతో ఆయన దారి ననుసరించి ఆ యంతస్తుకే చేరగల్గిన పాటలను వారి కుమారుడూ, మనుమడూ రచించారు.

అఖిలాండ కోటి బ్రహ్మాండ నాయకుడైన శ్రీనివాసునకు తాళ్ళపాక పదకవిత్రయం వారు విన్నపం చేసిన కేవల అధ్యాత్మ సంకీర్తనలే రమారమి మూడువేల వరకున్నాయి. వాటిలో తనకు రుచించిన సుమారు 300 సంకీర్తనలను పాట పాడుటకు చేతగాని వారి కొఱకు, చదువు కొనుటకు వీలయిన సీసపద్యాలుగా మలచి మూలసంకీర్తనలతో పాటు తన పద్యాల్ని జతపరచి శ్రీనివాసతేజమనే ప్రబంధాన్ని శ్రీమాన్ ముదివర్తి కొండమాచార్యులు 1992లో ప్రచురించారు.

ఇహపర శ్రేయోదాయకమైన తాళ్ళపాక కవుల వాఙ్మయాన్ని విశ్వవ్యాప్తం చేయడానికి దీక్ష వహించిన తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం విద్వత్కవులుగా

వినుతిగాంచిన ముదివర్తి వారి శ్రీనివాసతేజ ప్రబంధాన్ని స్వీయ ప్రచురణగా స్వీకరించి ప్రకటిస్తున్నది. ఈ రచనను రసజ్ఞులైన భక్తజనులు ఆదరించగలరని ఆశిస్తున్నాను.

(కె.వి.రమణాచారి)
కార్యనిర్వహణాధికారి
తి.తి.దేవస్థానములు, తిరుపతి.

తిరుపతి,
రథసప్తమి,
02-02-2009.

ఉభయకవిమిత్రులు, ఉద్దండపండితులు

శ్రీ మల్లంపల్లి శరభేశ్వరశర్మగారు

కేంద్రీయ విద్యాపీఠము
తి రు ప తి

వ స్తు క థ న ము

ఈ తిరుపతినివాసములో నిర్వ్యాజమైన స్వామి దయవలన నాకు శ్రీ ముదివర్తి కొండమాచార్యులవారితో హార్దికమైన సంసర్గ మేర్పడినది. అన్నమాచార్యుల అధ్యాత్మ సంకీర్తనములకు పద్యరూపము నలవరించి తాము రచించిన అమృతసారము, బ్రహ్మగాంధర్వము, అన్నమయ్య విన్నపాలు, ఆనందనిలయము, శ్రీనివాసతేజము మొదలగు గ్రంథములను దయతో వారు నా కనుగ్రహించి తమ సహజసౌజన్యము వలన నా యభిప్రాయ మడుగుట యన్నవ్యాజముతో నన్ను మన్నించినారు. ఇది సజ్జనులసరణి. నా అర్హతను పట్టికాక వారి ఆదేశగౌరవమును పురస్కరించుకొని నాకు తోఁచిన నాలుగుమాటలు వ్రాయుచున్నాను.

వాస్తవమునకు నేటివఱకు నేను అన్నమాచార్యుల సాహిత్య గ్రంథమును మూర్కొనని జడుఁడను. శ్రీ కొండమాచార్యులవారి గ్రంథములె అన్నమాచార్యుల సన్నిధికి నన్ను జేర్చినవి. నా దృష్టిలో అన్నమాచార్యుల సన్నిధికిని, స్వామిసన్నిధికిని భేదము కనిపించుటలేదు. ఈ శ్రేయస్సరణికి మొదటికొండమెట్టైన కొండమాచార్యులకు ప్రణామములు.

శ్రీ శేషశైలనాథుని అనంతకల్యాణగుణామృతమును యావజ్జీవమును ఆరఁగ్రోలి తన్మయుఁడై వేయినోళ్లతో సంకీర్తనములు పాడి ప్రపన్నకోటికి ఆ యమృతమును నెఱచూఱ లిచ్చి ధన్యజీవనుండైన శ్రీ తాళ్లపాక అన్నమాచార్యుల సాహిత్యక్షీరసముద్రములో అవగాహనము చేసినకొలఁది విస్మయానందములు తలమున్కలై అది స్వామిమహిమకు ఆంధ్రభాషామయమైన ఒక వివర్తముగా భాసింపక మానదు.

త్రేతాయుగములో రఘుకులస్వామికి వాల్మీకివలె, ద్వాపరాంతములో యదుకులస్వామికి వేదవ్యాసునివలె, కలియుగములో తిరుమలస్వామికి నిజకీర్తి సంకీర్తనమునకు అన్నమయ్యయే దొరకెను. సనక సనందనాదుల జ్ఞానవైభవము, నారదుని గానవైభవము అన్నమయ్యలో వియ్యమొందినవి.

చెప్పిన ఫణితిలో చెప్పక, పాడిన సరణిలో పాడక, ప్రత్యుషః పద్మముల వలె నిత్యనూతనములు, రసనిర్భరములు నైన వేలకొలది సంకీర్తనములను పరువము తప్పని ప్రతిభతో పాడుట అతిమానుషమైన భగవద్విభూతి! స్వామి మహిమవలెనే అన్నమయ్యప్రతిభయును అమేయమును, అక్షయ్యమును.

“తరించుటకు ఒక్క సంకీర్తనమే చాలును; తక్కినవి నీ శ్రీభాండారమున దాఁగియుండనిమ్ము” అని అన్నమయ్య ఏ ముహూర్తములో నన్నాఁడో కాని గోవర్ధనగుహలలో గోవత్సములవలె బహుకాలము దాఁగియుండి ఈ సంకీర్త నములు మాఁగి తీపులూరుచున్నవి.

వీనిని అన్నమాచార్య లెట్లు పాడెడివారో, వారి పుత్త్ర పౌత్త్రు లెట్లు పాడిరో నేఁడు మనకు తెలియదు.

నిన్న మొన్నటి శ్రీ త్యాగరాజస్వామి కృతులకు వలె ఒక నిర్దిష్టమైన గాన సంప్రదాయము వీని కేర్పడియున్నట్లు తోఁచదు.

నేఁడు వీనిని గానముచేయుపద్ధతిలో అనర్ఘమైన సాహిత్యాంశము అడుగున పడిపోయి ఆపాతమధురమైన సంగీతాంశమే పైకి తేలుచుండుట గమనించుచున్నాము

సంగీతము శ్రవణసమకాలములోనే యిసుకలోనికి పాఱిన నీరువలె చెవిలో నింకిపోవును. ఆలోచనామృతమైన సాహిత్యము హృదయావగాహియగు నవకాశమే కలుగుట లేదు. ఈ రీతిగా సంగీతముతోడి అతిపరిచయమువలన సాహిత్యము ఉపేక్షింపఁబడునపచారము సంభవించుచున్నది. ఏవంవిధమైన అనర్థమును నివారించుటయందు కొండమాచార్యులవారి ప్రయత్నము సార్థక మగుచున్నది. మఱియును సంగీతపుతెఱ తొలఁగించుటవలన కలిగెడి క్షతి లేదని నిరూపించుచున్నది. తాళ్లపాక సాహిత్యసరస్వతియొక్క నిరాభరణసుందరమైన నిజరూప సందర్శనమున కవకాశమును గల్పించుచున్నది.

గానసమర్థులు గానముచేసి యానందింపఁ జేయుదురుగాక ! అందుకని సంగీతసరణి యెఱుఁగనివారు చదువుకొని యానందించుటకు ఒకరి యభ్యంతర మేమి ?

మఱియును అన్నమాచార్యసాహిత్యము ప్రాచేతసకృతివలె “పాఠ్యే గేయే చ మధురమ్” అను నికషోపలమునందు నిగ్గులు దేఱునుగదా ! వస్తుస్థితిని విచారించినచో అసలు మొదటినుండియును మన భాషలో పద్యకవితకున్న ప్రతిపత్తి పదకవితకు లేదు. అన్నమాచార్యులప్రతిభ తిక్కనాదులైన యే మహాకవుల ప్రతిభకును తీసిపోవునదికాదు. అది ఒకవిధముగా పదకవితానీహారావరణము నందు పొనుఁగుపడి యున్నదనియే చెప్పవలెను. అది పద్యకవితలోనికి వచ్చినచో నెట్లుండునో దాని స్వరూపమును తమ రచనలచేత కొండమాచార్యులవారు ప్రయోగాత్మకముగా నిరూపించిరి.

పద్యరచనాశిల్పమునందు, భాషాప్రభుత్వమునందు కొండమాచార్యుల వారు పూర్వాంధ్రమహాకవులతో సమానముగా నెన్నఁదగిన సర్వపథీనులు. అంతేకాక అవిరతమైన గాఢభావనతో అన్నమాచార్యహృదయము నారాధించి భ్రమరకీటన్యాయముగా సారూప్యసిద్ధి నొందియున్న ప్రపన్న శిరోమణులు, పరిణత ప్రజ్ఞులు. అనితరసాధ్యమైన యీ కార్యమునకు స్వామిచేత నెన్ను కొనఁ బడిన ధన్యులు. పదమును పద్యమున కొదిగించుటలోని వీరి నైపుణ్యము నిర్మాణమార్మికులకు మాత్రమే తెలియుటకు వీలైనది. పదములోని భావవిన్యాసములే–పదములోని పదబంధములే తమంతట తాము వినోదము నకు పద్యరూపమును ధరించినట్లున్నదే కాని ఎచ్చటను పరహస్త స్పర్శ గోచరించుట లేదు. ఇది నాన్యతో దర్శనీయమైన రచనాసిద్ధి. సూక్ష్మముగాఁ జెప్పవలెనన్నచో కిల మూరిన రాఁగిఱేకులకు పులికాపు పెట్టినట్లు, బూజుపట్టిన తాటియాకులకు కాకరాకుపసరు పూసినట్లు, దూగఱకప్పిన యద్దమును వెలిమిడితో తుడిచినట్లు కొండమాచార్యుల పద్యరచనలో నిర్మృష్టమై అన్నమాచార్యుల స్వరూపము సరిక్రొత్తలుగా నిగ్గులుదేఱుచున్నది. నాకు అన్నమాచార్యులకాలములో లేకపోయితినే అన్న విచారము లేదు. కొండమాచార్యులకు సమకాలికుఁడ నైనందుకే గర్వపడుచున్నాను.

అభిజ్ఞులే ప్రమాణము.

మహారచయిత

శ్రీ శార్వరి గారు

మాస్టర్ సి. వి. వి. యోగపాఠశాల
20-3-5 బి శివజ్యోతినగర్
తి రు ప తి - 517 507

మల్లెలు, గులాబీలు దోసిలినిండా పోసి వాటిపరిమళాన్ని పరిచయం చేయడం పరిహాసమవుతుంది.

కొన్ని పుస్తకాలకు పరిచయాల అవసరం ఉండదు. అవి అన్నికాలాలకు పనికొచ్చే పుస్తకాలు. అవి కాలానికి కట్టుబడవు.

మరికొన్ని పుస్తకాలకు పరిచయాలు మస్తకాలే. అవి లేకుంటే వాటివిలువ పడిపోతుంది. ఇంకొన్ని పుస్తకాలున్నాయి. వాటికి ఏ చిన్నపరిచయం, పీఠిక అయినా బరువే అనిపిస్తుంది.

సహజసౌందర్యరాశికి స్వర్ణాభరణాలూ బరువులే.

పూజ్యులు శ్రీ ముదివర్తి కొండమాచార్యులుగారు కవిత్వీకరించిన అన్నమయ్య ఆధ్మాత్మికసంకీర్తనలసంపుటి "శ్రీనివాసతేజము" మొదటిశ్రేణికి చెందింది. ఇది పరిచయం అవసరంలేని దివ్యప్రబంధం.

మధురకవి పోతనామాత్యుని భాగవతానికి ఎవరి ఉపోద్ఘాతాలు అవసరం? పరమ భాగవతశిఖామణి తాళ్లపాక అన్నమాచార్యసంకీర్తనలకు ఎవరి పరిచయం అవసరం ?

ఇది శ్రీ కొండమాచార్యులవారు సీసాలలోనింపిన అన్నమయ్య ఆధ్యాత్మికసుధ.

కనుక నాలుగుమాటలు అన్నమయ్యనుగురించికాదు, కొండమయ్యను గురించి ...

శ్రీ కొండమాచార్యులుగారు ఎవరో మొన్నమొన్నటివరకు నాకు ఎరుక లేదు. క్షమించాలి, లోగడ వారిరచనలూ చదవలేదు. ఏ పత్రికలోనూ వారి పుస్తకాలపై నేను సమీక్ష రాసింది లేదు.

ఇటీవల దేవస్థానం ఆఫీసులో పి. ఆర్. ఓ. డా॥ రావుల సూర్య నారాయణమూర్తిగారిని కలిసినపుడు ప్రక్కకుర్చీలో వున్న ఒక బక్కవ్యక్తిని చూపించి 'వీరు తెలియదా ?' అని ప్రశ్నించారు. సిగ్గుపడ్డాను. ఎవరో ఒక విశిష్టవ్యక్తి కాకుంటే, నేను పరిచయం చేసుకోదగిన పూజ్యులు కాకుంటే సూర్య నారాయణమూర్తిగారు ఆ మాట అలా అనరు. 'తెలియదండీ ! పరిచయంలేదు' అంటూనే వా రెవరో పరిచయం చేయకముందే లేచి నమస్కరించాను.

విచిత్రం ఏమంటే వారినీ ఆయన అదేప్రశ్న వేశారు. 'వీరు తెలియదా' అని నన్ను చూపి.

అలా పరిచయమైనవ్యక్తి కొండమాచార్యులుగారు. "బక్కనివాడెకాని బహుధా బలమున్న ఎడంద' అనిపించింది మొదటిపరిచయంతోనే.

ఆయన ఎంతో మితభాషి. గంటసేపట్లో ఆయన నాలుగుమాటలు మాట్లాడారేమో ! అంతే.

చిరుహాసం ! నిశితమైన లోచూపు, గుండెలోతుల్లోకి చొచ్చుకుపోయే వాడితనం, పోతపోసిన పాండిత్యం, స్థితప్రజ్ఞత్వం– ఇవీ ఆయనసొమ్ములు; ఆయన వలువలు–విలువలు.

'నీ స్నేహితులు ఎవరో చెప్పు
నీగురించి నేను చెబుతాను'
అని ఒక ఆంగ్లసామెత.

శ్రీ కొండమాచార్యులవారు డాక్టర్ రావూరిభరద్వాజ, ఆచార్యఆత్రేయ, యస్వీ భుజంగరాయశర్మగారలు తన మిత్రులుగా పరియంచేసుకున్నారు. వారు ముగ్గురూ నాకూ ఆత్మీయులేకనుక శ్రీ కొండమాచార్యులుగారు నాకు ఆత్మబంధువే అయినారు.

వీరి "శ్రీనివాసతేజము" పదకవితాపితామహుడు శ్రీ తాళ్లపాక అన్నమాచార్యులు గానంచేసిన వేనవేలసంకీర్తనలలోంచి ఏర్చికూర్చిన నూట డెబ్బై ఆధ్యాత్మికభావపూర్ణసంకీర్తనలకు, అన్నమయ్యకుమారులు పెదతిరుమలాచార్యులు, ఆయనకుమారులు చినతిరుమలాచార్యులు అదేవరుసలో రాసిన మరికొన్ని తాత్త్విక కీర్తనలకు పద్యానువాదం. తాళ్లపాకసంకీర్తనాచార్యత్రయంగా ప్రసిద్ధులైన వీరు రాసి, పాడి, పరవశించిన తెలుగుకీర్తనలను మరలా తెలుగులోకి అనువదించడం,

ఏమిటని కొందరు అనుకోవచ్చు. 'సీసపద్యానుసరణం' అన్నారు శ్రీ కొండమా చార్యులు. 'అనుసంకీర్తనం' అంటాను నేను.

ఎందుకంటే ....

తెనుగునాట తెలుగునోట పాట ఎంతమధురంగా నర్తిస్తుందో, తెలుగు పద్యం అంతగానూ అలరిస్తుంది. ఒక్క తెలుగుపద్యానికే ఆ నడకలువచ్చు; ఆ నటనలు వచ్చు; ఆ వయ్యారాలు తెలుసు. పద్యాన్ని అభినయపూర్వకంగా, రాగభావయుక్తంగా, విరిచి చదవడం తెలుగువారికే చేతవును. కవిత్వరసరమ్య లోకాలలో విహరించడం మనవారికే తెలుసు. తెలుగుపద్యంవంటి సాహితీప్రక్రియ మరే భారతీయభాషలోనూ లేదు. విదేశీభాషలలో అసలేలేదు.

అంటే పద్యరచన తెలుగువారిసొత్తు. పద్యపఠనమాధుర్యం తెలుగుపఠితల సొత్తు.

ఒకసారి మననంచేసిన పద్యాన్ని జీవితంలో మరచిపోము. చిన్ననాట కంఠస్థంచేసినపద్యాలు ఇప్పటికీ మనకు జ్ఞాపకం వున్నాయికదా !

మధ్యకాలంలో చదివిన వందలవేలవచనగ్రంథాలలో నాలుగువాక్యాలు జ్ఞాపకం వున్నాయా? కనుక పద్యంవిలువ తరగనిదే ! అందులోనూ సీసపద్యాలు, ఆటవెలదులు, తేటగీతులు ముప్పేట రసహృదయాలను అల్లుకుపోతాయి.

నిజమే. అన్నమాచార్యులకీర్తనలు తెలుగులోనే వున్నాయి. ఆయన పండి తుడు కాదు. ఉభయభాషాప్రవీణుడూ కాదు. చదువుసందె లబ్బినవాడు కాడు. ఆయనవాణి, బాణి ప్రజలది. ఆయన ప్రజలభాషలో, ప్రజలగొంతుతో, ప్రజల మధ్య పాడాడు. పరవశంతో ఆడాడు. తన్మయత్వంతో నర్తించాడు. తన హృదయం విప్పి చెప్పలేని అనుభూతిని అలతి అలతి పదాలలో పొదిగి 'పదకవి' అయినాడు.

ఎప్పటి అన్నమయ్య ! 15వ శతాబ్దివాడు. వారికుమారుడు, మనుమడు 15, 16 శతాబ్దులవారు. వారు వాడినభాషకు 20వ శతాబ్దంలో మనం వాడేభాషకు ఎంతో భేదం వుంది. ఇప్పుడు ఒకప్రాంతంవారి మాండలికాలు, పలుకుబడులే మరోప్రాంతంవారికి అర్థం కావడం లేదుకదా ! మరి అన్నమయ్యకు మనకు అయిదువందలసంవత్సరాల దూరం ! ఆ భాష, అలనాటిభాష ఎన్ని మార్పులకు

లోనైవున్నదోకదా ! అందుకే అన్నమయ్య 'పదా'లలోని పదాలు కొన్ని మనకు అర్థంకావు. ఆ'యాస' వేరు; ఆ'బాస' వేరు. అయినా ఆయనది 'పాటబాస'; పామరుల నలరించిన 'యాసబాస' కొంత అది. కనుక అన్నమాచార్యులవారి భావాన్ని యథాతథంగా అనువ్యక్తీకరించడానికి శ్రీ కొండమాచార్యులు పూను కోవలసి వచ్చింది. అన్నమయ్యవాగమృతాన్ని శ్రీ కొండమాచార్యులుగారు సీసాలలో నింపారు. ఆత్మకింపైన విషయాలు ఇవి. పరానికి బాటలుచూపి వెలుగులు వెలార్చే భావాలు ఇవి. అన్నమయ్యలో జటిలం అయిన పదాల్ని శ్రీ కొండమాచార్యులవారి పద్యాలలో స్పష్టంగా అర్థంచేసుకోవచ్చు.

శ్రీ కొండమాచార్యులుగారు బాగా చదువుకున్నవారు. సింహపురీయు లేమో, పాండిత్యం ముందుపుట్టి తర్వాత వీరు పుట్టి ఉండవలె. భాషాశ్వం పైన స్వారిచేయడం వీరిసొత్తు. అలతి అలతి పదాలతో పోతనగారివలె పద్యం నడిపించ గల దిట్ట. ప్రతి పద్యంలోనూ యోగతత్త్వరహస్యాలు, అధ్యాత్మవిషయాలు పొందు పరిచారు. ఇది అనన్యసాధ్యం.

అన్నమాచార్యులు 170, పెదతిరుమలాచార్యులు 127, చినతిరుమలా చార్యులు 29 సంకీర్తనలు శ్రీ కొండమాచార్యసుకృతికి పాత్రమైనాయి. వీరిలో శ్రీ పెదతిరుమలాచార్యులు శ్రీ రామానుజసిద్ధాంతస్థాపనాచార్యుడు. మహాపండితుడు, తార్కికుడు. ఈ కీర్తనల్లో ఎడనెడ బౌద్ధ జైన శంకరమతాలను ఖండించిన సందర్భాలూ ఉన్నాయి.

ఇది, ముఫ్వురు వేర్వేరుపదకవుల సంకీర్తనలసంపుటి అయినా, ఒకే కుటుంబంవారు కనుక, ఏకతాభావనకు కొదవ లేదు. మన భక్తకవులు శృంగారాన్ని వైరాగ్యాన్ని సమదృష్టితో చూచేవారు. వాత్స్యాయనుడు, యోగి వేమన, భర్తృహరి మొదలైన మహాయోగులు రక్తిలోంచి 'విరక్తి' సాధించారు. అన్నమాచార్యులు శ్రీ వేంకటేశునిపరంగా, శ్రీ పద్మావతీదేవిపరంగా ఎంతో శృంగారాన్ని వెలయింపచేశారు. శృంగారాన్ని దర్శించిన కళ్ళతోనే పరాన్ని దర్శింప చేసుకున్నారు.

'శ్రీనివాసతేజము' అనే గ్రంథానికి ప్రబంధగౌరవం వుంది. శ్రీ కొండమా చార్యులుగారు ఇష్టదేవతాస్తుతిగా ఎన్నుకున్న సంకీర్తనం.

"ఘనుఁడు దాతఁడె మము గాచుఁగాక హరి
అనిశము నే మింక నతని కె శరణు"

దీనికి శ్రీ ఆచార్యులవారి ప్రతికృతి :

ఎవనినాభిజనించి రీ చతుర్ముఖముఖ్యు
లెవ్వండు రక్షకుం డిన్నిటికిని;
ఎవ్వండు మూలమౌ యీ చరాచరసృష్టి
కతని శరణుంజొత్తు మవల నివల"

'అవల, నివల' పదప్రయోగంలోనే కావ్యలక్ష్యం, ప్రయోజనం కనిపిస్తుంది.

పోతన్నగారిపద్యం 'ఎవ్వనిచే జనించు' ఈ సందర్భంలో జ్ఞప్తికిరావడం సహజం. అయితే శ్రీ ముదివర్తివారి బాణీ పోతన్న బాణీయే.

ఎంతచదివినా భగవంతునిజాడ తెలియదు. వేదాలు గాలించినా పరమాత్మ గ్రాహ్యంకాదు. ఆయన అగమ్యగోచరుడుకదా! ఎంతచదివినప్పటికి మాయ తెలియునా? అన్నారు అని ఆదిశంకరుల 'మాయావాదంపై, ఒక మొట్టికాయ వేశారు. శ్రీ రామానుజాచార్యులు పూర్ణయోగి. 24 యోగాంశలు పుణికి పుచ్చుకున్నవారు. సాక్షాత్తు శ్రీరాముని అనుజుడైన లక్ష్మణుని అవతారమూర్తి. రామానుజమతానుయాయులు ఈ పదకవులు ముప్వురు.

బ్రహ్మాన్ని తెలియడానికి ఆగమాలు అవసరం లేదు. షోడశోపచారాలు అవసరం లేదు. సాధన మాత్రం చాలును.

"దేవతాంతరంబు లన్నియు మానినదియే సుకృతంబు
కామక్రోధము లుజ్జగించుటయే కల్యాణానుభవము
నేమముతోడుత విరక్తుం డగుటే నిర్మలానందము"

ఇది ఆధ్యాత్మికరహస్యం. నిర్మలమైన ఆనందాన్ని పొందడమే జీవుని లక్ష్యం. దీనిని శ్రీ కొండమాచార్యులుగారు చక్కగా నగిషీచెక్కిపెట్టారు.

"సకల మంత్రాంతర సాధనాంతరములు
మానినపుణ్యులు, జ్ఞానపూర్ణు,
లకలంకులు, విరక్తు, లన్యులం గొలువరు
యంత్రపుమాయలయందుం బొరలు
పరులకు మ్రొక్కరు; పాయరు నిజధర్మ;
మొకటియు వాంఛింప రుల్లమందు"

సకలయోగరహస్యాలను శ్రీ కొండమాచార్యులుగారు ఈ పద్యంలో నిక్షిప్తం చేశారు.

నిజమే. మంత్రాలు, తంత్రాలు, ఇతరప్రయోగాలు మానివేసినవారే యోగ శిఖరాలకు చేరుకున్నట్లు; వారే ఆత్మదర్శనం పొందినట్లు; బ్రహ్మజ్ఞానం పొందినట్లు. అలాంటివారికి ప్రాపంచికకళంకం అంటదు. వారే విరక్తులు. వారు ఇతరుల్ని ఆశ్రయించరు. ఆత్మాశ్రయు లవుతారు. స్వధర్మాన్ని పాటిస్తారు. శ్రీ భగవద్గీతలో శ్రీకృష్ణుడు చెప్పినది యిదే.

ఇలా చెప్పుకుంటూ పోతే కలం పరుగులుపెడుతూనే వుంటుంది. ఇది కాగితాలకు కరువుకాలం. పైగా అచ్చుబాధ. పుస్తకాలు రాయడం ఎంతకష్టమో, అందునా ఇటువంటి వేదాంతతాత్త్విక గ్రంథాలు అచ్చుకావడం ఎంత కష్టమో, పాఠకులకు అందించడం ఎంతకష్టమో, కొంత తెలిసినవాడిని కనుక, మరొక పద్యం ఉదాహరించి.... ముగిస్తాను.

ఈ పద్యంలో శ్రీకొండమాచార్యులవారి మూర్తిమత్వం దర్శనీయం. వారి జీవితలక్ష్యం ఇందులో ప్రతిబింబిస్తుంది. వారి మానవీయగరిమ ఇందులో ప్రతిఫలిస్తుంది.

"పరమమూర్తి ధ్యానపరుండు గావలె నొండె
పరతరానందాన వఱలవలయు
పరమార్థముగ నాత్మ భావింపవలె నొండె
పరమె తానైయుండి పరంగవలయు
భూతదయగల్గి, యింద్రియమ్ములజయమ్ము గలిగి...."

పరమపావనమూర్తిగా జీవనం సాగిస్తున్న శ్రీ ముదివర్తికొండమయ్య అన్నమయ్యను మనగుండెలలోకి మరింత చేరువగా తీసుకువచ్చారు. వారికి ఆ కొండదేవర కొండంత అండగా వుండాలని ఆశిస్తున్నాను.

కథకచక్రవర్తి

డాక్టరు రావూరి భరద్వాజగారు, డి. లిట్.

కాంతాలయం

159/2 RT. విజయనగర్ కాలనీ

హైదరాబాద్ - 500 457.

13-7-1992

ఇలానే సాగిపో

"కృత్యాద్యవస్థ" అన్నారు మహాకవులు.

నేను మామూలు కవిని కూడా కాదు. నేను రాద్దామనుకొన్నది కావ్యం కూడా కాదు.

"ఆరంభం ఓ పెద్ద అవస్థ" అన్నాడు ఓ ఆధునిక కవి.

కవిత్వానికేకాదు; వచనాని కయినా, ఈ అవస్థ తప్పదనుకొంటున్నాను.

కథంతా కళ్ళముందుంటుంది. పాత్రలన్నీ నన్ను రాసుకుంటూ, పూసుకుంటూ తిరుగుతుంటాయి. ముగింపుకూడా సిద్ధంగా ఉంటుంది. కానీ– కథాప్రారంభానికి అనువైన వాక్యం ఓ మంచివాక్యం దొరకదు. ఏదో – వో – చచ్చు పుచ్చు వాక్యంతో కథను లాగించేయడం, నా కెంతమాత్రం కష్టం కాదు. కానీ – అలా లాగించేశాక, నేను పడేబాధ – చా–లా–గా– ఉంటుంది.

ఓ మంచి ప్రారంభవాక్యం దొరక్క, నేను రాయడం మానేసిన కథలు, అరడజనుకు పైగానే ఉన్నాయి.

ఇవన్నీ ఇప్పు డిక్కడ చెప్పడాని క్కారణం, "ముదివర్తి"ని గురించి నేను చెప్పదలుచుకొన్న దాన్నెలా ప్రారంభించడమో తెలీకనే !

1947 నాటిమాట ! కాలే కడుపును చేతబట్టుకొని, ఊరూరూ, వాడవాడా నేను తిరుగుతున్న రోజులవి. ఏ ఊళ్ళోని ఏ మహాతల్లి నా కింత ముద్ద పెడుతుందో; అన్నం తిన్నాక, ఏ తల్లికి నేను హృదయపూర్వకంగా నమస్కరించాలో ఏ మాత్రం తెలీని రోజులవి.

నెల్లూరు చేరుకున్నాను. నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడుగారు తమ, జమీన్ రైతు వారపత్రికలో, నాకు ఆశ్రయం కల్పించారు. అంతదాకా, ఆచార్య

ఆత్రేయ చేసిన ఉద్యోగమది. ఒక పత్రికాకార్యాలయంలో ఉద్యోగిగా, నేను కాలుమోపిందప్పుడే ! ఆ తరువాత ఆత్రేయతో నాకు "గట్టి" స్నేహం కుదిరింది.

ఆత్రేయద్వారా – నెల్లూరులోని చాలామందితో నాకు పరిచయాలేర్పడ్డాయి. నటుడు రమణారెడ్డి, నాటకదర్శకుడు విశ్వనాథరెడ్డి, కవి నారపరెడ్డి రామిరెడ్డి, దీపాల పిచ్చయ్యశాస్త్రి, పానశాలకవి దువ్వూరి రామిరెడ్డి, ప్రచురణకర్త వి.వి.నాయుడు–ముదివర్తి కొండమాచార్యులు.

కొండమాచార్యులను కూడా, వి.వి.నాయుడుగారి పుస్తకాలషాపులోనే చూసినట్టు గుర్తు. అంతకుముందు, కొండమాచార్యులుగారి పద్యాలు చదివానేమో జ్ఞాపకం లేదు. నేను నెల్లూరులో ఉన్న ఏడాదిలోనూ, ముదివర్తివారిని అప్పుడప్పుడు కలుసుకొన్నాను. కానీ– ఆత్రేయమాత్రం ఎప్పుడూ కొండమాచార్యులను గురించి చెబుతూ ఉండేవాడు.

"బాగా చదువుకొన్నాడు. బాగా ఆలోచిస్తాడు. బాగా రాస్తాడు. పద్యం రాయడంలో ఓ ప్రత్యేకమైన వొడుపును సాధించాడు" అనేవాడు ఆత్రేయ.

కొండమాచార్యులుగారి కొన్ని పద్యాలు చదివాక, "ఆత్రేయ చెప్పింది నిజమే సుమా" అనిపించింది నాకు– పద్యాన్ని గురించి అప్పటి కేమీ తెలీకపోయినా!

పూజ్యమిత్రులు, నా హితవరి, మల్లెమాలగారు, ముదివర్తిగారిని గురించి చాలాసార్లు ప్రస్తావించారు నా దగ్గర. ఆ ప్రసక్తి వచ్చినప్పుడల్లా, నాకు పాతరోజులు గుర్తుకొచ్చేవి. అప్పుడప్పుడు, అక్కడక్కడ, కొండమాచార్యులపేరును విని, కని ఓసారి గతాన్ని గుర్తుచేసుకొని, నన్ను నేను సవరించుకొని.

1991 డిసెంబరు 7వ తేదీ శనివారంనాడు, శ్రీ వేంకటేశ్వరవిద్యాలయ ప్రాంగణంలో కనిపించారు ముదివర్తి. ఆయన పలకరించిందాకా నేను గుర్తు పట్టలేకపోయాను. గుర్తుపట్టాక గాఢాలింగనం చేసుకొన్నాను.

"బాగా మారిపోయావయ్యా", అన్నాడు కొండమాచార్యులు, నా గడ్డాన్ని నిమురుతూ.

"అవును. వెలుపలా, లోపలా కూడా" ! అన్నాను. "కొన్ని– వాటంతటఅవే పోయాయి. కొన్నింటిని నేను వొదిలించుకొన్నాను. ఇంకొన్ని నన్నింకా వొదల్లేదు. ఆ బరువులు కూడా వొదిలిపోవాలి. ఇంకా– ఇంకా– తేలికపడాలి." అన్నాను ముదివర్తి కన్నుల్లోకి చూస్తూ.

ఆ కళ్ళనిండా, నా పట్ల దయ –

ఆ మునివేళ్ళనిండా, నా మీది అపేక్ష –

మమతానురాగాలను అభివ్యక్తం చేయడానికి, స్పర్శ తప్ప, మాట లెందుకూ పనికిరావని నేను మరోసారి రుజువు చేసుకొన్నాను.

దేనినిగురించీ నాకిప్పుడేమీ తెలీదు. కవిత్వాన్ని గురించి అసలే తెలీదు.

కానీ–

మానవుడు, ఎప్పుడూ, ఏదో వొకదానికోసం అన్వేషిస్తూ ఉంటాడను కొంటాను.

ఒకప్పుడు– నేనో పిడికెడు మెతుకులకోసం తిరిగాను. అలా తిరుగుతున్న రోజుల్లోనే, ముదివర్తి కొండమాచార్యులను తొలిసారిగా చూశాను.

ఇప్పుడు– కొంచెం వెలుతురుకోసం తిరుగుతున్నాను. చిత్రం ! ఇప్పుడూ, ఆ ముదివర్తి కొండమాచార్యులుగారే "శ్రీనివాసతేజం"తో నాకు ఎదురయ్యారు.

ఒక ప్రక్రియద్వారా, విశేషంగా ప్రచారం పొందిన ఒక భావాన్ని, ఎక్కడా లొసుగురాకుండా, మరో ప్రక్రియలోకి మార్చడంలో ఉన్న సాధకబాధకాలు, అలా మార్చినవారికి గానీ తెలీవు. ఈ నా చిరకాలమిత్రుడు, ఆ పనిని సమర్థంగా చేశాడు. ఒకటి రెండు ఉదాహరణలు.

"తల్లియుఁ దండ్రియు మరి దైవమునాతఁడె గాక
యెల్లజీవులకు మరి యెవ్వరింక దిక్కు
యీ సంసారమునకు యితఁడె దిక్కు నేఁ
జేసేటి చేఁతల కెల్ల శ్రీపతే లోను
పాసిపోఁ డెప్పుడు నన్ను బంధువుఁ డితఁడె నాకు
దాసుఁడైనవాఁడు హరిఁ దగదు దూరఁగను
చావుఁబుట్టుగుల వేళ సతము నీతఁడే
సావి భోగములకు నిచ్చుకుఁ డీతఁడే
భావములోపల నుండు ప్రాణ మీతఁడె నాకు
దైవము దూరగ నేల తన కేమి వచ్చినా

తలపులోపలికి యీ దైవమె తోడు
యిలఁ గలిమిలేముల కీతఁడె తోడు
పలుకులోపలనుండు భాగ్య మీతఁడె నాకు
కొలిచి శ్రీవేంకటేశుఁ గొసరఁగ నేఁటికి"

ఇది తాళ్ళపాకవారి రచన. దీనికి, ముదివర్తివారి పద్యానుసరణం :

సీ. తల్లియుఁ దండ్రియు దైవ మీతఁడె గాక
యెల్ల జీవులకు దిక్కెవ్వరింక ?
ఈ కాఁపురమునకు నీతండె దిక్కు; నేఁ
గావించు పనుల కీ ఘనుఁడె దిక్కు;
పాయఁ డెప్పుడు నన్ను; బంధు వీతఁడు నాకు;
దాసుని కిఁక దూఱఁదగదు హరిని;
చావుపుట్టుల వేళ జంట యీతఁడె; సర్వ
సౌఖ్యంబులకును నిచ్చుకుఁ డితండె;
భావంబులోపలి ప్రాణ మీతఁడె; దూఱఁ
దగ దేమి వచ్చిన దనుజహరణు;

గీ. తలఁపులోపలి కీ దైవతంబె తోడు,
ఇలఁ గలిమిలేములకు నెల్ల నితఁడె తోడు
పలుకులోపల నుండెడు భాగ్య మితఁడె
కొలిచి శ్రీ వేంకటేశ్వరుఁ గొసరనేల ?

ఎఱుఁగక వేసారు నిల జీవుఁడు
మెఱసి నిండుకున్నాఁడు మేఁటి యీ దేవుఁడు

వూరకే పరాకై నట్టుండును దేవుఁడు
నారుకొన మతిలోఁ దనపై నే చింత
గారవాన మరి పలుకనియట్టే వుండును
యీ రీతి మాటాడించేవాఁ డిన్నిటా నీతఁడే

యెందులేని యట్టేవుండు నెంచిచూచితే దేవుఁడు
చెంది లోకశరీరియై చెలరేఁగీని
అందరాక యెక్కడాను అడఁగినట్లనే యుండు
యిందరిఁ బోషించేవాఁడు యెప్పుడూ నితఁడే

చేరి లోనుగా నెట్టుండు శ్రీవేంకటేశదేవుఁడు
కోరిన వరము లిచ్చు గురుతుగాను
వారక యలమేల్మంగవల్లభుఁ డిట్టి దేవుఁడు
యీ రూపుతో నుండు నిందరిలో నితఁడే.

ఈ తాళ్ళపాకవారి కీర్తనను కొండమాచార్యులుగారిలా పద్యీకరించారు:

సీ. తగ పరాకైన చందమున నుండును దేవుఁ
డాత్మలోపల జీవునందె చింత
కనఁగ దేవుఁడు పలుకనియట్టు లుండును
నతఁడె మాటాడించు నన్నియెడల
ఎంచి చూడఁగ దేవుఁ డెందు లేనట్లుండు
భువనశరీరియై పొలుపుమీఱు
అందరా కెక్కడ నణఁగినట్లే యుండు
యిందఱిఁ బోషించు నెప్పు డితఁడె

గీ. లోనుగాని యట్లుండును శ్రీనివాసుఁ
డడిగిన వరమ్ము లిచ్చు నిజాశ్రితులకు;
జీవుఁ డెఱుఁగక వేసారు; చింతసేయ
దేవుఁ డందఱిలో నిండి తేజరిల్లు !

అవును. కొండమాచార్యా ! నేనూ, ఎరుగక చాలా వేసారాను; ఇంకా కొన్నింటికోసం వేసారుతున్నాను. అందరిలో ఉండి తేజరిల్లుతున్న ఆ మహాతేజస్వి స్పర్శ కోసం తపించిపోతున్న సమయంలో, నీ పుస్తకం నా కందింది.

మహానుభావుల సంగతి నాకు తెలీదుగానీ, నాలాంటి మామూలు వాళ్ళకు, నీ పుస్తకం ఓ తోవ చూపిస్తుంది ! ఇదో మంచిప్రయత్నం ! ఇలానే చేసుకొంటూ చేసుకొంటూ సాగిపో........

స్వస్తి. శ్రీజయాభ్యుదయ శాలివాహనశక వరుషంబులు
1346 అగు నేఁటి క్రోధిసంవత్సరమందు తాళ్ళపాక
అన్నమాచార్యులు అవతరించిన పదారుయేండ్లకు
తిరువేంగళనాథుండు ప్రత్యక్షమైతేను అదిమొదలు
గాను శాలివాహనశక వరుషంబులు 1424 అగు
నేఁటి దుందుభిసంవత్సర ఫాల్గుణ బ 12 నిరు
ధానకు (నిరోధానకు ? తిరోధానానకు) తిరు
వేంగళనాథునిమీఁదను అంకితముగాను
తాళ్ళపాక అన్నమాచార్యులు విన్నపముచేసిన

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

శ్రీనివాసతేజము

ల లి త

ఘనుఁ డాతఁడె మముఁ గాచుఁగాక హరి
అనిశము నే మిఁక నతనికె శరణు ॥పల్లవి॥

యెవ్వని నాభిని యీ బ్రహ్మాదులు
యెవ్వఁడు రక్షకుఁ డిన్నిటికి
యెవ్వనిమూలము యీ సచరాచర
మవ్వల నివ్వల నతనికె శరణు ॥ఘను॥

పురుషోత్తముఁ డని పొగడి రెవ్వరిని
కరి నెవ్వఁడు గక్కునఁ గాచె
ధర యెవ్వఁ డెత్తె దనుజులఁ బొరిగొనె
అరుదుగ మే మిఁక నతనికె శరణు ॥ఘను॥

శ్రీసతి యెవ్వనిఁజేరి వురమునను
భాసిలె నెవ్వఁడు పరమంబై
దాసులకొరకై తగు శ్రీ.వేంకట
మాస చూపు నితఁ డతనికె శరణు ॥ఘను॥

రేకు 304 సంఖ్య 22 సంపు 4 పుట 15

సీ. ఎవనినాభి జనించి రీ చతుర్ముఖముఖ్యు
లెవ్వండు రక్షకుం డిన్నిటికిని;
ఎవ్వండు మూలమౌ యీ చరాచరసృష్టి
కతని శరణుఁజొత్తు మవల నివల;
పురుషోత్తముం డని పొగడెద రెవ్వని;
గ్రక్కునఁ గాపాడె కరి నెవండు;
ధర నెవ్వఁ డెత్తెను; దైత్యులఁ బొరిగొనె;
ననిశ మా నారాయణునకె శరణు;

గీ. ఎవ్వనియురమ్మునంజేరి యెసఁగు లక్ష్మి;
పరముఁ డెవ్వండు; నిజదాసపటలికొఱకు
నాసతో వేంకటాద్రినివాసుఁ డయ్యె;
వరదుఁ డలమేలుమంగమ్మపతికి శరణు. 1

భూ పా ళ ం

కన్నవారివద్దనెల్లఁ గావంగ నేమిగద్దు
యిన్నిటికి నియ్యఁగొన నీతఁడే స్వతంత్రుఁడు ॥పల్లవి॥

పరమేష్ఠిఁ గన్నతండ్రిఁ బాటించి కొలువరో
అరుదై లోకాల కెల్ల నతఁడే తండ్రి
సిరిమగఁడైనవానిఁ జేపట్టి తలఁచరో
సిరు లిచ్చే మేఁటిదాత సృష్టి కెల్ల నతఁడే ॥కన్న॥

అంబరీషుఁగావఁ జక్ర మంపినవానిఁ జేరరో
అంబుజభవాండాన కతఁడే రక్ష
పంబిన భూకాంతపతిఁ బాయక సేవించరో
వుంబళ్లు వూళ్లు నిచ్చే వున్నతుఁడు నతఁడే ॥కన్న॥

మూలమంటేఁ గరిఁగాచే ముఖ్యునికి మొక్కరో
మూలధనమై యుండీ ముందర నిట్టె
యీ లీలఁ జిత్తజుతండ్రి నెదలోనఁ గొలువరో
పాలించ శ్రీవేంకటాద్రిపతి యాయె నితఁడే ॥కన్న॥

రేకు 341 సంఖ్య 238 సంపు 4 పుట 159

సీ. పరమేష్ఠితండ్రిని పాటించి కొలువరో
అన్ని జగమ్ముల కతఁడె తండ్రి
సిరిమగండగువానిఁ జేపట్టి తలఁచరో
సిరులిచ్చు నెఱదాత సృష్టి నితఁడె
అంబరీషునిఁగావ నటు చక్రమంపిన
యతనిఁ జేరరొ సృష్టి కతఁడె రక్ష
భూవనితాపతి సేవించరో యతఁ
డుంబళియూళ్లిచ్చు నున్నతుండు

గీ. "ఆదిమూలమ" యన హస్తి నాదుకొన్న
ముఖ్యునకు మ్రొక్కరయ్య! మీ ముందు నిలుచు
మదనజనకునిఁ గొలువరో మనలఁ బ్రోవ
నంజనగిరీంద్రనాయకుం డాయె నితఁడె.

దే సా ళ ం

తల్లియుఁ దండ్రియు మరి దైవము నాతఁడె కాక
యెల్లజీవులకు మరి యెవ్వరింక దిక్కు ॥పల్లవి॥

యీ సంసారమునకు యితఁడె దిక్కు నేఁ
జేసేటి చేఁతల కెల్ల శ్రీపతేలోను
పాసిపోఁ డెప్పుడు నన్ను, బంధువుఁ డితఁడె నాకు
దాసుఁడైనవాడు హరిఁ దగదు దూరఁగను ॥తల్లి॥

చావుఁబుట్టుగులవేళ సతము నీతఁడే
సావి భోగములకు నిచ్చుకుఁ డీతఁడే
భావములోపలనుండు ప్రాణ మీతఁడె నాకు
దైవము దూరగనేల తనకేమి వచ్చినా ॥తల్లి॥

తలఁపులోపలికి యీ దైవమె తోడు
యిలఁ గలిమిలేముల కీతఁడె తోడు
పలుకులోపలనుండు భాగ్య మీతఁడె నాకు
కొలిచి శ్రీవేంకటేశుఁ గొసరఁగ నేఁటికి ॥తల్లి॥

రేకు 335 సంఖ్య 205 సంపు 4 పుట 137

సీ. తల్లియుఁ దండ్రియు దైవ మీతఁడె గాక
యెల్లజీవులకు దిక్కెవ్వ రింక?
ఈ కాఁపురమునకు నీతండె దిక్కు; నేఁ
గావించుపనుల కీ ఘనుఁడె దిక్కు;
పాయఁ డెప్పుడు నన్ను ; బంధు వీతఁడె నాకు;
దాసునికిని దూఱఁదగదు హరిని;
చావుపుట్టులవేళ జంటయీతఁడె; సర్వ
సౌఖ్యంబులకును నిచ్చుకుఁ డితండె;
భావంబులోపలి ప్రాణ మీతఁడె; దూఱఁ
దగ దేమివచ్చిన దనుజహరణు;

గీ. తలఁపులోపలి కీ దైవతంబె తోడు
ఇలఁ గలిమిలేములకు నెల్ల నితఁడె తోడు
పలుకులోపలనుండెడు భాగ్య మితఁడె
కొలిచి శ్రీవేంకటేశ్వరుఁ గొసర నేల?

శ ం క రా భ ర ణ ం

కలది యీ మూర్తి వల్ల గతి గనవలెను
యిల నిందు నమ్మకుంటే యెందు మరిలేదు ॥పల్లవి॥

కంటిమా బ్రహ్మమును వేంకటపతిఁ గనినట్టు
కంటిమా అవతారాలు కతలె కాక
కంటిమా హృదయములోఁ గలిగిన దైవమును
కంటిమా వైకుంఠము కడవారైనాను ॥కల॥

తెలిసీనా జ్ఞానము యీదేవుని మహిమవలె
తెలిసీనా వేదాలు సందేహమే కాక
తెలిసీనా మాయ యిది యెంత చదివినా
తెలిసీనా ముందరితెరువు వెదకితే ॥కల॥

చిక్కీనా మనసు యీ శ్రీవేంకటేశ్వరువలె
చిక్కీనా ధ్యానము వట్టిచింతలే కాక
చిక్కీనా అనాదినుండి చిగిరించీకాలము
చిక్కీనా పెద్దలుచెప్పే జితమైనశాంతి ॥కల॥

రేకు 146 సంఖ్య 206 సంపు 2 పుట 138

సీ. కలిగిన యీ మూర్తివలన సద్గతి గన
వలె నమ్మకున్న నేవలన లేదు;
కంటిమా? బ్రహ్మమున్ గరుడాచలాధీశుఁ
గనినట్టు లవతారకథలె గాక;
కంటిమా? యెదలోనఁ గలిగిన దైవమ్ము
కంటిమా? వైకుంఠుకంటితోడ;
తెలియునా? జ్ఞాన మీ దేవు మహిమవలె
తెలియునా? శ్రుతులు సందియమె గాక;
తెలియునా? యెంత చదివినప్పటికి మాయ
తెలియునా? ముందటితెరువు వెదుక;

గీ. చిక్కునా చిత్త? మీ కృపాశీలుకరణి
చిక్కునా ధ్యాన? మది వట్టిచింతగాక
చిక్కునె? అనాదినుండియు చిగురువేయు
కాలమది? చిక్కునే? సుఖమూలశాంతి.

దే సా ళ ం

వారిదేపో జన్మము వడి నిన్నుఁ దెచ్చిరి
భారతరామాయణాలై పరగె నీకథలు ॥పల్లవి॥

భువిమీఁద రావణుఁడు పుట్టగాఁగా రాముఁడవై
తవిలి యిందరికిఁ బ్రత్యక్షమైతివి
వివరింప నంతవాఁడు వెలసితేఁగా నీవు
అవతార మందితే ని న్నందరునుఁ జూతురు ॥వారి॥

రమణఁ గంసాదియసురలు లూటిసేయఁగాఁగా
తమిఁ గృష్ణావతార మిందరి కైతివి
గములై యంతటివారు గలిగితేఁగా నీవు నేఁడు
అమర జనించి మాటలాడుదు విందరితో ॥వారి॥

యెంత వుపకారియో హిరణ్యకశిపుఁడు
చెంత నరసింహుఁడ నీ సేవయిచ్చెను
యింతట శ్రీవేంకటేశ యిన్ని రూపులును నీవే
పంతాన నీ శరణని బ్రదికితి మిదివో ॥వారి॥

రేకు 138 సంఖ్య 160 సంపు 2 పుట 107

సీ. జనియింప పాపి రావణుఁడు, రాముండవై
యవని నిందఱకుఁ బ్రత్యక్షమైతి
తలఁప నంతటివాఁడు వెలసినఁగాదె ని
న్నందఱుఁ జూతు రీ వవతరింప
ఖలులు కంసాదిదైత్యులు లూటిసేయఁగాఁ
గాదె కృష్ణుండవై కనులఁ బడితి
తెలియ నంతటివారు గలిగినప్పుడె తోఁచి
యందఱితోడ మాటాడె దీవు

గీ. ఎంత యుపకారియో మది నెంచఁ గనక
కశిపుఁడు నృసింహమూర్తి ని న్గాంచు భాగ్య
మిడియె-నిన్నిరూపులు నీవె వృషగిరీంద్ర!
భక్తిమై నీకు శరణని బ్రదికినాము.

ధ న్నా సి

సామాన్యమా పూర్వసంగ్రహం బగు ఫలము
నేమమునఁ బెనగొనియె నేఁడు నీ వనక ॥పల్లవి॥

జగతిఁ బ్రాణుల కెల్ల సంసారబంధంబు
తగుల బంధించు దురితంపుఁ గర్మమున
మగుడ మారుకు మారు మగువ నీ వురముపై
తెగికట్టి రెవ్వరో దేవుండ వనక ॥సామా॥

పనిలేక జీవులను భవసాగరంబులో
మునుఁగ లేవఁగఁజేయు మోహదోషమున
పనిపూని జలధిలోఁ బండఁబెట్టిరి నిన్ను
వెన కెవ్వరో మొదలివేలు పనక ॥సామా॥

వుండనియ్యక జీవనోపాయమున మమ్ము
కొండలను గొబల తతిగొని తిప్పు ఫలము
కొండలను నెలకొన్న కోనేటిపతి వనఁగ
నుండవలసెను నీకు నోపలే ననక ॥సామా॥

రేకు 32 సంఖ్య 200 సంపు 1 పుట 133

సీ. సామాన్యమా పూర్వసంగ్రహ ఫలమిది
నేమానఁ బెనఁగొనె నేఁడు నిన్ను
జగతిఁ బ్రాణుల కెల్ల సంసారబంధమ్ము
తగులఁజేసిన దురితమ్మువలన
మగుడ మారుకు మారు మగువ నీయురము పైఁ
దెగికట్టి రెవ్వరో దేవుఁ డనక
పనిలేక జీవుల భవసాగరమ్ములో
మునుఁగ లేవఁగఁజేయు మోహవిధిని
పనిపూని జలధిలోఁ బండఁబెట్టిరి నిన్ను
వెను కెవ్వరో తొలివేలు పనక

గీ. జీవనోపాయమున మమ్ముఁ జెలఁగనీక
కొండగొబలందుఁ ద్రిప్పిన కొలఫలముగ
పాటిగా కొండకోనేటిపతి వనంగ
నోపలేనన కిట్లు నీ కుండవలసె.

శ ం క రా భ ర ణ ం

అంగనలాల మనచే నాడించుకొనెఁ గాని
సంగతెఱిఁగిన నెరజాణఁ డితఁడే ॥పల్లవి॥

వొడలులేనివాని కొక్కఁడే తండ్రాయఁ గాని
తడయక పురుషోత్తముఁ డితఁడే
బడబాగ్నిజలధికిఁ బాయ కల్లుఁడాయఁ గాని
వెడలించె నమృతము విష్ణుఁ డితఁడే ॥అంగ॥

పులిగూడు దిన్నవానిపొం దొక్కటే సేసెఁగాని
నలువంక లక్ష్మీనాథుఁ డితఁడే
చలికిఁ గోవరివానిసరుస బావాయఁ గాని
పలుదేవతల కెల్ల ప్రాణబంధుఁ డితఁడే ॥అంగ॥

యెక్కడో గొల్లసతుల కింటిమగఁ డాయఁ గాని
తక్కక వెదకే పరతత్వ మితఁడే
మిక్కిలి శ్రీవేంకటాద్రిమీఁద మమ్ము నేలెఁ గాని
తక్కక వేదముచెప్పే దైవ మీతఁడే. ॥అంగ॥

రేకు 92 సంఖ్య 454 సంపు 1 పుట 304

సీ. తగ ననంగునకును తండ్రి యయ్యెనె గాని
మోదింపఁ బురుషోత్తముం డితండె
బడబాగ్ని జలధి కల్లుఁడెగాని యమృతము
వెడలించు శ్రీమహావిష్ణు వితఁడె
పులికూడు తినువాని పొందు సేసెనె గాని
నలువంక నిందిరానాథుఁ డితఁడె
వావి జాబిల్లికి బావయయ్యెనె గాని
పలు వేల్పులకుఁ బ్రాణబంధు వితఁడె

గీ. ఏడనో గొల్లెతల కయ్యె నింటిమగఁడు
తాపసులు వెదకెడి పరతత్త్వ మితఁడె
వృషగిరీంద్రముమీఁద మమ్మేలెఁ గాని
శ్రుతులుచెప్పెడి పరమదైవత మితండె.

ల లి త

మాకెల్ల 'రాజానుమతో ధర్మ' యిది నీ
యీకడఁ గలుగుట కే మరుదు ॥పల్లవి॥

అలగరుడగమన మహిశయనంబును
కలిసి నీయందె కలిగెనటా
పొలసినపాపముఁ బుణ్యము నరులకు
యెలమిఁ గలుగుటకు నే మరుదు ॥మాకె॥

యిదె నీడకన్ను యెండకన్ను మరి
కదిసి నీయందె కలిగె నట
సదరపునరులకు జననమరణములు
యెదురనె కలుగుట కే మరుదు ॥మాకె॥

శ్రీకాంత వొకదెస భూకాంత వొకదెస
కైకొని నీ కిటు గలిగెనట
యీకడ శ్రీవేంకటేశ యిహపరము
యేకమై మా కగు టేమరుదు ॥మాకె॥

రేకు 85 సంఖ్య 415 సంపు 1 పుట 278

సీ. అలగరుడగమన మహిశయనమ్మును
గలసి నీయందునఁ గలిగె నంట
పొరిఁబొరి పాపంబు పుణ్యంబు నరులకు
నేకమ్ముగాఁ గల్గు టేమియరుదు ?
ఒక నీడకన్ను నింకొక యెండకన్నును
గదిసి నీయందునఁ గలిగె నంట
జనులకు భావింప జననమ్ము మరణమ్ము
నెదురనే గలుగుట యేమియరుదు ?

గీ. శ్రీవనిత యొక్కదెసను భూదేవి యొక్క
దెస గలిగిరంట నీకు నో తిరుమలేశ !
ఇహపరమ్ములు మా కగు టేమియరుదు
మహిని రాజానుమతమె ధర్మమనునట్లు. **8**

రా మ క్రి య

ఏలమమ్ము గాసిసేసే రింకా మీరు
కాలముతో నిలిచెను కైవల్యపదవి ॥పల్లవి॥

పాపములు హరినామపఠనచేఁ బాపుకొంటి
కైపుగఁ జిత్రగుప్తుఁడా కవిలె గట్టు
కోపులఁ బుణ్యము లెల్ల గోవిందుని కిచ్చితిమి
పూఁపలస్వర్గముత్రోవ భుజవేయరో ॥ఏల॥

ఆతుమలో నజ్ఞాన మాచార్యుఁడే పాపె
ఆతల జన్మాలవాకి లటు ముయ్యరో
చేత హరిదాస్యమున జీవన్ముక్తుఁడ నైతి
జాతియధర్మములాల సంబంధము విడరో ॥ఏల॥

పరమాత్ముచింతచేత బదుకు నిశ్చయ మాయె
ధరఁ గైవసముగావో తగు చిత్తమా
యిరవైన శ్రీవేంకటేశుఁ డేలుకొనె మమ్ము
పరదేవతలు మాకుఁ బనిలేదు మీరు ॥ఏల॥

రేకు 135 సంఖ్య 145 సంపు 2 పుట 97

సీ. పాపముల్ హరినామపఠన మాయించితి
కవిలెగట్టుము యమగణికవర్య !
నారాయణున కిచ్చినారము పుణ్యముల్
బుజ వేయరో స్వర్గపురము త్రోవ
ఆత్మయం దజ్ఞాన మాచార్యుఁడే పాపె
వడిమూయరో పుట్టువాకిళులను
వైకుంఠుసేవ జీవన్ముక్తుఁ డైతి దూ
రముగండు జాతిధర్మమ్ములార !

గీ. నిశ్చయం బాయె బ్రతు కబ్జనేత్రుచింత
చంచలస్వాంతమా ! కైవసమ్ముగావొ
ఏలుకొనెమమ్ము శ్రీవేంకటేశ్వరుండు
వలదు మీరు మాకన్యదైవతములార ! **9**

గుండక్రియ

కోటికిఁ బడగయెత్తి కొంకనేల
యీటులేని పదమెక్కి యిఁకనేల చింత ॥పల్లవి॥

పెట్టినది నొసలను పెద్దపెద్ద తిరుమణి
కట్టినది మొలఁ జిన్న కొపీనము
పట్టినది శ్రీహరిపాదపద్మమూలము
యెట్టయినా మాకు మేలే యిఁక నేలచింత ॥కోటి॥

చిక్కి నాలోనైనది శ్రీవైష్ణవధర్మము
తొక్కినది భవముల తుదిపదము
యెక్కినది హరిభక్తి యిది పట్టపేనుఁగ
యెక్కువ కెక్కువే కాక యిఁకనేల చింత ॥కోటి॥

చిత్తములో నిండినది శ్రీపతిరూపము
హత్తినది వైరాగ్య మాత్మధనము
యెత్తలఁ జూచిన మాకు నిదివో శ్రీవేంకటేశుఁ
డెత్తి మముఁ గావఁగాను యిఁకనేల చింత ॥కోటి॥

రేకు 307 సంఖ్య 40 సంపు 4 పుట 27

సీ. పెట్టినది నొసట పెదపెద్ద తిరుమణి
మొలఁగట్టినది చిన్న ముదుకగోచి
పట్టినది మురారి పాదపద్మద్వయి
యెట్టైన మేలు మా కేల చింత ?
వడిఁ జిక్కినట్టిది వైష్ణవధర్మంబు
త్రొక్కినది భవంపుతుదిపదంబు
ఎక్కువ హరిభక్తి యిది పట్టపేనిక
యెక్కువ కెక్కువే యేల చింత ?

గీ. చిత్తమున నిండినట్టిది శ్రీశురూపు
హత్తినట్టిది వైరాగ్య మాత్మధనము
ఏడుకొండలవాఁ డేల యేలచింత ?
కోటికిం బడగెత్తియుఁ గొంకనేల ?

సాళంగనాట

వైష్ణవులసొమ్ము నేను వారు నీ సొమ్ము లింతే
విష్ణుఁడ నీ వెట్టైన వివరించుకోవయ్యా ॥పల్లవి॥

నెఱి నీ బంటనా హరి నీకంటె బలువులైన
తఱి నీ దాసులకే నే దాసుఁడఁగాక
గుఱు తెరుఁగుదునా నేఁ గోరి యింతక తొల్లి
గుఱుతు చూపిన మా గురువునే కాక ॥వైష్ణ॥

ముంచి నీకు మొక్కేఁగాక ముందె నీశరణులు
పెంచి పాదాలు నానెత్తిఁ బెట్టిరయ్య
పొంచి నీ వేడ నేనేడ బుజముల ముద్రవెట్టి
సంచితమై సేసినట్టి సంబంధమే కాక ॥వైష్ణ॥

శ్రీవేంకటేశ నీ సేవే సేసేఁగాక నేఁడీ
సేవకుఁ దెచ్చెను వారిసేవే కాదా
భావ మొక్కటిగా నాకుఁ బట్టిచ్చిరి నిన్ను వారు
ఆవలీవలికిఁ బరమార్థమేకాక ॥వైష్ణ॥

రేకు 332 సంఖ్య 185 సంపు 4 పుట 124

సీ. నీ బంటనా నేను ? నీకంటె బలియురౌ
నీదుదాసులఁగొల్చి నెగడువాఁడ
గుఱు తెఱుంగుదునె నేఁ గోరి యింతకుఁదొల్లి ?
గుఱుతుసూపిన నాదుగురునిఁగాక
నీకు మ్రొక్కెదఁగాక నీ ప్రపన్నులు ముందె
పాదాలు నానెత్తిపయిని బెట్టి;
రిరుబుజమ్ముల ముద్రలిడి చేయు సంబంధ
మింతెకా కే నేడ ? యీ వదేడ ?

గీ. చేసెదనుగాక నీ సేవ శ్రీశ ! యిట్టి
సేవకుం దెచ్చినది వారి సేవగాదె ?
వైష్ణవులసొమ్ము నే నౌదు; వారు నీదు
సొమ్ము; లిచ్చిరి నిను నాకు సొరిది వారు.

బౌ ళి

కనకము కనకమే కదు నిను మినుమే
వెనక సరిదూఁగితే వెలువకు రాదు ॥పల్లవి॥

హరిఁ గొలిచినవారి కమరు నన్ని సుఖాలు
గరిమతో వారలభాగ్యమే భాగ్యము
తెరమరఁగుల కర్మదేహులెల్ల వీరితోడ
పురుఁడు వెట్టుకోఁబోతే పోలికలు రావు ॥కన॥

భాగవతులైనవారు పట్టినదెల్లా నీడేరు
చేగదేర వారలు సేసినదే చేఁత
తీగెసంసారమత్తులు తెలియక వీరివలె
వేగినంతా నయ్యేమంటే వెరవులఁ బడవు (?) ॥కన॥

శ్రీవేంకటేశుదాసులు చేసినదెల్లా సృష్టి
యేవంకా ధ్రువపట్టమే ఇటు వారికి
కావరపుమనుజులు గతిగనే మని వారి
తోవల నడవఁబోతేఁ దూఁగదు తమకును ॥కన॥

రేకు 221 సంఖ్య 119 సంపు 3 పుట 80

సీ. హరిగొలిచినవారి కమరు నన్ని సుఖాలు
వారలభాగ్యమే భాగ్యముగద !
తెరమఱుఁగుల కర్మదేహులు వీరితోఁ
బోలికలకురారు పురుడుగారు
భాగవతులు తాముపట్టిన దీడేఱు
సిరిమించ వారు చేసినదె చేఁత
సంసారమత్తులు సరిప్రొద్దు పెనఁగిన
సములు వారలకుఁ గాఁజాల రెపుడు

గీ. శ్రీనివాసునిబంట్లు చేసినదె సృష్టి
వారలకు ధ్రువపట్ట మే వంకఁ గనిన
కావరపుమానవులు గతిగందు మనుచు
వారిత్రోవలనడువ నవ్వారు గారు.

శ్రీ రా గ ం

ఇదియే కావలెనని తాఁ గైకొని యిచ్చగించువాఁడే ఘనుఁడు
వదలకురో హరిదాసులమత మిది వర్ణించెద నో వివేకులాలా ॥పల్లవి॥

దేవుఁడు గలఁడని మదిలోఁ దెలియుటే జన్మఫలంబు
తావుగ నాతనినెప్పుడుఁ దలఁచుటే తన భాగ్యము
శ్రీవైష్ణవధర్మము దప్పక చెలఁగుటయే వైభవము
దేవతాంతరంబు లన్నియు మానినదియే సుకృతంబు ॥ఇది॥

కామక్రోధము లుజ్జగించుటయే కల్యాణానుభవము
చేముంచి పాపముసేయక మానుటే చెప్పఁగ లాభము
నేమముతోడుత విరక్తుఁ డగుటే నిర్మలానందము
వేమరు నాచార్యసేవసేయుటే విచారింపఁగ దాఁచినధనము ॥ఇది॥

ప్రకృతివికారములకుఁ జొరకుండుటే పరమమైన సాత్వికము
సకలబంధములఁ బెడఁబాసినదే సామ్రాజ్యపదము
ప్రకటింపఁగ నలమేలుమంగకును పతియగు శ్రీవేంకటవిభుని
అకలంకుఁడై కొలిచి యుండుటే యనంతమహిమాతిశయంబు ॥ఇది॥

రేకు 146 సంఖ్య 209 సంపు 2 పుట 140

సీ. దేవుండు గలఁడను తెలివి జన్మ ఫలంబు;
తన భాగ్య మాతనిఁ దలఁచుచుంట;
వైష్ణవధర్మంబు వదలమి విభవమ్ము;
పాపమ్ము సలుపమి పరమలాభ;
మాచార్యుఁ గొలుచుట దాచినధనము; ని
ర్మలహర్ష మనఁగ విరక్తుఁ డగుట;
ప్రకృతివికారాలపాలుగా కుండుట
పరమసాత్త్విక; మెల్ల బంధములను
బాయుట సామ్రాజ్యపదము; కామక్రోధ
ముల నుజ్జగించుట ముఖ్యశుభము;

గీ. దేవతాంతరములదెసఁ బోవ కుంట
సుకృత; మలమేలుమంగేశు శుద్ధబుద్ధి
ప్రీతి భజియించుటే మహిమాతిశయము;
విష్ణుదాసులమత మిది విజ్ఞులార !

శ్రీ రా గ ం

నిర్మలులు వీరు నిత్యసుఖులు
కర్మదూరులు విష్ణుకైంకర్యపరులు ॥పల్లవి॥

పరమజ్ఞానసంపన్నులగు వారికిని
అరుదుగా దిచటి మహదైశ్వర్యము
హరికృపాధనము చే నబ్బిన మహాత్ములకు
సరకుగాకుండు పంచల నిధానములు ॥నిర్మ॥

బలిమిని వేదాంతపట్టభద్రులకు నిల
బలురాజ్యపదపు లిరుగడ బంట్లు
లలిమీరి హరిచక్రలాంఛనపుశూరులకు
యెలమి విజయము లెల్ల నింటిలో నుండు ॥నిర్మ॥

యీవలను శ్రీవేంకటేశుశరణాగతుల
కావటించిన పుణ్య మడువుగాదు
దైవజ్ఞులయిన యా ధర్మ స్వరూపులకు
వేవేలు భోగములు వెనుతగులుచుండు ॥నిర్మ॥

రేకు 119 సంఖ్య 114 సంపు 2 పుట 77

సీ. కర్మదూరులు విష్ణుకైంకర్యపరులన
నిర్మలహృదయులు నిత్యసుఖులు
పరమసుజ్ఞానసంపన్నులౌ వారికి
నిచటి మహైశ్వర్య మేమి యరుదు ?
హరికృపాధనమబ్బ న మ్మహాత్ములకును
సరకుగాకుండు పంచలను నిధులు;
భావింప వేదాంతపట్టభద్రులకు రా
జ్యపదవు లుభయపార్శ్వముల బంట్లు;
లలి మీఱు హరిచక్రలాంఛనశూరుల
కింటిలోపలనుండు నెలమి జయము;

గీ. లహిమహీధరవిభు శరణాగతులకు
నఖిలపుణ్యోత్కరం బది యరువుగాదు
దైవవిదులై యెసంగు నా ధార్మికులకు
నగణితసుభోగములు వెనుదగులుచుండు.

ధ న్నా సి

హరిదాసులతోడ నల్పులు సరెన రాదు
గురుఁడు శిష్యుఁడు ననే గుఱిదప్పుఁగానా ॥పల్లవి॥

కోరి ముత్యపుఁజిప్పలఁ గురిసిన వానయు
సారెఁ బెంకులలోవాన సరియౌనా
శ్రీరమణుఁ డిన్నిటానుఁ జేరియుంటే నుండెఁగాక
సారెకుఁ బాత్రాపాత్రసంగ తింతాలేదా ॥హరి॥

మలయాద్రిమాఁకులును మహిమీఁదిమాఁకులును
చలమున నెంచిచూడ సరియౌనా
అలరి దేవుఁడు అంతర్యామియైతే నాయఁగాక
తెలియఁగ క్షేత్రవాసి దిక్కులందు లేదా ॥హరి॥

అమరులజన్మములు నసురలజన్మములు
జమళిఁ బుట్టినంతలో సరియౌనా
అమరి శ్రీవేంకటేశుఁ డాతుమైతే నాయఁగాక
తమితో నధికారిభేదములు లేవా ॥హరి॥

రేకు 108 సంఖ్య 44 సంపు 2 పుట 30

సీ. హరిదాసులకు నెప్పు డల్పులు సరిరారు
గురుఁడు శిష్యుండన్న గుఱియె తప్పు;
సరియౌనె పెంకులోఁ గురిసెడు వానయు
పొరి ముత్తియపుఁజిప్పఁ గురియువాన ?
జగతి పాత్రాపాత్రసంగతిలేదె ? య
చ్యుతుఁ డున్న నంతట నుండుఁగాక
మలయాద్రిమ్రాఁకులు మహిమీఁదిమ్రాఁకు లొ
క్కించుక సరియౌనె యెంచిచూడ
ఆతఁ డంతర్యామియైన నాయెను గాక
తలపోయ లేదె క్షేత్రంపువాసి ?

గీ. జమలిఁ బుట్టినమాత్ర రాక్షసులజన్మ
మమరజన్మంబు సరియౌనె ? అంజనాచ
లాధిపుం డాత్మ తానైన నాయెఁగాక
తత్త్వమున నధికారిభేదములు లేవె ?

ఆ హి రి

మాకు నేమీఁ బనిగాదు మరి యేమిగలిగినా
శ్రీకాంతు నడుగరో చిత్రగుప్తులాల ॥పల్లవి॥

ధరణీశుపసులకుఁ దగు బందె లేదట
హరిదాసులకుఁ బాప మంటునా మరి
సరిఁ జక్రపుడాగు లిచ్చుటఁ జూచుకోరో మీరు
అరసి మీఁదటిమాట లాతని నడుగరో ॥మాకు॥

లావరి మన్ననపాత్రులకు వెట్టి లేదట
కావింప వైష్ణవులకుఁ గర్మ మున్నదా
దేవునిలాంఛన మిదె తిరుమణి చూచుకోరో
ఆవల నేమిగల్లాను అతని నడుగరో ॥మాకు॥

సతి రాణివాసమైతే జాతికుల మెంచరట
హితశరణాగతుల కేది జాతి
తతి శ్రీవేంకటపతిదాస్య మిది చూచుకోరో
యితవై మరేమిగల్లా నీతని నడుగరో ॥మాకు॥

రేకు 342 సంఖ్య 245 సంపు 4 పుట 164

సీ. ధరణీశుపసులకు తగుబందె లేదంట
హరిదాసులకు పాప మంటునేమి ?
చక్రపుడాగు లిచ్చుటఁ జూచికొనుఁడు; మీ
రరసి మీఁదటిమాట హరి నడుగుఁడు;
లావరిమెచ్చు వారలకు లేదఁట వెట్టి
సలుపఁగర్మము వైష్ణవులకుఁ గలదె ?
దేవునిచిహ్న మీ తిరుమణిగనుఁ డేమి
కలిగిన నడుగరో యవల నతని;

గీ. తడవ రఁట రాణివాసంపుఁదరుణికులము
హితులు శరణాగతుల కెందు నేదిజాతి ?
వృషగిరీశుదాస్యము గని పిదప ధర్మ
గోప్త నడుగరొ ఓ చిత్రగుప్తులార !

ఆ హి రి

ఇతరధర్మము లందునిందుఁ గలదా
మతిఁ దలఁప పరము నీ మతముననే కలిగె ॥పల్లవి॥

విదురునకుఁ బరలోకవిధి చేసెనట తొల్లి
అదె ధర్మసుతుఁడు వర్ణాశ్రమంబులు విడిచి
కదిసి నీ దాసుఁడైన కతముననే కాదె యీ
యెదురనే తుదిపదం బిహముననే కలిగె ॥ఇత॥

అంటరాని గద్దకుల మంటి జటాయువుకు నీ
వంటి పరలోకకృత్యములు సేసితివి మును
వెంట నీ కైంకర్యవిధి కలిమినే కాదె
వొంటి నీ హస్తమున నో (యో)గ్యమై నిలిచె ॥ఇత॥

యిరవైన శబరిరుచు లివియె నైవేద్యమై
పరగెనట శేషమును బహునిషేధము లనక
ధరఁ దదీయప్రసాదపువిశేషమే కాదె
సిరుల శ్రీవేంకటేశ చెల్లుబడు లాయ ॥ఇత॥

రేకు 83 సంఖ్య 399 సంపు 1 పుట 267

సీ. పరలోకవిధులు నిర్వర్తించె విదురున
కల ధర్మసుతుఁడు వర్ణాశ్రమాది
ధర్మముల్ విడిచి; నీ దాసుఁడౌ కతమున
నితనికి తుదిపదం బిందె కలిగె;
నీకు కింకరుఁడైన నియతిచేఁగాదె యం
టంగ రానట్టి జటాయువునకు
నౌర్ధ్వ దైహికకృత్య మాచరించితి; భుక్త
శేషంబు తలఁప నిషిద్ధ మనక

గీ. శబరి విం దారగించితి; చర్చ సేయ
పరము నీ మతముననె యేర్పడెనుగాక
యితరధర్మమ్ము లన నందునిందుఁ గలవె ?
పాటికెక్కె నీ సేవయే పరమపురుష !

మా ళ వి

నిత్యులు ముక్తులు నిర్మలచిత్తులు నిగమాంతవిదులు వైష్ణవులు
సత్యము వీరల శరణని బ్రదుకరో సాటికిఁ బెనఁగక జడులాల ॥పల్లవి॥

సకలోపాయశూన్యులు సమ్యగ్ జ్ఞానపూర్ణులు
అకలంకులు శంఖచక్రలాంఛను లన్నిటఁ బూజ్యులు వైష్ణవులు
వొకటిఁ గోరరు వొరులఁ గొలువరు వొల్లరు బ్రహ్మాదిపట్టములు
అకటా వీరల సరియనఁ బాపం బారుమతంబుల పూఁతకోకలన్ ॥నిత్యు॥

మంత్రాంతర సాధనాంతరంబులు మానిన పుణ్యులు విరక్తులు
యంత్రపుమాయలఁ బొరలు పరులకు యెంతైనా మొక్కరు వైష్ణవులు
తంత్రపు కామక్రోధవిదూరులు తమ నిజధర్మము వదలరు
జంత్రపుసంసారులతో వీరల సరియని యెంచఁగఁ బాపమయ్య ॥నిత్యు॥

తప్పరు తమ పట్టినవ్రత మెప్పుడు దైవ మొక్కఁడే గతి యనుచు
వొప్పగు తమ పాతివ్రత్యంబున నుందురు సుఖమున వైష్ణవులు
కప్పిన శ్రీవేంకటపతిదాసులు కర్మవిదూరులు సాత్వికులు
చెప్పకుఁ డితరుల సరిగా వీరికి సేవించఁగ నే ధన్యుఁడ నైతి ॥నిత్యు॥

రేకు 85 సంఖ్య 414 సంపు 1 పుట 277

సీ. సకలమంత్రాంతర సాధనాంతరములు
మానిన పుణ్యులు, జ్ఞానపూర్ణ,
లకలంకులు, విరక్త, లన్యులఁ గొలువరు;
యంత్రపుమాయలయందుఁ బొరలు
పరులకు మ్రొక్కరు; పాయరు నిజధర్మ;
మొకటియు వాంఛింప రుల్లమందు;
నిత్యులు, ముక్తులు, నిగమాంతవేత్తలు,
సాత్త్వికుల్, నిర్మలస్వాంతు లెపుడు
కామాదిదూరు, లీ ఘనవైష్ణవులతోడ
షణ్మతంబులవారు సాటిరారు;

గీ. శంఖచక్రలాంఛనులు శేషగిరిసార్వ
భౌముదాసులు; హరిపాదపద్మయుగము
పరమగతిగా పతివ్రతాభక్తి నొప్పు
పావనులు; వీరి కితరులు పాటిగారు.

రా మ క్రి య

మహి నింతటివారువో మనవారు
బహుమహిమలవీరు ప్రపన్నులు ॥పల్లవి॥

జయమంది జననపుజరామరణముల
భయములేనివారు ప్రపన్నులు
క్రియలెల్ల నుడిగి మూఁగిన కర్మపుటడవి
బయలుచేసినవారు ప్రపన్నులు ॥మహి॥

ధీరులై మాయాంధకారంబు నెదిరించి
పారఁదోలినవారు ప్రపన్నులు
సారమయ్యిన సంసారసాగరము
పారముగన్న వారు ప్రపన్నులు ॥మహి॥

అండ నిన్నిటాఁ దనిసి యాసలెల్లాఁ దెగఁగోసి
పండినమనసువారు ప్రపన్నులు
దండిగా శ్రీవేంకటేశుదాసులై పరముతోవ
బండిబాటచేసినారు ప్రపన్నులు ॥మహి॥

రేకు 93 సంఖ్య 462 సంపు 1 పుట 310

సీ. జన్మజరామృత్యుసాధ్వసం బెఱుఁగని
వార లేనాఁడు ప్రపన్న జనులు
క్రియ లెల్ల నుడిగి మూగిన కర్మవని పడ
దున్నినవారు ప్రపన్న జనులు
ధీరులై మాయాంధకారంబు మాయించి
ప్రబలినవారు ప్రపన్న జనులు
సారమౌ సంసారసాగరపారమ్ము
గన్నట్టివారు ప్రపన్న జనులు

గీ. ఆస లన్నింటి మొదలంటఁ గోసి తనిసి
పండిన మనస్సు వారు ప్రపన్న జనులు
బండిబాటచేసినవారు పరముత్రోవ
ఫణిశయను దాసులైన బ్రపన్న జనులు.

ము ఖా రి

కంటే సులభ మిది; కానకయుంటే దుర్లభ;
మింటిలోననే వున్న దిహముఁ బరమును ॥పల్లవి॥

హరిదాసులు మెట్టినక్కడే పరమపద
మరయ నిందుకంటె నవల లేదు
తిరమై వీరిపాదతీర్థమే విరజానది
సొరిది నన్ని చోట్లు చూచినట్టే వున్నది ॥కంటే॥

మచ్చిక వైష్ణవులమాటలెల్లా వేదములు
యిచ్చల నిందుకంటే నింక లేదు
అచ్చట వీరిప్రసాద మమృతపానములు
అచ్చమై తెలిసేవారి కఱచేత నున్నది ॥కంటే॥

చెలఁగి ప్రపన్నులసేవే విజ్ఞానము
ఫల మిందుకంటె మఱి పైపై లేదు
తలఁప శ్రీవేంకటేశుదాసులే యాతనిరూపు
లెలమి నెదుటనున్నా రెఱిఁగినవారికి ॥కంటే॥

రేకు 96 సంఖ్య 479 సంపు 1 పుట 321

సీ. హరి సేవకులు మెట్టినదియె శ్రీవైకుంఠ
మన్య మింతకు మించి యవల లేదు
తగ వీరి పాదతీర్థమె విరజానది
యెల్లతావులయందు వెల్లివిరియు
వైష్ణవ ప్రవరులవచనముల్ వేదమ్ము
లింతకుమించిన వింక లేవు
అరయ వీరిప్రసాద మమృత మతకరించు
నడుగువారలకుండు హస్తమందె

గీ. సర్వవిజ్ఞానము ప్రపన్నజనుల సేవ
యింతకంటె ఫలమ్ము పై నెందు లేదు
అంజనగిరీశ్వరునిదాసు లతనిరూపు
లెఱిఁగిన మహాత్ములకుఁ గల రెట్టయెదుట.

వ రా ళి

అదివో నిత్యశూ (సూ)రులు అచ్యుత నీదాసులు
యెదురులేనివారు యేకాంగవీరులు ॥పల్లవి॥

రచ్చల సంసారమనే రణరంగములోన
తచ్చి కామక్రోధాలతలలు గొట్టి
అచ్చుపుతిరుమంత్రపు టారుపు బొబ్బలతోడ
యిచ్చలనే తిరిగేరు యేకాంగవీరులు ॥అది॥

మొరసి పుట్టుగులనే ముచ్చుఁబౌఁజుల కురికి
తెరలి నడుములకుఁ దెగ వేసి
పొరిఁ గర్మముఁ బొడిచి పోటుగంటులఁదూరి
యెరగొని తిరిగేరు యేకాంగవీరులు ॥అది॥

వొడ్డిన దేహములనే వూళ్ళలోపల చొచ్చి
చెడ్డ యహంకార మను చెఱలువట్టి
అడ్డమై శ్రీవేంకటేశునండనుండి లోకులనే
యెడ్డలఁజూచి నవ్వేరు యేకాంగ వీరులు ॥అది॥

రేకు 105 సంఖ్య 25 సంపు 2 పుట 17

సీ. సంసార మనియెడి సమరరంగములోనఁ
గామాదిరిపుమస్తకములఁ గొట్టి
అల తిరుమంత్రంపుటార్పు బొబ్బలతోడ
విహరింత్రు నీ దాసవీరవరులు;
భవము లనెడు ముచ్చు పౌఁజుల కుఱికి నె
న్నడుములకున్ దెగనఱికి వేసి
పొడిచి కర్మమ్ము నా పోటుగంటుల దూఱి
యెరగొని తిరిగెద రేకవీరు;

గీ. లుదుటునన్ మేను లనియెడు నూళ్ళుసొచ్చి
చెడు నహంకారమును ముట్టి చెఱలువట్టి
ఎడ్డియలఁ జూచి నవ్వెద రీశ ! నీదు
దాసు లేకాంగవీరులు ధర్మరతులు.

పా డి

అనుచు లోకము లెల్ల నదె జయవెట్టేరు
నినుఁ గొల్చితిఁ గావవే నీరజాక్షుఁడా ॥పల్లవి॥

అదివో కోనేటిలోన నదివో సర్వతీర్థములు
అదివో పైఁడిమేడలహరినగరు
పొదలి పరుష లెల్లా పొదిగి సేవించేరు
యిదివో వరము లిచ్చె నిందిరానాథుఁడు ॥అను॥

అదివో వేద ఘోషము అదివో సురలమూఁక
అదివో విశ్వరూపము అద్భుత మందె
గుదిగొనెఁ బుణ్యములు కోట్లసంఖ్యలు చేరె
యిదివో దయదలఁచె నీశ్వరేశ్వరుఁడు ॥అను॥

అదివో శ్రీవేంకటేశుఁ డక్కున నలమేల్ మంగ
అదివో నిత్యశూరులు ఆళువారలు
నిదుల శేషాచలము నిక్కి పైపైఁ బొడచూపె
యిదివో కొలువున్నాఁడు హృదయాంతరాత్ముఁడు ॥అను॥

రేకు 119 సంఖ్య 111 సంపు 2 పుట 75

సీ. అవె పుష్కరిణిలోన నఖిలతీర్థమ్ములు
అదె పైఁడిమేడలహరిపురంబు
పొదలి పరసలెల్ల ముదమున సేవింతు;
రిదె వరమ్ము లొసంగె నిందిరేశుఁ;
డదె వేదఘోష; మల్లదె వేలుపులమూక;
యదె విశ్వరూప మత్యద్భుతంబు;
గుదిగొనె పుణ్యముల్ కోట్లసంఖ్యలుచేరె;
నిదె దయదలఁచె సర్వేశ్వరుండు

గీ. అతఁడె శ్రీవేంకటేశ్వరుం డక్కునందు
మంగ యదె; నిత్యసూరులు మఱియు నాళు
వార లవ్వారె; పొడసూపె పన్నగాద్రి;
కొలు వమరియుండె పరమాత్మ కొదలుదీఱ.

హిం దో ళ వ స ం త ం

ఎన్నిమహిమలవాఁడె యీ దేవుఁడు
కన్నులపండువులెల్లాఁ గదిసిన ట్టుండెను ॥పల్లవి॥

పోలింప కర్పూరకాపు పురుషోత్తమునికి
యే లీల నుండెనని యెంచి చూచితే
పాలజలనిధిలోనఁ బవళింపఁగా మేన
మేలిమి మీఁగఁడంటిన మెలుపుతో నుండెను ॥ఎన్ని॥

తట్టుపునుఁగుకాపు దైవశిఖామణికి
యెట్టుండె నని మరి చూచితే
చిట్టకాన రేపల్లెలో చీఁకటితప్పు సేయఁగా
అట్టిరాత్రులు మేన నంటిన ట్టుండెను ॥ఎన్ని॥

అలమేలుమంగతోడ నట్టె సొమ్ము ధరించఁగ
యెలమి శ్రీవేంకటేశు నెంచి చూచితే
కలిమిగల యీ కాంత కౌఁగిటఁ బెనఁగఁ గాను
నిలువెల్లా సిరులై నిండిన ట్టుండెను ॥ఎన్ని॥

రేకు 330 సంఖ్య 177 సంపు 4 పుట 119

సీ. కమ్మని కప్రపుకాపు గోవిందున
కెటు లుండెనని మది నెంచిచూడ
పాలకడలిలోనఁ బవళింపఁగా మేన
మీఁగడయంటిన మేల్మి నుండె;
తట్టుపునుఁగుకాపు దైవశిఖామణి
కెట్టుండె నని మఱి యెంచినపుడు
చెలఁగి వ్రేపల్లెలోఁ జేయఁ జీఁకటితప్పు
రేలు మైనంటిన లీల నుండె;

గీ. మంగతోడుతసొమ్ములు మయి ధరించు
వేంకటేశ్వరురూపు భావించి చూడఁ
గలిమిచెలి కౌఁగిటఁ బెనంగ దళముకొన్న
సిరులు నిలువెల్లనిండిన కరణి నుండె.

ఆ హి రి

ఏమీ నెఱఁగని మమ్ము నెక్కువసేసి
పామరుల దొడ్డఁజేసె భాష్యకారులు ॥పల్లవి॥

గతచన్న వేదాలు కమలజునకు నిచ్చి
అతనికరుణచేత నన్నియుఁ గని
గతిలేకపోయిన కలియుగమున వచ్చి
ప్రతిపాలించఁ గలిగె భాష్యకారులు ॥ఏమీ॥

లోక మెల్ల వెల్లిఁబోఁగా లోననే సురలఁగాచి
ఆకుమీఁదఁ దేలినయతనికృప
కాకరిమతములెల్ల గాలిఁబుచ్చి పర మిట్టే
పైకొనఁగఁ గరుణించె భాష్యకారులు ॥ఏమీ॥

పంకజపుఁజేయి చాఁచి పాదపుఁబర మిచ్చిన
వేంకటేశుకృపతోడ వెలయఁ దానే
తెంకనే వొడయవరై తిరుమంత్రద్వయాన
పంకమెల్లఁ బోఁగడిగె భాష్యకారులు ॥ఏమీ॥

రేకు 27 సంఖ్య 162 సంపు 1 పుట 109

సీ. ఏమియు నెఱుఁగని పామరులను మమ్ముఁ
గడుదొడ్డగావించి రుడయవరులు
గతమైన వేదాలు కమలసంభవునకు
నిడినయాతనికృప నిన్నియుఁ గని
గతి లేక పోయిన కలియుగమ్మున వచ్చి
ప్రతిపాలనముచేసె యతివిభుండు
వెల్లిఁబోఁగా లోకమెల్ల, వేల్పులఁ గాచి
యాకుపైఁదేలినయతని కరుణఁ
గాకరిమతముల గాలిఁబుచ్చి పరమ్ము
పైకొనఁ గృపసేసె భాష్యకారు;

గీ. లభయహస్తంబు చాచి నిజాంఘ్రిఁజూపి
పర మొసంగెడి వేంకటపతి భజించి
ద్వయము తిరుమంత్రముల పాపపంకమెల్లఁ
బోఁగడిగె లక్ష్మణాహ్వయ పుణ్యయోగి.

ల లి త

నీవేకా చెప్ప ఁజూప నీవె నీవెకా
శ్రీవిభుప్రతినిధివి సేనమొదలారి ॥పల్లవి॥

నీవేకా కట్టెదుర నిలుచుండి హరివద్ద
దేవతలఁ గనిపించే దేవుఁడవు
యేవంక విచ్చేసినాను యిందిరాపతికి నిజ
సేవకుఁడవు నీవెకా సేనమొదలారి ॥నీవే॥

పసిఁడిబద్దలవారు పదికోట్లు గొలువ
దెసలఁ బంపులు వంపే ధీరుఁడవు
వసముగా ముజ్జగాలవారి నిందరిని నీ
సిసువులఁగా నేలిన సేనమొదలారి ॥నీవే॥

దొరలైన యసురుల తుత్తుమురుసేసి జగ
మిరవుగా నేలితి వేకరాజ్యమై
పరగుసూత్రవతీపతివై వేంకటవిభు
సిరుల పెన్నిధి నీవే సేనమొదలారి ॥నీవే॥

రేకు 42 సంఖ్య 255 సంపు 1 పుట 171

సీ. నీవెకా వైకుంఠనిలయుని ప్రతినిధి
వీవెకా సూత్రవతీవిభుఁడవు
కట్టెదుటను నిల్చి కమలాక్షుదర్శన
మిప్పింతు వమరుల కీవెకావె
పసిఁడిబద్దలవారు పదికోట్లు గొలువంగ
దెసలఁ బంపులు సేయు ధీరుఁ డీవె
ముల్లోకములవారి నెల్ల నీశిశువుల
భంగి నేలెడి సైన్యపతివి నీవె

గీ. దుష్టదానవకోటిఁ దుత్తుమురు సేసి
యేకరాజ్యమ్ముగా జగమేలువాఁడ
వీవెకా యిందిరాధీశు సేవకుఁడవు
నిక్కముగ వేంకటేశు పెన్నిధివి నీవె.

గుండక్రియ

జగతి వైశాఖశుద్ధచతుర్దశి మందవార
మగణితముగఁ గూడె నది స్వాతియోగము ॥పల్లవి॥

పక్కన నుక్కుఁగఁభము పగిలించుక వెడలి
తొక్కి హిరణ్యకసిపుఁ దొడికిపట్టి
చక్కఁగాఁ గడపమీఁద సంధ్యాకాలమున
వక్కలుసేసె నురవడి నరసింహుఁడు ॥జగ॥

పిప్పిగాఁగఁ జప్పరించి పేగులు జందెలు వేసి
తొప్పఁదోఁగుచు నెత్తురు దోసిటఁ జల్లె
రొప్పుచుఁ గోపముతోఁ గేరుచుఁ బకపక నవ్వి
తప్పక చూచె వాని నుదగ్రనరసింహుఁడు ॥జగ॥

యెదుటఁ బ్రహ్లాదుఁజూచి యిందిరఁ దొడపైనుంచె
అదన నందరికి నభయ మిచ్చె
కదిసి శ్రీవేంకటాద్రిగద్దెమీఁదఁ గూచుండె
వెదచల్లెఁ గృపయెల్ల వీరనరసింహుఁడు ॥జగ॥

రేకు 349 సంఖ్య 285 సంపు 4 పుట 191

సీ. క్షోణిలో వైశాఖశుద్ధ చతుర్దశీ
శనివాసరమ్మున స్వాతియందు
ఉక్కుకంబమునుండి యుదుటున వెలువడి
త్రొక్కి హేమకశిపుఁ దొడికి పట్టి
చక్కగ గడపపై సంజపొద్దున ముక్క
చెక్కలు చేసె నృసింహమూర్తి;
పిప్పిగా రక్కసుఁ జప్పరింపుచు నెత్రు
సల్లి తాలిచె ప్రేవుజన్నిదముల
ఊొప్పుచుఁ గినుకఁ గేరుచు నవ్వి పకపక
దనుజారిఁ జూచె నుదగ్రనృహరి

గీ. ఎదుటఁ బ్రహ్లాదుఁ గని, తొడ నిందిర నిడి
యభయ మిచ్చుచు నందఱి, కంజనాద్రి
గద్దెపైఁ గూరుచున్నాఁడు ఘనులు వొగడఁ
జెలువ మొప్పార వీరనృసింహమూర్తి.

ఆహిరి

సులభుఁ డీతఁ డిదివో సుగ్రీవనారసింహుఁడు
చెలఁగి మొక్కులు మొక్కి సేవించరో ॥పల్లవి॥

నవ్వులమోమువాఁడు నానామహిమలవాఁడు
రవ్వలుగా దేవతల రక్షించేవాఁడు
వుఫ్లిళ్లూర కంభములో నుదయించినవాఁడు
నివ్వటిల్లు ప్రతాపాన నెగడినవాఁడు ॥సుల॥

హేమపుచాయలవాఁడు యెదుటఁ గొల్వున్నవాఁడు
కోమలిఁ దొడపై నిడుకొన్న వాఁడు
కోమలపుమేనివాఁడు గొప్పకిరీటమువాఁడు
చేముంచి హిరణ్యదైత్యుఁ జించినవాఁడు ॥సుల॥

వాలుకగోళ్లవాఁడు వాఁడికోరలవాఁడు
మేలిమికరుణతోడ మించినవాఁడు
వోలిఁ దుంగభద్రకాడనుండి శ్రీవేంకటాద్రిని
లీలతోఁ బ్రహ్లాదుని కేలి కైనవాఁడు ॥సుల॥

రేకు 347 సంఖ్య 275 సంపు 4 పుట 184

సీ. నగుమోమువాఁడు నానామహిమలవాఁడు
చెలఁగి దేవతల రక్షించువాఁడు
ఉక్కుకంబమునుండి యుదయమందినవాఁడు
జగమగంటిమితోడ నెగడువాఁడు
ఎదుటఁ గొల్వున్న వాఁ డుదిరిచాయలవాఁడు
కోమలిఁ దొడనిడుకొన్న వాఁడు
వాఁడికోఱలవాఁడు వాలిక గోళ్ల వాఁ
డతికృపాపరుఁడౌచు నడరువాఁడు

ఆ. కోమలంపుమేను గొప్పకిరీటంబు
గలుగువాఁడు కనకకశిపుఁ జీల్చి
బాలభక్తుఁడైన ప్రహ్లాదుఁ గాచిన
వేంకటాద్రినృహరి వేడుకొనరొ !

సా మ ం త ం

కొలువై తా నల్లవాఁడె కూచున్నాఁడు గద్దెమీఁద
బలవంతుఁ డితఁడు ప్రహ్లాదవరదుఁడు ॥పల్లవి॥

చిదుముడిగోళ్లతోడ సింహపుమోముతోడ
తొడమీఁదఁ గూచున్న తొయ్యలితోడ
కడలేని నవ్వుతోడ కడురాజసముతోడ
అడరించీఁ బంతము ప్రహ్లాదవరదుఁడు ॥కొలు॥

సంకుఁజక్రములతోడ చాయలమేనితోడ
సంకె దేర్చే యభయహస్తముతోడ
బింకపుమీసాలతోడ పెనువదనముతోడ
అంకె వరము లిచ్చీఁ బ్రహ్లాదవరదుఁడు ॥కొలు॥

వనితకౌఁగిటితోడ వామకరముతోడ
నను పైన తమలో నానందముతోడ
యెనయుచు శ్రీవేంకటేశుఁడై యీడా నాడా
అనిశము వెలసెఁ బ్రహ్లాదవరదుఁడు ॥కొలు॥

రేకు 328 సంఖ్య 163 సంపు 4 పుట 109

సీ. చిడిముడిగోళ్ళతో సింగపుమోముతో
తొడమీఁదఁ గూర్చున్న పడఁతితోడ
కడలేని నవ్వుతో కడురాజసముతోడ
ప్రహ్లాదవరదుండు ప్రజ్వలించె;
శంఖచక్రాలతో చాయలమేనితో
శంక వాపు నభయశయముతోడ
బింకపుమీసాల పెనువదనమ్ముతో
ప్రహ్లాదవరదుండు బయలుమెఱసె;

గీ. గరితఁ గౌఁగిట గదియించు కరముతోడ
పరమహర్షమ్ముతో నహోబలము నందు
ఫణినగమ్మున వేంకటేశ్వరుఁ డనంగ
వరము లొసఁగుచుఁ బ్రహ్లాద వరదుఁ డొప్పె.

పా డి

సుగ్రీవనారసింహునిఁ జూడరో వాఁడె
అగ్రపూజ గొన్నవాఁడు ఆదిసింహము ॥పల్లవి॥

దేవతలు జయపెట్టి దివినుండి పొగడఁగ
దేవులతోఁ గూడున్నాఁడు దివ్యసింహము
భావింప నెట్టనెదుట ప్రహ్లాదుఁ డుండఁగాను
వేవేలు నవ్వులు నవ్వీ విజయసింహము ॥సుగ్రీ॥

అసురలను గెలిచి అదె సింహాసనముపై
వెసఁ గొలువున్నాఁడు వీరసింహము
పసిఁదివర్ణముతోడ బహుదివ్యాయుధాలతో
దెసల వెలుగొందీని ధీరసింహము ॥సుగ్రీ॥

నానాభరణాలువెట్టి నమ్మిన దాసుల నెల్ల
ఆనుకొని రక్షించీఁ బ్రత్యక్షసింహము
పూని శ్రీవేంకటాద్రిని బుధు లెల్లాఁ గొలువఁగా
నానావరము లొసఁగీ మానవసింహము ॥సుగ్రీ॥

రేకు 325 సంఖ్య 146 సంపు 4 పుట 98

సీ. దేవతల్ జయపెట్టి దివినుండి పొగడంగ
దేవులతోనుండె దివ్యనృహరి
భావింపఁ దనముందు ప్రహ్లాదుఁ డుండఁగా
వింతనవ్వులు నవ్వ విజయనృహరి
అసురులను జయించి అదె సింహపీఠిపై
వెసఁ గొలువున్నాఁడు వీరనృహరి
పసిఁడివర్ణముతోడ బహుళాయుధాలతో
దెసలను వెలుఁగొందు ధీరనృహరి

గీ. తాల్చి సొమ్ములు, నమ్మినదాసకోటి
నానుకొని రక్షసల్పు ప్రత్యక్షనృహరి
పూని శ్రీవేంకటాద్రిపై బుధులు గొలువ
మంచిమంచివరా లిచ్చు మానవహరి.

సాళంగనాట

జయజయ నృసింహ సర్వేశ
భయహర వీర ప్రహ్లాదవరద ॥పల్లవి॥

మిహిరశశినయన మృగనరవేష
బహిరంతస్థ్సలపరిపూర్ణ
అహినాయక సింహాసనరాజిత
బహుళ గుణగణ ప్రహ్లాదవరద ॥జయ॥

చటులపరాక్రమ సమఘనవిరహిత
నిటలనేత్ర మౌనిప్రణుత
కుటిలదైత్యతతి కుక్షివిదారణ
పటువజ్రనఖ ప్రహ్లాదవరద ॥జయ॥

శ్రీవనితా సంశ్రిత వామాంక
భావజకోటిప్రతిమాన
శ్రీవేంకటగిరి శిఖర నివాస
పావనచరిత ప్రహ్లాదవరద ॥జయ॥

రేకు 160 సంఖ్య 289 సంపు 2 పుట 193

సీ. జయజయ నరసింహా ! సర్వేశ్వరా ! భయ
హరణ ! ముకుంద ! ప్రహ్లాదవరద !
మిహిరశశినయన ! మృగనరవిగ్రహా !
అంతర్బహిర్వ్యాప్త ! ఆదిపురుష !
అహికులాధీశసింహాసనరాజిత !
అతులగుణగణ ! ప్రహ్లాదవరద !
చటులపరాక్రమ ! సమఘనవిరహిత !
నిఖిలమౌనివినుత ! నిటలనేత్ర !
కుటిలదైత్యానీక కుక్షివిదారణ !
అతిశితనఖర ! ప్రహ్లాదవరద !

గీ. శ్రీసతీ శ్రితవామాంక ! చిత్తజాత
కోటిసంకాశ ! వేంకటకుధరశిఖర
వాస ! పావనచరిత ! దైవాలరాయ !
అఖిలలోకశరణ్య ! ప్రహ్లాదవరద !

బౌళిరామక్రియ

నమో నమో లక్ష్మీనరసింహా
నమో నమో సుగ్రీవనరసింహా ॥పల్లవి॥

వరద సులభ భక్తవత్సల నరసింహా
నరమృగవేష శ్రీనరసింహా
పరమపురుష సర్వపరిపూర్ణ నరసింహా
గిరిగుహావాస సుగ్రీవనరసింహా ॥నమో॥

భయహర ప్రహ్లాదపాలన నరసింహా
నయనత్రయారవింద నరసింహా
జయజయ సురమునిసంస్తుత నరసింహా
క్రియాకలాప సుగ్రీవనరసింహా ॥నమో॥

అతికృపానిలయ మోహనరూప నరసింహా
నతపితామహముఖ్య నరసింహా
సతత శ్రీవేంకటేశ్వర దివ్యనరసింహా
కితవారిభంజన సుగ్రీవనరసింహా ॥నమో॥

రేకు 171 సంఖ్య 348 సంపు 2 పుట 234

సీ. వరద సులభ భక్త వత్సల నరసింహ
నరమృగవేష శ్రీనారసింహ !
పరమపురుష సర్వపరిపూర్ణ నరసింహ !
గిరిగుహావాస లక్ష్మీనృసింహ !
భయహర ప్రహ్లాదపాలన నరసింహ !
నతపితామహముఖ్య నారసింహ !
అతికృపానిలయ మోహనరూప నరసింహ !
నరసురమునివంద్య నారసింహ !

గీ. మిహిరశశినేత్ర నరసింహ ! అహిగిరీంద్ర
నారసింహ ! పరాత్పర నారసింహ !
అరివిభంజననరసింహ ! దురితహరణ
నారసింహ ! నమో నమో నారసింహ !

సా ళ ం గ నా ట

నరుఁడా యీతఁడు ఆదినారాయణుఁడు గాక
ధరణిఁ గీరితి కెక్కె దశరథసుతుఁడు ॥పల్లవి॥

యీతఁడా తాటకిఁ జంపె నీ మారీచసుబాహుల
నీతఁడా మదమణఁచె నిందరుఁ జూడ
యేతులకు హరువిల్లు యీతఁడా విరిచి యట్టె
సీతఁ బెండ్లియాడెను యీ చిన్న రాముఁడా ॥నరు॥

చుప్పనాతి ముక్కుగోసి సోదించి దైత్యులఁ జంపి
అప్పు డిట్టె వాలినేసినాతఁ డీతఁడా
గుప్పించి కోఁతుల నేలి కొండల జలధిగట్టి
కప్పి లంక సాధించె నీ కౌసల్యానందనుఁడా ॥నరు॥

రావణాదులను జంపి రక్షించి విభీషణుని
భావించయోధ్య నీతఁడు పట్ట మేలెను
శ్రీవేంకటేశుఁ డితఁడే సృష్టి రక్షించె నితఁడే
యీవల మాపాలనున్న యీ రామచంద్రుఁడా ॥నరు॥

రేకు 197 సంఖ్య 497 సంపు 2 పుట 336

సీ. నరుఁడా యితం డాదినారాయణుఁడు గాక
ధరణి కీరితి కెక్కె దశరథసుతుఁ
డితఁడు తాటకఁ జంపె; నితఁడు వ్రాల్చె సుబాహు;
మారీచదైత్యుని మద మణంచె;
హరువిల్లు ఫెళ్లున విఱిచి వేడుక మీఱ
సీతఁ బెండ్లాడె నీ చిన్నవాఁడె;
సోణ మంటగఁ గోసె శూర్పణఖానాస;
వాలి నొక్కమ్మునఁ గూలనేసె;
కోఁతుల నేలి పెన్గొండలతో వార్ధి
గట్టి సాధించె లంకను నితండె;

గీ. రావణాదులఁ గెడపి లంకావిభుత్వ
మొసఁగెను విభీషణునకు; నయోధ్య నేలె;
రామచంద్రుండు వేంకటరమణమూర్తి
సృష్టి రక్షించు కారుణ్యచిత్తుఁ డితఁడె. **32**

బౌ ళి

ఇతఁడు తారకబ్రహ్మ మీతఁడు సర్వేశ్వరుఁడు
రతి కెక్కఁ గొలిచిన రక్షించు నితఁడు ॥పల్లవి॥

తరణివంశజుఁడై తాటకను హరియించి
అరుదుగ విశ్వామిత్రుయాగము గాచి
హరునివిల్లు విరిచి యట్టె సీతఁ బెండ్లియాడి
పరశురాముని నిజబలిమి చేకొనెను ॥ఇత॥

మునుల కభయ మిచ్చి మొగి నమరులఁ ద్రుంచి
ఘనమైన మాయామృగముఁ జంపి
కినిసి వాలిఁగొట్టి సుగ్రీవునిఁ బట్టముగట్టి
వనధి బంధించి లంక వడిఁ జుట్టుముట్టెను ॥ఇత॥

బలురావణునిఁ జంపి పుష్పకముపైఁ దాఁ జేకొని
లలి విభీషణునకు లంక యిచ్చి
చెలఁగి యయోధ్య యేలి శ్రీవేంకటాద్రిమీఁద
వెలయ రాముఁడు దానై విశ్వమెల్లా నేలెను ॥ఇత॥

రేకు 327 సంఖ్య 159 సంపు 4 పుట 107

సీ. తరణివంశజుఁడయి తాటక హరియించి
కౌశికమౌని యాగమ్ము గాచి
హరునివిల్లు విఱిచి యవనిజఁ బెండ్లాడి
పరశురాముని నిజబలము గొనియె;
మునుల కభయ మిచ్చి మొగి నసురులఁ ద్రుంచి
ఘనమైన మాయామృగమ్ముఁ జంపి
ఆ వాలిఁ గొట్టి సుగ్రీవుపట్టముగట్టి
కంధి బంధించి లంక వడిముట్టె;

గీ. విమతు రావణుఁ గూల్చి విభీషణునకు
లంక నిచ్చి యయోధ్య నిశ్శంక నేలె;
తారకబ్రహ్మ మీ శేషధరణిధరము
రాముఁ గొల్చిన నతఁడె శ్రీకాముఁ డోము. **33**

సా ళం గ నా ట

హరికి లంకిణీహంత కంతర మిట్టున్నది
కరుణ నింత మన్నించె కమలావిభుఁడు ॥పల్లవి॥

విశ్వరూపు చూపినాఁడు విష్ణుఁడు దొల్లి; యట్టె
విశ్వరూపాంజనేయుఁడు వీఁడె చూపెను
శాశ్వతుఁడై యున్న వాఁడు సర్వేశ్వరుఁడు వీఁడె
శాశ్వతుఁడై యున్నాఁడు జగములో నీతఁడు ॥హరి॥

ప్రాణవాయుసంబంధి పరమాత్ముఁడు ; అట్టె
ప్రాణవాయుసుతుఁడు పవనజుఁడు
రాణింప రవివంశుఁడు రామచంద్రుఁడు ; తాను
నాణెపురవిసుతుని నమ్మినప్రధాని ॥హరి॥

దేవహితార్థము సేసెఁ ద్రివిక్రముఁడు ; అట్టె
దేవహితార్థమే జలధిలంఘనుఁడు
శ్రీవేంకటేశుఁడు చిన్మయమూర్తి; తాను
కోవిదుఁడు జ్ఞానమూర్తి గొప్పహనుమంతుఁడు ॥హరి॥

రేకు 325 సంఖ్య 145 సంపు 4 పుట 97

సీ. విశ్వరూపముచూపె విష్ణుండు తొలి; నట్టె
విశ్వరూపముఁజూపె వీఁడు హనుమ
శాశ్వతుండై యుండు సర్వేశ్వరుఁడు తాను ;
శాశ్వతుండై యుండు జగతి నితఁడు
పరమాత్ముఁ డటు ప్రాణవాయుసంబంధి; యా
ప్రాణవాయుసుతుండు పరఁగ నితఁడు
రవివంశజాతుండు రామచంద్రుండు తా ;
నినజున కితఁడు నమ్మినప్రధాని

గీ. అమరహితమునకై త్రిలోకాక్రమణము
నబ్ధిలంఘన మొనరించి రతఁడు నితఁడు;
చిన్మయజ్ఞానమూర్తు లీ శ్రీశ వాన
రేశు; లిటులున్న దంతర మిర్వురకును.

సా ళం గ నా ట

శరణు శరణు వేదశాస్త్రనిపుణ నీకు
అరుదైన రామకార్యధురంధరా ॥పల్లవి॥

హనుమంతరాయ అంజనాతనయా
ఘనవాయుసుత దివ్యకామరూప
అనుపమలంకాదహన వార్ధిలంఘన
జనసురనుత కలశాపురనివాస ॥శర॥

రవితనయసచివ రావణవనాపహార
పవనవేగబలాఢ్య భక్త సులభ
భువనపూర్ణదేహా బుద్ధివిశారద
జవసత్వ వేగ కలశాపురనివాస ॥శర॥

సీతాశోకనాశన సంజీవశైలాకర్షణ
ఆతతప్రతాపశౌర్య అసురాంతక
కౌతుక శ్రీవేంకటేశుకరుణాసమేత
శాతకుంభవర్ణ కలశాపురనివాస ॥శర॥

రేకు 171 సంఖ్య 347 సంపు 2 పుట 233

సీ. శరణు శరణు వేదశాస్త్రనిపుణ ! నీకు
రామకార్యధురంధరా ! నమస్సు ;
అంజనానందనా ! హనుమంత ! కపినాథ !
ఘనవాయుసుత ! దివ్యకామరూప !
అనుపమలంకాదహన ! వార్ధిలంఘన !
జనసురనుత ! కలశాపురీశ !
రవితనయసచివ ! రావణవననాశ !
పవన వేగబలాఢ్య ! భక్తసులభ !
భువనపూర్ణశరీర ! బుద్ధివిశారద !
జవసత్త్వయుత ! కలశాపురీశ !

గీ. జానకీశోకనాశన ! శాతకుంభ
వర్ణ ! దనుజారి ! లక్ష్మణప్రాణదాత !
పన్నగగిరీశ పరమకృపాసమేత !
హనుమ ! సంజీవనాచలాహర్త ! శరణు.

మా ళ వ శ్రీ

శ్రావణ బహుళాష్టమి సవరేత్రికాడను
శ్రీవిభుఁ డుదయించెఁ జెలులాల వినరే ॥పల్లవి॥

అసురుల శిక్షించ సమరుల రక్షించ
వసుధభార మెల్లా నివారింపను
వసుదేవునికిని దేవకీదేవికిని
అసదృశమగు కృష్ణుఁ డవతార మందెను ॥శ్రావ॥

గోపికల మన్నించ గొల్లలనెల్లాఁ గావఁగ
దాపై మునులనెల్లా దయ సేయను
దీపించ నందునికి దేవియైన యశోదకు
యేపున సుతుఁడై కృష్ణుఁ డిన్నిటాఁ బెరిఁగెను ॥శ్రావ॥

పాండవుల మనుపఁగ పదారువేలఁ బెండ్లాడఁగ
నిండి శ్రీవేంకటాద్రిపై నిలుచుండఁగా
అండ నలమేల్మంగ నక్కునఁ గాఁగలించఁగ
దండియై యుండఁ గృష్ణుఁడు తగ నుతి కెక్కెను ॥శ్రావ॥

రేకు 349 సంఖ్య 287 సంపు 4 పుట 192

సీ. అసురుల శిక్షించ నమరుల రక్షించ
బహుదుస్సహమ్ము భూభార మణఁచ
వసుదేవునకును దేవకికి శ్రావణబహు
ళాష్టమీతిథిఁ గృష్ణుఁ డవతరించె;
వ్రేతల మనుప గోపికల మన్నించంగ
దాపయి మునులను దయ గనంగ
నందునకు యశోద కందాల కొమరుఁడై
పెరిఁగె శ్రీకృష్ణుండు పేర్మితోడ ;

గీ. పడఁతులఁ బదారువేలఁజేపట్ట, గొంతి
కొడుకులం బ్రోవ, మంగ నక్కున గదింప
నెమ్మి శ్రీవేంకటాద్రిపై నిలిచియుండఁ
గృష్ణుఁ డుదయించె రోహిణిఋక్షమందు.

సా ళ ం గ నా ట

శ్రావణబహుళాష్టమి జయంతి నేఁడు
సేవించరో నరులాల శ్రీకృష్ణుఁ డితఁడు ॥పల్లవి॥

భావింప వసుదేవునిపాలిటి భాగ్యదేవత
దేవకి గనినయట్టి దివ్యరత్నము
చేవమీర సురల రక్షించే కల్పతరువు
యీ వేళ జన్మించినాఁడు యిదె కృష్ణుఁడు ॥శ్రావ॥

హరవిరించాదులకు నాదిమూలకారణము
పరమమునుల తపఃఫలసారము
గరుడోరగేంద్రులకుఁ గలిగిన నిధానము
యిరవుగా నుదయించె నిదె కృష్ణుఁడు ॥శ్రావ॥

బలుయోగీశ్వరుల బ్రహ్మానందము
చెలఁగు భాగవతుల చింతామణి
అలమేల్మంగకుఁ బతి యట్టె శ్రీవేంకటాద్రి
నిలపై జన్మించినాఁడు యిదె కృష్ణుఁడు ॥శ్రావ॥

రేకు 324 సంఖ్య 139 సంపు 4 పుట 93

సీ. భావింప వసుదేవుపాలిటి భాగ్యమ్ము
దేవకిగన్నట్టి దివ్యరత్న
మమరుల రక్షించు నల కల్పతరువు శ్రా
వణబహుళాష్టమి జనన మందె;
పరమమౌనుల తపఃఫలసార మీశ్వర
కమలభవుల కాదికారణమ్ము
ఉరగేంద్రగరుడుల కొదవిన నిధి నేఁటి
యద్దమరాతిరి నవతరించె;

గీ. యోగులకును బ్రహ్మానంద; మొగి సురమణి
భాగవతులకు; మంగకు ప్రాణవిభుఁడు
వేంకటాద్రికృష్ణుఁడు ప్రభవించినట్టి
శ్రీజయంతి సేవించి తరింప రయ్యా !

ధ న్నా సి

అంతవాని కింతసేయ నమరునటే
వింతలు యీ సుద్దులకే వెరగయ్యీ మాకు ॥పల్లవి॥

కదిసి బ్రహ్మాండములు గర్భములో నున్న దేవుఁ
డిదె దేవకిగర్భాన నెట్టుపుట్టెనే
అదె మఱ్ఱాకుమీఁదట నటు పవ్వళించువాఁడు
యెదుట యశోదచేత నెట్టు వినోదించీనే ॥అంత॥

అడుగులుమూఁట లోకా లటు గొలచినవాఁడు
బడిబడి రేపల్లెఁ బారాడీని
అదరి యజ్ఞభాగము లారగించే దేవుఁడు
సడితో వెన్న ముచ్చిలి చవిగొనీ నిదివో ॥అంత॥

వేదపల్లవములందు విహరించే దేవుఁడు
సాదుగొల్లెతల రతిసంగడిఁ జిక్కె
మోదపువైకుంఠాన ముదమందే కృష్ణుఁడు
యీ దెస శ్రీవేంకటాద్రి నిరవాయ నిదివో ॥అంత॥

రేకు 220 సంఖ్య 113 సంపు 3 పుట 76

సీ. బ్రహ్మాండపటలి గర్భమునందుఁ గలదేవుఁ
డింతి దేవకిపొట్ట నెట్లు పుట్టె ?
వటపత్రపుటమునఁ బవళించువాఁ డెట్టు
లల యశోదయెదుట నాటలాడె ?
భువనమ్ము లడుగులుమూటఁ గొల్చినవాఁడు
పాఱాడె నెట్లు వ్రేపల్లెలోన ?
యజ్ఞభాగమ్ముల నారగించెడిఁ దేవుఁ
డెటు వెన్నముచ్చిలి యెలమి మెసవె ?

ఆ. వేదపల్లవముల విహరించు దేవుండు
గొల్లసకులతోడఁ గూడిమాడె;
శ్రీవికుంఠనగరిఁ జెలఁగెడు కృష్ణుండు
శేషశిఖరియందుఁ జెలువుమీఁఱె.

ము ఖా రి

ఆదరమ్మ పాదరమ్మ అందరు మీరు
వేడుక సంతసములు వెల్లివిరియాయను ॥పల్లవి॥

కమలనాభుఁడు పుట్టె గంసుని మద మణఁచ
తిమిరి దేవకిదేవి దేహమందును
అమరులకు మునుల కభయమిచ్చె నితఁడు
కొమరె గొల్లెతలపైఁ గోరికలు నిలిపె ॥ఆద॥

రేయిఁబగలుగఁ జేసి రేపల్లెఁ బెరుగఁ జొచ్చె
ఆ యెడ నావులఁ గాచె నాదిమూలము
యీ యెడ లోకాలుచూపె నిట్టే తన కడుపులో
మాయసేసి యిందరిలో మనుజుఁడై నిలిచె ॥ఆద॥

బాలలీలలు నటించి బహుదైవికము మించె
పాలువెన్నలు దొంగిలెఁ బరమమూర్తి
తాళి భూభార మణఁచె ధర్మము పరిపాలించె
మేలిమి శ్రీవేంకటాద్రిమీఁద నిట్టె నిలిచె ॥ఆద॥

రేకు 220 సంఖ్య 112 సంపు 3 పుట 75

సీ. కమలనాభుఁడుపుట్టె కంసుగర్వ మణంచ
తిమిరి దేవకిదేవి దేహమందు
అమరులకు మునుల కభయ మిచ్చె నితండు
గొల్లచేడియలపై కోర్కి నిలిపె
రేయి పవలుగాఁగ వ్రేపల్లియఁ బెరింగె
నాదిమూలము గాచె నాలమంద
లోకాలు గర్భమ్ములోఁ జూపె మాయతో
మసలె నందఱిలోన మనుజుఁ డగుచు

గీ. బాలలీలల్ నటించి దివ్యతను జాటె
పాలు వెన్నలు దొంగిలెఁ బరమమూర్తి
పాదుకొల్పె ధర్మంబు; భూభార ముడిపె;
నెలమి శ్రీవేంకటాద్రిపై నిట్టె నిలిచె.

శు ద్ధ వ స ం త ం

ఈడ నిందరికి నేలికై వున్నాఁడు
వాడల రేపల్లె వాఁడా వీఁడు ॥పల్లవి॥

భారపువుట్లపాలుఁ బెరుగులు
వారలు వట్టినవాఁడా వీఁడు
కోరి గొల్లెతల కొలనిలోపల
చీరలు దీసిన శిశువా వీఁడు ॥ఈడ॥

ఆవులఁ బేయల నందరియిండ్ల
వావిరిఁ గాచిన వాఁడా వీఁడు
వావు లొక్కటిగా వనితలఁ గూడి
వేవేలు నేర్చిన విటుఁడా వీఁడు ॥ఈడ॥

అరుదై శ్రీవేంకటాద్రిమీఁద నుండి
వరము లిచ్చేటి వాఁడా వీఁడు
మరిగెలమేల్మంగతో మమ్మేలె
సరసుఁడై వుండే జాణా వీఁడు ॥ఈడ॥

రేకు 349 సంఖ్య 289 సంపు 4 పుట 194

సీ. భారంపుటుట్లలో పాలును బెరుఁగులు
వారలు వట్టిన వాఁ డితండ ?
కొలనిలోపలి గొల్లెతల కోకలను దీసి
చెట్టుపైఁ జేరిన శిశు వితండ ?
అందఱిగృహముల యావులఁ బేయల
వావిరిగాచినవాఁ డితండ ?
వావు లొక్కటిగాఁగ వనితలఁ గూడుచు
వేవేలు నేర్చిన విటుఁ డితండ ?

గీ. ఆదరమ్మున శేషాద్రిమీఁదనుండి
వరము లాశ్రితులకు నిచ్చువాఁ డితండ ?
యింతి యలమేలుమంగతో నెల్లవేళ
సరసుఁడై మమ్ముఁ బాలించు జాణ యితఁడ ?

పా డి

అనుచుఁ బొగడఁ జొచ్చేరదె బ్రహ్మాదులు మింట
మొనసి యీ బాలునికే మొక్కేము నేము ॥పల్లవి॥

వున్నతపు లోకములు వుదరాన నున్నవాఁడు
అన్నువ నీదేవకి గర్భమందు పుట్టెను
మన్నించి యోగీంద్రుల మదిలో నుండెడువాఁడు
పన్నినపొత్తులలోన బాలుఁడై వున్నాఁడు ॥అను॥

పాలజలధిలోన పాయని గోవిందుఁడు
పాలు వెన్న లారగించె పైఁడి కోరను
వోలిఁ దనవిష్ణుమాయ నోలలాడినట్టివాఁడు
చాలి మంత్రసానులచే జలకమాడీని ॥అను॥

ముగురువేల్పులకు మూలమైన యట్టివాఁడు
తగు బలభద్రునికి తమ్ముఁ డాయను
నిగిడి వైకుంఠమున నిలిచి రేపల్లెనుండి
యెగువ శ్రీవేంకటాద్రి నిరవాయ వీఁడే ॥అను॥

రేకు 340 సంఖ్య 234 సంపు 4 పుట 157

సీ. ఉన్నతలోకమ్ము లుదరమం దున్న వాఁ
డన్ను దేవకిగర్భమందుఁ బుట్టె;
మన్ననయోగీంద్రమతుల నుండెడువాఁడు
పన్నికఁ బొత్తుల బాలుఁడాయె;
పాలసముద్రంబు వాయని శ్రీపతి
పాలువెన్నలు జుఱ్ఱె పైఁడికోర
తనమాయ నోలలాడినవాఁడు గై కొనె
మంత్రసానులచేత మజ్జనంబు

ఆ. ముగురు వేల్పులకును మూలమైనట్టి వాఁ
డనుఁగుఁ దమ్ముఁ డాయె హలధరునకు
శ్రీవికుంఠపురము వ్రేపల్లె తిరుమల
వరుస నిరవుగాఁగ వఱలె వీఁడు.

ఆ హి రి

కొలిచితే రక్షించే గోవిందుఁ డితఁడు
యిలకు లక్ష్మికి మగఁడీ గోవిందుఁ డితఁడు ॥పల్లవి॥

గోవర్ధన మెత్తినట్టి గోవిందుఁ డితఁడు
వేవేలు గొల్లెతల గోవిందుఁ డితఁడు
కోవిదుఁడై ఆలఁగాచే గోవిందుఁ డితఁడు
ఆవలఁ గంసుఁ జంపిన ఆ గోవిందుఁ డితఁడు ॥కొలి॥

క్రూరకాళింగమర్దన గోవిందుఁ డితఁడు
వీరచక్రాయుధపు గోవిందుఁ డితఁడు
కోరి సముద్రాలుదాఁటే గోవిందుఁ డితఁడు
ఆ రీతి బాలురఁ దెచ్చే యా గోవిందుఁ డితఁడు ॥కొలి॥

కుందనపుకాశతోడి గోవిందుఁ డితఁడు
విందుల రేపల్లె గోవిందుఁ డితఁడు
పొంది శ్రీవేంకటాద్రిపై పొసఁగఁ దిరుపతిలో
అందమై పవ్వళించిన ఆ గోవిందుఁ డితఁడు ॥కొలి॥

రేకు 331 సంఖ్య 180 సంపు 4 పుట 121

సీ. గోవర్ధన మ్మెత్తె గోవిందుఁ డీతండు
ద్రేతలనేలె గోవిందుఁ డితఁడు
కుమతి కంసునిఁజంపె గోవిందుఁ డితఁ డాల
మందలఁగాచె గోవిందుఁ డితఁడు
క్రూరు కాళియుఁద్రొక్కె గోవిందుఁ డీతఁడు
వీరచక్రంపుగోవిందుఁ డితఁడు
కోరి వార్ధులుదాఁటె గోవిందుఁ డితఁ డొజ్జ
పిల్లలఁదెచ్చె గోవిందుఁ డితఁడు

గీ. కుందనపుకాసెతోడి గోవిందుఁ డితఁడు
వినుతభూరమావిభుఁడు గోవిందుఁ డితఁడు
భక్తులకు తిరుమలతిరుపతులయందు
వేడ్క వరములనిచ్చు గోవిందుఁ డితఁడు.

దే శా క్షి

కన్న విన్న వారెల్లా కాకుసేయరా
వున్నతుఁడవైన నీ కీవొచ్చెము లేలయ్యా ॥పల్లవి॥

దేవతలఁగాచినట్టి దేవుఁడ నీకుఁ బసుల
నీవలఁ గాచితివనే హీనమేలా
కావించి పాలజలధిఁ గాఁపురముండినయట్టి
నీవు పాలదొంగవనే నింద నీ కేలయ్యా ॥కన్న॥

కాలమందు బలిదైత్యుఁ గట్టివేసినట్టి నీకు
రోలఁ గట్టువడినట్టి రోఁత నీ కేల
పోలించి లోకాలకెల్ల పొడవైన దేవుఁడవు
బాలుఁడవై రేపల్లెలోఁ బారాడనేలయ్యా ॥కన్న॥

పాముమీఁదఁ బవ్వళించి పాయకుండినట్టి నీకు
పాముతల దొక్కినట్టి పగలేలా
కామించి శ్రీవేంకటాద్రికడపరాయఁడ నీవు
భూమి మాయ లణఁచి నేర్పులమాయ లేలయ్యా ॥కన్న॥

రేకు 217 సంఖ్య 90 సంపు 3 పుట 61

సీ. కాకుసేయరె విన్న కన్నవా రెల్ల రీ
యొచ్చెమ్ము నీ కేల యున్నతునకు ?
దేవతలం గాచు దేవుండ వగు నీకు
నాలఁగాచితి వన్న హైన్యమేల ?
కలశవారాశిలోఁ గాపురించెడి నీకు
క్షీరచోరుఁ డటన్న దూఱదేల ?
క్రచ్చుఱ బలిదైత్యుఁ గట్టి వేసిన నీకు
రోలఁ గట్టువడెడు రోఁతయేల ?
భువనంబులకు నెల్ల పొడవైన వేల్పవు
పాఱాడనేల ద్రేపల్లెవాడ ?

గీ. పాముపైఁ బండుకొను నీకు పాముతలను
త్రొక్కు పగయేల ? వేంకటోత్తుంగ శైల
వాసుఁడవు మంగపతి వీవు వసుధలోని
మాయ లడఁచుచు నేర్పుల మాయలేల ?

శ ం క రా భ ర ణ ం

ఎవ్వరుఁ గానని వాఁడు యశోద గనె నట్టె
పవ్వళించే బ్రహ్మతండ్రి బాలుఁడయ్యె నట్టె ॥పల్లవి॥

ఘనయోగీంద్రులమతిఁ గట్టువడనట్టివాఁడు
పనిలేక రోలఁ గట్టువడినాఁ డట్టె
తనియ సురలకు పాదము చూపనట్టివాఁడు
మొనసి బండిమీఁద మోపినాఁ డట్టె ॥ఎవ్వ॥

అమృతము చేతఁదచ్చి అందరి కిచ్చినవాఁడు
తమితో వెన్న దొంగిలెఁ దానె యట్టె
గుమురై దేవదానవకోటికిఁ జిక్కనివాఁడు
భ్రమసి గోపికలపాలఁ జిక్కినాఁ డట్టె ॥ఎవ్వ॥

యిందుఁగలఁ డిందులేఁ డనెంచి చూపరానివాఁడు
అందమై రేపల్లెవాడ నాడీనట్టె
అంది కృష్ణావతార మయినట్టి దేవుఁడే
యిందున శ్రీవేంకటాద్రి యెక్కి నిలిచె నట్టె. ॥ఎవ్వ॥

రేకు 255 సంఖ్య 316 సంపు 3 పుట 213

సీ. ఎవరు గానని వాని నెలమి గాంచె యశోద
బ్రహ్మదేవునితండ్రి బాలుఁ డాయె
ఘనయోగిహృదయాలఁ గట్టువడనివాఁడు
కడఁగి తా నొకరోలఁ గట్టువడియె
తనియ వేల్పులకు పాదమ్ము సూపనివాఁడు
పనిగొని మోపెను బండిమీఁద
అందఱకును దెచ్చి యమృత మిచ్చినవాఁడు
తమితోడ వెన్నలు తస్కరించె
దానవామరకోటికేని చిక్కనివాఁడు
చిక్కినాఁడట గొల్లచేడియలకు

గీ. ఇందుఁగల డందులేఁడని యెంచిచూడ
రానివాఁ డాడె వ్రేపల్లె రక్తితోడ
అపుడు కృష్ణావతారమైనట్టి దేవుఁ
డిపుడు వేంకటశైలమ్ము నెక్కి నిలిచె.

బౌ ళి

పరమపురుషుఁ డీ బాలుఁ డఁట
హరివిరుంచులు మొక్కే రదివో వాకిటను ॥పల్లవి॥

దేవుఁ డితఁడు సర్వదేవతల కొడయఁడు
వేవేలు వేదములచే వేద్యుఁ డితఁడు
దేవకీదేవికి వసుదేవునికిఁ గొడుకాయ
యీ విధము నోఁచిరి వీ రెంత భాగ్యవంతులో ॥పర॥

అంతటాఁ దా నున్న వాఁడు అరయ స్వతంత్రుఁడు
అంతము నాదియు లేని ఆదిమూరితి
వంతుకు యశోదకు నవ్వల నందగోపునికి
దొంతరకొడుకైనాఁడు తొల్లి వీరేపుణ్యులో ॥పర॥

ఇందిరావల్లభుఁడు ఇహపరనాయకుఁడు
కందువ శ్రీవేంకటాద్రిఁ గాపున్నవాఁడు
మందగొల్లెతల కెల్ల మరఁది దా నై నాఁడు
ఇందరు నిందరే వీరి కెన్నటి సంబంధమో ॥పర॥

రేకు 199 సంఖ్య 509 సంపు 2 పుట 344

సీ. దేవుఁ డీతఁడు సర్వదేవతలకు భర్త
వేదశాస్త్రపురాణవేద్యుఁ డితఁడు
దేవకికిన్ వసుదేవునకున్ పుత్త్రుఁ
డెంతపుణ్యులొ వార లెంచిచూడ
అంతటనున్న వాఁ డంత మాదియు లేని
యాదిమూర్తి స్వతంత్రుఁ డంబుజాక్షుఁ
డల నందగోపున కా యశోదకు పట్టి
తలపోయ వా రెంత ధన్యతములొ !

గీ. ఇందిరాప్రాణవల్లభుం డిహపరేశుఁ
డురగగిరిరాజమందుఁ గాఁపున్న వాఁడు
మందగొల్లెతలకు నెల్ల మఱఁది, పరమ
పురుషుఁ డీతండు శ్రితసులభుం డితండు.

ల లి త

ఎన్నఁడు గలుగు మరి యీ భాగ్యము
సన్నిధాయె నితనికి శరణనరే ॥పల్లవి॥

అదె చంద్రుఁ డుదఇంచె నచ్యుతుఁడు జనిఇంచె
అదనఁ గంసునిజన్మ మస్తమించెను
పొదలిరి దివిజులు పొలిసిరి రాక్షసులు
సదర మీ శిశివుకు శరణనరే ॥ఎన్న॥

పాండవకులము హెచ్చె బాలకృష్ణుఁ డిదె వచ్చె
చండి దుర్యోధనుమూఁక జల్లన విచ్చె
దండిగోకులము నిండె ద్రౌపదితపము పండె
చండప్రతాపున కిట్టె శరణనరే ॥ఎన్న॥

రేపల్లె పుణ్యము సేసె శ్రీవేంకటేశుఁడు డాసె
గోపికలమనసుల కొఱత వాసె
కోపుల ధర్మముదక్కె గోవర్ధనగిరి నిక్కె
చాపల మేఁటి కితని శరణనరే ॥ఎన్న॥

రేకు 199 సంఖ్య 510 సంపు 2 పుట 345

సీ. అదె చంద్రుఁ డుదయించె నచ్యుతుండు జనించె
నంత కంసునిజన్మ మస్తమించె
పొదలిరి దివిజులు పొలిసిరి రాక్షసుల్
సరి నీ శిశువునకు శరణ మనరొ
పాండుకులము హెచ్చె బాలకృష్ణుఁడు వచ్చె
మొండి సుయోధను మూఁక విచ్చె
నిండె గోకులమెల్ల పండె ద్రౌపదినోము
చండవిక్రమునకు శరణ మనరొ

గీ. చేసె పుణ్యము ర్వేపల్లె; డాసె శౌరి;
గోపికలమానసమ్ముల కొఱంత వాసె;
నిక్కె గోవర్ధనాద్రియు; దక్కె ధర్మ;
మరసి తిరుమలవిభునకు శరణ మనరొ !

నా ట

వొద్దు నీవు నా కెదురా వోరి కంసుఁడా
కొద్దిగాదు పెనఁగఁగ గోవిందుతోఁ గంసుఁడా ॥పల్లవి॥

పెరిఁగీ రేపల్లె నదె బిరుదు నీ వైరివాఁడే
వొరసి నన్నేల పట్టేవోరి కంసుఁడా
విరసాన వెరవను విష్ణునిమాయను నీ
గొరబైన వెడబుద్ధి గొలుపదు వోరా ॥వొద్దు॥

వెదకీ నీ వైరివాఁడె వీరదానవుల నదె
వుదుటు నాతోనేల వోరి కంసుఁడా
చిదుమనా ని న్నిపుడే సెలవీఁడుగా కతఁడు
పెదవులచేటింతే పేదవానికోపము ॥వొద్దు॥

వెన్నలుఁ బాలారగించి వెస వాఁడె సత్వగూడ
నున్న వాఁడు నిన్ను గెల్వ నోరి కంసుఁడా
వెన్నుఁడు శ్రీవేంకటాద్రివిభుఁడు లోకులఁ గాచె
నన్నిటాఁ గృష్ణావతార మందఁబట్టి నేఁడు ॥వొద్దు॥

రేకు 319 సంఖ్య 110 సంపు 4 పుట 74

సీ. పెరిఁగెడి ర్వేపల్లె బిరుదైన నీ వైరి
నన్నేలపట్టెదో నాలి కంస !
వెఱవనురా నేను విష్ణుమాయను; నీదు
వెడబుద్ధి గొలుపదు వెట్టికంస !
వీరదానవకోటి వెదకెడి నీ వైరి
ఉదుటు నాతోఁజెల్ల దోరి కంస !
చిదుమనే నిన్ని ప్డు సెల వొసంగఁడుగాక
పేదవాని కినుక పెదవిచేటు

గీ. పాలు వెన్నారగించి సత్త్వంబు గూడ
నిన్నుఁ బొరిగొన సిద్ధమైయున్న వాఁడు
వేంకటాద్రివిభుండగు వెన్నుఁ డేలె
నవనిఁ గృష్ణావతారంబు నందఁబట్టి.

నా ట

దానవారితోడి పగ ధరించరాదు మీకు
కాను కిచ్చి శరణని కప్పము లియ్యరో ॥పల్లవి॥

భ్రమసి వార్ధిఁబడ్డాను పాతాళము దూరినాను
సమయింపక మానఁడు శత్రులార
రమణ భూమిచొచ్చిన బ్రహ్మచే వరముగొన్న
తమిఁ జంపక మానఁడు దైతేయులాల ॥దాన॥

రాసి మిన్నులో దాఁగిన రాచమూకలలో నున్న
కోసివేసీఁ దల లరికుమతులాల
ఆసఁ ద్రికూట మెక్కినా ఆ చక్రవాళ మంటినా
తోసి సాధించకపోఁడు దుర్మతులాల ॥దాన॥

సతులమాఁటున నున్నా సరి నెందెందు వోయినా
రతి మెట్టకమానఁడు రాకాసులాల
యితఁడు శ్రీవేంకటేశుఁ డెదురులే దితనికి
గతియని మొక్కరో వో కపటులాల ॥దాన॥

రేకు 150 సంఖ్య 229 సంపు 2 పుట 153

సీ. తగ వార్ధిఁబడినఁ బాతాళమ్ము దూఱిన
సంహరింపకపోఁడు శత్రులార !
క్షితిఁ జొచ్చినను బ్రహ్మచే వరమ్ములుగొన్న
నసురులతో వీఁడ దసురులార !
మింట దాఁగిన రాచమేటులలో నున్నఁ
గోసివేయును తలల్ కుమతులార !
అటు త్రికూటాచలం బిటు చక్రవాళమ్ముఁ
జేరిన వదలఁడు చెనఁటులార !

గీ. సతులమాటున నుండిన సారె కెందుఁ
జనిన మెట్టక మానఁడు దనుజులార !
ఇతఁడు వేంకటపతి వీని కెదురు లేదు
కప్పము లొసంగి మ్రొక్కరో కపటులార !

ల లి త

పట్టిన దెల్లా బ్రహ్మము
దట్టపుజడునికి దైవం బేలా ॥పల్లవి॥

ఘనయాచకునకు కనకమే బ్రహ్మము
తనువే బ్రహ్మము తరుసలికి
యెనయఁ గాముకున కింతులే బ్రహ్మము
తనలో వెలిఁగేటి తత్వం బేలా ॥పట్టి॥

ఆఁకటివానికి నన్నమే బ్రహ్మము
లోకమే బ్రహ్మము లోలునికి
కైకొని కర్మికి కాలమే బ్రహ్మము
శ్రీకాంతునిపైఁ జింతది యేలా ॥పట్టి॥

భువి సంసారికి పుత్రులె బ్రహ్మము
నవ మిందరి కిది నడచేది
యివలను శ్రీవేంకటేశుదాసులకు
భవ మతనికృపే బ్రహ్మము ॥పట్టి॥

రేకు 92 సంఖ్య 457 సంపు 1 పుట 306

సీ. ఘనయాచకునకును కనకమే బ్రహ్మము
తనువగు బ్రహ్మమ్ము తఱుసలికిని
ఎంచఁ గాముకునకు నింతులే బ్రహ్మము
తనలోన వెలిఁగెడి తత్త్వమేల ?
ఆఁకటివానికి నన్నమే బ్రహ్మము
లోకమే బ్రహ్మము లోలుపునికి
కర్మికిఁ దలపోయఁ గాలమే బ్రహ్మము
శ్రీకాంతుపై మఱి చింతయేల ?

గీ. అవని సంసారులకు బ్రహ్మ మాత్మసుతులె
పామరుల కెల్ల బ్రహ్మ మీ పగిదినుండుఁ
దలఁప శ్రీవేంకటేశ్వరదాసులకును
బ్రహ్మ మా దేవదేవునిపరమకృపయె.

ము ఖా రి

అనుమానపు(బదు కది రోఁతా తన
మన సెనయని కూటమి మరి రోఁతా ॥పల్లవి॥

అపకీర్తులఁబడి ఆడికె లోనై
అపవాదియౌట అది రోఁత
వుపమ గెలిచేనని వొరుఁ జెరుచుటలు
విపరీతపుగుణవిధ మొకరోఁతా ॥అను॥

తనుగుట్టెలా నెరిఁగినవారల ముందట
తన యెమ్మెలు చెప్పుకొనుట రోఁత
వనితలముందట వదరుచు వదరుచు
కనుఁగవఁగానని గర్వము రోఁత ॥అను॥

భువి హరి గతియని బుద్ధిఁ దలంచని
యవమానపుమన సది రోఁత
భవసంహరుఁడై పరగు వేంకటపతి
నవిరళముగఁ గొలువని దది రోఁత ॥అను॥

రేకు 4 సంఖ్య 26 సంపు 1 పుట 17

సీ. ఆడిక కగ్గమై యపకీర్తులంబడి
యపవాది తానౌట యదియ రోఁత
ఉపమ గెల్చెద నంచు నొరులను జెఱచెడి
విపరీతగుణముల విధము రోఁత
తన గుట్టెఱింగిన జనులముందటఁ దన
యెమ్మెలు చెప్పుట యెంతొ రోఁత
కనులుగానని గర్వమున స్త్రీల ముందట
వదరుట పదరుట యదియ రోఁత

గీ. తనకు విష్ణుఁడె గతియని తలఁపనట్టి
కట్టడిమనస్సు కదురోఁత కమలమగఁడు
భవహరణుఁడైన వేంకటపర్వతేంద్రు
నవిరళమ్ముగఁ గొలువని దదియ రోఁత.

శ ం క రా భ ర ణ ం

వట్టిలంపటాలఁబడి వడఁ బొరలుటకంటే
వొట్టిన విరతి నూరకుండుటే సుఖము ॥పల్లవి॥

పాపము మానినయట్టి బదు కొక్కటె సుఖము
కోపము విడిచినట్టి గుణ మొక్కటి సుఖము
చేపట్టి గురుబుద్ధి సేసేటిదే సుఖము తీ
దీపులఁ బడనియట్టి దినమే సుఖము ॥వట్టి॥

మహిఁ జంచలములేని మనసొక్కటి సుఖము
సహజాచారముతోడి జన్మ మొక్కటి సుఖము
యిహపరసాధనపు యెన్ని కొక్కటి సుఖము
బహుళపుటాసకంటె పరిపాటి సుఖము ॥వట్టి॥

పరులఁ బీడించితేని పసిఁ డొక్కటి సుఖము
గరిమ నిజముతోడఁగలమాటలే సుఖము
ధరలో శ్రీవేంకటేశు దాసానుదాసుఁడయి
సరవితో నడచేటి శాంతమే సుఖము ॥వట్టి॥

రేకు 137 సంఖ్య 159 సంపు 2 పుట 107

సీ. పాపంబుమానిన బ్రదు కొక్కటె సుఖంబు
కోపంబు విడిచిన గుణమె సుఖము
చేపట్టి గురుబుద్ధి చేయుటె సుఖము తీ
దీపులఁ బడనట్టి దినమె సుఖము
పరమాశకంటెను పరిపాటియె సుఖమ్ము
మహిఁ జంచలతలేని మనసె సుఖము
సహజంపుటాచారజన్మమె సుఖ మిహ
పరసాధనం బెంచు టరిదిసుఖము

గీ. పరులఁ బీడించి తేనట్టి పసిఁడి సుఖము
నిజము మాటాడుచుంటయే నిండుసుఖము
తామరసనేత్రుదాసానుదాసుఁ డగుచు
సరవి నడచెడి శాంతమే సర్వసుఖము.

ల లి త

నిత్యసుఖానంద మిదె నీదాస్యము
సత్యములేని సుఖాలు చాలుఁజాలు నయ్యా ॥పల్లవి॥

కన్ను చూపులసుఖము కడు నీ చక్కనిరూపె
యెన్నఁగ వీనులసుఖ మిదె నీ పేరు
పన్ని నాలుకసుఖము పాదపునీతులసి
వున్న సుఖములతెరు వొడఁబడ మయ్యా ॥నిత్య॥

తనువుతోడిసుఖము తగు నీ కైంకర్యము
మనసులో సుఖము నీ మంచిధ్యానము
పనివి యూర్పు సుఖము పాదపద్మమువాసన
యెనయని పెరసుఖ మేమి సేసే మయ్యా ॥నిత్య॥

పుట్టుగు కెల్లసుఖము పొల్లులేని నీ భక్తి
తొట్టి కాళ్ల సుఖము పాతురలాడుట
జట్టి శ్రీవేంకటేశ మాచనవోలిచెన్నుఁడవై
వొట్టుకొని మమ్మేలితి వోహో మేలయ్యా ॥నిత్య॥

రేకు 314 సంఖ్య 78 సంపు 4 పుట 53

సీ. నీదుచక్కనిరూపె నేత్రాలకు సుఖమ్ము
లలి నీదు పేరు వీనులకు సుఖము
జిహ్వకు సుఖము నీ శ్రీపాదతులసియే
సుఖములతెరువులఁ జొరముగాని
నీ మంచిధ్యానమ్ము నెమ్మదికి సుఖంబు
తనువుకు సుఖము నీ దాస్యవృత్తి
మఱి నాసకు సుఖంబు చరణాబ్జవాసన
యెనయని పెరసుఖ మేమి సేయ ?

గీ. పొల్లులేనిభక్తి సుఖంబు పుట్టువునకు;
కనఁగఁ బాతరలాడుట కాళ్లసుఖము;
నీదుకైంకర్య మొక్కండె నిత్యసత్య
సుఖము సకలేంద్రియములకు శ్రుతివిహార !

దే వ గాం ధా రి

తలఁచిన విన్నియుఁ దనకొరకే వెలిఁ
దెలియుట దనలోఁ దెలియుటకొరకే ॥పల్లవి॥

ఉదయ మందుట భవ ముడుగుటకొరకే
చదువుట మేలు విచారించుకొరకే
బ్రదుకుట పురుషార్థపరుఁడౌట కొరకే
యెదిరిఁ గనుట త న్నెఱుఁగుట కొరకే ॥తలఁ॥

తగులుట విడివడఁ దలఁచుటకొరకే
నొగులుట కర్మ మనుభవించుకొరకే
చిగురౌట కొమ్మయి చెలఁగుటకొరకే
బెగడుట దురితము పెడఁబాయుకొరకే ॥తలఁ॥

యీవలఁజేయుట ఆవలికొరకే
ఆవలనుండుట యీవలికొరకే
యీవల నావల నెనయఁ దిరుగుటెల్ల
శ్రీవేంకటేశ్వరుఁ జేరుట కొరకే ॥తలఁ॥

రేకు 11 సంఖ్య 70 సంపు 1 పుట 48

సీ. తలఁచిన వన్ని యుఁ దనకొఱకే వెలిఁ
దెలియుట తనలోనఁ దెలియుకొఱకె
చదువుట మేలు విచారించుట కొఱకె
ఉదయ మందుట భవ ముడుగుకొఱకె
బ్రదుకుట పురుషార్థపరుఁ డగుట కొఱకె
యెదిరిని గనుట త న్నెఱుఁగు కొఱకె
నొగులుట కర్మ మనుభవించుట కొఱకె
తగులుట విడివడఁ దలఁచుకొఱకె
బెగడుట దురితముఁ బెడఁబాయుట కొఱకె
చిగురౌట కొమ్మయి చెలఁగుకొఱకె

గీ. ఇవలఁ గావించుటెల్లను నవలికొఱకె
యవల నుండుట యెల్లను నివలికొఱకె
ఇవల నావలఁ దిరుగుటయెల్లఁ దలఁప
శ్రీనివాసమహా ప్రభుఁ జేరుకొఱకె.

గు జ్జ రి

త్రికరణశుద్ధిగఁ జేసిన పనులకు దేవుఁడు మెచ్చును లోకము మెచ్చును
వొకటి కోటిగుణితంబగు మార్గము లుండఁగఁ బ్రయాసపడనేలా ॥పల్లవి॥

తనమనసే పరిపూర్ణమైన గోదావరి గంగా కావేరి
కనకబిందు యమునాగయాది ముఖ్యక్షేత్రంబుల సంతతమున్
దినకర సోమగ్రహణకాలముల తీర్థాచరణలు సేసిన ఫలములు
తనుఁదానే సిద్ధించును వూరకే దవ్వులు దిరుగఁగ మతియేలా ॥త్రిక॥

హరి యను రెండక్షరములు నుడివిన నఖిలవేదములు మంత్రములు
గరిమ ధర్మశాస్త్రపురాణాదులు క్రమమునఁ జదివిన పుణ్యములు
పరమతపోయోగంబులు మొదలగు బహుసాధనముల సారంబు
పరిపక్వంబై ఫలియించంగా బట్టబయలు వెదకఁగ నేలా ॥త్రిక॥

మొదల శ్రీవేంకటపతికినిఁ జేయెత్తి మొక్కిన మాత్రము లోపలనే
పదిలపుషోడశదానయాగములు పంచమహాయజ్ఞంబులును
వదలక సాంగంబులుగాఁ జేసినవాఁడే కాఁడా పలుమారు
మదిమదినుండే కాయక్లేశము మాఁటికి మాఁటికిఁ దనకేలా ॥త్రిక॥

రేకు 151 సంఖ్య 236 సంపు 2 పుట 158

సీ. దినకర సోమగ్రహణకాలముల సింధు
 గోదావరీయమునాదితీర్థ
ములయందు స్నానమ్ము సలిపిన పుణ్యమ్ము
 తనుదాన సిద్ధించుఁ దనమనస్సు
పరిపూర్ణ మైనచో; పరమ తపోయోగ
 సాధనాదికములసారమఖిల
వేదపురాణశాస్త్రాదులు సదివిన
 ఫలము చేకూరు సద్భక్తి తోడ
హరినామవర్ణద్వయం బుచ్చరించిన;
 షోడశదానముల్ సొరిది పంచ
యజ్ఞముల్ గావింప నగు మేలు వృషగిరీ
 శునకుఁ జేయెత్తి మ్రొక్కిన లభించు;

గీ. ఒకటికిని కోటిగుణితమై యొప్పు తెరువు
లుండ మదిమది నుండక యురక దవ్వు
దవ్వులకుఁ బాఱనేల ? వ్యర్థముగ బట్ట
బయలు వెదక నేల ? ప్రయాసపడఁగ నేల ?

ల లి త

ఎన్నటికి జీవుఁ డిఁక నీడేరేది
పన్నుకొనేటి చింతలే బలిసీఁగాని ॥పల్లవి॥

కలరు వివేకులు కలదిటు ధర్మము
కలఁడు దైవము నేఁడు గావలెనంటే
వలవని సందేహాన వట్టిజాలిఁ బొరలేటి
తలపోఁత లేమిటికో తడఁబడీఁగాని ॥ఎన్న॥

వున్నవి వేదశాస్త్రాలు వున్నది విశ్వాసము
వున్న వాఁ డాచార్యుఁడు వుపదేశించ
తన్నుఁ దానే మోసపోయి తత్త్వము నిశ్చయించక
మిన్నక చంచలమే లో మెరసీఁగాని ॥ఎన్న॥

యివిగో పుణ్యనిధులు యిదిగో సంకీర్తన
వివరింప వీఁడిగో శ్రీవేంకటేశుఁడు
భవములచే భ్రమసి బహుసంగతులచేత
యివల నా మనసిప్పు డెటిఁగీఁగాని ॥ఎన్న॥

రేకు 142 సంఖ్య 188 సంపు 2 పుట 126

సీ. కలరు వివేకులు కలదిటు ధర్మంబు
 కావలెనన నేఁడు కలఁడు స్వామి
వలవని సంశయమ్ముల జాలిఁ బొరలెడు
 తలఁపోత లేటికో తడఁబడునివి;
వేదశాస్త్రము లుండె విశ్వాస మున్నది
 యున్న వాఁ డాచార్యుఁ డుగ్గడింప
తా మోసపోయి తత్త్వము నిశ్చయింపక
 యురక చంచలబుద్ధి నుండుఁగాని

గీ. ఇదియె సంకీర్తనము పుణ్యనిధులు నివియె
వీఁడుగో వివరింప శ్రీవేంకటపతి
యెన్నటికి జీవుఁ డీడేఱు; టెల్లవేళ
పన్నుకొనియెడి చింతలే బలిసెఁగాని.

ము ఖా రి

ఎవ్వరికి యెవ్వ రయ్యేరు యిందరికి నీవే దిక్కు
అవ్వల నివ్వల నీ వనాథనాథుఁడవు ॥పల్లవి॥

కాయకము లందరునుఁ గార్యవశపరులే
పాయని నీ వకారణబంధుఁడవు
దాయగాం డ్లెవ్వరినైనాఁ దప్పించుకొనేవారే
బాయటనున్నా నీ వాపన్న శరణ్యుఁడవు ॥ఎవ్వ॥

అట్టె లోకమువారు అర్థకామపరులే
జట్టిగొని నీవైతే సర్వదాతవు
పొట్టఁ బొరుగుచుట్టాలు భోజనసహాయులే
నెట్టన నీ వైతే మాకు నిర్వాహకుఁడవు ॥ఎవ్వ॥

అంతటా వారికి వారు ఆత్మపోషకులే
రంతుల నీ వైతే నానారక్షకుఁడవు
సంతతము శ్రీవేంకటేశా మమ్ము నేలితివి
పంతమున నీవు భక్తపరిపాలకుఁడవు ॥ఎవ్వ॥

రేకు 164 సంఖ్య 306 సంపు 2 పుట 205

సీ. గణుతింప నందఱుఁ గార్యార్థులే తలం
పఁగ నీ వకారణబాంధవుఁడవు;
తప్పించుకొనువారె దాయగాం డ్రెల్ల నా
పన్న శరణ్యుండ వన్న నీవె;
అట్టె లోకమువార లర్థకామపరులె
త్రైలోక్యమున సర్వదాత వీవె;
కనఁగఁ జుట్టములు భోజనసహాయులె మఱి
నిర్వాహకుండవు నీవె మాకు ;

గీ. ఆత్మపోషకులే భువి నఖిలజనులు
సకలసముఁడైన భూతరక్షకుఁడ వీవె;
సతము మమ్మేలు వేంకటశైలనాథ !
భక్తపరిపాలనముసేయు ప్రభుఁడ వీవె.

గుండక్రియ

ధరలో “నెద్భావం తద్భవ” తనెఁ గాన
హరిమయమే జగమంతాను ॥పల్లవి॥

మహి నెదిటివారందు మలినము దలఁచిన
తహతహ మనసే తా మలినము
వహి నెదిటందు భావనము భావించిన
బహువిధములఁ దానూ భావనమే ॥ధర॥

యెక్కువ నెదిటిపాపా లెంచి నిందించేటి
నిక్కపునాలుక తానే నిందితము
వొక్క టై యెదిటిపుణ్యా లుగ్గడించి ఘన మంటే
దక్కిన పుణ్యపుజిహ్వ తానూ ఘనమే ॥ధర॥

సారె శ్రీవేంకటపతి సగుణము దలఁచిన
సారపుజీవుఁడు దాను సగుణమే
నేరుపుల నాతని నిర్గుణము దలఁచిన
తారతమ్యములు లేని తానూ నిర్గుణమే ॥ధర॥

రేకు 186 సంఖ్య 435 సంపు 2 పుట 293

సీ. ఎదుటివారలయందు నెంచఁగ మలినమ్ము
నెంచెడి నిజమతియే మలినము;
ఎదిరి మంచితనంబు నెల్లప్పు డెంచిన
నెంచెడి నిజమతి మంచి దగును;
ఎదిరిపాపంబుల నెంచి నిందించెడి
నిజజిహ్వయే కడు నిందితమ్ము;
ఎదిరిపుణ్యంబుల నెంచి ఘన మటన్న
తన పుణ్యజిహ్వయుఁ దానె ఘనము

గీ. సగుణుగఁ దలంప వేంకటశైలనాథు
తాను సగుణుండె జీవుఁ; డాతనిఁ దలంప
నిర్గుణుగ జీవుడుంగూడ నిర్గుణుండె;
యెట్టిదో భావము ఫలంబు నట్టి దగును.

మ ల హ రి

కంచూఁగాదు పెంచూఁగాదు కడుఁబెలుచు మనసు
యెంచరాదు పంచరాదు యెట్టిదో యీ మనసు ॥పల్లవి॥

పట్టఁబసలేదు చూడ బయలుగా దీ మనసు
నెట్టనఁ బారుచునుండు నీరూఁగా దీ మనసు
చుట్టిచుట్టి పాయకుండుఁ జుట్టమూఁగా దీ మనసు
యెట్టనెదుటనే వుండు నేఁటిదో యీ మనసు ॥కంచూ॥

రుచులెల్లాఁ గానుపించు రూపులేదు మనసు
పచరించు నాసలెల్లాఁ బసిఁడిగా దీ మనసు
యెచటాఁ గరఁగదు రాయీఁగాదు మనసు
యిచటా నచటాఁ దానే యేఁటిదో యీ మనసు ॥కంచూ॥

తప్పక నాలోనుండు దైవముఁగాదు మనసు
కప్పి మూఁటగట్టరాదు గాలీఁగాదు మనసు
చెప్పరాని మహిమల శ్రీవేంకటేశుఁ దలఁచి
యిప్పు డిన్నిటా గెలిచె నేఁటిదో యీ మనసు ॥కంచూ॥

రేకు 104 సంఖ్య 21 సంపు 2 పుట 15

సీ. పట్టఁగ పసలేదు బయలునుగాదు; తా
నెట్టనఁ బ్రవహించు నీరుగాదు;
చుట్టిపాయక యుండు చుట్టముగా; దెట్ట
యెదుటనేయుండు నేటిదొ మనస్సు ?
రుచులఁదోఁపఁగఁజేయు; రూ పించుకయు లేదు;
పచరించునాసలఁ బసిఁడికాదు;
ఎచటఁ గరఁగదు; రాయియు అప్పయుం గాదు;
ఇటనటఁ దానె యేమిటిదొ మనసు ?

గీ. పమ్మి లోపలనుండు, దైవమ్ముగాదు;
కట్టరాదు మూటగఁగాని గాలిగాదు;
వింతమహిమల వేంకటవిభుఁ దలంచి
యిన్నిటను గెల్చె నేటిదో యీ మనస్సు ?

మ ల హ రి

అతిసులభం బిది యందరిపాలికి
గతియిది శ్రీపతికైంకర్యంబు ॥పల్లవి॥

పాలసముద్రము బలిమిఁ దచ్చికొని
రాలరిదేవత లమృతమును
నాలుక నిదె హరినామపుటమృతము
యేల కానరో యిహపరసుఖము ॥అతి॥

అదరి బాఁతిపడి యవనిదేవతలు
బడివాయరు యజ్ఞభాగాలకు
విడువక చేతిలో విష్ణుప్రసాదము
కడిగడియైనది కానరుగాని ॥అతి॥

యెక్కుదురు దిగుదు రేడులోకములు
పక్కనఁ దపముల బడలుచును
చిక్కినాఁడు మతి శ్రీవేంకటేశ్వరుఁ
డిక్కడి తుదిపద మెఱఁగరుగాని ॥అతి॥

రేకు 102 సంఖ్య 10 సంపు 2 పుట 7

సీ. అతిసులభం బిది యందఱి పాలికి
గతియిది శౌరికైంకర్యలక్ష్మి
పాలసముద్రంబు బలిమిని మథియించి
యమరులు గైకొని రమృతరసము
నాలుక నిదె హరి నామామృతము గల
దిహపరసౌఖ్యద మ్మేల కనరొ !
పుడమి వేల్పులు బ్రాఁతిపడి బడివాయరు
యజ్ఞభాగములకు నహరహమ్ము
విడువక చేతిలో విష్ణుప్రసాదము
కడిగడియైనది కనరు గాని

గీ. ఎక్కు చుందురు దిగుచుందు రేడుజగము
లుగ్రతపముల బడలుచు నుస్సు రనుచు
చిక్కినాఁడుగదా మతి శ్రీనివాసుఁ
డిక్కడి తుదిపదమ్ము తా రెఱుఁగ రకట !

ఛా యా నా ట

తలఁప వెనక నుయ్యి తగరు ముందట (?) దీనఁ
దొలఁగ నాకుఁ దెరువుదోప దేమి సేతు ॥పల్లవి॥

మమకార(ము) విముక్తి మార్గదూరము నీపై
మమతసేయక నాకు మనరాదు
మమత మేలో నిర్మమత మేలో దీని
క్రమము నక్రమము నేఁ గాన నేమిసేతు ॥తలఁ॥

కర్మమార్గము జన్మగతికిఁ జేరువ ని
ష్కర్మము పాతకమునకుఁ దొడవు
కర్మిగావలెనో నిష్కర్మి గావలెనో యీ
మర్మంపుమదము మాన దేమిసేతు ॥తలఁ॥

శరణాగతరక్షకుఁడ వైనయట్టి
తిరువేంకటగిరిదేవుఁడా
పరిపూర్ణుఁడవో నీవు పరిచ్ఛిన్నుఁడవో ని
న్నరసి భజింప లేనైతి నేమిసేతు ॥తలఁ॥

రేకు 61 సంఖ్య 310 సంపు 1 పుట 207

సీ. మమకారము విముక్తి మార్గదూరము నాకు
మమత నీపై వీడి మనఁగ రాదు;
మమతయే మేలొ నిర్మమత మేలో దీని
క్రమము నక్రమము నేఁ గానఁజాల;
కర్మమార్గము జన్మగతికిఁ జేరు వఁట ని
ష్కర్మము దొడవు దుష్కలుషమునకు
కర్మిగావలెనొ నిష్కర్మిగావలెనొ యీ
మర్మంపుటజ్ఞత మానఁ బోదు;

గీ. వెనుక నుయ్యి తగరు ముందు వేంకటేశ !
తొలఁగ తెరువుదోపఁదు నాకుఁ దెలియఁజాల
పూర్ణుఁడవొ పరిచ్ఛిన్నుండవో యొకింత
యేమిసేయుదు నిను భజియింప నయితి.

ము ఖా రి

నదు లొల్లవు నాస్నానము కదు
సదరము నా కీస్నానము ॥పల్లవి॥

ఇరువంకల నీ యేచినముద్రలు
ధరియించుటె నా స్నానము
ధరపై నీ నిజదాసులదాసుల
చరణధూళి నా స్నానము ॥నదు॥

తలఁపులోన నినుఁ దలఁచిన వారలఁ
దలఁచుటే నా స్నానము
వలనుగ నినుఁ గనువారల శ్రీపాద
జలములే నా స్నానము ॥నదు॥

పరమభాగవతపాదాంబుజముల
దరుశనమే నా స్నానము
తిరువేంకటగిరిదేవ నీ కథా
స్మరణమే నా స్నానము ॥నదు॥

రేకు 8 సంఖ్య 51 సంపు 1 పుట 34

సీ. నా స్నాన మెట్టిదనంగ శ్రీహరిదాస
చరణాబ్జధూళిలోఁ బొరలుచుంట
నా స్నాన మెట్టిదనంగ గోవిందునిఁ
దలఁచినవారలఁ దలఁచు చుంట
నా స్నాన మెట్టిదనంగ నిర్వంకల
దైత్యారిముద్రలు దాల్చి యుంట
నా స్నాన మెట్టిదనంగ భాగవతుల
శ్రీపాదయుగళి దర్శించుచుంట

గీ. నాదుస్నానమ్ము శౌరిఁ గన్గంటఁ గాంచు
సాధుపదతీర్థమును దలఁజల్లుకొనుట
నదులలోఁ గాదు నాదుస్నానమ్ము శేష
శైలవల్లభు సత్కథాసంస్మరణమె.

దేసాక్షి

ఎంతైన దొలఁగవై తేదైన నా మతికి
వింతచవి సేతుగా విషయబుద్ధి ॥పల్లవి॥

ఎనసి జన్మముల నే నెట్లనుండినఁ బోక
వెనకఁ దిరుగుదువుగా విషయబుద్ధి
అనువైన యనుభవన లనుభవించఁగఁ జేసి
వెనక మఱపింతుగా విషయబుద్ధి ॥ఎంతై॥

కెఱలి కాంతలు నేనుఁ గినిసిననుఁ బొలయలుక
విఱిచి కలపుదువుగా విషయబుద్ధి
తఱితోడ వావి వర్తన దలంచిన నన్ను
వెఱపు దెలుపుదువుగా విషయబుద్ధి ॥ఎంతై॥

యెడలేని యాపదల నెట్లు వొరలిన నన్ను
విడిచిపో వైతిగా విషయబుద్ధి
సడిఁబెట్టి వేంకటస్వామికృపచే నిన్ను
విడిపించ వలసెఁగా విషయబుద్ధి ॥ఎంతై॥

రేకు 12 సంఖ్య 76 సంపు 1 పుట 52

సీ. ఎనసి జన్మముల నే నెట్లుండినం బోక
వెంటనం టెదవుగా విషయబుద్ధి !
అనువైన యనుభవా లనుభవింపఁగఁ జేసి
వెస మఱపింతుగా విషయబుద్ధి !
కాంతలకును నాకుఁ గలిగిన పొలయల్క
విఱిచి కల్పెదవుగా విషయబుద్ధి !
తఱితోడ వావివర్తన దలంచిన నాకు
వెఱపు దెల్పుదువుగా విషయబుద్ధి !

గీ. ఎట్టియాపదలందు నే నెటు పొరలిన
విడిచిపో నేరవైతిగా విషయబుద్ధి !
వేంకటస్వామికృప సడిఁబెట్టి నిన్ను
విడుచునటు చేయవలసెగా విషయబుద్ధి !

దేవగాంధారి

సర్వజ్ఞత్వము వెదకఁగ నొల్లను సందేహింపఁగ నొల్లను
సర్వజ్ఞుండును నాచార్యుండే సర్వశేషమే నా జీవనము ॥పల్లవి॥

యెఱఁగఁగ నొల్లము విజ్ఞానపుగతి యెఱుకలు నే మిటు సోదించి
యెఱిఁగి యితరులను బోధించెద మను యీ పెద్దరికము నొల్లము
యెఱిఁగేటి వాఁడును యాచార్యుండే, యెఱుకయు సర్వేశ్వరుఁడే
యెఱుకయు మఱపును మానివుండుటే యిదియే పో మా విజ్ఞానము ॥సర్వ॥

చదువఁగ నొల్లము సకలశాస్త్రములు సారెకు సారెకు సోదించి
చదివి పరులతో యుక్తివాదములు జగడము గెలువఁగ నొల్లము
చదివేటివాఁడును నాచార్యుండే, చదువును నా యంతర్యామే
చదువుకుఁ జదువమికియుఁ దొలఁగుటే, నానాసాత్వికభావమే నాతెలివి ॥సర్వ॥

అన్నిటికిని నే నధికారిననెడి యహంకారము నొల్లను
కన్నులఁ జూచుచు నందరితో నేఁ గాదని తొలఁగా నొల్లను
మన్నన శ్రీవేంకటేశ్వరుకరుణను మా యాచార్యుఁడే అధికారి
వున్నరీతినే అస్తినాస్తులకు నూరకుండుటే నాతలఁపు ॥సర్వ॥

రేకు 93 సంఖ్య 463 సంపు 1 పుట 310

సీ. ఎఱిఁగి విజ్ఞానమ్ము నితరుల బోధింతు
మను పెద్దఱికము మే మభిలషింప;
మెఱుఁగువాఁ డాచార్యుఁ డెఱుక సర్వేశ్వరుం
డెఱుకమఱపువీడు టింతెకాక;
సకలశాస్త్రమ్ములు చదువ నొల్లము; యుక్తి
వాదాలఁ బరుల గెల్వంగఁ జనము;
చదువువాఁడు గురుండు చదువె యంతర్యామి
రెంటికిని దొలంగి యుంటగాక;

గీ. అన్నిటికి నేనె యధికారి ననెడు గర్వ
మొల్ల; మందఱిఁ గనుచు మే ముజ్జగింప
నొల్ల; మాచార్యుఁడే మాకు నొడయఁ; డస్తి
నాస్తివిచికిత్స మానుటే నాతలంపు.

ల లి త

అంతరాత్మ హరిగలఁ డంతే చాలు
యెంత కెంత చింతించ నేలా వెరవ ॥పల్లవి॥

వెనకజన్మపుగతి వివరించి నే నెరఁగ
అనుగు మీఁదటిజన్మ మది యెఱఁగ
ననిచి యీ జన్మము నానాఁటఁ దెలిసేము
యెనసి యీ భవముల కేలా వెఱవ ॥అంత॥

నిన్నటిదినముకత నిమిషమై తోఁచీని
కన్నుల రేపటిచేఁత కానఁగా రాదు
పన్ని నేఁటిదినము మున్ను నోఁచినట్లే
యెన్న ఁగ నెందుకు నైనా నేలా వెఱవ ॥అంత॥

పరము నిహము నేఁ బై కొన నా యిచ్చగాదు
హరి శ్రీవేంకటపతి యఖిలకర్త
శరణంటి నాతనికి స్వతంత్ర మతనిది
యిరవైతి నింకా నాకేలా వెఱవ ॥అంత॥

రేకు 178 సంఖ్య 388 సంపు 2 పుట 262

సీ. అంతరంగమునందు హరిగలం డదిచాలు
నేల చింతింపంగ ? నేల వెఱవ ?
వెనుకటిజన్మంబు వివరం బెఱుంగను
మీఁదటిజన్మ మేమియొ యెఱుంగ;
ననిచి యీ జన్మము నానాఁటఁ దెలియుదు
నెనసి యీ భవముల కేల వెఱవ ?
నిన్నటిదినకథ నిమిషమై తోఁచెడి
కనుల రేపటిచేఁత కనఁగరాదు
పన్ని నేఁటిదినమ్ము మున్ను నోఁచినయట్లె
యింక దేనికి నైన నేల వెఱవ ?

గీ. ఇహపరాలఁ బైకొనఁగ నా యిచ్చగాదు
అంజనాచలనాయకుం డఖిలకర్త
ఆతఁడు స్వతంత్రు; డా భువనాధిపతికి
నేను శరణాగతుండ; నా కేల వెఱవ ?

గు ం డ క్రి య

నమ్మినదొకటే నాకు నీ శరణము
యెమ్మెల సంసార మింతే యిందేమిగలదు ॥పల్లవి॥

యేఁటికర్మము నా కేఁటి ధర్మము
యేఁటిదో నేఁజేయఁగా నీకేమి గూడెను
నాఁటకపుతొంటివారు నడిచిన మార్గమని
యీఁటుకుఁ జేసేఁగాక యిందేమి గలదు ॥నమ్మి॥

యేడ తపము నాకేడ జపము నే
వాడికఁ జేయఁగ నీకు వచ్చినదేమి
బెడిదపుఁబెద్దలెల్లాఁ బెట్టిన తిట్టము లంటా
యీడుకుఁ జేసెఁగాక యిందేమి గలదు ॥నమ్మి॥

యెక్కడి పుణ్యమునా కెక్కడి భోగములు
యిక్కువ న న్నిట్లఁజేసి యేమిగంటివి
నిక్కెపు శ్రీవేంకటేశ నిన్నుఁ గనుటగాక
యెక్కడి కెక్కడిమాయ లిందేమి గలదు ॥నమ్మి॥

రేకు 113 సంఖ్య 74 సంపు 2 పుట 50

సీ. ఏటి కర్మము నాకు నేటిధర్మము నాకు
నేను జేయంగ నీకేమి కూడె ?
నా తొంటివారలు నడచిన తెరువని
యేఁజేతుఁగాక యిందేమి గలదు ?
ఏటితపము నాకు నేటిజపము నాకు
నేను సల్పంగ నీ కేమివచ్చె ?
మును పెద్దలెల్లఁ బెట్టిన దిట్టము లటంచు
నిటు చేతుగాక యిందేమి గలదు ?

గీ. ఏడ పుణ్యమ్ము భోగము లేడ నాకు
నేమిగంటివి దేవ ! న న్నిట్లుచేసి
గాఢముగ విశ్వసించి ని న్గనుటగాక
ఎచటి కెచ్చటిమాయ లిందేమి గలదు ?

దే వ గా ం ధా రి

అందుకే నేఁ జింతించెదను అచ్యుత నీ శరణాగతుఁడ
సందడి నాభవ మిందువల్లనే సఫలం బాయ నయ్యా ॥పల్లవి॥

వొక నీనామము వొగిఁ దలంచిన
అకలంకంబగు నాపాపంబులు అన్నియుఁ బారణే సేసె
అకటా తక్కిన అనంతనామములు
వొకట నుపవాసము లున్నవో యయ్యా ॥అందు॥

హరి నీ పాదము లవిరెండే
పరమును నిహమును నా కొసఁగెను పయిపైఁ గృపతోడ
ధర నీ యనంతకరములు తామేమి
సిరు లిత్త మనుచు చెలఁగీ నయ్యా ॥అందు॥

ఇల నీ దాస్యం బిది యొకటే
సిలుగులభవముల జిలుగు మాన్పె నదె చిత్తము తహదీర
యెలమిని శ్రీవేంకటేశ్వర నీ విదె
తలఁపునఁ బాయక దక్కితి వయ్యా ॥అందు॥

రేకు 176 సంఖ్య 376 సంపు 2 పుట 253

సీ. నీ నామ మొక్కఁడే నేఁ దలంచినమాత్ర
పారణచేసె నా పాపపటలి
అకట ! తక్కిన నీ యనంతనామంబులు
నుపవాసములు సల్పు చున్న వయ్య !
నీ పాదములు రెండె నే భజించినమాత్ర
కృపతోడ నా కిచ్చె నిహము పరము
ధర నీ యనంతహస్తములు తా మేమేమి
సిరులిత్తు మనుచును జెలఁగు నయ్య !

గీ. నీదు దాస్యం బిదొక్కఁడే నాదుమనసు
చింతదీఱంగ భవముల జిలుగు మాన్పె
అందులకె గొల్తు నిన్ను శేషాద్రివాస !
తలఁపునంబాయ కిటు నాకు దక్కితయ్య !

భై ర వి

నీ దాస్య మొక్కటే నిలిచి నమ్మఁగలది
శ్రీదేవుఁడవు నీ చిత్తము నా భాగ్యము ॥పల్లవి॥

అనుష్ఠానములు గతియని నమ్మి చేసితినా
తను విది మలమూత్రముల ప్రోగు
జనులలో నుత్తమపుజన్మమే నమ్మితినా
వొనరఁ గర్మమనే వోఁదానఁ బడినది ॥నీదా॥

చదువుల శాస్త్రముల జాడలు నమ్మితినా
పొదలిన మతముల పోరాట మది
మదిమదినుఁడిన నా మనసే నమ్మితినా
అదియును నింద్రియాల కమ్ముడువోయినది ॥నీదా॥

పుత్ర దార ధన ధాన్య భూములు నమ్మితినా
పాత్రమగు ఋణానుబంధము లవి
చిత్రముగ ననుఁ గావు శ్రీవేంకటేశ నీవే
పత్రపుష్ప మాత్రమే నా భక్తి యెల్లా నీకు ॥నీదా॥

రేకు 104 సంఖ్య 20 సంపు 2 పుట 14

సీ. గతియని నమ్మి చేసితినా ? యనుష్ఠాన
ములు, మలమూత్రాల ప్రోగు తనువు;
జన్మల నుత్తమజన్మ నమ్మితినా ? దు
రంతకర్మపుటోదమందుఁ బడియె;
చదువుల శాస్త్రాల జాడ నమ్మితినా ? మ
తమ్ముల దొమ్మికయ్యమ్మె అద్ది;
నమ్మితినా నా మనస్సు నే ? యింద్రియ
మ్ముల కద్ది యమ్ముడువోయె నెపుడొ;

గీ. ఆలుబిడ్డల విత్తగృహాదికముల
నమ్ము కొనినన్ ఋణానుబంధమ్ము లివ్వి;
పత్రపుష్ప మాత్రమ్మె నా భక్తి యెల్లఁ
జిత్రముగ నన్నుఁ బ్రోవవే శ్రీనివాస !

శ్రీ రా గ ం

ఎఱిఁగితి నమ్మితి నితఁడు దయానిధి
మఱఁగులు మొరఁగులు మరి యిఁకలేవు ॥పల్లవి॥

వేదోద్ధరణుఁడు విశ్వరక్షకుఁడు
ఆదిమూర్తి శ్రీఅచ్యుతుఁడు
సోదించి కొలిచితి సుముఖుఁడై మమ్మేలె
యేదెస మాపాల నితఁడే కలఁడు ॥ఎఱిఁ॥

పరమపురుషుఁ డాపన్నివారకుఁడు
హరి శాంతుఁడు నారాయణుఁడు
శరణంటి మితఁడు చేకొని కాచెను
తరవాతిపనులఁ దప్పఁ డితఁడు ॥ఎఱిఁ॥

హృదయాంతరంగుఁడు యీశ్వరేశ్వరుఁడు
ఇదివో శ్రీవేంకటేశ్వరుఁడు
వెదకితి మీతఁడు విడువఁడు మమ్మిఁక
తుదకును మొదలికి దొరకినవాఁడు ॥ఎఱిఁ॥

రేకు 198 సంఖ్య 502 సంపు 2 పుట 339

సీ. ఎఱిఁగితి నమ్మితి నితఁడు దయానిధి
మఱుఁగులు మొరగులు మఱియు లేవు
వేదసముద్ధర్త విశ్వసంరక్షకుం
డాదిమూర్తి ముకుందుఁ డచ్యుతుండు
సోదించి కొలిచితి సుముఖుఁడై మమ్మేలె
నే దెస మాపాల నితఁడె కలఁడు;
ఆపన్నివారకుం డతిశాంతచిత్తుండు
నారాయణుఁడు హరి నందసుతుఁడు
శరణంటి మీతఁడు సత్కృపఁ గాచెను
తరువాతిపనులకుఁ దప్పఁ డితఁడు

ఆ. ఈశ్వరేశ్వరుండు హృదయనివాసుండు
శాశ్వతుండు వేంకటేశ్వరుండు
వెదకినార మితఁడు విడువఁడు మమ్మింకఁ
దుదకు మొదలిటికిని దొరకినాఁడు.

ము ఖా రి

ఇటు నినుఁ దెలియఁగ నెంతటివారము
తటుకున నాసలఁ దగులుటగాక ॥పల్లవి॥

నానామూర్తులు నగధర నీరూపు
యే నెలవుల ని న్నెటువలెఁ దలఁచుట
పూని నీ భావము పొందుగాఁ జెప్పఁగా
వీనులు చల్లఁగా వినుటే కాక ॥ఇటు॥

పెక్కునామములు బిరుదు లనంతము
లెక్కడ గొలఁదిగ నెన్నెని పొగడుట
యిక్కువసేసుక యిందులో నొకటి
పక్కన నొకమరి పలుకుటగాక ॥ఇటు॥

వేవేలు గలవు నీ విహారభూములు
యే విధమున నెందెందని తిరుగుట
శ్రీవేంకటేశా నీ శృంగార మెల్లను
సేవించి ముదమునఁ జెలఁగుటగాక ॥ఇటు॥

రేకు 163 సంఖ్య 305 సంపు 2 పుట 204

సీ. నానావిధంబులు నగధర ! నీ రూపు
లే నెలవులను ని న్నెట్లు దలఁతు ?
పూని నీ భావము పొందుగఁ జెప్పంగ
వీనులు చల్లఁగా వినుటెగాక
పెక్కునామమ్ములు బిరుదు లనంతము
లెన్ని యటంచు నే నెటు నుతింతు ?
ఇక్కువ గావించి యిందులో నొక్కటి
కోరి నోరారఁ బల్కుటయగాక

గీ. అగణితమ్ములు నీదువిహారభూము
లే విధమున నెందెందని యేఁ జరింతు;
గరుడగిరినాథ ! నీదు శృంగార మెల్లఁ
బరఁగ సేవించి సంబరపడుటగాక !

సా మ ం త ం

ఏమిసేయుదు నింక నిందిరాధీశ్వరుఁడా
నీ మఱఁగు చొచ్చితిని నెరవేర్తు గాక ॥పల్లవి॥

కడివోని జవ్వనము కలిమిలే మెఱుఁగునా
బడినుండి మిగుల రుణపరచుఁగాక
అడియాస లెల్లాఁ బుణ్యముఁ బాప మెఱుఁగునా
వెడగుఁదనలో దయ విడిపించుఁగాక ॥ఏమి॥

వలపు వెఱ పెఱుఁగునా వాఁడిమొనలకు నైన
బలిమిఁ దూరించఁ జలపట్టుఁగాక
చలనమందిన మనసు జాతి నీ తెఱుఁగునా
కలిసి హేయమున కొడిగట్టించుఁగాక ॥ఏమి॥

యెలమి రతిపరవశము యెగ్గుసి గ్గెఱుఁగునా
బలిమిఁ దిట్లకు నొడఁబఱచుఁగాక
యిలలోన శ్రీవేంకటేశ నీ మాయ లివి
తలఁగించి యేలితివి దయసేతుగాక ॥ఏమి॥

రేకు 102 సంఖ్య 11 సంపు 2 పుట 8

సీ. ఎలజవ్వనం బిది కలిమిలే మెఱుఁగునా ?
బడినుండి కడు ఋణపఱచుఁగాక
అడియాసలెల్లఁ బుణ్యము పాప మెఱుఁగునా ?
వేగమే దయ విడిపించుఁగాక
వాఁడి మొనలకైన వల పెఱుంగునె వెఱ ?
పట్టె దూర్చఁగ చలపెట్టుఁగాక
చలచిత్త మెఱుఁగునా జాతినీతుల నొడి
గట్టించుఁగా కల్పకార్యములకు

గీ. ఎఱుఁగునా రతివివశత్వ మెగ్గుసిగ్గు ?
బండతిట్లకు మఱి యొడఁబఱచుఁగాక !
ఏమిసేయుదు నీమాయ లివ్వి వేంక
టేశ ! చొచ్చితి నీ మఱుఁ; గేలు మయ్య !

ఆ హి రి

కలిదోషములాల కడునేల మీరేరు
యిలధరుఁ డుండగాను యిఁక నేఁటి సుద్దులు ॥పల్లవి॥

జగము లేలెడువాఁడు సర్వాంతరాత్ముఁడు
జిగి నింక నీకీబుద్ధి చెప్ప నోపఁడా
నిగిడి పుట్టించేటివాఁడు నిండుక వుండేటివాఁడు
తెగనికర్మము లెల్ల తిద్ద కేల మానును ॥కలి॥

దనుజులఁ గొట్టేవాఁడు ధర్మము నిలిపేవాఁడు
పనిగొన్న దురితాలు పాప నేరఁడా
కొనమొదలైనవాఁడు గురి దా నైనవాఁడు
వునికి మనికి సేయ కూరకుండీనా ॥కలి॥

స్వతంత్రుఁడైనవాఁడు స్వామియైనవాఁడు
గతియై దాసులనెల్లఁ గావకుండీనా
యితఁడే శ్రీవేంకటేశుఁ డిందిరాపతైనవాఁడు
సతతము మాకు నిట్టే సంపద లొసఁగఁడా ॥కలి॥

రేకు 120 సంఖ్య 118 సంపు 2 పుట 80

సీ. జగము లేలెడువాఁడు సర్వాంతరాత్ముండు
జిగి మాకు బుద్ధులు చెప్ప లేఁడె ?
నిగిడి పుట్టించుచు నిండియుండెడివాఁడు
తెగని కర్మము లెల్ల దిద్దలేఁడె ?
దనుజుల హతమార్చి ధర్మము నిల నిల్పు
వాఁడు పాపమ్ములు వాపలేఁడె ?
కొనమొదలగువాఁడు గుఱి తానె యైనవాఁ
డునికి మనికిసేయ నోప లేఁడె ?

ఆ. స్వామియైన వాఁడు స్వాతంత్ర్య మున్నవాఁ
డోమలేఁడె సేవకోత్కరమ్ము ?
సిరికి చెలువుఁడైన శ్రీవేంకటేశుండు
సంపదాళి మా కొసంగ లేఁడె ?

శ్రీ రా గ ం

ఇట్టివాఁడవు సులభ మెట్లా నైతివో కాక
అట్టి నీదయ దలఁచి అరుదయ్యీ నాకు ॥పల్లవి॥

యేమేమి చదువవలె నెందరి నడుగవలె
ఆముక నిన్నుఁ దెలిసేయందుకొరకు
భూమిలోన నెంతేసి పుణ్యములు సేయవలె
కామించి నీపై భక్తిగలిగేటి కొరకు ॥ఇట్టి॥

యెన్ని జన్మా లెత్తవలె నెందెందు వెదకవలె
కన్నుల నీ సాకారము గనేకొరకు
వున్నతి నెంతగాలము వొగ్గి కాచుకుండవలె
విన్నవించి నీ సేవ వేఁడుకొనేకొరకు ॥ఇట్టి॥

యేదేది యెఱఁగవలె యె ట్లభ్యసించవలె
నీ దాసుఁ డనిపించుకొనేటికొరకు
సాదరాన శ్రీవేంకటేశ్వర నన్ను మన్నించితి
వేదెసఁ బొగడవలె యింత సేసేకొరకు ॥ఇట్టి॥

రేకు 164 సంఖ్య 311 సంపు 2 పుట 208

సీ. ఎంత చదువవలె నెందఱి నడుగంగ
వలె నీదుజాడలు తెలియుకొఱకు
భువిలోన నెంతేసి పుణ్యముల్ సలుపంగ
వలె నీ యెడల భక్తి గలుగుకొఱకు
ఎన్ని జన్మము లెత్తి యెందెందు వెదుకంగ
వలె నీవు మాకంటఁ బడెడుకొఱకు
ఎంతకాలము వేచి యిట్టె నిల్వఁగవలె
వేడ్కమై నీ సేవ వేఁడుకొఱకు

గీ. ఎంత అభ్యసింపఁగవలె నెఱుఁగ వలెను
కోరి నీ దాసుఁ డనిపించుకొనెడుకొఱకు
నన్ను మన్నించినాఁడ వనాథనాథ !
చెలఁగి యెటు మెచ్చవలె నింతసేయుకొఱకు.

కే దా ర గౌ ళ

ఇదియే ఉపాయ మిఁక నాకు నిందులకంటె మఱి లేదు
మది నితనిదాసుల దాసుఁడనై మహిమలతోఁగడు మెఱసేఁగాక ॥పల్లవి॥

కడచితినా నాజన్మములు గక్కన మానిసి నై నంతనే
విడిచితినా పాపముసేయక వేవేలు చదివినయంతనే
అడఁచితినా సంసారవారధి అఖిలదేవతలఁ గొలిచినయంతనే
బడిబడి హరినామము నుతించి నేఁ బావన మయ్యేఁగాక ॥ఇది॥

గెలిచితినా యీ మాయను నేఁ గెరలి తపంబులు సేసినంతనే
తలఁగితినా నరకములు చొరక ధరయెల్లా నేలినంతనే
తెలిసితినా తత్త్వరహస్యము తిరముగ కులజుఁడ నయినంతనే
యిలలో శ్రీపతిశరణుచొచ్చి నే నిన్నిటఁ బుణ్యుఁడ నయ్యేఁగాక ॥ఇది॥

వదలితినా నాదుర్గుణములు వరుసతోఁ జుట్టాలు గలిగినంతనే
వెదకితినా ముక్తి మార్గమును విద్య లెఱిఁగి నేర్చినంతనే
యిదివో శ్రీవేంకటేశుఁడు నాకును యేలికయై మన్నించఁగను
పదిలముగా నాతనిసేవచేసి పరమానందుఁడ నయ్యేఁగాక ॥ఇది॥

రేకు 146 సంఖ్య 210 సంపు 2 పుట 141

సీ. మానిసి నైనంత మానను జన్మముల్
వేవేలు చదివియు విడువ నఘము
సకలసురులఁ గొల్చి సంసారమును బాయ
కొండాడి హరిఁ బవిత్రుండ నగుదు;
మఱి తపమ్ము లొనర్చి మాయ జయింపను
దాఁటను నరకముల్ ధరణి నేలి
ఎఱుఁగఁ దత్త్వరహస్య మిటు కులజుండనై
హరిని శరణుఁజొచ్చి యగుదు సుకృతి;

గీ. వదల దుర్గుణములు బంధువర్గమున్న
వెదక ముక్తి మార్గము పెక్కు విద్య లున్న
నన్ను మన్నింప తిరుమలనాథుఁ డతని
భక్తి సేవించి యానందపదము గందు.

భై ర వి

నీవు జగన్నాథుఁడవు నే నొక జీవుఁడ నింతే
నీవలె ననుభవించ నే నెంతవాఁడను ॥పల్లవి॥

వైకుంఠ పదమేడ వడిఁగోర నెంతవాఁడ
యీ కడ నీ దాసుఁడనౌ టిది చాలదా
చేకొని నీ సాకారచింత యేడ నే నేడ
పైకొని నీ డాగుమోచి బ్రదికితిఁ జాలదా ॥నీవు॥

సొంపుల నీ యానందసుఖమేడ నే నేడ
పంపు శ్రీవైష్ణవసల్లాపన చాలదా
నింపుల విజ్ఞాన మేడ నేఁ దెలియ నెంతవాఁడ
యింపుగా నీకథ వినుటిదియే చాలదా ॥నీవు॥

కైవల్యమందు నీతో కాణాచి యాడనాకు
శ్రీవేంకటాద్రిమీఁది సేవ చాలదా
యీవల శ్రీవేంకటేశ నీ విచ్చిన విజ్ఞానమున
భావించి నిన్నుఁ బొగడే భాగ్యమే చాలదా ॥నీవు॥

రేకు 139 సంఖ్య 169 సంపు 2 పుట 113

సీ. వైకుంఠపద మేడ ? వాంఛింప నే నేడ ?
శేషాచలముమీఁది సేవ చాలు;
తావకరూపచింతనమేడ ? నే నేడ ?
నొడల నీ చిహ్నమ్ము లున్నఁ జాలు;
చూడ బ్రహ్మానందసుఖమేడ ? నే నేడ ?
చాలు శ్రీవైష్ణవసల్లపనము;
విజ్ఞాన మదియేడ ? నజ్ఞుఁడ నే నేడ ?
నెలమి నీ కథ విను టిదియ చాలు;

గీ. ఏను జీవుండ నీ వఖిలేశ్వరుండ
వభిలషింపను నీవలె ననుభవింప
నీ విడిన జ్ఞానసంపత్తి నిన్నుఁ బొగడు
భాగ్య మొదవినఁ జాలును ఫణిగిరీశ ! **74**

శ ం క రా భ ర ణ ం

ఆహా యేమిచెప్పేది హరి నీ మాయ
మోహములే చిగిరించీ మొదల జవ్వనము ॥పల్లవి॥

యెంచఁగ భూమి యొక్కటే యేలినరాజు లెందరో
పొంచి వారివెంటవెంటఁ బోవదాయను
అంచల సూర్యచంద్రులనే గడెకుడుకల
ముంచి కొలచిపోసీని మునుకొనికాలము ॥ఆహా॥

దేవలోక మొక్కటే దేవేంద్రు లెందరో
కైవశమై యేలఁగ నొక్కరిదీ గాదు
ఆవటించి పంచభూతా లనేటి శాఖలువెళ్ళి
సావధానానఁ బెరిగీ సంసారవృక్షము ॥ఆహా॥

యిచ్చట నీవొక్కఁడవే యిటు నీదాసు లెందరో
తచ్చి యెంత సేవించినాఁ దనివిలేదు
నిచ్చలు శ్రీవేంకటేశ నిధానము నీభక్తి
యెచ్చినాఁడ వింతటా నీడేరీజన్మము ॥ఆహా॥

రేకు 140 సంఖ్య 172 సంపు 2 పుట 115

సీ. ఎంచ భూమియొకండె యేలిక లెందఱో
పొంచి వారలవెంటఁ బోవదాయె
అంచెల రవిచంద్రు లను గడెకుడుకుల
నీ మాయ కాలమున్ నియతిఁ గొలుచు
దేవలోక మొకండె దేవేంద్రు లెందఱో
కైవసంబుగ నేలఁగా దొకరిది;
పంచభూతములను ప్రంగలతో వెళ్ళి
జానుగఁ బెరుఁగు సంసార తరువు

గీ. ఎందఱో నీకు సేవకు లీ వొకఁడవె
త్రచ్చి ని న్నెంత కొలిచినఁ దనివి లేదు
నిచ్చలును వేంకటేశ్వర ! నీదుభక్తి
నా నిధాన, మీడేర్చుఁబో నా భవమ్ము. **75**

ము ఖా రి

జగము లేలేవాఁడవు జనార్దనుఁడవు
తగ నీవారమే నేము ధర నెట్టుండినాను ॥పల్లవి॥

గతినీవు మతినీవు కాణాచిచోటు నీవు
సతమై యన్నిటికిని సాక్షివి నీవు
చతురత వలసితే జరతుము కొలుతుము
తతి నేము సేసినతప్పులు లోఁగొనవే ॥జగ॥

తల్లియుఁ దండ్రివి నీవు దాత దైవమవు నీవు
యెల్లవారికిఁ బరము నిహము నీవు
మల్లడి నొక్కొకవేళ మఱతుము తలఁతుముఁ
చల్లఁగా మానేరములు సైరించుకొనవే ॥జగ॥

దరినీవు దాపునీవు దయామూర్తివి నీవు
పరఁగ శ్రీవేంకటేశపతివి నీవు
విరివిగా నేమైనా వేఁడుదుము నుతింతుము
శరణుచొచ్చితి మిఁక క్షమియించుకొనవే ॥జగ॥

రేకు 240 సంఖ్య 229 సంపు 3 పుట 153

సీ. గతి వీవు పతి వీవు కాణాచియును నీవు
సతత మన్నింటికి సాక్షి వీవు
చతురత వలసినఁ జఱతుము కొలుతుము
మాతప్పు లెంచకు మనసునందు
తల్లివి దండ్రివి దైవము దాత వీ
వెల్లవారికిఁ బర మిహము నీవు
మల్లడి నొక వేళ మఱతుము తలఁతుము
సైరించుకొనవె మా నేరములను

గీ. దాపు దరి వీవు కారుణ్యధాముఁ డీవు
పరఁగ శ్రీవేంకటాచలపతివి నీవు
వేఁడు కొందుము నినుఁ గొనియాడుచుందు
మెట్టు లున్నను మము క్షమియింపు మయ్య !

వ స ం త వ రా ళి

ఇహముఁ బరముఁ జిక్కె నీతనివంక
అహిశయనునిదాసు లంతవారు వేరీ ॥పల్లవి॥

సిరికలిగినవారు చింత లిన్నిటనుఁ బాసి
నిరతపువర్గ (గర్వ ?) ముతో నిక్కేరటా
సిరికి మగఁడయిన శ్రీపతి యేలి మ
మ్మరయుచునున్నాఁడు మాయంతవారు వేరీ ॥ఇహ॥

బలవంతుఁ డైనవాఁడు భయము లిన్నిటఁ బాసి
గెలిచి పేరువాడుచుఁ గెరలీ నటా
బలదేవుఁడైన శ్రీపతి మాయింటిలోన
అలరివున్నాఁడు మాయంతవారు వేరీ ॥ఇహ॥

భూము లేలేటివాఁడు భోగములతోఁ దనిసి
కామించి యానందమునఁ గరఁగీనటా
సేమముతో భూపతైన శ్రీవేంకటేశుఁడు మాకు
ఆముకొని వుండఁగా మాయంతవారు వేరీ ॥ఇహ॥

రేకు 206 సంఖ్య 34 సంపు 3 పుట 23

సీ. సిరిగలిగినవాఁడు చింత లన్నిఁటిఁ బాసి
నిండుగర్వముతోడ నిక్కునంట
సిరికి మగండైన కరివరదుఁడు మమ్ముఁ
బాలింప మాయంతవార లేరి ?
బలవంతుఁ డగువాఁడు భయము లన్నిఁటిఁబాసి
గెలిచి పేరుగడించి కెరలునంట
బలదేవుఁడైన శ్రీపతి మాగృహమ్మున
వఱలెడు మాయంతవార లేరి ?

గీ. భూము లేలెడువాఁ డెల్లభోగములను
గనుచు నానందరసమునఁ గరఁగునంట
వసుమతీపతి వేంకటేశ్వరుఁడు మాకు
నండయైయుండ నేరి మాయంతవారు ?

బౌ ళి

మమ్ముఁజూడ నేమున్నది మావంక నీ కేలాభము
కమ్ముక దయదలఁచి కరుణింతుగాక ॥పల్లవి॥

శ్రీకాంతుఁడ నీ పాదసేవకు లయినవారు
పాకశాసనాదులును బ్రహ్మాదులు
పైకొని నరుఁడ నేను బంటఁగాఁగ నెంతవాఁడ
కైకొని నీపుణ్యానకుఁ గాచు టింతేకాక ॥మమ్ముఁ॥

నారాయణుఁడ నిన్ను నమ్మినట్టిదాసులు
నారదాది సనక సనందనాదులు
వీరిలో నే నెంతవాఁడ వికటపుజీవుఁడను
యీ రీతి నీమూకఁగూడ నేలుటింతేకాక ॥మమ్ముఁ॥

శ్రీవేంకటేశ నీపై చేరి భక్తి సేసేవారు
కావించి యనంతముఖ్యగరుడాదులు
దేవ నే నొక్కనీచుఁడ దీనరక్షకుఁడవు నీ
వీవిధ మెంచుక మమ్ము నీడేరింతుగాక ॥మమ్ముఁ॥

రేకు 250	సంఖ్య 286	సంపు 3	పుట 193

సీ. శ్రీనాథ ! నీ పాదసేవకు లగువారు
సరసిజాసన పాకశాసనాదు;
లేను నీ బంటౌట కెంతవాఁడ, నరుండఁ ?
బ్రోవుము నను వట్టిపుణ్యమునకు;
నారాయణుఁడ ! నిన్ను నమ్మినదాసులు
నారద సనక సనందనాదు
లి వ్వారిలోన నికృష్టుండ నే నెంత ?
పోషింతుగాక నీ మూకఁగూడ

గీ. శ్రీశ ! చేరి నీపై భక్తి సేయువార
లెంచఁగ ననంతగరుడాదు; లీవు దీన
బాంధవుఁడ; వేను నీచుఁడ పాటిగొనక
మా విధం బించుకయుఁ, గృపఁ గావు మయ్య !

గుండక్రియ

పంతపుటాసలు బండ్లరాఁగా
దొంతులయలమట దొలఁగేనా ॥పల్లవి॥

మును దీపనాగ్ని మోఁచిన దేహిని
అనిశముఁ గ్రోధాగ్ని నణఁచేనా
మనసిజు కతమున మహి జన్మించితి
విను మరునాజ్ఞకు వెలియయ్యేనా ॥పంత॥

సటలోభపుసంసారము చొచ్చితి
ఘటన విడుముడిఁక గలిగీనా
నటించు చపలపునాలుక గల నే
మటమాయపుచవి మానేనా ॥పంత॥

పాపపుణ్యముల భవముల జీవిని
తోపడ కర్మము దొబ్బేనా
యేపున శ్రీవేంకటేశ్వరు శరణమే
పైపయి భజించి బ్రదికితిఁగాక ॥పంత॥

రేకు 312	సంఖ్య 69	సంపు 4	పుట 47

సీ. పంతపుటాసలు బండ్లపైఁ జనుదేర
దొంతులయలమట ద్రోయఁగలనె ?
మును దీపనాగ్ని మోచిన దేహధారిని
ననిశముఁ గ్రోధాగ్ని నణఁచఁగలనె ?
మనసిజుకతమున మహిని జన్మించితి
వెడవిల్తునాజ్ఞకు వెలియగుదునె ?
లోభపుసంసృతిలోఁ దగుల్కొంటిని
కలనేని విడుమర గాంచఁగలనె ?
నటియించు చపలపునాలుక గల నేను
మటుమాయపుంజవి మానఁగలనె ?

గీ. పాపపుణ్యానుభవముకై భవముగన్న
ప్రాణిమాత్రుండ కర్మమ్ముఁ బాయఁగలనె ?
సప్త శైలాధినాయకు శరణుఁజొచ్చి
సతతము భజించి యిటు బ్రదికితినిగాక !

ల లి త

ఎంచి చూచితే మాకు నిందే నిత్యసుఖము
కొంచి యనుమాన మైతే కొనదాఁకా లేదు ॥పల్లవి॥

హరి నీ గర్భములోన నంగమయి వున్నారము
యిరవై వేరే మోక్ష మెంచ నున్నదా
నిరతిఁ జూచిన వెల్లా నీ రూపులే మాకు
ధరలోన నింతకంటె ధ్యాన మున్నదా ॥ఎంచి॥

అంతరాత్మ వైన నిన్నె యాతుమకు నిచ్చితిని
యింతకంటె నే నడిగేది యిఁక నున్నదా
పొంతనే భూకాంత పుట్టిననెలవు మాకు
యింతకంటె తల్లిదండ్రు లిఁక నున్నారా ॥ఎంచి॥

పొరి నెరుకే జ్ఞానము పొంచి మరపే సమాధి
సొరిది నేఁ డింతకంటే సుఖ మున్నదా
గరిమ శ్రీవేంకటేశ కల్పిత మింతా నీదె
శరణంటె యింకా విచార మున్నదా ॥ఎంచి॥

రేకు 342 సంఖ్య 246 సంపు 4 పుట 165

సీ. హరి ! నీదుగర్భాన నంగమై యున్నార
మిరవయి యిఁక మోక్ష మెంచఁ గలదె ?
నిరతిఁ జూచినవెల్ల నీ రూపులే మాకు
ధర నింతకంటెను ధ్యాన మేది ?
ఆత్మ కిచ్చితి నంతరాత్ముండ వగు నిన్ను
నే నడిగెడిదేమి యింతకంటె ?
పొంతనే భూకాంతపుట్టిననెల వింత
కంటె మాతాపితల్ గలరె మాకు ?

గీ. ఎఱుకయే జ్ఞానము; సమాధి మఱపె మాకు
సొరిది నేఁ డింతకంటెను సుఖము గలదె ?
కల్పితం బింత నీదె వేంకటనగేశ !
శరణనిన మాకుఁ గలదె విచార మింక.

గు ం డ క్రి య

కై కొంటేకాక కమలనాభునియాజ్ఞ
పైకొని యిన్నిటాను బాసివుండనేది ॥పల్లవి॥

హరినిర్మితములే అఖిలప్రపంచము
తొరలి యేమిటి నిందు దూషించేది
ధరణిధరునికి దాసులే జీవు లెల్లా
గరిమ నెవ్వరి నిందుఁ గాదనేది ॥కై కొ॥

వాసుదేవుకల్పితమే వరసంసారబంధము
దోసమంటా యెందెందు దొలఁగేది
శ్రీసతీశురచనలే చేకొన్న రుచులెల్ల
యీసుతోడ నిందుమీఁద నెట్టురోసేది ॥కై కొ॥

గోవిందుమాయలే కూడినట్టి పనులెల్ల
వేవేలై యిందు నెట్టు వేసరేది
శ్రీవేంకటేశుఁడే చిత్తములో ధ్యాన మెల్లా
పావనమైతిమి యిఁకఁ బరచింత యేది ॥కై కొ॥

రేకు 326 సంఖ్య 148 సంపు 4 పుట 99

సీ. హరినిర్మితమ్మె యీ యఖిలప్రపంచమ్ము
దూషింపఁగా నేది తొరలు నిందు;
ధారుణీధరునకు దాసులే జీవుఁ; లిం
దెవ్వని గాదని యెట్టు లందు ?
సంసారబంధ మా సర్వేశుకల్పితం
బెందెందుఁ దొలఁగుదు హేయ మనుచు
చేకొన్నరుచు లెల్ల శ్రీపతిరచనలే
యెటులిందు రోయుదు నీసుతోడ

ఆ. కూడినట్టిపనులు గోవిందుమాయలే
వేసరిలుదు నెట్లు దోస మనుచు
శ్రీనివాసవిభుఁడె చిత్తమ్ములో ధ్యాన
మేఁ బవిత్రుఁడైతి నేదిచింత ?

శు ద్ధ వ స ం త ం

కటకటా యీ ప్రాణి గతిగనుట యెన్నఁడో
అటు నా వశముగాదు హరి నీచేఁగాని ॥పల్లవి॥

పాపము నెరుఁగుదు బంధము నెరుఁగుదు
మాపుదాఁకా నివి నేను మానలేఁ గాని
కోపము దుర్గుణ మని కొంతగొంత యెరుఁగుదు
తీపుల యాసలఁబడి తిప్ప లేఁ గాని ॥కట॥

చూతును దుఃఖాలవారిఁ జూతును బుట్టేవారి
యీతల నాకు వెరపు యించుక లేదు
గాతల నా మనసెల్లఁ గల్పించిన ట్లవును
చేతనైనా చెప్పినట్టు సేయలేఁ గాని ॥కట॥

నా వంకఁ గడమగాఁక నా గురుఁడు తొల్లె నన్ను
శ్రీవేంకటేశుఁడ నీ చేతి కిచ్చెను
దైవ మొక్కఁడవే నీ దాసానుదాసుఁడ నైతి
యే విధులు నే నెరఁగ నిటు నిన్నే కాని ॥కట॥

రేకు 333 సంఖ్య 195 సంపు 4 పుట 131

సీ. పాపమ్ము నెఱుఁగుదు బంధమ్ము నెఱుఁగుదు
మాపుదాఁకను వీని మానఁగాని,
కోపమ్ము చాల దుర్గుణమంచు నెఱుఁగుదు
తీపియాసలఁబడి త్రిప్పఁగాని,
చూతు దుఃఖితులను, జూతుఁ బుట్టెడివారి
నిసుమంతవెఱపు నా కివల లేదు
గాతల నామతి కల్పించినట్లవు
చేతఁ జెప్పినయట్లు చేయఁగాని,

గీ. కడమ నా వంకఁగాక యప్పుడె గురుండు
నన్ను నీచేతి కిచ్చెను; నిన్నె కాని
యే విధు లెఱుంగఁ గరుణ న న్నేలుమయ్య !
నీదుదాసానుదాసుఁడ నీరజాక్ష !

నా రా య ణి

హరిహరి నీ మాయామహిమ
సరవి దెలియ ననుఁ గరుణించఁగదే ॥పల్లవి॥

తలఁతును నాపాలిదైవమ వని నిను
తలఁతును తల్లివిఁ దండ్రివని
మలసి యంతలో మఱతును తెలుతును
కలవలె నున్నది కడ గనరాదు ॥హరి॥

మొక్కుదు నొక పరి మొగి నేలిక వని
మొక్కుదు నీ వాదిమూల మని
వుక్కున గర్వించి యుబ్బుదు సగ్గుదు
కక్కస మైనది కడ గనరాదు ॥హరి॥

చూతును నీమూర్తి సులభుఁడ వనుచును
చూతు జగములకు సోద్యమని
యీతల శ్రీవేంకటేశ న న్నేలితివి
కౌతుక మొదవెను కడ గనరాదు ॥హరి॥

రేకు 350 సంఖ్య 293 సంపు 4 పుట 196

సీ. తలఁతును నాపాలి దైవతం బని నిన్ను
దలఁతును తల్లివి దండ్రి వనుచు
మరల నంతటిలోన మఱతును దెలతును
కడ గానరా; దుండె కల విధాన;
మ్రొక్కుదు నొకపరి మొగి యేలిక వటంచు
మ్రొక్కుదు నీ వాదిమూల మనుచు
ఉక్కున గర్వించి యుబ్బుదు సగ్గుదు
కక్కసమ్మయి కడ గానరాదు;

గీ. సులభుఁడ వటంచు నీమూర్తి చూచుచుందుఁ
జూతు జగముల కీ వెంతొ చోద్య మనుచు
ఏమి నీమాయ ? శ్రీశ ! న న్నేలినావు
కౌతుకం బాయెఁ గడ యింత కానరాదు.

శో క వ రా శి

విడువుము మనసా వీరిడిచేఁతలు
తడయక శ్రీహరిఁ దలఁచవొ యిఁకను ॥పల్లవి॥

నానాఁడే యెనుఁబది నాలుగులక్షలు
యోనుల వెడలితి నొక్కఁడనే
ఆనిన భోగము లందలివే పో
కానము యిఁక నేమి గడియించేము ॥విడు॥

నలుగడ నటు పదునాల్గులోకములు
వెలయఁ జొచ్చితిని వెడలితిని
కలిగిన దేదో కలుగని దేదో
తెలియ దేమిటికిఁ దిరిగేమో ॥విడు॥

భువిలోఁ జేసితి పుణ్యముఁ బాపము
కలిసి యా ఫలము గైకొంటిని
యివల శ్రీవేంకటేశుఁ డింతలో
తవిలి యేలఁగా ధన్యుఁడ నైతి ॥విడు॥

రేకు 337 సంఖ్య 216 సంపు 4 పుట 145

సీ. నానాఁడె యెనుబదినాలుగులక్షల
యోనుల వెడలితి నే నొకండ
ఆనిన భోగమ్ము లందలివే మఱి
యేమి గడింతుమో యెఱుఁగ లేము
నలుగడ నటు పదునాల్గులోకమ్ములు
వెలయంగఁ జొచ్చితి వెడలినాఁడ
కలిగిన దెద్దియో కలుగని దెద్దియో
తెలియ దేఁటికి మఱి తిరిగినామొ ?

గీ. భువి నొనర్చితి పాపము పుణ్య మవల
నా ఫలముగొంటి మనసా ! యిఁకైన విడుము
నీదు వీఱిడిచేఁతలు; నిలుపు మాత్మ
నాగనగనాథు జన్మ ధన్యత్వమంద.

దే సా ళం

వాసుదేవ నీవు నెలవరివి మగుడనేల
యీసరి నీవద్దనుండే యెట్టైనఁ జేయవయ్యా ॥పల్లవి॥

మాయ దెచ్చి నా బదుకు మనుజలోకాన వేసె
కాయము సంసారవార్ధి గడ్డపై వేసె
పాయపు నా తమకము భామలవలల వేసె
చాయ నేనుండి వచ్చినజా డెఱఁగ నయ్యా ॥వాసు॥

ఘనమైన యింద్రియాలు కర్మముల వాతవేసె
మనసుసంపద యామనిలో వేసె
పనులెల్ల లంపటాల పయిఁ బక్కలా వేసె
కొనకెక్కె నేనె నా గురుతు గాననయ్యా ॥వాసు॥

అంచెల నా దినములు అఁకటిబారి వేసె
ముంచిన నా గుణములు మోహముల వేసె
యెంచఁగ శ్రీవేంకటేశ యెందెం దున్నాఁడనో
పొంచి నీకు శరణంటి బోధించ వయ్యా ॥వాసు॥

రేకు 325 సంఖ్య 143 సంపు 4 పుట 96

సీ. మాయదెచ్చి బ్రదుకు మనుజభువిని వేసె
కాయము సంసృతికడలి వేసె
ప్రాయంపుఁదమకము భామలవల వేసె
నే నుండివచ్చిన నెలవెఱుంగ;
మఱి యింద్రియములు కర్మములవాతను వేసె
మనసు సంపత్తి యామనిని వేసె;
పనులు లంపటముల పయిప్రక్కలను వేసె
నేనె నా గుఱుతును గానవయ్య !

గీ. పరఁగ దివసమ్ము లాఁకటిబారి వేసె
నమరినగుణంబు లెల్ల మోహముల వేసె
ఎంచ శ్రీవేంకటేశ ! యెందెందుఁ గలనొ
తివిరి శరణంటి నీకు, బోధించవయ్య !

దే సా క్షి

ఇందుకేది వుపాయమో యీశ్వర నీకే తెలుసు
మందలించ నశక్తుఁడ మరి నీ దాసుఁడను ॥పల్లవి॥

ధీరుఁడనై ధరలోన దేహము నే మోచితి
కోరి పుణ్యపాపాలకు గురియునైతి
వూరట యేమిటా లేదు వోప నని మానరాదు
తీరదు భోగించక దినదినకర్మము ॥ఇందు॥

గరిమ సంసారినైతి కంటిఁ బెక్కుసుతులను
యిరవుగఁ గట్టుకొంటి నీలంపటాలు
వెరవేమీ నెరఁగను విడువ వెంతైనాను
హరిహరి రాచినా సమయవు బలుకాంక్షలు ॥ఇందు॥

అట్టె గురుముఖమైతి నాతుమలో నినుఁగంటి
జట్టిగొని నీ పాదాలే శరణంటిని
గట్టిగా నలమేల్మంగకాంతుఁడ శ్రీవేంకటేశ
యిట్టె ని న్నెరఁగలేని దిన్నాళ్లు నా నేరమి ॥ఇందు॥

రేకు 326 సంఖ్య 150 సంపు 4 పుట 101

సీ. ధీరుఁడనై ధర దేహమ్ము మోచితి
పాపపుణ్యములకుఁ బాత్ర మైతి;
ఊరటలే దెందు నొనర భోగింపక
దినదినకర్మము తీఱఁబోదు;
గరిమ సంసారినై కంటి బిడ్డలఁ; గట్టు
కొంటి లంపటములగుదులు మెడకు;
వెర వేమి యెఱుఁగను; విడువ వెంతైనను;
కాలరాచిననైన కాంక్ష లుడుగ;

గీ. వట్టె గురుముఖమైతి; ని న్నాత్మఁగంటి;
నీదుపాదాలె శరణంటి; ని న్నెఱుంగ
నేర కిన్నాళ్లు వుచ్చిన నేర మెంచ
కాత్మదాసానుదాసు న న్నరయు మీశ !

శ ం క రా భ ర ణ ం

ధర్మమునకే మము దయఁగావవే యిఁక
నిర్మలుఁడవు నిను నే మెరిఁగేమా ॥పల్లవి॥

కాయధారులము కర్మలోలులము
మాయ కగపడిన మనుజులము
పాయపుమదమున భ్రమసే మామనసు
నీయెడఁ దగులై నిలిచీనా ॥ధర్మ॥

చాపల్యగుణము జడుల మన్నిటాను
పాపపుణ్యసంబద్ధులము
పైపైఁ గోర్కుల ప్రబలే మా బ్రదుకు
యే పనులకు నీ కెక్కీనా ॥ధర్మ॥

అతిప్రాకృతులము అహంకారులము
సతతంబునుఁ జంచలులము
హితవుగ శ్రీవేంకటేశ యేలితివి
తతితో నీ భక్తి తగ మరచేమా ॥ధర్మ॥

రేకు 349 సంఖ్య 290 సంపు 4 పుట 194

సీ. కాయధారుల మేము కర్మలోలురము నీ
మాయకుఁ జిక్కిన మానవులము
ప్రాయంపుమదమున భ్రమయు మా చిత్తమ్ము
నీయెడ తగులొంది నిలుచునేమి ?
చంచలగుణులము జడుల మన్నిట పుణ్య
పాపబద్ధుల మతిప్రాకృతులము
పైపయి కోర్కులఁ బ్రబలు మాబ్రతుకు నీ
కేపనులన్ మది కెక్కఁగలదు ?

ఆ. ధర్మమునకె మమ్ము దయగావనే యింక
ని న్నె ఱుంగఁగలమె నిర్మలుండ;
వేలినాఁడ వీవు హితవుగ నీ భక్తి
మఱవఁగలమె ? శేషగిరినివాస !

దే సా ళం

వాదమేల సారెసారె వడి ముక్తి లేదంటా
వేదాంతశ్రవణము వెట్టికిఁ జేసిరా ॥పల్లవి॥

అరయ జీవుల కెల్లా నభేదమైతే
గురుఁడు శిష్యుఁడు లేఁడు కూడ దర్థము
సొరిది నాతుమలోన సోహంభావన యైతే
సరి మునులదేవపూజలు చెల్లవు ॥వాద॥

సహజలీలావిభూతి సర్వము మిథ్యయైతే
బహుయాగాదికర్మాల పసలేదు
మహిలోని జననాలు మరణాలు మాయమైతే
విహితాచారాలు సేయ విధే లేదు ॥వాద॥

ఘటన బ్రహ్మము నిరాకారమైతేఁ బఠియింప
యిటు పురుషసూక్తాదు లివి మరేల
అటు శ్రీవేంకటేశుదాస్యములేక బిగిసితే
సటలాడుకొనెడి రాక్షసమత మవును ॥వాద॥

రేకు 120 సంఖ్య 120 సంపు 2 పుట 81

సీ. అరయ జీవుల కెల్ల నగుచో నభేదమ్ము
గురుఁడు శిష్యుఁడు లేఁడు కువలయమున;
ఆత్మ యం దెపుడు సోఽహంభావనమె యైన
మునుల దైవతపూజ మును పొసఁగదు;
లీలావిభూతి శీలింప మిథ్యయె యైన
క్రతుకర్మములకు నక్కఱయె లేదు;
మహిజన్మమరణముల్ మాయయైనన్ విహి
తాచారములకు లే దవసరంబు;

గీ. కచ్చితముగ బ్రహ్మము నిరాకారమైన
నటు పఠింపఁగ పురుషసూక్తాదు లేల ?
వేంకటేశుదాస్యములేక బిగిసికొన్న
మాట లేటికి రాక్షసమతమె యగును.

భై ర వి

అయ్యో మాయలఁబొంది అందు నిందు నున్న వారు
యియ్యఁగొనఁ గర్తలుగా రెఱఁగరు జడులు ॥పల్లవి॥

చుక్కలై యుండినవారు సురలై యుండినవారు
యిక్కడనుండి పోయిన యీ జీవులే
దిక్కుల వారి నిందరు దేవతలంటా మొక్కేరు
యెక్కుడైన హరి నాత్మ నెఱఁగరు జడులు ॥అయ్యో॥

పాతాళవాసులును పలులోకవాసులును
యీ తరవాతనుండిన యీ జీవులే
కాతరాన వారిపుణ్యకతలే వినేరు గాని
యీతల శ్రీహరికత లెఱఁగరు జడులు ॥అయ్యో॥

యిర వెతిఁగిన ముక్తు లెఱఁగని బద్ధులు
యిరవై మనలో నున్న యీ జీవులే
సిరులమించినవాఁడు శ్రీవేంకటేశ్వరుఁడే
శరణాగతులు దక్క చక్కఁగారు జడులు ॥అయ్యో॥

రేకు 102 సంఖ్య 12 సంపు 2 పుట 9

సీ. ఇటనుండిపోయిన యీ జీవులే చుక్క
లై సురలై యుండినట్టివారు
వారిని జడులు దేవతలంచు మ్రొక్కెద
రెక్కుడౌ హరి నాత్మ నెఱుఁగలేరు;
పాతాళవాసులు బహులోకవాసులు
నీ జీవులేకదా యిందఱంద;
అవ్వారిగాథలే యాలకింతురుగాని
యెఱుఁగరు జడులు లక్ష్మీశుకథలు;

గీ. ఇర వెతింగిన ముక్తులు, నెఱుఁగనట్టి
బద్ధు లీ జీవులేగదా ! పన్న గాద్రి
పతికి శరణాగతులు దప్ప నతనిమాయ
గడచి యేనాఁటికిని జక్కఁబడరు జడులు.

దే వ గా ం ధా రి

మేలు లేదు తీలు లేదు మించీ నిదే హరిమాయ
కాలమందే హరిఁగంటి కైవల్య మొకటే ॥పల్లవి॥

సురలును జీవులే నసురలును జీవులే
ధర నిందుఁ బ్రకృతిభేదమే కాని
సురలకు స్వర్గ మసురలకు నరకము
పరగ నీ రెంటిగతి పాపపుణ్యములే ॥మేలు॥

పొలఁతులు జీవులే పురుషులు జీవులే
తలఁప భావభేదములే కాని
బలిమి స్వతంత్రముఁ బరతంత్ర మొకరికి
యెలమి నిందులోఁ జెల్లే హీనాధికములే ॥మేలు॥

రాజులును జీవులే రాసి బంట్లు జీవులే
వోజతో సంపదచెల్లే దొకటే వేరు
సాజపు శ్రీవేంకటేశు శరణ మొక్కటే గతి
బాజుఁగర్మ మొండొకటి బంధమోక్షములు ॥మేలు॥

రేకు 113 సంఖ్య 78 సంపు 2 పుట 53

సీ. సురలును జీవు లసురులును జీవులే
ధర నిందుఁ బ్రకృతిభేదమ్మెకాని;
సురలకు స్వర్గ మసురులకు నరకమ్ము
కృతపుణ్యదుష్కృతప్రతిఫలమ్ము;
పురుషులు జీవులే పొలఁతులు జీవులే
తలపోయ భావభేదములె కాని;
ఒకరు స్వతంత్రు లింకొక్కరు పరతంత్రు
లందులోఁ జెల్లె హీనాధికములు;

గీ. రాజులును, బంట్లు జీవులే; యోజతోడఁ
జెల్లు సంపదయే వేఱు; శ్రీనివాసు
శరణ మొక్కండె గతి కర్మసంక్షయమునఁ
బడయఁగనుటకుఁ బరమకైవల్యలక్ష్మి.

శ్రీ రా గ ం

ఇంతేకాని తెలిసితే నెవ్వరూఁ గర్తలు గారు
బంతినే వీని కెప్పుడుఁ బ్రకృతి గారణము ॥పల్లవి॥

యివిగో గుణాలు మూఁడే యింద్రియాలఁ గూడుకొని
భువిఁ బ్రాణుల నెల్లానూ పూఁచి పనులుగొనేవి
కవిసి కర్మములై ఘనలోకాలఁ దిప్పేవి
అవలఁ బుట్టుగులకు నప్పటిఁ దెచ్చేవి ॥ఇంతే॥

పంచభూతా లివియే పరగ జీవుల కెల్లా
దించరాక యెప్పుడును దేహా లయ్యేవి
అంచెలఁ గంచములోఁ బదార్థములై వుండినవి
తెంచరాని పాశములై తీపులఁ బెట్టేవి ॥ఇంతే॥

మనసొక్కటే జంతులమర్మములు రేఁచేది
తనుభోగములలోనఁ దని విచ్చేది
అనయము శ్రీవేంకటాధిప నీ మహి మిది
నినుఁ గొల్చినదాసుల నెరవేర్చేది ॥ఇంతే॥

రేకు 144 సంఖ్య 199 సంపు 2 పుట 133

సీ. ఇవియ మూఁడుగుణమ్ము లింద్రియమ్ములఁ గూడి
ప్రాణుల పనిగొను పవలు రేలు
కవిసి కర్మమ్ములై ఘనలోకములఁ ద్రిప్పు
నవల పుట్టుగులకు నప్పగించు;
పంచభూతము లివే పరఁగ జీవుల కెల్ల
దించరా కెప్పుడు దేహము లయి
తెగనిపాశమ్ములై తీదీపులంబెట్టు
కంచమ్ములో వంటకమ్ము లగును;

గీ. మనసొకండె జంతువుల మర్మములు రేఁచి
తనివి నొడఁగూర్చు తనుభోగతతుల సతము
అహిమహీధరనాథ ! నీ మహిమ యిద్ది
ధన్యుల నొనర్చు నినుఁగొల్చు దాసకోటి.

నా ట

ఏదియును లేని దేఁటి జన్మము
వేదాంతవిద్యావివేకి గావలెను ॥పల్లవి॥

పరమమూర్తి ధ్యానపరుఁడు గావలె నొండె
పరమానందసంపద లొందవలెను
పరమార్థముగ నాత్మ భావింపవలె నొండె
పరమే తానై పరగుండవలెను ॥ఏది॥

వేదశాస్త్రార్థకోవిదుఁడు గావలె నొండె
వేదాంతవిదుల సేవించవలెను
కాదనక పుణ్యసత్కర్మి గావలె నొండె
మోదమున హరిభక్తి మొగి నుండవలెను ॥ఏది॥

సతతభూతదయావిచారి గావలె నొండె
జితమైన యింద్రియస్థిరుఁడు గావలెను
అతిశయంబగు వేంకటాద్రీశుసేవకులె
గతి యనుచు తనబుద్ధిఁ గలిగుండవలెను ॥ఏది॥

రేకు 49 సంఖ్య 301 సంపు 1 పుట 201

సీ. పరమమూర్తి ధ్యానపరుఁడు గావలె నొండె
పరతరానందాన వఱలవలయు
పరమార్థముగ నాత్మ భావింపవలె నొండె
పరమె తానై యుండి పరఁగవలయు
వేదశాస్త్రార్థకోవిదుఁడు గావలె నొండె
వేదాంతవిదుల సేవింప వలయు
కడఁకతోఁ బుణ్యసత్కర్మి గావలె నొండె
హరిభక్తి యుక్తుఁడై యలర వలయు

గీ. భూతదయగల్గి, యింద్రియమ్ములజయమ్ము
గలిగి శేషాచలేశు కైంకర్యపరులె
సతము గతియను సద్బుద్ధి జరుగవలయు
నేదియును లేని పుట్టు వదేటి పుట్టు ?

పా డి

వేఱొక భావనలేల వీనితోఁ బెనఁగ నేల
తూఱినందే హరిఁగూర్చి తుదగంటగాక ॥పల్లవి॥

చూచే కన్నులనేమీఁ జూడకుండవచ్చునా
చూచినందెల్లా హరిఁ జూచుటగాక
వేచిన వీనులనేమీ వినకుండవచ్చునా
కాచి యవే హరికథగా వింటగాక ॥వేఱొక॥

కోరేటిచవుల జిహ్వ గోరకుండవచ్చునా
కోరినచవుల హరిఁ గూర్చుటగాక
ఆ రీతిఁ బారేమనసు అడఁచఁగవచ్చునా
ఆరితేరి అన్నిటాను హరిఁ గంటగాక ॥వేఱొక॥

వొడలుమోచిన దేహి వోమకుండవచ్చునా
వొడలు శ్రీహరిదనే వోముటగాక
బడినే శ్రీవేంకటేశుఁబాసి వుండవచ్చునా
యెడయ కందె సుఖియించుటగాక ॥వేఱొక॥

రేకు 131 సంఖ్య 123 సంపు 2 పుట 83

సీ. కనెడు కన్నుల నేమి కనకుండ వచ్చునా ?
కనువానిలో హరిఁ గనుటగాక
వినెడువీనుల నేమి వినకుండవచ్చునా ?
వినుకు లాతనివిగా వినుటగాక
కొనెడు నాలుక చవిగొనకుండ వచ్చునా ?
వానిఁ గూర్చుటగాక వలయుచవుల
అఖిలమెంచు మనస్సు నణచంగ వచ్చునా ?
యతనినెంచుటగాక యఖిలమందు

గీ. ఓమకుండఁగవచ్చునా ? యొడలు దేహి
ఓముటయగాక వానిదే యొడ లటంచు
నుండవచ్చునె మంగేశు నండఁబాసి
యెడయ కందే సుఖించుట యింతగాక !

గుజ్జరి

ఉపకారి దేవుఁడు అపకారిగాఁడు ॥పల్లవి॥

దేహం బొసఁగెను దేవుఁడు తనుఁ దెలియఁగ శాస్త్రము గడియించె
దేహాంతరాత్ముఁడు మరి దేహచైతన్యుఁడా దాను
దేహి యే లోకంబున కేఁగిన దేవుఁడు దా వెంటనే యేఁగును
దేహి కోరినట్టే కమ్మర దేవుఁ డనుమతి ఇచ్చీఁగాన ॥ఉప॥

చేయుటకును చేయకమానుటకును జీవుఁడు స్వతంత్రుఁడా యంటేను
కాయపుసుఖములు గోరఁగఁ గర్తట కడగనుటకుఁ గర్త గాఁడా
యీ యెడ నా యెడ నంతర్యామే యిన్నిటికినిఁ బ్రేరకుఁ డింతే
దాయక పాయక తన తలఁపుకొలఁది దైవమే సృజియించీఁగాక ॥ఉప॥

ఇవి యెరిఁగి చిత్తమా నీ వితనందే అభిరతి సేయుము
సదయుఁడు మన శ్రీవేంకటగిరిసర్వేశ్వరుఁడు సత్యుఁడు
మొదలనే యీ యర్థము కిరీటితో మొగి నానతి ఇచ్చినాఁడు
అదే "సమోఽహం సర్వభూతేషు" అని గీతలలో నున్నదిగాన ॥ఉప॥

రేకు 177 సంఖ్య 384 సంపు 2 పుట 258

సీ. దేహం బొసంగెను దేవుండు జీవికి
తనుఁ దెలియంగ శాస్త్రము గడించె;
దేహి యేడకుఁజన్న దేవుఁ డేగును వెంట
దేవుం డనుమతించు దేహికోర్కి;
చేయఁ జేయకమాన జీవుండు కాఁడు స్వ
తంత్రుండు కర్తయుఁ దాను కాఁడు;
ఈ యెడ నా యెడ యిన్నిటికిం బ్రేర
కుఁడు సృష్టికర్తయు గోప్త యతఁడె;

గీ. ఇది యెఱిఁగి సేయు మభిరతి యితనియందె
సదయుఁ డుపకారి వేంకటాచలవిహారి
సర్వభూతమ్ములందున సముఁడ నంచు
నానతిచ్చెను గీతల నర్జునునకు.

శంకరాభరణం

చీచీ వో జీవుఁడా చింతించుకో జీవుఁడా
ఆ చందాన కీ చందము ఆరుహామా జీవుఁడా ॥పల్లవి॥

వుత్తముఁడైన హరి వుండేటి యాతుమలోన
తత్తరపుఁగాంతలను తలపోసేదా
వొత్తి నారాయణనామ ముచ్చరించే నోరను
రుత్త యధరపుఁదోలు రుచిగొనేదా ॥చీచీ॥

పొందుగా గోవిందునిఁ బూజించేటి చేతులను
సందడిఁ జన్నులమీఁద జాఁచఁబొయ్యేదా
కందువ దేవునిరూపు కనుఁగొనే చూపులు
ముందరి మర్మపుటంగములమీఁద బెట్టేదా ॥చీచీ॥

వేవేలు విష్ణుకథలు వినియేటి చెవులను
ఆవటించి యాడసుద్దు లాలకించేదా
శ్రీవేంకటేశ్వరుని సేవించే యీ జీవనము
భావించక విషయాలపాలు సేసేదా ॥చీచీ॥

రేకు 120 సంఖ్య 115 సంపు 2 పుట 77

సీ. ఉత్తముం డగు హరి యుండెడు నాత్మలో
తత్తరంపుఁజెలులఁ దలఁప నగునె ?
ఒత్తి శ్రీహరినామ ముచ్చరించెడి నోర
రుత్త పెదవితోలు రుచిగొనెదవె ?
పొందుగా గోవిందుఁ బూజించుచేతుల
సందడిచనులపైఁ జాచ నగునె ?
ఘనుఁడు దేవునిరూపు కనుఁగొను చూపుల
మర్మాంగములమీఁద మలపఁదగునె ?

ఆ. విష్ణుకథలు వేలు వినియెడి చెవులతో
నాడువారిసుద్దు లాలకింతె ?
శ్రీనివాసవిభుని సేవించు బ్రదుకును
చెడు విషయముపాలు సేయనగునె ?

సా ళం గ నా ట

కంటిమి రెంటికి భూమిఁగలుగు దృష్టాంతము
గొంటరి రావణునందు గుహునియందు ॥పల్లవి॥

నీ దాస్యముగల నీచజన్మమైన మేలు
యేదియు నెఱఁగనట్టి యెక్కువజన్మానకంటే
వాదపుగర్వములేదు వట్టి యాచారములేదు
సాదించి నైచ్యానుసంధానమేగాని ॥కంటి॥

మిమ్ముఁ దలపుచుఁ జేయు మృగయానమైన మేలు
సొమ్ముపోక మీకుఁగాని సుకృతముసేయుకంటె
దిమ్మరిజన్మములేదు తెగని కోరికలేదు
పమ్మి నీపైఁబెట్టినట్టి భారమేకాని ॥కంటి॥

దిక్కులు సాధించు కంటె తెలిసి శ్రీవేంకటేశు
దిక్కు నీ నామమే కా సాధించుటే మేలు
యెక్కువ తక్కువ లేదు యెఱు కెఱఁగమి లేదు
చక్కజాడతో నీకు శరణంటేఁగాని ॥కంటి॥

రేకు 115 సంఖ్య 86 సంపు 2 పుట 58

సీ. కంటిమి రెంటికిఁ గలుగు దృష్టాంతంబు
గొంటు రావణునందు గుహునియందు
నీదుదాస్యముగల నీచజన్మమె మేలు
మఱిలేని యగ్రజన్మమునకంటె
వట్టియాచారమ్ము వాదగర్వములేదు
పూను నైచ్యానుసంధాన మింతె
మిముఁ దలంపుచుచేయు మృగయానమే మేలు
నినువీడి సేయు పున్నియముకంటె
ద్రిమ్మరిజన్మంబు తెగని కోరిక లేదు
పమ్మి నీపై నిడు బరువె కాని

గీ. దెసలు సాధించుకంటె చింతింప నీదు
నామసాధనయే మేలు నాగశయన !
ఎచ్చు లొచ్చులు నెఱుఁగమి యెఱుక లేదు
నీకు శరణంటయే గాని నియతితోడ.

ధ న్నా సి

ఎఱఁగక వేసారు నిల జీవుఁడు
మెఱసి నిండుకున్నాఁడు మేఁటి యీ దేవుఁడు ॥పల్లవి॥

వూరకే పరాకై నట్టుండును దేవుఁడు
నారుకొన మతిలోఁ దనపైనే చింత
గారవాన మరి పలుకనియట్టే వుండును
యీ రీతి మాటాడించేవాఁ డిన్నిటా నితఁడే ॥ఎఱఁ॥

యెందులేని యట్టేవుండు నెంచి చూచితే దేవుఁడు
చెంది లోకశరీరియై చెలరేఁగీని
అందరాక యెక్కడాను అడఁగినట్లనే యుండు
యిందరిఁ బోషించేవాఁడు యెప్పుడూ నితఁడే ॥ఎఱఁ॥

చేరి లోనుగా నెట్టుండు శ్రీవేంకటేశదేవుఁడు
కోరినవరము లిచ్చు గురుతుగాను
వారక యలమేల్మంగవల్లభుఁ డిట్టిదేవుఁడు
యీ రూపుతోనుండు నిందరిలో నితఁడే ॥ఎఱఁ॥

రేకు 171 సంఖ్య 344 సంపు 2 పుట 231

సీ. తగ పరాకైన చందమున నుండును దేవుఁ
డాత్మలోపల జీవునందె చింత
కనఁగ దేవుఁడు పలుకనియట్టు లుండును
నతఁడె మాటాడించు నన్ని యెడల
ఎంచి చూడఁగ దేవుఁ డెందు లేనట్లుండు
భువనశరీరియై పొలుపుమీఱు
అందరా కెక్కడ నణఁగినట్లే యుండు
యిందఱిఁ బోషించు నెప్పు డితఁడె

గీ. లోనుగానియట్లుండును శ్రీనివాసుఁ
డడిగిన వరమ్ము లిచ్చు నిజాశ్రితులకు
జీవుఁ డెఱుఁగక వేసారు; చింతసేయ
దేవుఁ డందఱిలో నిండి తేజరిల్లు.

భై ర వి

హరిఁ గొలిచియు మరీ నపరములా
తిరముగ నతనినే తెలియుట గాకా ॥పల్లవి॥

పంకజనాభుని పాదములు దలఁచి
యింకా మరియొక యితరములా
అంకెల నతనినే అతనిదాసులనే
కొంకక నిజముగఁ గొలుచుటగాకా ॥హరి॥

పన్నగశయనుని బంట్లకు బంటై
కొన్నిటిపై మరి కోరికెలా
యిన్ని కోరికలు యిదియే తనకని
కొన్నది కోలై కోరుటగాక ॥హరి॥

వీనుల వేంకటవిభు నామామృత
మూనిన మతి మరియును రుచులా
తేనెలుగారెడి తీపు లతని నుతి
నానారుచులై ననుచుటగాకా ॥హరి॥

రేకు 47 సంఖ్య 290 సంపు 1 పుట 193

సీ. పంకజనాభుని పాదంబులు దలంచి
యితరంబు లెంచుటా యింక నింక ?
ఆ జగన్నాథునే యతని సేవకులనే
యుడుగక కొల్చుచు నుంటగాక
పన్న గశయనుని బంట్లకు బంటయి
కొన్నింటిపై మతి కోర్కు లటవె ?
ఇన్ని కోర్కులు తమ కివియే యటంచును
గొంకక హరిఁ గోరుకొంటగాక

గీ. అంజనాచలవిభుని నామామృతంబు
నాను వీనులకును మతి యన్యరుచులె ?
తేనె లుట్టు రమాపతి దివ్యనుతుల
నుల్లమున కింపుగాఁ గ్రోలుచుంటగాక.

గౌ ళ

వివరించుకోనివారి వెఱ్ఱితన మింతేకాక
తవిలి రెంటికి గురి తామే కారా ॥పల్లవి॥

కడుఁ బాపకర్మానకుఁ గలిగినట్టి బలిమి
నడుమఁ బుణ్యకర్మమునకు లేదా
అడరి నరలోకమందుఁ గలిగిన విధి
కడుమంచి స్వర్గలోకమునకు లేదా ॥వివ॥

తప్పక బంధములను తగిలించే కోరికె
ముప్పిరిఁ గొనేటి మోక్షమునకు లేదా
కప్పి యట్టె కల్లలాడఁగలిగిన నాలికె
డప్పిదీర శ్రీహరిఁ దలఁచఁగ లేదా ॥వివ॥

పంచుకొన్న విషయాలబారిఁ జిక్కే జీవుఁడు
అంచెల వైరాగ్యమునందు లేఁడా
పంచల నరులవెంటఁ బారాడించే మనసు
కొంచక శ్రీవేంకటేశుఁ గొలిపించలేదా ॥వివ॥

రేకు 225 సంఖ్య 139 సంపు 3 పుట 93

సీ. కడుపాపకర్మకుఁ గలిగిన యా బల్మి
పుణ్యకర్మమునకు పొందుపడదె ?
ఆదట నరలోకమందుఁ గల్గిన విధి
స్వర్గలోకమున కెంచంగ లేదె ?
తప్పక బంధాల తగిలించుకోరిక
ముప్పిరిగొన మోక్షమునకు లేదె ?
కల్లమాటల నాడఁగలిగిన నాలుక
సరసిజాక్షునిఁదలచంగ లేదె ?

గీ. చెంత విషయాలబారిని జిక్కు జీవుఁ
డంచె లంచెల వైరాగ్యమందు లేఁడె ?
నరులవెంటఁ బాఱాడించు నాలిమనసు
వేంకటాచలవిభుఁ గొలిపించ లేదె ?

బౌ ళి

కొలఁది పుణ్యపాపాలే కొంగురొక్కములు వెట్టి
వెలదెంచి బేరమాడ వేగిరమే రారో ॥పల్లవి॥

జననాలు మరణాలు సంసారభోగములును
అనిశము భూమిమీఁద నగ్గువలు
కొనేవారుఁ దినేవారు కూడికూడి మూఁకలై
దినసంత లెక్కె నిదే దేహులాల రారో ॥కొలఁ॥

అంగనలు వలపుల అంగళ్లు వెట్టిరదే
చెంగట వయసులనే చింతలకింద
సంగతిఁ గాయమనే సంచుల నించుకొందము
చెంగిపోరాదు మనకు జీవులాల రారో ॥కొలఁ॥

లంపటాలు సంపదలు లలి నంబారాసు లాయ
ఇంపుల ముంచి తలల కెత్తుకోరో
దింపక ఇందులోననే తిరిగి శ్రీవేంకటేశు
పంపున లాభముచేరె ప్రాణులాల రారో ॥కొలఁ॥

రేకు 230 సంఖ్య 170 సంపు 3 పుట 114

సీ. పాపపుణ్యములను పైకమ్ము చెల్లించి
వెలదెంచి గైకొన వేగరారొ !
జననాలు మరణాలు సంసారభోగమ్ము
లనిశంబు భూమిపై నగ్గలములు
కొనువారు తినువారు కూడి మూఁకలుగట్టి
దినసంత లెక్కిరి దేహులార !
అంగనల్ వలపులయంగళ్లు వెట్టిరి
చిఱుప్రాయ మను చింతచెట్లక్రింద
తనువు లనెడి సంచులను నించుకొందము
చెంగిపోవకరారొ జీవులార !

గీ. లంపటమ్ములు సంపదల్ రాసు లాయె
నింపులను ముంచి తలలకు నెత్తుకొనరొ !
యిందులోనవె తిరిగి మంగేశునాజ్ఞ
చేరులాభమ్ము మఱి ప్రాణులార ! రారొ ! 100

ము ఖా రి

సులభపుమార్గములు చుట్టి రానే వుండఁగాను
బలుప్రయాసపుకర్మబద్ధు లైరి జీవులు ॥పల్లవి॥

శ్రీపతిభక్తి యనేటి చింతామణి వుండఁగాను
యేపున మోసపొయ్యేరు యేలో జీవులు
చేపట్టి నామాంకితపుసిద్ధరసము గలిగి
కోపుల నుడిగి పనిగొనరేలో జీవులు ॥సుల॥

అక్కడనే శరణాగతనే వోడ వుండఁగాను
యెక్కి భవవార్ధి దాఁటరేలో జీవులు
తక్కక దాస్య మనేటిధనము దమ కుండఁగా
లెక్కించి కూడ పెట్టుకోలేరు యేలో జీవులు ॥సుల॥

అట్టె శ్రీవేంకటేశుఁ డంతరాత్మై వుండఁగాను
పట్టి కొలువరేలో పైపై జీవులు
పట్టపుహరిదాసులు ప్రత్యక్షమై వుండఁగాను
యిట్టె వారికృప చేరు టెన్నఁడో యీ జీవులు ॥సుల॥

రేకు 249 సంఖ్య 279 సంపు 3 పుట 189

సీ. సులభమార్గమ్ములు చుట్టుండ, జీవులు
బలుప్రయాసలఁ గర్మబద్ధు లైరి
దనుజారిభక్తి చింతామణి యుండంగ
మోసపోయెద రేల మూఢమతులు
శ్రీపతినామంపుసిద్ధరసము గల్గ
నింపుల పనిగొనరేల జనులు ?
శరణాగతి యటన్న వరనౌక యుండంగ
తతభవజలరాశి దాఁట రేల ?
దాస్యంబను ధనమ్ము తమకుండ లెక్కించి
కూడఁబెట్టుకొనంగఁ జూడ రేల ?

గీ. అంతరాత్మయైయుండ శేషాద్రివిభుఁడు
పట్టి కొలువంగలేరేల ప్రత్యహంబు
తవిలి ప్రత్యక్షముగ హరిదాసు లుండ
వారికృపఁ గాంచరేలొకో ప్రాణు లకట ! 101

బౌ ళి

మఱచిన వెఱచిన మఱి లేదు
యెఱిఁగిన సులభుఁడు యీ హరి యొక్కఁడే ॥పల్లవి॥

ఆతుమ తొల్లిటిదే అంతరాత్మ తొల్లిటిదే
నీతితో యీ దేహములే నిత్యకొత్తలు
యీ తల నేర్పరులకు నిందే యిహపరములు
చేతిలో నున్నవి యిది చింతించరో జనులు ॥మఱ॥

కాలము నెందూఁ బోదు కర్మము నెందూఁ బోదు
జాలిఁబడ్డ మనసే సావి వోయను
పోలింప వివేకులకు పుణ్యమునుఁ బాపమును
వేళ వేళనే వున్నవి వెదకరో జనులు ॥మఱ॥

ఆఁకలినిఁ దీరదు అన్నమునుఁ దీరదు
తేఁకువ తన ధైర్యమే తీరెఁగాని
తాఁకక శ్రీవేంకటేశుదాసులైతేఁ జాలుఁగాని
కాఁకదీరు నిందరికిఁ గనుకోరో జనులు ॥మఱ॥

రేకు 219 సంఖ్య 104 సంపు 3 పుట 70

సీ. మఱచిన వెఱచిన మఱిలేదు మదిలోన
నెఱిఁగిన సులభుఁ డీ హరి యొకండె
ఆత్మ తొల్లిటి దంతరాత్మ తొల్లింటిదే
యీ శరీరమ్ములే యెపుడు క్రొత్త ;
లీతల నేర్పరి కిహపరమ్ములు తన
యఱచేతివైయుండు నరయ రయ్య !
కాల మెందును బోదు కర్మ మెందును బోదు
జాలిఁబడ్డ మనసె సావిఁ బోయె
పోరి వివేకుల కెల్లఁ బుణ్యమ్ముఁ బాపమ్ము
వేళ వేళఁ గలవు వెతక రయ్య !

గీ. తీఱ దన్నమ్ము నాఁకలి తీఱ దింక
తేఁకువను తన ధైర్యమే తీఱెఁగాని
వాసి శ్రీవేంకటేశ్వరదాసులైన
గాఁక దీఱు నిందఱికిని గనరొ జనులు !

శు ద్ధ వ స ం త ం

పనిగొనువారల భాగ్య మిది
వెనక ముందరికి వివేక మొకటే ॥పల్లవి॥

బలుపుణ్యములకుఁ బాపములకు గురి
కలియుగ మొకటే కలది
చెలఁగి చేయుటకు చేయించుటకును
తలఁపూ నొకటే తనలోఁ గలది ॥పని॥

మోదపు భోగము మోక్షమునకు గురి
యీ దేహ మొకటె యెత్తినది
గోదిలి కడుఁ గుంగుటకు నెక్కుటకు
యీ దెస విజ్ఞానమే కలది ॥పని॥

ఆర్మిలిదుఃఖము నతిసుఖములకు గురి
కర్మం బొకటే కలది
కూర్మి శ్రీవేంకటగురుదైవముఁగను
ధర్మమున కతని దాస్యమే కలది ॥పని॥

రేకు 302 సంఖ్య 7 సంపు 4 పుట 5

సీ. బలుపుణ్యములకును బాపమ్ములకు గుఱి
కలియుగ మొక్కటే గలది నిజము
చెలఁగి చేయుటకును చేయించుటకుఁ గాని
తనలోనఁ గలది యీ తలఁపొకండె
మోదపుభోగమ్ము మోక్షమ్మునకు గుఱి
తాను ధరించిన తనువె గలది;
దిగఁ గ్రుంగుటకు మీఁది కెగయుటకును మఱి
యొప్పైన విజ్ఞాన మొకటె గలది

తే. కష్టసుఖములకును గురి కడఁగి చేయు
కర్మ మొక్కటె గలది వేంకటగిరీశు
సత్కృపంగాంచ నతనిదాస్యమ్మె గలది
పరఁగ పనిగొనువారల భాగ్య మిద్ది.

సా మ ం త ం

ఊరకే వెదకనేల వున్నవి చదువనేల
చేరువనె వున్నదిదె చెప్పరాని ఫలము ॥పల్లవి॥

కోపము విడిచితేనె తాపము దానేపోవు
దీపింప సుజ్ఞానము తెరు విదివో
లోపల మలినుఁడై లోకము మెచ్చుకొరకు
పైపైఁగడిగితేను పావనుఁ డౌనా ॥ఊర॥

ముందరికోరిక వోతే ముంచిన బంధాలు వీడు
కందువ నాస మానితే కైవల్యము
బొందిలోన నొకటియు భూమిలోన నొకటియు
చిందు వందు చిత్త మైతే చేరునా వైకుంఠము ॥ఊర॥

కాంతలపొం దొల్లకుంటే ఘనదుఃఖమే లేదు
అంతరాత్మ శ్రీవేంకటాద్రీశుఁడు
అంతట మాటలె యాడి హరి శరణనకుంటె
దొంతినున్న భవములు తొలఁగునా వివేకికి ॥ఊర॥

రేకు 334 సంఖ్య 196 సంపు 4 పుట 131

సీ. కోపమ్ము విడిచిన పాపమ్ము వెడలును
దీపింప జ్ఞానమ్ము తెరువు నిదియె
లోపల మలినుఁడై లోకంబుమెప్పు కై
పైపయిఁ గడుగఁ బావనత గనునె ?
ముందు కోరికవోవ మొగి బంధములు వీడు
కైవల్య మొదవును కాంక్ష లుడుగ
బొందిలో నొకటిగా భూమిలో నొకటిగా
మనసున్న వైకుంఠ మెనయఁగలదె ?

గీ. చెలులపొం దొల్లకుండిన చింతలేదు
అంజనమహీధరాధిపుఁ డంతరాత్ముఁ
డంతటను మాటలే యాడి యతనిశరణు
గనక భవములు తొలఁగునే ఘనులకేని ?

ఆ హి రి

ఎందరివెంటల నేఁగేము
చందపుహరి నీ శరణనియెదము ॥పల్లవి॥

పెంచినఁ బెరుఁగును పెక్కుబంధములు
తుంచినఁ దునుఁగును దుఃఖములు
యెంచఁగ నేటికి యింద్రియమహిమలు
చంచల హరి నీ సూత్రము లివియే ॥ఎంద॥

పఱపిన బారును బహుళపుటాసలు
తఱపిన దరగును తన మదము
వెఱవఁగ నేఁటికి వెడకర్మములకు
కఱకులహరి నీ కల్పిత మివియే ॥ఎంద॥

చేసినఁ జెలఁగును జిగి సంసారము
మూసిన ముణుఁగును మోహములు
యీసుల శ్రీవేంకటేశ్వర యివి నీ
దాసులఁ దడవవు తగు నీ మహిమ ।ఎంద॥

రేకు 345 సంఖ్య 265 సంపు 4 పుట 177

సీ. పెంచినఁ బెరుఁగును పెక్కుబంధమ్ములు
త్రుంచినఁ దునుఁగును దుఃఖపటలి
ఎంచఁగ నేఁటికి నింద్రియమహిమలు
నీదుసూత్రము లివ్వి నీరజాక్ష !
పఱపినఁ బాఱును బహుళంపుటాసలు
తఱచినఁ దఱుగును తన మదమ్ము
వెఱవంగ నేఁటికి వెడకర్మములకును
నీ కల్పితము లివ్వి నిగమవినుత !

గీ. సల్పినను సాగుచుండు సంసార మెపుడు
మూసిన ముణుంగు మోహముల్ మూల మరసి
నిన్ను సద్భక్తి సేవింప నీదుమహిమఁ
దడవ వయ్యవి దాసుల దైత్యహరణ !

బౌ ళి

అడ్డములేని నాలిక నాడుదురుగాక భూమి
దొడ్డవాఁ డేమి సేసినా దోసమందు నేది ॥పల్లవి॥

ఆతుమలో మదనుఁ డయ్యేవాఁడవు నీవే
ఆతల నాలిమగఁడు ననే వారలు నీవే
ఘాతల పరాంగనఁ గలసితి వని నిన్ను
తోతో మునుల కిఁక దూరఁ జోటేదయ్యా ॥అడ్డ॥

దేహములోపలనున్న దీపనాగ్నియు నీవే
దాహము నాఁకలి నీవే తగు రుచులెల్ల నీవే
ఆహా శబరియెంగి లారగించి తనుమాట
సోహల నిందించి నవ్వఁ జోటిందునేది ॥అడ్డ॥

పుట్టుగు లోపలనున్న భోగము లన్నియు నీవే
యిట్టె ఆచారములు హీనాధికములు నీవే
గుట్టున శ్రీవేంకటేశ గొల్లఁడవై పుట్టినందు
కుట్టిపడి యెవ్వరికి నూహించఁ జోటేది ॥అడ్డ॥

రేకు 315 సంఖ్య 89 సంపు 4 పుట 60

సీ. అడ్డులేదని నాల్క నాడుచుందురుగాక
దొడ్డవాఁ డొనరింప దోసమేమి ?
ఆత్మలో మదనుండ వగువాఁడవు నీవె
పతిపత్ను లనియెడివారు నీవె
కలసితి వన్యకాంతల నంచు నిను దూఱ
గరుడాద్రివాస ! యెక్కడిది చోటు ?
దేహమ్ములోపలి దీపనాగ్నియు నీవె
తగు రుచు లాఁకలి దప్పు లీవె
ఆహా ! శబరియెంగి లారగించితి వని
సొడ్డిడి నిందింపఁ జోటిఁకేది ?

గీ. పుట్టువులలోని భోగంపుపుంజ మీవె
అట్టె యాచారములును హీనాధికమ్ము
లీవె గొల్లఁడవై జనియించినందు
కెవ్వరికి నిన్ను నెగ్గింప నేదిచోటు ?

బౌ ళి

హరి సర్వాత్మకుఁ డాదిమపురుషుఁడు
పోరి నెరుఁగువారి పుణ్యముగాన ॥పల్లవి॥

నాలుక కొననే నారాయణుఁ డిదె
వైళము దలఁచని వారిదె పాపము
నేలయు మిన్నును నిజవైకుంఠము
పోలించి చూడని పురుషుల వెలితి ॥హరి॥

మనసులోననే మాధవుఁ డున్నాఁడు
కనుఁగొననివారి కడ మింతే
తనువే విష్ణుని తత్వసాధనము
వొనరఁగ శ్రీపతి యున్నాఁడు గాన ॥హరి॥

చేరువ నిదివో శ్రీవేంకటపతి
ధారుణిఁ గొలిచేటి? దాసులభాగ్యము
కారణ మితఁడే కలిగిన దైవము
కోరినవారల కొంగులపసిఁడి ॥హరి॥

రేకు 344 సంఖ్య 261 సంపు 4 పుట 175

సీ. హరియె సర్వాత్మకుం డాదిమపురుషుండు
పోరి నెఱింగెడివారి పుణ్యమంతె
నాలుకకొనమీఁద నారాయణుం డిదె
వైళమ దలఁచనివారి దఘము;
నేలయు నింగియు నిజవికుంఠపురమ్ము
పోలించి కననిదే పురుష వెలితి;
మానసమందున మాధవుఁ డున్నాఁడు
కాననివారిదే కడమఁ గాని
తనువె మహావిష్ణుతత్త్వసాధన మగు
వలనుగ హరి యున్న వాఁడుగాన

గీ. చెంత నీతండె వేంకటశిఖరివిభుఁడు
వసుధఁ గొలిచెడిదాసుల భాగ్య మింతె;
కారణ మితండె; కలిగిన ఘనుఁ డితండె
కోరువారల కీతండె కొంగుపసిఁడి.

సా మ ం త ం

చాలదా బ్రహ్మ మిది సంకీర్తనం మీకు
జాలెల్ల నడఁగించు సంకీర్తనం ॥పల్లవి॥

సంతోషకరమైన సంకీర్తనం
సంతాప మణఁగించు సంకీర్తనం
జంతువుల రక్షించు సంకీర్తనం
సంతతముఁ దలఁచుఁ డీ సంకీర్తనం ॥చాల॥

సామజముఁ గాచినది సంకీర్తనం
సామమున కెక్కు డీ సంకీర్తనం
సామీప్య మిందరికి సంకీర్తనం
సామాన్యమా విష్ణుసంకీర్తనం ॥చాల॥

జముబారి విడిపించు సంకీర్తనం
సమబుద్ధి వొడమించు సంకీర్తనం
జమళి సౌఖ్యము లిచ్చు సంకీర్తనం
శమదమాదులఁ జేయు సంకీర్తనం ॥చాల॥

జలజాసనునినోరి సంకీర్తనం
చలిగొండసుత దలఁచు సంకీర్తనం
చలువ గడు నాలుకకు సంకీర్తనం
చలపట్టి తలఁచుఁ డీ సంకీర్తనం ॥చాల॥

సరవి సంపద లిచ్చు సంకీర్తనం
సరిలేని దిదియపో సంకీర్తనం
సరుస వేంకటవిభుని సంకీర్తనం
సరగుననుఁ దలఁచుఁ డీ సంకీర్తనం ॥చాల॥

రేకు 66 సంఖ్య 343 సంపు 2 పుట 229

సీ. చాలదా బ్రహ్మ మీ సంకీర్తనం; బణఁ
గించు దైన్యమ్ము సంకీర్తనమ్ము;
సంకీర్తన మ్మిది సంతాపముం బాపు;
సంకీర్తనము సంతసం బొసంగు;
సామీప్య మొదవించు సంకీర్తనము; హరి
సంకీర్తనము బ్రోచె సామజమును;
జముబారి విడిపించు సంకీర్తనము; కాచు
సంకీర్తనము సర్వజంతువులను;
జలజాసనునినోరి సంకీర్తనం బిది;
గిరిసుత దలఁచు సంకీర్తనంబు;
సరవి సంపద లిచ్చు సంకీర్తనము; విష్ణు
సంకీర్తనమునకు సాటిలేదు;

గీ. జమలిసౌఖ్యంబు లొసఁగును; శమదమాది
సద్గుణంబులు గలిగించు; సామమునకు
నెక్కుడైనది; సమబుద్ధి నెసఁగఁ జేయు
కృపగల వృషాద్రివిభుని సంకీర్తనంబు. 108

మే ఘ ర ం జి

వట్టిజాలిఁబడవల దిఁకను
గట్టివిచారము గలవారికిని ॥పల్లవి॥

దేవుఁడు సులభుఁడు తెలియఁగ నేర్చిన
వేవేలు లాభము విరతి
భావించు జ్ఞానమె పాదైన సౌఖ్యము
తావగు శాంతమె ధనధాన్యములు ॥పట్టి॥

గురుఁడె సాధనము కోరి వెదకినను
పరగు నాచారమె బ్రదుకెల్లా
శరణాగతియె సామ్రాజ్యపదవి
ధర జితేంద్రియత్వమె వైభవము ॥పట్టి॥

తన నిజభక్తియె దండయు దాపును
మనసు నిలుపుటే మరి శుభము
యెనయఁగ శ్రీవేంకటేశుమహిమ లివి
కని మని యుండుటె ఘనవివేకము ॥పట్టి॥

రేకు 330 సంఖ్య 173 సంపు 4 పుట 116

సీ. దేవుఁడు సులభుండు తెలియంగ నేర్చిన
వేవేలు లాభము విరతి దలఁప;
భావించుజ్ఞానమే పాదైన సౌఖ్యంబు;
ధనము ధాన్యమ్ము శాంతమె ధ్రువంబు;
గురుఁడె సాధనముపో కోరి యన్వేషింప;
ఆచారపరతయే యగును బ్రదుకు;
సామ్రాజ్యపదవియే శరణాగతి యనంగ;
వరజితేంద్రియతయే వైభవమ్ము;

గీ. తనదు పరభక్తి దండయు దాపు తనకు;
మనసునిలుపుటయే యసమానశుభము;
జాలిఁబడనేల ? వేంకటేశ్వరుమహిమలు
వీనిఁ గనుఁగొని మనుట వివేక మరయ.

సా మ ం త ం

కొసరి కొసరి యిఁకఁ గోరఁగ నేఁటికి
అసురవైరి శరణనుటే చాలు ॥పల్లవి॥

సంతతభోగము జననబంధములు
జంతురాసులకు సహజము
వంతు రక్షకత్వము కరుణ భువి
నంతర్యామికి నది సహజము ॥కొస॥

కలకాలంబును గామముఁ గ్రోధము
చలమును బ్రాణులసహజము
సులభత్వంబును సొరిది వదాన్యత
అల లక్ష్మీపతి కది సహజము ॥కొస॥

వుడుగని కర్మము లొడలోముటలును
జడులము మాకిది సహజము
యెడయక శ్రీవేంకటేశ నీకు మము
నదరికాచుటే అది సహజము ॥కొస॥

రేకు 303 సంఖ్య 15 సంపు 4 పుట 10

సీ. సంతతభోగమ్ము జననబంధమ్ములు
జంతువర్గమునకు సహజగుణము;
భూరికారుణ్యంబు భువిరక్షకత్వంబు
సకలాంతరాత్మకు సహజగుణము
కలకాలమును తుచ్ఛ కామమ్ము క్రోధమ్ము
చలము ప్రాణుల కెల్ల సహజగుణము
బహుసులభత్వంబు పరమవదాన్యత
క్ష్మారమాప్రియునకు సహజగుణము

గీ. ఉడుగనట్టికర్మం బొడ లోముటయును
జడుల మగు మాకు నెప్పుడు సహజగుణము
శరణనిన మమ్ముఁ బ్రోచుట సంతతంబు
సప్తగిరినాయకా ! నీకు సహజగుణము.

మా ళ వి గౌ ళ

విచారించుకొనేవారి వివేకాలకొలఁదులు
పచారించు వున్న వెల్ల భావనమాత్రములు ॥పల్లవి॥

జగము లన్ని నీ శరీరమే కనక
తగు వైకుంఠాలే వుండే తావు లెల్లాను
పొగరు స్వర్గనరకభూములనే లోకా లెల్ల
పగటున తమలోని భావనమాత్రములు ॥విచా॥

అన్ని పదార్థాలు నీయందే పుట్టివచ్చెఁగాన
తిన్నని నీ ప్రసాదాలే దినభోగాలు
వన్నెల నిష్టానిష్టవస్తుభేదము లెల్లాను
పన్నుకొన్న యటువంటి భావనమాత్రములు ॥విచా॥

అంతరాత్మవు శ్రీవేంకటాధిప నీవే కాన
చెంతల నీకైంకర్యాలే చేఁత లెల్లాను
వింతలైన సంసారవిహారము లెల్లాను
బంతినే నానావిధభావనమాత్రములు ॥విచా॥

రేకు 305 సంఖ్య 30 సంపు 4 పుట 20

సీ. నీ శరీరమె గాన నిఖిలజగంబులు
వైకుంఠములె యున్కిపట్టు లెల్ల
పరువడి నరకమ్ము స్వర్గలోకమ్మును
మతి నిజభావనామాత్రము లగు;
నీయందుఁబుట్టె నన్ని పదార్థములు గాన
నీ ప్రసాదమ్మెపో నిత్యభుక్తి
వఱలు నిష్టానిష్టవస్తుభేదము లెల్ల
మతి నిజభావనామాత్రము లగు

గీ. అంతరాత్మ వీవేగాన ఆదిపురుష !
చెంత నీదు కైంకర్యాలె చేఁత లెల్ల
అబ్బురంపుసంసారవిహారము లవి
మల్లడించెడి భావనామాత్రము లగు.

బౌ ళి రా మ క్రి య

జ్ఞానం బొకటే జగమున కధికం మరి
నానావిధములు నటనలు ॥పల్లవి॥

బహుదానఫలము పడయుట కంటే
యిహమున వైరాగ్య మెక్కుడు
సహజకర్మములు శతములకంటే
అహిశయనుని భక్త్యధికము ॥జ్ఞానం॥

ధరఁ దపము లనంతంబులకంటే
గరిమల శాంతము ఘనము
విరసాచారము వేవేలకంటె
హరినామపఠన మధికము ॥జ్ఞానం॥

ఆవల వ్రతములు అన్నిటికంటే
శ్రీవైష్ణవమే శేఖరము
శ్రీవేంకటేశ్వరు చేఁతలె యివిగన
సేవ యిదొకటె చింతింప ఘనము ॥జ్ఞానం॥

రేకు 339 సంఖ్య 231 సంపు 4 పుట 155

సీ. బహుదానఫలములు పడయఁ గనుటకంటె
నిహమున వైరాగ్య మెక్కు డగును;
శతసహస్రంబులు సహజకర్మలకంటె
నహిశయనునిభక్తి యధికతరము
ధరణి ననంతముల్ తపములకంటెను
కడుకొను శాంతమే కడుఘనంబు
అగణితములు విరసాచారములకంటె
హరినామపఠనమే యగ్గలంబు

గీ. నేమమునఁ జల్పు వ్రతము లన్నింటికంటె
వసుధలో సిగబంతి శ్రీవైష్ణవంబె
సంకటంబులు వాపెడు వేంకటాద్రి
దేవు సేవయొకండె చింతింప దొడ్డ.

బౌ ళి

చదివి చదివి వట్టిజాలిఁబడుటింతే కాక
యెదుట నిన్నుఁ గానఁగ నితరుల వశమా ॥పల్లవి॥

ఆకాశముపొడవు ఆకాశమే యెరుఁగు
ఆకడ జలధిలోఁతు ఆ జలధే యెరుఁగు
శ్రీకాంతుఁడ నీఘనము చేరి నీవే యెరుఁగుదు
వీకడ నింతింతన నితరుల వశమా ॥చది॥

నదులయిసుక లెల్ల నదులే యెరుఁగును
కదిసి గాలియిరవు గాలికే తెలుసు
అదన నాత్మగుణము లంతరాత్మ నీ వెరుఁగు
దిది యది యని చెప్ప నితరుల వశమా ॥చది॥

శ్రీవేంకటేశ యిన్ని చింతలకు మొదలు
యీవల నీ శరణంటే యిటు నీవే యెరిగింతు
దైవమా నీ కల్పనలు తగ నీవే యెరుఁగుదు
వీవల నౌఁగాదన నితరుల వశమా ॥చది॥

రేకు 321 సంఖ్య 121 సంపు 4 పుట 81

సీ. అంబరౌన్నత్య మా యంబరమ్మె యెఱుంగు;
జలనిధిలోతు నాజలధి యెఱుఁగు
నీ గొప్పతనమెల్ల నీవ యెఱుంగుదు
వింతింతయని చెప్ప నెవరితరము ?
నదులయిసుక లెల్ల నదులే యెఱుంగును
గాలియ యెఱుఁగు నా గాలియిరవు
ఆత్మగుణంబుల నంతరాత్మవు నీవ
యెఱుఁగుదు తెల్పఁగా నొరుల వశమె ?

గీ. చదివి చదివియు వ్యర్థమౌ జాలియేల ?
యిన్ని చింతలకున్ మొదలేదొ దాని
నీవ యెఱిఁగింతు శరణన్న; నీదుకల్ప
నల నెఱుఁగ శక్యమే యితరులకు దేవ !

శంకరాభరణం

కొలువుఁడు వలసితేఁ గొలువక మానుఁడు
తెలియ నీతఁడే సుండి దేవదేవోత్తముఁడు ॥పల్లవి॥

పుడమి కాధారము పురుషోత్తముఁడె
కుడిచి కట్టెడివారు కోటానఁగోటి
విడువుఁ డేఁటికిఁ బారవేసినగుంటికి నెల్ల
వొడయఁ డీతఁడె సుండి వున్నతోన్నతుఁడు ॥కొలు॥

అమృత మిచ్చినవాఁడు ఆదినారాయణుఁడె
సములై జీవించువారు సతానసంఖ్య (?)
భ్రమయకుఁ డెండమావిబయళ్లు చెరువు లంటా
అమర నీతఁడే సుండి హరి వాసుదేవుఁడు ॥కొలు॥

చెలువుఁ డీతఁడె సుండి శ్రీవేంకటేశుఁడె
పలుకుఁ బంతాలవారు పదివేగురు
తలఁచకుఁడీ దోమ దంతితోను సరిగా
జలజనాభుఁడె సుండి సకలలోకేశుఁడు ॥కొలు॥

రేకు 331 సంఖ్య 183 సంపు 4 పుట 123

సీ. కొలువుఁడు వలసినఁ గొలువక మానుఁడు
తెలియ నీతఁడె సుఁడీ దేవరాజు
పుడమి కాధార మీ పురుషోత్తముఁడె సుఁడీ
కుడిచి కట్టెడువారు కోట్లుకోట్లు
విడువుఁ డేఁటికిఁ బాఱవేసిన కూటికి
నొడయఁ డీతఁడె సుఁడీ యున్నతుండు
ఇతఁడె సుఁడీ సుధనిడిన నారాయణుం
డిదిగొని బ్రదుకువా రెల్లవారు
ఎండమావిబయళ్ళనెల్ల చెర్వు లటంచు
భ్రమయకుఁ డీతండె వాసుదేవుఁ

గీ. డితఁడె వేంకటవిభుఁడు లక్ష్మీశ్వరుండు
తలప నితరులు పలుకు పంతాలవారె
ఎంచకుఁడు దోమ దంతితో నెనయటంచు
వృషగిరీశుండె సుండి లోకేశ్వరుండు.

శంకరాభరణం

అదె వాఁడె యిదె వీఁడె అందునిందు నేఁగీని
వెదకి వెదకి తిరువీధులందు దేవుఁడు ॥పల్లవి॥

అల సూర్యవీధి నేఁగీ నాదిత్యునితేరిమీఁద
కలికి కమలానందకరుఁడుగాన
తలపోసి అదియును దవ్వు చుట్టఱిక మని
యిలఁ దేరిమీఁద నేఁగీ నిందిరావిభుఁడు ॥అదె॥

చక్క సోమవీధి నేఁగీఁ జందురుని తేరిమీఁద
యెక్కువైన కువలయహితుఁడుగాన
చుక్కలుమోచిన దవ్వు చుట్టరిక మిది యని
యిక్కువతో వీధి నేఁగీ నెన్నికైన దేవుఁడు ॥అదె॥

యింతుల మనోవీధి నేఁగీ మరుతేరిమీఁద
నంతటా రతిప్రియుఁ డటుగాన
రంతుల నదియుఁ గానరాని చుట్టరిక మని
వింతరీతి నేఁగీ శ్రీవేంకటాద్రిదేవుఁడు ॥అదె॥

రేకు 87 సంఖ్య 424 సంపు 1 పుట 284

సీ. అదె వాఁడె యిదె వీఁడె యందిందు నేగెడి
వెదకి వెదకి తిరువీధులందు
రహి సూర్యవీథిని రవితేరిపై నేగుఁ
గనఁ గమలానందకరుఁడుగానఁ
దలపోసి అది చాల దవ్వని యిలఁ దేరి
పైనేగు నిందిరావల్లభుండు
చందురుతేరిపైఁ జను సోమవీథిని
నెంతయుఁ గువలయహితుఁడుగాన
ఉడుమార్గ మిదియును కడుదూరమని ధరా
వీథిని తేరిపై వెడలు శౌరి

గీ. అరుగు మరుతేరిమీఁద సుందరులచిత్త
వీథులను మాధవుఁడు రతిప్రియుఁడుగాన
నదియు కనరాని బాంధవం బంచు నెంచి
వేంకటస్వామి యేగును వింతరీతి.

సౌరాష్ట్రం

వీధుల వీధుల విభుఁ డేఁగీ నిదె
మోదముతోడుత మొక్కరొ జనులు ॥పల్లవి॥

గరుడధ్వజమదె కనకరథం బదె
అరదముపై హరి యలవాఁడె
యిరుదెసల నున్నారు యిందిరయు భువియు
పరఁగ బగ్గములు పట్టరో జనులు ॥వీధు॥

ఆడే రదివో యచ్చర లెల్లను
పాడేరు గంధర్వపతు లెల్లా
వేడుకతో వీఁడె విష్వక్సేనుఁడు
కూడి యిందరునుఁ జూడరో జనులు ॥వీధు॥

శ్రీవేంకటపతిశిఖరము చాయదె
భావింప బహువైభవము లవే
గోవిందనామపుఘోషణ లిడుచును
దైవం బితఁడని తలఁచరొ జనులు ॥వీధు॥

రేకు 349 సంఖ్య 286 సంపు 4 పుట 192

సీ. వీధుల వీధుల విభుఁడు తా నేగెడు
మోదముతోడుత మ్రొక్క రయ్య !
గరుడధ్వజం బదే కనకరథ మ్మదే
యరదమ్ముపై హరి యల్లవాఁడె
ఇరుదెసలను భువి యిందిర యున్నారు
పరఁగ పగ్గమ్ములు పట్టరయ్య !
ఆడుచున్నా రదే యచ్చరల్ పాడుచు
న్నారలు వారె గంధర్వపతులు
వీఁడె విష్వక్సేనవిష్ణుసేనాపతి
కూడి యిందఱు వేడ్కఁ జూడరయ్య !

గీ. సిరుల దీపించు వేంకటశిఖర మదియె
భావన మొనర్ప బహువైభవమ్ము లవియె
కోరి గోవిందనామంపుఘోష లిడుచు
దైవతం బీతఁడే యని తలఁపరయ్య !

శంకరాభరణం

నాటికి నాఁడుగొత్త నేటికి నేఁడుగొత్త
నాటకపుదైవమవు నమో నమో ॥పల్లవి॥

సిరుల రుక్మాంగదుచేతికత్తిధారఁ దొల్లి
వరుస ధర్మాంగదుపై వనమాలాయె
హరి నీ కృపకలిమి నట్లనే అరులచే
కరిఖడ్గధార నాకుఁ గలువదండాయె ॥నాఁటి॥

మునుపు హరిశ్చంద్రు మొనకత్తిధారఁ దొల్లి
పొనిగి చంద్రమతికిఁ బూవు దండాయె
వనజాక్ష నీ కృపను వరశత్రు లెత్తినట్టి
ఘనఖడ్గధార నాకుఁ గస్తూరివాటాయ ॥నాఁటి॥

చలపట్టి కరిరాజు శరణంటే విచ్చేసి
కలుషముఁ బెడఁబాపి కాచినట్టు
అలర శ్రీవేంకటేశ ఆపద లిన్నియుఁ బాపి
యిల నన్నుఁ గాచినది యెన్నఁ గతలాయ ॥నాఁటి॥

రేకు 115 సంఖ్య 85 సంపు 2 పుట 57

సీ. సిరుల రుక్మాంగదు కరవాలధార ధ
ర్మాంగదుపై వనమాల యయ్యె
హరి ! భవత్కారుణ్యగరిమ వైరికృపాణ
ధార నా కటు కల్వదండయయ్యె ;
ముని హరిశ్చంద్రభూపుని ఖడ్గధార పు
ష్పముల సరంబాయె చంద్రమతికి;
జలజాక్ష ! నీ కృప శత్రులయసిధార
కస్తూరివాటయ్యె కడకు నాకు

గీ. వనకరీంద్రమ్ము శరణ మంచనఁగ వచ్చి
కష్టమును మాపి దయతోడఁ గాచినట్టు
పన్నగగిరీశ ! యాపద లన్ని వాపి
అలర ననుఁ బ్రోచినది కథ లాయె నయ్య !

శంకరాభరణం

నీకే నే శరణు నీవు నన్నుఁ గరుణించు
యీకడ నాకడ దిక్కు యెవ్వరున్నా రిఁకను ॥పల్లవి॥

కన్నులఁ జంద్రసూర్యులు గల వేలుపవు నీవు
పన్నిన లక్ష్మీభూమిపతివి నీవు
అన్నిటా బ్రహ్మకుఁ దండ్రియైన యాదివేలుపవు
యెన్నఁగ నీకంటే ఘన మెవ్వరున్నారిఁకను ॥నీకే॥

దేవత లందరు నీ తిరుమేనైనమూర్తి
ఆవలఁ బాదాన లోక మణఁచితివి
నీ వొక్కఁడవే నిలిచినదేవుఁడవు
యే వేళ నీకంటే నెక్కు డెవ్వరున్నా రిఁకను ॥నీకే॥

అరసి జీవుల కెల్ల నంతరాత్మవైన హరి
సిరుల వరము లిచ్చే శ్రీవేంకటేశ
పురుషోత్తముఁడవు భువనరక్షకుఁడవు
యిరవైన నీవేకాక యెవ్వరున్నా రిఁకను ॥నీకే॥

రేకు 333 సంఖ్య 194 సంపు 4 పుట 130

సీ. ఈకడ నాకడ నెవరు దిక్కున్నారు
కరుణించు నీకె నే శరణమంటి;
కనుల సోమార్కులుగల వేలుపవు నీవు
భార్గవీభూసతీపతివి నీవు
అజునకు జనకుఁడౌ ఆదిదైవత మీవు
ఘను లెన్న నీకంటెఁ గలరె యొరులు ?
దేవత లెల్ల నీ తిరుమేనఁ బొడమిరి
యటు పాదమున లోక మణఁచినావు

గీ. అఖిలజీవులకును నంతరాత్మ వీవు
ఉత్తమశ్లోకుఁడవు పురుషోత్తముఁడవు
నీవుగా కెవ్వ రున్నారు దేవదేవ !
వరదుఁడవు సర్వభువనైక పాలకుఁడవు.

ధ న్నా సి

మెచ్చుల దంపతులార మీరేగతి
మెచ్చితి నిన్నిట మిమ్ము, మెరసె మీచేఁతలు ॥పల్లవి॥

తమ్మిలోనిమగువా వో ధరణీధరుఁడా
మిమ్ము నే నమ్మితి నాకు మీరేగతి
నెమ్మది నోయిందిరా నీరజలోచనుఁడా
కమ్మి యేపొద్దును మీరే కలరు నా పాలను ॥మెచ్చు॥

పాలజలధికూఁతుర భక్తవత్సలుఁడ హరి
మేలిచ్చి రక్షించ నాకు మీరేగతి
కేలి నో శ్రీమహాలక్ష్మి కేశవ దయానిధి
తాలిమి మీరే నాకు దాపు దండ యెపుడు ॥మెచ్చు॥

చెన్నగు రమాకాంత చెందిన వో మాధవ
మిన్నక యేపొద్దు మాకు మీరేగతి
చిన్ని యలమేలుమంగ శ్రీవేంకటేశుఁడా
యెన్నికె కెక్కించి నన్ను నేలుకొంటి రిదిగో ॥మెచ్చు॥

రేకు 276 సంఖ్య 438 సంపు 3 పుట 295

సీ. తమ్మిలోని మగువ ! ధరణీధరుఁడ ! మది
మిమ్ము నమ్మితి నాకు మీరె దిక్కు ;
ఇందిరా ! పుండరీకేక్షణ ! నాపాల
క్రమ్మి యేప్రొద్దును గలరు మీరు
పాలకడలిపట్టి ! భక్తవత్సల ! నాకు
మేలెంచి రక్షింప మీరె దిక్కు ;
శ్రీమహాలక్ష్మి ! దయామయ ! కేశవ !
తాల్మి మీరలె నాకు దాపు దండ ;

గీ. చెన్ను మీఱు రమాకాంత ! శ్రీధరుండ !
మిన్న కేపొద్దులును నాకు మీరె దిక్కు ;
చిన్ని యలమేలు మంగమ్మ ! శ్రీనివాస !
యెన్నికకుఁ దెచ్చి నన్ను మీ రేలినారు.

శ్రీ రా గ ం

హరియవతార మీతఁడు అన్నమయ్య
అరయ మాగురుఁ డీతఁ డన్నమయ్య ॥పల్లవి॥

వైకుంఠనాథునివద్ద వడిఁ బాడుచున్న వాఁడు
ఆకరమై తాళ్లపాక అన్నమయ్య
ఆకశపు విష్ణుపాదమందు నిత్యమై వున్నవాఁడు
ఆకడీకడఁ దాళ్లపాక అన్నమయ్య ॥హరి॥

క్షీరాబ్ధిశాయి నిట్టే సేవింపుచు నున్నవాఁడు
ఆరితేరి తాళ్ళపాక అన్నమయ్య
ధీరుఁడై సూర్యమండలతేజమువద్ద నున్నవాఁడు
ఆ రీతులఁ దాళ్లపాక అన్నమయ్య ॥హరి॥

యీవల సంసారలీల యిందిరేశుతో నున్నవాఁడు
ఆవటించి తాళ్లపాక అన్నమయ్య
భావింప శ్రీవేంకటేశుపాదములందె వున్నవాఁడు
ఆ (హా)వ భావమై తాళ్లపాక అన్నమయ్య ॥హరి॥

రేకు 117 సంఖ్య 100 సంపు 2 పుట 67

సీ. హరి యవతార మీయన అన్నమయ్య మా
కరయంగ గురుఁ డీత డన్నమయ్య
వైకుంఠపతివద్ద వడిఁ బాడుచున్న వాఁ
డతిభక్తి తాళ్ళపా కన్నమయ్య
విష్ణుపదమ్మందు వెలుఁగొందుచున్న వాఁ
డనఘుండు తాళ్ళపా కన్నమయ్య
క్షీరాబ్ధిశాయిని సేవించుచున్నాఁడు
పన్నుగ తాళ్ళపా కన్నమయ్య
సూర్యమండలమందు శోభిల్లుచున్న వాఁ
డా రీతి తాళ్ళపా కన్నమయ్య

గీ. ఇవల సంసారలీల లక్ష్మీశుతోడ
నున్నవాఁ డిదె తాళ్ళపా కన్నమయ్య
పన్నగ గిరీశుపదములం దున్నవాఁడు
హావభావమై తాళ్ళపా కన్నమయ్య.

ల లి త

శరణంటి మాతని సమ్మంధమునఁ జేసి
మరిగించి మము నేలి మన్నించవే ॥పల్లవి॥

సకలవేదములు సంకీర్తనలు చేసి
ప్రకటించి నినుఁబాడి పావనుఁడైన
అకలంకుఁడు తాళ్లపాకన్నమాచార్యుల
వెకలియై యేలిన శ్రీవేంకటనిలయ ॥శర॥

నారదాది సనక సనందనాదులవలె
పేరుపడి నిన్నుఁ బాడి పెద్దలైనట్టి
ఆ రీతిఁ దాళ్లపాకన్నమాచార్యుల
చేరి యేలినయట్టి శ్రీవేంకటనిలయ ॥శర॥

సామవేదసామగాన సప్తస్వరములను
బాముతో నీ సతి నిన్నుఁ బాడినయట్టి
ఆముకొన్న తాళ్లపాకన్నమాచార్యుల
వేమరు మెచ్చిన శ్రీవేంకటనిలయా ॥శర॥

రేకు 104 సంఖ్య 24 సంపు 2 పుట 17

సీ. సకలవేదంబులు సంకీర్తనలు చేసి
ప్రకటించి నినుఁబాడి పావనుఁ డగు
నకలంకుఁ దాళ్ళపాకన్నమాచార్యులఁ
గరుణ నేలిన శేషగిరినివాస !
నారద సనక సనందనాదులవలెఁ
బేరొంది నినుఁబాడి పెద్దలైన
సన్నుతుఁ దాళ్లపాకన్నమాచార్యులఁ
జేరి బ్రోచిన వృషశిఖరినిలయ !

ఆ. సామవేదగానసప్త స్వరంబుల
నిన్ను మంగఁబాడి నీదుమెప్పు
లందుకొన్న అన్నమయ్యసంబంధుల
నేలు మయ్య ! వేంకటేశ ! మమ్ము.

దే సా ళం

ఈతఁడే ముక్తిదోవ యీతఁడే మాయాచార్యుఁ
డీతఁడు గలుగఁబట్టి ఇందరు బదికిరి ॥పల్లవి॥

అదివో తాళ్ళపాక అన్నమాచార్యులు
యిదె వీఁడె శ్రీవేంకటేశు నెదుట
వెదవెట్టి లోకములో వేదము లన్నియు మంచి
పదములుచేసి పాడి పావనముసేసెను ॥ఈత॥

అలరుచుఁ దాళ్ళపాక అన్నమార్యులు
నిలిచి శ్రీవేంకటనిధియే తానై
కలిదోషములు వాప ఘనపురాణములెల్ల
పలుకుల నించి నించి పాడినాఁడు హరిని ॥ఈత॥

అంగవించెఁ దాళ్లపాక అన్నమాచార్యులు
బంగారు శ్రీవేంకటేశు పాదములందు
రంగుమీర శ్రీవేంకటరమణుని యలమేలు
మంగను యిద్దరిఁబాడి మమ్ము గరుణించెను ॥ఈత॥

రేకు 232 సంఖ్య 183 సంపు 3 పుట 123

సీ. ఇతఁడె ముక్తికిఁ ద్రోవ యితఁడె మా యాచార్యుఁ
డిందఱు బ్రదికిరి యితఁడు గలుగ
అదె వాఁడె తాళ్లపాకన్నమాచార్యులు
నిదె వీఁడె శ్రీవేంకటేశు నెదుట
వెదపెట్టి జగములో వేదముల్; కావించి
పదములు, పాడి పావనముచేసె;
నలరుచుఁ దాళ్లపా కన్నమాచార్యులు
వేంకటనిధి యన వెలసి తాను
కలిదోషములు వాప ఘనపురాణము లెల్లఁ
బలుకులనించి శ్రీపతినిఁ బాడె;

గీ. అంగవించెను తాళ్లపాకన్నమయ్య
బంగరువృషాచలాధీశు పదములందు;
రంగుమీఱ శ్రీవేంకటరమణమూర్తి
మంగ – నిరువురఁ దాఁబాడి మమ్ముఁ బ్రోచె.

ధ న్నా సి

పరిణామమే మాకుఁ బతివి నీవుగలుగ
శరణాగతే మాకు సకలరక్షయ్యా ॥పల్లవి॥

నుదుట వ్రాసినవ్రాఁత నూఁటికి నీ తిరుమణి
యెదురేదిమాకు నేఁడు యేఁడులోకాల
పెదవిమీఁదటితేనె పేరుకొనే నీ జపము
అదన మాకు నదివో అక్కర లేదయ్యా ॥పరి॥

చేతికివచ్చినసొమ్ము చేరె నీ శంఖుచక్రాలు
ఘాతల మాకిఁక నేది గడమలేదు
నీతితో వెనుబలము నీ దాసులసేవ
రాతిరిఁ బగలు నిదె రాజులమో యయ్యా ॥పరి॥

తొల్లిఁటిపుణ్యఫలము తోడనే నీ సంకీర్తన
తల్లి దండ్రి నీవు నీతరుణియును
యెల్లగా శ్రీవేంకటేశ యిన్నియుఁ గలిగె మాకె
చల్లఁగా బ్రతికితిమి జయమందవయ్యా ॥పరి॥

రేకు 300 సంఖ్య 580 సంపు 3 పుట 389

సీ. పరిణామమే మాకు పతి వీవు గలుగంగ;
శరణాగతియె మాకు సకలరక్ష;
నుదుట వ్రాసినవ్రాఁత నూటి కీ తిరుమణి
యేడులోకాల మా కెదురులేదు;
పెదవిమీఁదటితేనె పేర్కొను నీ జపం
బెట్టి యక్కఱయు మా కెందులేదు;
చేతి కబ్బినసొమ్ము శ్రీశంఖచక్రాలు
కనుఁగొన మా కింకఁ గడమలేదు;
నిండువెనుబలమ్ము నీదు దాసులసేవ
రాజులమే మేము రాత్రిపవలు;

గీ. పుడమి నీదుసంకీర్తన పుణ్యఫలము
తండ్రి వీవు నీ తరుణియే తల్లి మాకు
బ్రతికితిమి చల్లఁగా నిన్ని ప్రాప్త మయ్యె
అంజనగిరీశ్వరా ! జయ మందవయ్య !

ము ఖా రి

నరులార నేఁడువో నారసింహజయంతి
సురలకు నానందమై శుభము లొసఁగెను ॥పల్లవి॥

సందించి వైశాఖశుద్ధచతుర్దశి శనివార
మందు సంధ్యాకాలమున నౌభళేశుఁడు
పొందుగాఁ గంభములోనఁ బొడమి కడపమీఁద
కందువ గోళ్ళఁ జించెఁ గనకకశిపుని ॥నరు॥

నరమృగరూపము నానాహస్తముల
అరిది శంఖచక్రాది ఆయుధాలతో
గరిమఁ బ్రహ్లాదునిఁ గాచి రక్షించి నిలిచె
గురుతరబ్రహ్మాండ గుహలోనను ॥నరు॥

కాంచనపుగద్దెమీఁద గక్కనఁ గొలువైయుండి
మించుగ నిందిరఁ దొడమీఁదఁ బెట్టుక
అంచె శ్రీవేంకటగిరి నాదిమపురుషుండై
వంచనసేయక మంచివరాలిచ్చీనదివో ॥నరు॥

రేకు 353 సంఖ్య 310 సంపు 4 పుట 208

సీ. నరులార ! నేఁడె శ్రీ నారసింహ జయంతి
సురల కానందమై శుభము లొసఁగె ;
సొంపుగా వైశాఖ శుద్ధ చతుర్దశీ
శనివాసరమ్మున సంజవేళ
ఔబలేశుఁడు కంబ మందుఁబొడమి గోళ్ళ
కనకకశిపుఁ జీల్చెఁ గడపమీఁద ;
నరమృగ రూపము నానాకరమ్ములఁ
దళుకొత్తు వివిధాయుధాల తోడ
గురుతర బ్రహ్మాండ గుహ అహోబిలమందు
నిలిచి ప్రహ్లాదుని నెమ్మిఁగాచె ;

గీ. కుందనపు గద్దెపై నట్లు కొలువు దీఱి
ఇందిర నిజాంకతలమున నిడుక అంజ
నాద్రి నాదిమ పురుషుఁడై యాశ్రితులకు
వరములిడు వేంకటనృసింహు శరణ మనరొ !

తోడి

సుగ్రీవనారసింహ సులభుఁడ వందరికి
నగ్రేసరుఁడ నీ వవధారు దేవా ॥పల్లవి॥

సనకాదు లొకవంక జయవెట్టుచున్నారు
యెనసి సురలు చేతులెత్తి మొక్కేరు
మును లిరుమేలానుండి మునుకొని నుతించేరు
అనుపమాలంకార అవధారు దేవా ॥సుగ్రీ॥

గంగాదినదులెల్లఁ గడిగీ నీపాదములు
పొంగుచు సప్తరుషులు పూజించేరు
సంగతి వాయుదేవుఁడు సరి నాలవట్టమిడీ
అంగజకోటిరూప యవధారు దేవా ॥సుగ్రీ॥

పరగ నారదాదులు పాడేరు నీచరితలు
పరమయోగీంద్రులు భావించేరు
సిరులుమించినయట్టి శ్రీవేంకటాద్రిమీఁద
నరుదుగ నున్నాఁడవు అవధారు దేవా ॥సుగ్రీ॥

రేకు 380 సంఖ్య 469 సంపు 4 పుట 316

సీ. సనకాదు లొకవంక జయపెట్టుచున్నారు
ౘమొక్కుచుండిరి సురముఖ్యు లెల్ల
నుతియింపఁ దొడఁగిరి యతు లిరువంకల
అనుపమాలంకార ! యవధరింపు ;
గంగాదినదు లెల్ల కడిగె నీపదములు
సప్తర్షు లర్చన సలుపు చుండ్రి
ఆలవట్ట మిడియె నల వాయుదేవుఁడే
అంగజ రూపుఁడా ! అవధరింపు ;

గీ. పాడెదరు నారదాదులు భక్తితోడ
నీదు చరితలు; యోగులు నిన్ను మదుల
ధ్యాన మొనరింత్రు శ్రీవేంకటాద్రి మీఁద
నరుదుగా నున్న నరసింహ ! అవధరింపు.

సాళంగనాట

జయము జయము ఇఁక జనులాల
భయములు వాసెను బ్రదికితి మిపుడు ॥పల్లవి॥

ఘన నరసింహుఁడు కంభమున వెడలె
దనుజులు సమసిరి ధర వెలసె
పొనిఁగె నధర్మము భూభార మడఁగె
మునులతపము లిమ్ముల నీడేరె ॥జయము॥

గరిమతో విష్ణుఁడు గద్దెపై నిలిచె
హిరణ్యకశిపుని నేపడఁచె
అరసి ప్రహ్లాదుని నన్నిటా మన్నించె
హరుఁడును బ్రహ్మయు నదె కొలిచేరు ॥జయము॥

అహోబలేశుఁడు సిరి నంకమున ధరించె
బహుగతి శుభములు పాటిల్లె
యిహపరము లొసఁగె నిందును నందును
విహరించెను శ్రీవేంకటగిరిని ॥జయము॥

రేకు 390 సంఖ్య 521 సంపు 4 పుట 352

సీ. జయము జయమ్మింక జనులార ! మన కెల్ల
బ్రదికితి మిప్పుడు భయము లుడిగె
వెడలె కంబము నుండి వీరనృసింహుండు
దనుజులు సమసిరి ధరణి వెలసె
పొనుఁగువడె నధర్మ; మణఁగె భూభారమ్ము;
మునుల తపమ్ము లిమ్ముల ఫలించె;
గరిమతో విష్ణుండు గద్దెమీద నిలిచి
పాపి హేమకశిపు నేపడంచె;

గీ. అరసి ప్రహ్లాదు మన్నించె; హరుఁడు బ్రహ్మ
కొలువ సిరిగూడి యయ్యహోబలమునందు
గరుడగిరి విహరించు వేంకటనృసింహ
విభుని దయచేత శుభములు విస్తరిల్లె.

ల లి త

కంటిమి నేఁ డిదె గరుడాచలపతి
యింటివేలుపగు యీశ్వరుఁ డితఁడు ॥పల్లవి॥

శ్రీనరసింహుఁడు చిన్మయకాంతుఁడు
దానవాంతకుఁడు దాయనిధి
నానామహిమల నమ్మినవారిని
పూనుక కాచే పోషకుఁ డితఁడు ॥కంటి॥

దేవాదిదేవుఁడు దినకరతేజుఁడు
జీవాంతరంగుఁడు శ్రీ విభుఁడు
దైవశిఖామణి తలఁచినవారిని
సేవలుగొని కాచే విభుఁ డితఁడు ॥కంటి॥

పరమమూర్తి హరి ప్రహ్లాదవరదుఁడు
కరుణానిధి బుధకల్పకము
పరఁగు శ్రీవేంకటపతి తనదాసుల
నరుదుగఁ గాచే యనంతుఁ డితఁడు ॥కంటి॥

రేకు 387 సంఖ్య 504 సంపు 4 పుట 339

సీ. కంటిమి నేఁ డిదె గరుడాద్రినాథుని
నీ దయానిధియె మా యింటివేల్పు
శ్రీ నరసింహుండు చిన్మయ రూపుండు
దానవాంతకుఁడు సద్ధర్మమూర్తి
నానా ప్రభావుఁడు నమ్మిన వారిని
పూని పోషించెడు పుణ్యుఁ డితఁడు
దేవాధి దేవుండు దినకరతేజుండు
జీవాంతరంగుఁడు శ్రీవిభుండు

తే. తలఁచు వారిని గాచెడు దైవతమ్ము
ఆశ్రితామర కుజము ప్రహ్లాద వరదుఁ
డితఁడు తన దాసులం బ్రోచు వ్రతధరుండు
పరమ పురుషుం డనంతుఁ డవ్యయుఁ డితండు.

నా ట

కదిరినృసింహుఁడు కంభమున వెడలె
విదితముగా సేవించరో మునులు ॥పల్లవి॥

ఫాలలోచనము భయదోగ్రముఖము
జ్వాలామయ కేసరములును
కాలరౌద్రసంఘటితదంతములు
హేలాగతి ధరియించుక నిలిచె ॥కది॥

ముడివడు బొమ్మలు ముంచిన పూర్పులు
గడగడనదరెటి కటములును
నిడుదనాలికెయు నిక్కుఁగర్ణములు
నడియాలపురూపై తా వెలసె ॥కది॥

సకలాయుధములు సహస్రభుజములు
వికటనఖంబులు వెసఁ బూని
వెకలియగుచు శ్రీవేంకటేశ్వరుఁడె
ప్రకటపుదుష్టుల భంజించె నిదివో ॥కది॥

రేకు 306 సంఖ్య 32 సంపు 4 పుట 22

సీ. కదిరి నృసింహుఁడు కంబములో నుండి
వెలువడె మునులు సేవింపరారో
ఫాలలోచనమును భయదముఖమ్మును
కీలామయములైన కేసరములు
చటుల వజ్రాభీల పటు దంష్ట్రికాపాళి
హేలాగతి ధరించి యిచట నిలిచె
ముడివడు బొమ్మలు ముంచెడు నూర్పులు
గడగడ కంపించు గండయుగళి
నిడుదనాలుకయును నిక్కు కర్ణమ్ములు
నతిదారుణాకృతి యగుచు వెలసె

ఆ. భుజసహస్ర మందు పొలుచు నానాయుధ
శ్రేణితోడ శేషశిఖరి విభుఁడు
వికట నఖము లొప్ప నికరమ్ముగా సల్పె
ప్రకట దుష్టకోటి భంజనమ్ము.

నా ట

వినరయ్య నరసింహవిజయము జనులాల
అనిశము సంపదలు నాయువు నొసఁగును ॥పల్లవి॥

మొదలఁ గొలువుకూటమున నుండి కశిపుఁడు
చదివించెఁ బ్రహ్లాదుని శాస్త్రములు
అదన నాతఁడు నారాయణుఁడే దైవమనె
అదరిపడి దైత్యుఁడు ఆతనిఁ జూపుమనె ॥వినర॥

అంతటఁ బ్రహ్లాదుఁడు 'అన్నిటానున్నాఁ'డనియె
పంతమున దానవుఁడు బాలునిఁ జూచి
యెంతయుఁ గడఁకతోడ 'ఇందులోఁ జూపు'మని
చెంతనున్న కంబము చేతఁగొని వేసె ॥వినర॥

అటమీఁదట బ్రహ్మాండం బదరుచు
కుటిలభయంకరఘోషముతో
చిట చిట చిటమని పెట పెట పెటమని
పటపట మనుచును బగిలెఁ గంబము ॥వినర॥

కులగిరు లదరెను కుంభిని వడఁకెను
తలఁకిరి దైత్యులు తల్లడిలి
కలఁగెను జగములు కంపించె జగములు
ప్రళయకాలగతిఁ బాటిల్లె నపుడు ॥వినర॥

ఘననారసింహుఁ డదె కంబమునందు వెడలె
కనుపట్టె నదిగొ చక్రజ్వాలలు
మునుకొని వెడలెఁ గార్ముకముక్తశరములు
కనకకశిపునకుఁ గలఁగె గుండియలు ॥వినర॥

అడరె న ద్దేవునికోపాగ్నులు బెడిదపు
మిడుఁగురులతోడుత మిన్నులు ముట్టి
పిడుగులు రాలేటి భీకరనఖరములు
గడుసు రక్కసునికి గాలములై తగిలె ॥వినర॥

తొడికి పట్టి విష్ణుఁడు తొడమీఁద నిడుకొని
కడుపు చించెను వానిగర్వమడఁగ
వెడలెఁ జిల్లున వానివేఁడి నెత్తురు నింగికి
పొడి వొడియాయ శత్రుభూషణము లెల్లను ॥వినర॥

నెళ నెళన విరిచె నిక్క వానియెముకలు
పెళపెళ నారిచి పెచ్చు వెరిగె హరి
జళిపించి పేగులు జంద్యాలుగా వేసుకొనె
తళుకుఁగోరలు తళతళమని మెరిచె ॥వినర॥

పెటలించి నరములు పెరికి కుప్పలువేసి
గుటగుటమని రొప్పె గోవిందుఁడు
చిటిలించి కండలు చెక్కలు వారఁజెండి
కుటిలదానవుఁ జూచి 'ఖో' యని యార్చెను ॥వినర॥

తెంచి శిరోజములు దిక్కులకు వాని
పంచప్రాణములుగొనెఁ బరమాత్ముఁడు
అంచెల నీ రీతిని ప్రహ్లాదునిపగ నీఁగె
మించి దేవతలు మితిమీఱి జయవెట్టిరి ॥వినర॥

అప్పు డిందిరాదేవి యంకమునఁ గూచుండె
వొప్పుగ శాంతమందె నహోబలేశుఁడు
తప్పక కోనేటిదండఁ దానై యిందును నందు
చిప్పిల వరములిచ్చి శ్రీవేంకటేశుఁడు ॥వినర॥

రేకు 388 సంఖ్య 513 సంపు 4 పుట 345

సీ. వినరయ్య నరసింహ విజయమ్ము జనులార !
అనిశము సంపద లాయు వొసఁగు;
మొదలఁ గొలువు కూటమున నుండి కశిపుఁడు
చదివించెఁ బ్రహ్లాదు శాస్త్రములను;
అదన నాతఁడు దైవ మనియె నారాయణుం
డాతనిఁ జూపు మీ యనియె నసుర;
అంతటఁ బ్రహ్లాదుఁ "డన్నిటఁ గల"ఁడనె
"అటులైన నిందులో నతనిఁ జూపు"
మంచు దానవపతి యచటి కంబమ్మును
గ్రక్కునఁ గినుకతో గదనుగ్రేసె;
అటమీఁద బ్రహ్మాండ మదరంగ చిటచిట
పటపట ధ్వనులఁ గంబమ్ము పగిలె;
కులగిరు లదరెను కుంభిని వడఁకెను
తలఁకిరి దైత్యులు తల్లడిలుచు;
స్తంభోద్భవుండయ్యె స్వామి నృసింహుండు
చక్రవహ్ని జ్వాల చదలి కెగసె;
మునుకొని వెడలెఁ గార్ముక ముక్త శరములు
కనకకశిపునకు ఁగలఁగె గుండె;
అదరె న ద్దేవు కోపాగ్నులు బెడిదంపు
మిడుగుర్లతోడుత మిన్ను ముట్టె;
పిడుగులు రాలెడు భీకర నఖరాలు
గాలము లయ్యె రక్కసుని కపుడు;

తొడికి పట్టి మురారి తొడమీఁద నిడుకొని
కడుపుఁ జించెను వాని గర్వ మణఁగ;
వెడలె జిల్లున దైత్యు వెచ్చని నెత్తురు
పొడిపొడి యయ్యెను భూషణములు;
పెళపెళ యెముకలు విఱిచి జందెములుగా
ప్రేవులు మెడలోన వేసికొనియె;
పెటిలించి నరములు పెటికి కుప్పలు వేసి
గుటగుటమని రొప్పె ఘోరనృహరి;
చిటిలించి కండలు చెండి చెక్కలు వార
ఖోయని యార్చె న క్కుటిలుఁ జూచి
త్రెంచి శిరోజాలు దెసలఁబాఱఁగఁజల్లి
పరమాత్మగొనె ప్రాణపంచకమ్ము;
అంచెల నిట్లు ప్రహ్లాదుని పగ నీఁగె
మించి దేవతలు మేల్మేలనంగ

తే. అంకమున నప్పు డిందిర యధివసించె
నొప్పుగ నహోబలేశ్వరుం డొందె శాంతి;
పుష్కరిణి దండ తానయి పుష్కలముగ
నిచ్చు వరములు శ్రీవేంకటేశ్వరుండు. 129

ల లి త

అతఁ డితఁడా వెన్న లంతట దొంగిలినాఁడు
యేతులకు మద్దులు రెండిలఁ దోసినాఁడు ॥పల్లవి॥

యీతఁడా దేవకిగన్నయింద్రనీలమాణికము
పూతకిచన్ను దాగి పొదలినాఁడు
యీతఁడా వసుదేవునియింటిలో నిధానము
చేతనే కంసునిఁ బుట్టచెండుసేసినాఁడు ॥అతఁ॥

మేటియైనగొంతిదేవిమేనల్లుఁ డీతఁడా
కోటికిఁ బడెగెగాను కొండ యెత్తెను
పాటించి పెంచే యశోదపాలి భాగ్య మీతఁడా
వాటమై గొల్లెతలను వలపించినాఁడు ॥అతఁ॥

ముగురువేలుపులకు మూలభూతి యీతఁడా
జిగి నావులఁ బేయలఁ జేరి కాచెను
మిగుల శ్రీవేంకటాద్రిమీఁదిదైవ మితఁడా
తగి రామకృష్ణావతార మందె నిప్పుడు ॥అతఁ॥

రేకు 301 సంఖ్య 6 సంపు 4 పుట 4

సీ. అతఁడితఁడా వెన్న లన్ని దొంగిలినాఁడు?
మద్దిమ్రాఁకుల జంట మహిని గూల్చె;
ఇతఁడ దేవకి గన్న యింద్రనీలపుమణి?
పూతన చను ద్రావి పొదలినాఁడు;
ఈతఁడా వసుదేవునింటి నిధానమ్ము?
చేత ఁగంసుని పుట్ట చెండు చేసె;
మెలఁత కుంతీదేవి మేనల్లుఁ డీతఁడా?
గోవర్ధనంబను కొండ నెత్తె;
పడఁతి యశోదమ్మ పాలిభాగ్య మితండ ?
వ్రేవెలందుల వలపింపఁ జేసె;

తే. ముగురు వేలుపులకు మూలభూతి యితఁడ ?
కోరి యావులఁ బేయలఁజేరి కాచె;
ఈతఁడా వేంకటాద్రిపై నెసఁగు వేల్పు?
రామకృష్ణావతారమై రాణ కెక్కె.

రా మ క్రి య

ఎక్కడి కంసుఁడు యిఁక నెక్కడి భూభారము
చిక్కు వాప జనియించె శ్రీకృష్ణుఁడు ॥పల్లవి॥

అదివో చంద్రోదయ మదివో రోహిణిపొద్దు
అదన శ్రీకృష్ణుఁ డందె నవతారము
గదయు శంఖచక్రాలుగల నాలుగుచేతుల
నెదిరించియున్నాఁడు ఇదివో బాలుఁడు ॥ఎక్క॥

వసుదేవుఁడల్ల వాఁడే వరుస దేవకి యదే
కొసరే బ్రహ్మాదులకొండాట మదే
పొసఁగఁ బొత్తులమీఁదఁ బురుటింటిలోపల
శిశువై మహిమ చూపె శ్రీకృష్ణుఁడు ॥ఎక్క॥

పరంజ్యోతిరూప మిదె పాండవుల బ్రదికించె
అరిది కౌరవులసంహారమూ నిదె
హరి కర్ఘ్యము లీరో జయంతి పండుగ సేయరో
కెరలి శ్రీవేంకటాద్రికృష్ణుఁ డితఁడు ॥ఎక్క॥

రేకు 301 సంఖ్య 1 సంపు 4 పుట 1

సీ. ఎక్కడి కంసుఁ డింకేడ భూభారమ్ము
శ్రీకృష్ణుఁ డుదయించె చిక్కువాప
అదివొ చంద్రోదయ మదివొ రోహిణి పొద్దు
భువియందు శ్రీకృష్ణుఁ డవతరించె
గద శంఖచక్రాలు గల కరమ్ములతోడ
నెదిరించుచున్నవాఁ డిదిగొ శిశువు
వసుదేవుఁ డాతఁడే వరుస దేవకి యదే
అజముఖామరుల కొండాట మదియె
పొసఁగ పొత్తుల మీఁద పురుటింటిలోపల
శిశువై మహిమ చూపె శ్రీధరుండు

తే. పాండవులఁబ్రోచె కౌరవ పటలి ద్రుంచె
ఈ పరంజ్యోతి రూపున కెలమి మీర
సలుపరొ జయంతి పండుగ సరగ నర్ఘ్య
మిడరొ! శ్రీవేంకటాద్రి శ్రీకృష్ణుఁ డితఁడు.

వ స ం త ం

కోలలెత్తుకొని గోపాలులునుఁ దాను
యీలీల సోదించె యీతఁడే కదవే ॥పల్లవి॥

జన్నెవట్టి వుట్టిఁ జక్కఁగఁ బెట్టిన
వెన్నదిన్నవాఁడు వీఁడు గదె
పన్నారుదొంతులపాలుఁబెరుగులు
యిన్ని నారగించె యీతఁడు గదవె ॥కోల॥

మెఱసి యట్టుగమీఁది చక్కిలాలు
వెఱఁజి కైకొనె వీఁడే కదె
కఱిమి కఱిమి నమలు గంపల నురుగులు
యెఱిఁగి దొంగిలె యీతఁడే కదవె ॥కోల॥

శ్రీవేంకటాద్రి దాఁచిన తేనెలెల్లా
వేవేగ సాధించె వీఁడే కదె
కావిం చెలమేలుమంగపతెయి మమ్మేలె
యేవంకఁ జూచినా యీతఁడే కదవే ॥కోల॥

రేకు 349 సంఖ్య 288 సంపు 4 పుట 193

సీ. ఉట్టి జన్నియవట్టి చట్టిలోఁ బెట్టిన
వెన్న దినినవాఁడు వీఁడు గదవె !
పన్నారుదొంతుల పాలు పెరుంగుల
నిన్నియు మెసవిన దితఁడు గదవె !
మెలపున నట్టుగ మీఁది చక్కిలములు
వెఱఁజి గైకొన్నది వీఁడు గదవె !
గరగర నమలంగ గంపల నురుగుల
నెఱిఁగి దొంగిలినది యితఁడు గదవె !

తే. తిరుమలను దాచి యుంచిన తేనె లెల్ల
వేగ శోధించి సాధించె వీఁడు గదవె !
మంగపతి యయి కరుణతో మమ్ము నేలె
నెప్డు దేవంకఁజూచిన నితఁడు గదవె !

సా మ ం త ం

నిగమ నిగమాంత వర్ణిత మనోహరరూప
నగరాజధరుఁడ శ్రీ నారాయణా ॥పల్లవి॥

దీపించు వైరాగ్య దివ్యసౌఖ్యం బియ్య
నోపక కదా నన్ను నొడఁబరపుచు
పై పైనె సంసార బంధములఁగట్టేవు
నా పలుకు చెల్లునా నారాయణా ॥నిగ॥

చీకాకు పడిన నాచిత్త శాంతము సేయ
లేక కా నీవు బహులీల నన్ను
కాకు సేసెదవు బహుకర్మములఁబడువారు
నా కొలఁది వారలా నారాయణా ॥నిగ॥

వివిధ నిర్బంధముల వెడలఁద్రోయక నన్ను
భవసాగరములఁ దడఁబడఁజేతురా
దివిజేంద్రవంద్య శ్రీ తిరువేంకటాద్రీశ
నవనీతచోర శ్రీ నారాయణా ॥నిగ॥

రేకు 40 సంఖ్య 243 సంపు 1 పుట 163

సీ. నిగమాంత నిగమ వర్ణిత మనోహరరూప !
నవనీతచోర ! శ్రీ నారసింహ !
దీపించు వైరాగ్య దివ్యసౌఖ్యం బీయ
నోపక కాదె న న్నొడఁబఱచుచు
పై పైని సంసారబంధాలు కట్టెదు
నా పల్కు చెల్లునా నారసింహ !
చీకాకుపడిన నా చిత్తంబునకు శాంతి
చేకూర్పలేకకా చిత్రగతుల
కాకు సేసెదు బహుకర్మాలఁ బడువారు
నా కొలఁదుల వారె నారసింహ !

తే. వివిధ నిర్బంధముల నన్ను వెడలఁ ద్రోయ
కిట్లు భవసాగరమ్ముల నీదునట్లు
చేతువా ? దివిజేంద్ర పూజిత పదాబ్జ !
నాగనగవాస ! వేంకట నారసింహ !

గౌ ళ

తలంచరో జనులు యీతని పుణ్యనామములు
సులభముననే సర్వశుభములు గలుగు ॥పల్లవి॥

హనుమంతుఁడు వాయుజుఁ డంజనాతనయుఁడు
వనధిలంఘనశీలవైభవుఁడు
దనుజాంతకుఁడు సంజీవనీశైలసాధకుఁడు
ఘనుఁడు కలశాపుర (కాంత?) హనుమంతుఁడు ॥తలంచ॥

లంకాసాధకుఁడు లక్ష్మణప్రబోధకుఁడు
శంకలేని సుగ్రీవసచివుఁడు
పొంకపు రామునిబంటు భూమిజసంతోషదూత
తెంకినే కలశాపుర దేవహనుమంతుఁడు ॥తలంచ॥

చటులార్జునసఖుఁడు జాతరూపవర్ణుఁడు
ఇటమీఁద బ్రహ్మపట్టమేలేటివాఁడు
నటన శ్రీవేంకటేశు నమ్మిన సేవకుఁడు
పటు కలశాపురప్రాంత హనుమంతుఁడు ॥తలంచ॥

రేకు 383 సంఖ్య 483 సంపు 4 పుట 325

సీ. తలంచుఁ డీతని నామములు మీరు జనులార !
సులభముగా సర్వశుభము లొదవు
హనుమంతుఁ డంజనాతనయుండు మారుతి
వనధి లంఘనశీల వైభవుండు
సంజీవనౌషధీ శైలసాధకుఁడు రా
ముని బంటు లక్ష్మణ బోధకుండు
సుగ్రీవసచివుండు సుదతి భూపుత్రిని
సంతోషపెట్టిన సౌమ్యగుణుఁడు

తే. అర్జున సఖుండు స్వర్ణవర్ణాంచితుండు
లంక గాల్చినవాఁడు శ్రీవేంకటేశు
సేవకుఁడు కలశాపుర పావని యితఁ
డిటుపయిని బ్రహ్మపట్టంబు నేలువాఁడు.

మా ళ వి

ఆతఁడేపో మాయేలిక ఆతఁడే జగన్మూల
మాతఁడే శ్రీవేంకటాద్రియందుమీఁదిదైవము ॥పల్లవి॥

కమలవాసినియైనకాంతఁ బెండ్లాడినాఁ(నవాఁ?)డు
కమలములో బిడ్డఁ గన్నవాఁడు
కమలాప్తునిలోనఁ గలిగి మెరయువాఁడు
కమలనాభుఁడేపో కలుగుమాదైవము ॥ఆతఁ॥

జలధి బంధించి లంక సంహరించినవాఁడు
జలధిఁచొచ్చినదైత్యుఁ జంపినవాఁడు
జలధిసుతునకు వరుస బావైనవాఁడు
జలధిశయనుఁడేపో చక్కని మాదైవము ॥ఆతఁ॥

కొండ గొడుగుగనెత్తి గోవులఁగాచినవాఁడు
కొండవంటి రాకాసిఁ గొట్టినవాఁడు
కొండలకు నెక్కుడైనగురుతు శ్రీవేంకటాద్రి
కొండరూపు దానేపో కోరిన మాదైవము ॥ఆతఁ॥

రేకు 319 సంఖ్య 109 సంపు 4 పుట 73

సీ. కమలవాసినియైన కాంతకు కాంతుండు
కమలములో బిడ్డఁ గన్నవాఁడు
కమలాప్తులోపలఁ గలిగి మెఱయువాఁడు
కమలనాభుఁడె మాకు కన్నతండ్రి
జలధిఁ జొచ్చిన దైత్యు సంహరించినవాఁడు
జలధి బంధించిన శౌర్యశాలి
జలధిసూతికి వరుసకు బావయగువాఁడు
జలధిశాయియె మాకు కులధనమ్ము

తే. కొండ గొడుగుగ నెత్తి గోగోపకులను
గాచి రాకాసి మూకల కాలరాచి
కొండలకు నెక్కుడగు నేడుకొండలపయి
నెసఁగు మాదైవతము వేంకటేశ్వరుండె.

ల లి త

అన్నిమంత్రములు నిందే యావహించెను
వెన్నతో నాకుఁ గలిగె వేంకటేశుమంత్రము ॥పల్లవి॥

నారదుండు జపియించె నారాయణమంత్రము
చేరెఁ బ్రహ్లాదుఁడు నారసింహమంత్రము
కోరి విభీషణుఁడు చేకొనె రామమంత్రము
వేరె నాకుఁగలిగె వేంకటేశుమంత్రము ॥అన్ని॥

రంగగు వాసుదేవమంత్రము ధ్రువుఁడు జపించె
నంగవించెఁ గృష్ణమంత్ర మర్జునుఁడును
ముంగిట విష్ణుమంత్రము మొగి శుకుఁడు పఠించె
వింగడమై నాకునబ్బె వేంకటేశుమంత్రము ॥అన్ని॥

యిన్ని మంత్రములకెల్ల యిందిరానాథుఁడే గురి
పన్నినదిదియే పరబ్రహ్మమంత్రము
నన్నుఁ గావఁ గలిగెఁబో నాకు గురుఁడియ్యఁగాను
వెన్నెలవంటిది శ్రీవేంకటేశు మంత్రము ॥అన్ని॥

రేకు 375 సంఖ్య 438 సంపు 4 పుట 295

సీ. వెన్నతో నా కబ్బె వేంకటేశ్వర మంత్ర
మన్నిమంత్రంబులిం దావహించె
ప్రహ్లాదుఁడు జపించె పరఁగ నృసింహంబు
నారాయణాఖ్యంబు నారదుండు
రావణు తమ్ముండు రామమంత్రము కృష్ణ
మంత్రమ్ము పాండవ మధ్యముండు
వాసుదేవుని మంత్ర మా సునీతి సుతుండు
శ్రీవిష్ణు మంత్రమ్ము శ్రీశుకుండు

తే. ఇందిరా నాథుఁడే గుఱి యిన్నిమంత్ర
రాజములు; కిద్దియే పరబ్రహ్మమంత్ర;
మతులకృప నాకు గురుఁడీయ నది లభించె
వేంకటేశ్వర మంత్రమ్ము వెన్నెల సుమి !

మ ల హ రి

ఇదియే సాధన మిహపరములకును
పదిలము మాపాలి పరమపునామం ॥పల్లవి॥

కలిదోషహరము కైవల్యకరము
అలరిన మా శ్రీహరినామం
సులభము సౌఖ్యము శోభనతిలకము
పలుమారును శ్రీపతినామం ॥ఇది॥

పాపనాశనము బంధవిమోక్షము
పై పైనిది భూపతినామం
స్థాపితధన మిది సర్వరక్షకము
దాఁపిర మిది మాధవనామం ॥ఇది॥

నేమము దీమము నిత్యకర్మమిది
దోమటి గోవిందనామం
హేమము శరణము యిన్నిట మాకును
యేమేర శ్రీవేంకటేశ్వరునామం ॥ఇది॥

రేకు 365 సంఖ్య 384 సంపు 4 పుట 258

సీ. ఇద్దియే సాధన మిహపరమ్ములకు శ్రీ
వరుని నామమ్ము మాపాలి వరము
కలిదోషహరణమ్ము కైవల్య సంధాయి
పాపనాశకము శోభన కరమ్ము
బంధవిమోక్షమ్ము బహుసౌఖ్యదము రమా
రమణు నామము సర్వరక్షకమ్ము
స్థాపిత ధన మిద్ది భూపతి నామమ్ము
శ్రీహరి నామమ్ము క్షేమదాయి

ఆ. పరమ పావనమ్ము భగవంతునామమ్ము
హేమరాశి శౌరి నామ మద్ది
నాకు వృషగిరీశు నామమ్ము శరణమ్ము
నిత్యకర్మ మదియె నేమ మదియె.

దే వ గా ం ధా రి

ఇందుకు ధ్రువాదు లిటు సాక్షి
చెంది నమ్మవో జీవుఁడ నీవు ॥పల్లవి॥

కొండలవంటివి ఘోరపాపములు
ఖండించును హరిఘననామజపము
నిండించును మతి నిత్యానందము
పండించునపుడె పరమపదంబు ॥ఇందు॥

జలధులవంటివి జననబంధములు
తొలఁగించును హరితూరినభక్తిది
వెలిఁగించును ఘనవిజ్ఞానంబులు
చెలఁగించును బహుసిరిసంపదలు ॥ఇందు॥

తోవరాని బహుదుఃఖము లణఁచును
శ్రీవేంకటపతిఁ జేరినశరణము
పావనంబుగాఁ బచరించు గుణము
కైవశమగు లోకములెల్లాను ॥ఇందు॥

రేకు 370 సంఖ్య 410 సంపు 4 పుట 275

సీ. కొండలవంటి వౌ ఘోర పాతకములు
ఖండించు హరినామ ఘనజపమ్ము
నిండించు మదిలోన నిత్యసంతోషమ్ము
పండించునప్పుడే పరమపదము
జలధుల వంటివి జనన బంధమ్ములు
తొలఁగించు హరిమీఁద తొరలు భక్తి
వెలిఁగించు నిర్మల విజ్ఞాన దీపమ్ము
సమకూర్చుబలు సిరిసంపదలను

తే. అణఁచు బహు దుఃఖములు వేంకటాద్రినాథు
శరణుఁ జొచ్చుట పచరించు సద్గుణమ్ము;
లిందులకు సాక్షులు ధ్రువాదు లిద్ది నిజము
కైవసంబగు నరుఁడ ! లోకమ్ము లెల్ల.

శు ద్ధ వ స ం త ం

ఇహపరసాధన మిది యొకటే
సహజపుమురారిసంకీర్తన నొకటే ॥పల్లవి॥

భవసాగరములఁ బాపెడిది తేప
భువి నజ్ఞానముపులివాకట్టిది
జవళి నాశాపాశములకుఁ గొడవలి
నవనీతచోరునామం బొకటే ॥ఇహ॥

చింతాతిమిరముఁ జెరిచేటి సూర్యుఁడు
అంతట దరిద్రహతపు నిధానము
వింతమరణభయ వినాశమంత్రము
మంతుకు హరినామంబిది యొకటే ॥ఇహ॥

మించుదుఃఖముల మృతసంజీవని
అంచలఁ బంచేంద్రియముల కంకుశము
యెంచఁగ శ్రీవేంకటేశుదాసులకుఁ
బంచిన పాళ్లఁ బరగిన దొకటే ॥అచ్చు॥

రేకు 303 సంఖ్య 16 సంపు 4 పుట 11

సీ. భవసాగరమ్ములఁ బాపెడితేప య
జ్ఞానంపు పులికి వాకట్టు సుమ్ము
తలఁప నాశాపాశములకును కొడవలి
నవనీతచోరుని నామమొకటె
చింతా తమిస్రముఁజెఱచెడు సూర్యుఁడు
దారిద్ర్యము హరించు ద్రవ్యరాశి
మరణభయ వినాశ మంత్రరాజము నవ్య
నళినాయతాక్షుని నామ మొకటె

తే. మించు దుఃఖమ్ము లణఁచెడు మంచిమందు
అడరు పంచేంద్రియ మదగజాంకుశమ్ము
దాసజనులకు నిహపరదాయకమ్ము
నాగశైలాధినాథుని నామ మొకటె.

సా మ ం త ం

అచ్చుతుఁ డనియెడి నామముగలిగినయట్టి నీవెకాక
కుచ్చి నీకు నేశరణని కొలిచితి గురుతుగఁ గావఁగదే ॥పల్లవి॥

అణురూపగు మశకములోపల నణఁగిన నీకంటే
గుణించి యెంచి చూచినను కొంచె మింక నేది
ప్రణుతింపంగ బ్రహ్మాండకోట్లు భరియించు నీకంటే
గణనకు నెక్కుడు నీవేకాక ఘన మిఁక నేది ॥అచ్చు॥

దాకొని జగములు పుట్టించుబ్రహ్మకు తండ్రివి నీవే
కైకొని చదువులఁ దెలిసిచూడ రక్షకు లిఁక మరి వేరీ
యేకోదకముగ వటపత్రమున యీఁదేటి నీకంటే
దీకొని పలికిన కాలంబుల కొనదేవుఁడు మఱి వేఁడీ ॥అచ్చు॥

శ్రీవేంకటమున వరము లొసఁగేటి శ్రీపతి నీకంటే
తావునఁ గన్నులఁజూడఁగఁ బ్రత్యక్షదైవము మరివేఁడీ
వేవేలకు వైకుంఠవిభుఁడవై వెలసిన నీకంటే
భావించి చూచిన నంతరంగమునఁ బరోక్షదైవము మరివేఁడీ ॥అచ్చు॥

రేకు 318 సంఖ్య 104 సంపు 4 పుట 70

సీ. అణురూప మశకమం దణఁగిన నీకంటె
నెంచి చూచిన సూక్ష్మఁడింక నెవఁడు ?
బ్రహ్మాండ కోటుల భరియించు నీకంటె
గణుతి గాంచిన యట్టి ఘనుఁ డెవండు ?
జగములు పుట్టించు చతురాస్యు జనకుఁడౌ
నీకంటె రక్షించు నేత యెవఁడు ?
ప్రళయపాథోధి నీరము లీఁదు నీకంటె
కాలంపు కొన వెల్గు బాలుఁ డెవఁడు ?

తే. శేషగిరియందు వరము లాశ్రితుల కొసఁగి
తనుపు నీకంటె ప్రత్యక్ష దైవ మెవఁడు ?
మా కొక పరోక్షదైవమ్ము మదుల లేఁడు
నీకె శరణంటి బ్రోవుము శ్రీకళత్ర !

నా రా య ణి

కావఁగ నీకే పోదు కరుణానిధివిగాన
భావించి నీవని తుదపదమే యెక్కితిమి. ॥పల్లవి॥

కరిరాజవరద నీకడనున్నవారికి
కరిరాజభయము లెక్కడాఁ బొందవు
సిరుల నీయర్థమే చింతించి చింతించి
నరలోకమెల్ల నీనగమె యెక్కితిమి ॥కావ॥

కాళింగమర్దన నిన్నుఁగని మనువారికి
కాళింగభయములెక్కడా లేవు
తాలిమితో నిదియే తలపోసి తలపోసి
కేలి మనుజులము నీగిరియె యెక్కితిమి ॥కావ॥

కందువ శ్రీవేంకటకటకేశ నీవద్ద –
నెందుఁ గటకేశభయమిఁక లేదు
యిందుకే పో జగమెల్లా నిటు శరణని మూల
కందువ నీదండ శ్రీవేంకటమె యెక్కితిమి. ॥కావ॥

రేకు 364 సంఖ్య 379 సంపు 4 పుట 254

సీ. కరిరాజవరదుని కడనున్న వారికిఁ
గరిరాజభయము లెక్కడను గల్గ;
వీ యర్థమే మదినెంచి వేంకటనాథ !
నరుల మెక్కితిమి నీ నగవరమ్ము;
కాళియమర్దనుఁగని మనువారికి
కాలాహిభయము లెక్కడను లేవు
తాలిమి నియ్యది తలపోసి నీ గిరి
మనుజుల మెక్కితి మినకులేశ !

తే. పరఁగ వేంకటకటకేశు వద్ద నున్న
అఖిలకటకేశ భయముండ దంచుఁదలఁచి
శరణు శరణంచు భక్తితో సర్వజనుల
మెక్కితిమి నీదు వేంకట మిందిరేశ !

గు జ్జ రి

ఇతరములన్నియు నడుమంత్రములే యెంచిచూచినను యింతాను
హితవగుబందుగుఁ డీశ్వరుఁడొకఁడే యితని మరవకుమీ జీవాత్మా ॥పల్లవి॥

భవకూపంబుల బడలెడినాఁడు పాయనిబంధువుఁ డితఁడొకఁడే
దివిస్వర్గంబునఁ దేలెడినాఁడు తిరుగఁబాయకె (ఁడె?) పు డితఁడొకఁడే
నవనరకంబుల నలఁగెడినాఁడు నటనలఁ బాయఁ డితఁడొకఁడే
యివల నవల హృదయేశుఁడు విష్ణుఁడు యీతని మరవకుమీ జీవాత్మా ॥ఇతర॥

పశుమృగాదుల వొడలెత్తినప్పుడు పాయనిబందుగుఁ డితఁడొకఁడే
విశదపుదుఃఖపువేళలనైనా విడువనిబంధువుఁ డితఁడొకఁడే
శిశువైనప్పుడు వృద్ధైనప్పుడు చిత్తపుబందుగుఁ డితఁడొకఁడే
దశావతారపు విష్ణుఁడొకఁడే యితఁడని తలఁచుమీ జీవాత్మా ॥ఇతర॥

భావజకేలినిఁ జొక్కినప్పుడును ప్రాణబంధువుఁ డితఁడొకఁడే
యీవల నావల నిహపరములలో నిన్నిటిబంధువుఁ డితఁడొకఁడే
దైవము దానని శరణనియెడు నను దగ్గరికాచెను యితఁడొకఁడే
శ్రీవేంకటగిరి నాయకుఁ డితఁడే చేరి భజించుము జీవాత్మా ॥ఇతర॥

రేకు 368 సంఖ్య 399 సంపు 4 పుట 268

సీ. భవకూపములఁగూలి బడలెడినాఁడు నిన్
వీడని బంధువు వీఁడొకండె
అలస్వర్గసౌఖ్యంబు లనుభవించెడు నాఁడు
విడువ కుండెడు వాఁడు వీఁడొకండె
నవనరకంబుల నలఁగెడునాఁడు నిన్
విడువకుండెడు వాఁడు వీఁడొకండె

ఈవల నావల హృదయేశ్వరుండగు
మాధవు జీవాత్మ ! మఱవ వలదు
పశుమృగజాతుల ప్రభవించు సమయాన
వీడని చుట్టము వీఁడొకండె
వెక్కసమగు దుఃఖవేళలనైనను
విడువని బంధువు వీఁడొకండె
బాల్యంబునందున వార్ధకమందున
వీడని బందుగు వీఁడొకండె
భావజకేళిని పరవశించిన వేళ
విడని బాంధవు డన్న వీఁడొకండె

తే. ఇహపరంబులలోన నా కీతఁ డొకఁడె
స్వామియని నమ్మి యాతని శరణుఁ జొరుము
నిన్నుఁగాచెడు శేషాద్రినిలయు విష్ణు
భక్తి భజియించు జీవాత్మ ! ప్రత్యహంబు. 142

లలిత

కన్ను లెదుటిదే ఘనవైకుంఠము
వెన్నుని గొలిచిన విజ్ఞానికిని ॥పల్లవి॥

తలఁచినదెల్లాఁదత్వరహస్యమే
తెలిసిన యోగికి దినదినము
పలికినవెల్లా పరమమంత్రములె
ఫలియించిన హరిభక్తునికి ॥కన్ను॥

పట్టినదెల్లా బ్రహ్మాత్మకమే
పుట్టుగు గెలిచిన పుణ్యునికి
మెట్టినదెల్లా మిన్నేటినిధులే
అట్టడి తెగువ మెఱయువానికిని ॥కన్ను॥

వినినవియల్లా వేదాంతములే
ఘనుఁడగు శరణాగతునికిని
యెనసిన శ్రీవేంకటేశుఁడే యింతా
కొనకెక్కిన నిజకోవిదునికిని ॥కన్ను॥

రేకు 369 సంఖ్య 406 సంపు 4 పుట 272

సీ. కన్నుల యెదుటిదే ఘన వికుంఠ పురమ్ము
వెన్నుని గొలిచిన విజ్ఞునకును
తలఁచిన దెల్లను తత్త్వ రహస్యమే
తెలిసిన యోగికి దినదినమ్ము
పలికిన యవి యెల్ల పరమ మంత్రమ్ములే
ఫలియించిన మురారి భక్తునకును
పట్టిన దెల్లను బ్రహ్మాత్మకమ్మె పో
పుట్టువు గెలిచిన పుణ్యునకును

తే. మెట్టినది యెల్ల మిన్నేఱు మిగులశ్రద్ధ
వినిన వెల్ల వేదాంతముల్ వేంకటేశు
శరణుఁ జొచ్చిన ఘనునకు; హరిమయమ్ము
కువలయము కొనకెక్కిన కోవిదునకు.

శంకరాభరణం

కదిసి యాతఁడు మమ్ముఁగాచుఁగాక
అదె యాతనికె శరణంటే నంటి నేను ॥పల్లవి॥

యెవ్వని వుదరమున నిన్నిలోకములుండు
యెవ్వని పాదము మోచె నిల యలను
యెవ్వఁడు రక్షకుఁ డాయ నీ జంతుకోట్లకు
అవ్విభునికి శరణంటే నంటి నిప్పుడు ॥కదిసి॥

సభలో ద్రౌపదిఁగాచె సర్వేశుఁ డెవ్వఁడు
అభయహస్త మొసంగె నాతఁ డెవ్వఁడు
ఇభవరదుఁ డెవ్వఁడు యీతనికే వొడిగట్టి
అభినవముగ శరణంటే నంటి నిప్పుడు ॥కదిసి॥

శరణుచొచ్చిన విభీషణుఁ గాచె నెవ్వఁడు
అరిది యజునితండ్రి యాతఁ డెవ్వఁడు
యిరవై శ్రీవేంకటాద్రి యెక్కి నాతఁ డితఁడే
అరసి యితనికే శరణంటే నంటి నిప్పుడు ॥కదిసి॥

రేకు 376 సంఖ్య 445 సంపు 4 పుట 299

సీ. ఎవ్వాని గర్భమం దిన్నిలోకము లుండు
నెవని పాదం బిలనెల్లఁగొలిచె
ఎవఁడు రక్షకుఁడాయె నీ జంతు కోట్లకు
నవ్విభునకు శరణంటి నిపుడు
సభను ద్రౌపదిఁబ్రోచు సర్వేశ్వరుం డెవ్వఁ
డభయహస్త మొసంగు నాథ్యుఁ డెవఁడు
కరిని రక్షించిన కరుణామయుం డెవ్వఁ
డాతనికే శరణంటి నిపుడు

తే. శరణు వేఁడు విభీషణు సరగ నెవఁడు
కాచె నెవ్వాఁడు బ్రహ్మను గన్న తండ్రి
వేంకటాచల మిరవుగా వెలసెనెవ్వఁ
డమ్మహాత్మునికే శరణంటి నిపుడు.

సా మ ం త ం

ఇతర మేదియు లేదు యెఱుఁగ మింతేకాని
రతికెక్కేపనులెల్లా రామచంద్రుఁడే పో ॥పల్లవి॥

ధనమై చేరేవాఁడు దైవమై కాచేవాఁడు
మనసులోఁ దలఁచేటిమాధవుఁడే
మునుకొన్నగ్రామములై ముందరనుండేవాఁడు
కొననాలుకమీఁదటిగోవిందుఁడే పో ॥ఇత॥

తల్లియై పెంచేవాఁడు తండ్రియై పుట్టించేవాఁడు
వెల్లవిరిఁ దాఁ గొలిచే విష్ణుమూరితి
ఇల్లాలై సుఖమిచ్చి యెంచఁ బుత్రులైనవాఁడు
చెల్లుబడిఁ దా మొక్కేటిచేతిపై శ్రీహరియే ॥ఇతర॥

దేహమై వుండేటివాఁడు దినభోగమైనవాఁడు
యీహల శ్రీవేంకటేశుఁ డితఁ డొక్కఁడే
మోహాచారమైనవాఁడు మోక్షమై నిలిచేవాఁడు
సాహసించి నమ్మఁగల సర్వేశుఁ డితఁడే ॥ఇతర॥

రేకు 302 సంఖ్య 11 సంపు 4 పుట 8

సీ. ధనమయి చేరును దైవమై కాచును
మనసులోఁ దలఁచెడి మాధవుండె
మునుకొన్న యూళులై ముందు నుండెడివాఁడు
కొన నాల్క మీఁదటి గోపవిభుఁడె
తండ్రియై పుట్టించు తల్లియై పెంచును
విడువక తాఁగొల్చు విష్ణుఁ డొకఁడె
పొలఁతియై సుఖమిచ్చి పుత్రుఁడయిన వాఁడు
చేతుల తా మ్రొక్కు చిన్మయుండె

తే. దేహమై దినభోగమై తృప్తి నొసఁగు
వాఁడు మా యేడుకొండల ఱేఁడొకండె
మోహమై యీవలావల మోక్ష మగుచు
నిలుచు దేవాదిదేవుండు నిక్క మితఁడె. 145

సా మ ం త ం

ఆ రూపమునకే హరి నేను మొక్కెదను
చేరి విభీషణుని శరణాగతుఁడని చేకొని సరిఁ గాచితివి ॥పల్లవి॥

ఫాలలోచనుఁడు బ్రహ్మయు నింద్రుఁడు
సోలి నగ్నియును సూర్యచంద్రులును
నీలో నుండఁగ నెరిఁ గనెఁ గిరీటి
మూలభూతివగుమూర్తివి గాన ॥ఆరూ॥

అనంతశిరసుల ననంతపదముల
ననంతనయనము లనంతకరముల
ఘన నీరూపము గనుఁగొనెఁ గిరీటి
అనంతమూరితి వన్నిటఁ గాన ॥ఆరూ॥

జగము లిన్నియును సకల మునీంద్రులు
నగు శ్రీవేంకటనాథుఁడ నిన్నే
పొగడఁగఁ గిరీటి పొడగనె నీరూపు
అగణితమహిముఁడ వన్నిటఁగాన ॥ఆరూ॥

రేకు 378 సంఖ్య 457 సంపు 4 పుట 308

సీ. ఫాలలోచనుఁడును బ్రహ్మయు నింద్రుండు
నగ్నియు సూర్యుండు నమృతకరుఁడు
నీలోన నుండఁ గౌంతేయుండు కనుఁగొనె
మూర్తులకును మూలమూర్తి వగుట
అగణిత శిరము లనంత హస్తమ్ము ల
నంత పాదమ్ము లనంత నేత్ర
ములు గల్గు నీరూపుఁ దిలకించెను గిరీటి
రూపు లన్నియు నీదు రూపు గాన

తే. సకలసన్మౌనివర్యులు జగము లన్ని
శ్రీనివాస! నిన్మెచ్చ వీక్షించె పార్థుఁ
డాస్వరూపంబునకె నేను నంజలింతు
అసమమహిమాన్వితుండ వీ వగుదు గాన. 146

నా రా య ణి

అన్నిటిపై నున్నట్లు హరిపై నుండదు మతి
కన్నులఁ బ్రహ్లాదువలె కనుఁగొను టరుదా ॥పల్లవి॥

పులుగు నర్చించి చొకఁడు పూఁచెనాగత మెరిఁగి
వెలసి ఘనుఁడనంటా విఙ్ఞవీఁగీని
జలజాక్షుపాదములు సారె నర్చించేటివారు
ఇలలోనఁ బరమార్థ మెరుఁగుట యరుదా ॥అన్ని॥

మానివోడ నమ్మొకఁడు మహాజలధి దాఁటి
నానార్థములు గూర్చి నటియించీని
శ్రీనాథుపాదములు చేకొని నమ్మినవాఁడు
పూని భవవార్ధి దాఁటి పుణ్యమందు టరుదా ॥అన్ని॥

దీపమువట్టి యొకఁడు తెగనిచీఁకటిఁ బాసి
చూపుల నిన్నిటిఁ గని సుఖమందీని
చేపట్టి పరంజ్యోతి శ్రీవేంకటేశు భక్తుఁ
డోపి ముక్తి కడగని వున్నతుఁడౌ టరుదా ॥అన్ని॥

రేకు 322 సంఖ్య 124 సంపు 4 పుట 83

సీ. పూనిక నర్చించి పులుఁగు, భావి నెఱింగి
మేటినం చొక్కఁడు మిడిసిపడును
అంబుజాక్షు పదమ్ము లర్చించువార లి
య్యిలలోని పరమార్థ మెఱుఁగు టరుదె ?
మ్రానియోడను నమ్మి మనుజుఁ డంబుధి దాఁటి
నానార్థములు గూర్చి నటన మాడు
శ్రీనాథు చరణాలు మానసించెడు వాఁడు
భవసాగరము దాఁటి ప్రబలు టరుదె ?

తే. దీపమును బట్టి చీఁకటి తెరలు వాసి
కనుల నన్నింటిఁగనుచు నొక్కఁడు సుఖించు
శ్రీనివాస పరంజ్యోతి చిత్తమందు
నిలుపు భక్తుఁడు ముక్తుఁడై నెగడు టరుదె ?

భూ పా ళ ం

కనియు ఁగానని మనసు కడమగాక
యెనలేని హరిమహిమ కిది గుఱుతుగాదా ॥పల్లవి॥

కనుగలిగి హరిఁగొలిచి ఘనులైరి గాక మును
మనుజులే కారా మహరుషులును
మనసులో నిపుడైన మరిగి కొలిచినవారు
ఘనలౌట కిదియ నిక్కపు గుఱుతు గాదా ॥కని॥

భావించి హరిఁగొలిచి పదవు లందిరి గాక
జీవులే కారా దేవతలును
కావించి కొలిచినను ఘనపదవు లేమరుదు
యే వలన నిందరికి నిది గుఱుతు గాదా ॥కని॥

పన్ని హరిఁ గొలిచి నేర్పరులైరి గాక ధర
నున్నవారే కారా యోగివరులు
యెన్నికల శ్రీవేంకటేశు నమ్మినవార
లిన్నియునుఁ జేకొనుట కిది గుఱుతు గాదా ॥కని॥

రేకు 83 సంఖ్య 404 సంపు 1 పుట 271

సీ. కనుగల్గి హరిఁగొల్చి ఘనులైరిగాక మున్
మనుజులు గారొకో మౌను లెల్ల
మనసులో నిపుడైన మరగి కొల్చిన వారు
ఘను లౌట కిద్ది తార్కాణగాదె ?
పద్మాక్షు నర్చించి పదవు లందిరిగాక
జీవులు గారటే దేవతలును
కడుభక్తి సేవించ ఘనపదవులు రావె
ధర నిందఱకు నిది గుఱుతుగాదె

తే. అచ్యుతు భజించి నేర్పరు లైరిగాక
ఉర్విలో నున్నవారెగా యోగివరులు ?
వేంకటేశు నమ్మినవారు వివిధ శుభము
లనుభవించుట కిది నిదర్శనముగాదె ?

శంకరాభరణం

ఎరుఁగుదు రిందరు నెఱిఁగీ నెఱఁగరు
హరి దానే నిజపరమాతు మని ॥పల్లవి॥

నలినాసనుఁడెఱుఁగు నారదుఁ డెఱుఁగు
కొలఁది శివుఁ డెఱుఁగు గుహుఁ డెఱుఁగు
యలఁ గపిలుఁ డెఱుఁగు నింతా మను వెఱుఁగు
తలఁప విష్ణుఁడే పరతత్వ మని ॥ఎరు॥

బెరసి ప్రహ్లాదుఁడు భీష్ముఁడు జనకుఁడు
గురుతుగ బలియు శుకుఁడుఁగాలుఁడు
వరుస నెఱుఁగుదురు వడి రహస్యముగ
హరి యితఁడే పరమాత్ముఁడని ॥ఎరు॥

తెలియఁ దగిన దిది తెలియరాని దిది
తెలిసినాను మదిఁ దెలియ దిది
యిల నిందరుఁదెలిసి రిదే పరమ మని
కల వెల్లఁ దెలిపె వేంకటరాయఁడు ॥ఎరు॥

రేకు 41 సంఖ్య 253 సంపు 1 పుట 169

సీ. ఎఱుఁగుదు రిందరు నెఱిఁగియు నెఱుఁగరు
హరి యాతఁడే పరమాత్ముఁ డనుచు
నలినాసనుఁ డెఱుంగు నారదుఁ డెఱుఁగును
గుహజనకుఁ డెఱుంగు గుహుఁ డెఱుంగు
ఇలఁ గపిలుఁ డెఱుంగు నింత మను వెఱుంగుఁ
దలఁప విష్ణుఁడె పరతత్త్వ మనుచు
ప్రహ్లాదభీష్ములు బలియు శుకుండును
జనకుండు కాలుఁడు సక్రమముగ
నెఱుఁగుదు రాత్మల నెట్టి శంకయు లేక
వాసుదేవుఁడె పరబ్రహ్మ మనుచు

ఆ. తెలియఁ దగిన దిద్ది తెలియరానిది యిద్ది
తెలిసినను రవంత తెలియ దిద్ది
ఇంద రిదియె దెలిసి రిదె పరమం బని
తెలిపె నున్న వెల్ల తిరుమలయ్య. 149

దేవగాంధారి

మిక్కిలి పుణ్యులు హరి మీదాసులే హరి
తక్కిన వారు మీ కృప దప్పిన వారు హరి ॥పల్లవి॥

వున్నతపు సంపదల నోలలాడే యట్టివాఁడు
మున్నిటి జన్మాన నీకు మ్రొక్కినవాఁడు హరి
పన్ని పడనిపాట్లఁబరులఁగొలిచే వాఁడు
వున్నతి మిము సేవించ నొల్లని వాఁడు హరి ॥మిక్కి॥

పూని దేవేంద్రాదులై పొడవు కెక్కిన వారు
శ్రీనాథ మిమ్మునే పూజించినవారు హరి
నానానరకముల నలఁగుచుండే వారు
నానాఁడే నీ మహిమ నమ్మని వారు హరి ॥మిక్కి॥

పావనులై నిజభక్తి ప్రపన్ను లయ్యిన వారు
శ్రీ వేంకటేశ మిమ్ముఁ జేరినవారె హరి
వేవేలు దేవతల వెంటఁదగిలేటివాఁడు
కావించి మిమ్మెఱఁగని కర్మి యాతఁడే హరి ॥మిక్కి॥

రేకు 85 సంఖ్య 411 సంపు 1 పుట 275

సీ. ఉన్నత సంపద నోలలాడెడు వారు
ముని నిన్నుఁగొలిచిన వినుత గుణులు
పడరాని పాట్లెల్లఁబడుచు నన్యులఁ గొల్చు
వారు నిన్గొల్వని వారె సుమ్ము
పూని యింద్రాదులై పొడవు కెక్కిన వారు
తొల్లి నిన్గొలిచిన దొడ్డవారు
నరకలోకములందు నలఁగుచుండెడి వారు
నిను నమ్మి కొల్వని నీచమతులు

తే. భక్తి భరితాత్ము లగుచు ప్రపన్ను లగుచు
వెలుఁగు వారలు మిమ్ము సేవించువారె
ఇగను పలువేలుపుల వెంటఁ దగులు వారు
మిమ్మెఱుంగని కర్ములే తిమ్మరాయ ! 150

శంకరాభరణం

నెరవాది సాహసులు నిత్యశూరులు
దురితవిదూరులు ధ్రువాదులు ॥పల్లవి॥

తక్కక శ్రీహరిభక్తి తాపలు వేసి యెక్కిరి
చక్కఁగా వైకుంఠము సనకాదులు
వొక్కట విష్ణుకథలు వోడ వేసుక దాఁటిరి
పెక్కు సంసారజలధి భీష్మాదులు ॥నెర॥

కడువిరక్తి యనేటి కత్తులచే నరకిరి
నడుమ భవపాశముల నారదాదులు
బడినే హరిదాసుల పొఁజులు గూడుకొనిరి
సుడివడ కిహమందే శుకాదులు ॥నెర॥

పరమ శాంతము లనే పట్టపేనుగుల మీఁద
వరుసల నేఁగేరు వ్యాసాదులు
సిరుల శ్రీవేంకటేశుఁ జేరి సుఖముఁబొందిరి
బెరసి దాస్యమున విభీషణాదులు ॥నెర॥

రేకు 98 సంఖ్య 490 సంపు 1 పుట 328

సీ. హరిభక్తి నిచ్చెన లధిరోహణ మొనర్చి
సనకాదులు వికుంఠమునకుఁజనిరి
విష్ణుకథానౌక వెసనెక్కి దాఁటిరి
సంసార జలధి భీష్మ ప్రముఖులు
వైరాగ్య ఖడ్గాల నారదాదులు భవ
పాశమ్ములం గోసివైచినారు
సుడివడ కిహమందె శుకయోగి ముఖ్యులు
దాసకూటముఁ గూడి తనిసినారు

తే. పరమ శాంతమ్ము లనియెడి భద్రగజము
లెక్కి వ్యాసాది మౌను లూరేగినారు
విమల దాస్యమ్ముచేత విభీషణాదు
లెలమి నినుఁ గొల్చి సుఖమొంది రిందిరేశ !

మలహరి

ఎట్టయినాఁ జేయుము యిఁక నీ చిత్తము
కిట్టిన నీ సంకీర్తన పరుఁడ ॥పల్లవి॥

కొందరు జ్ఞానులు కొందరు భక్తులు
కొందరు వైరాగ్య కోవిదులు
యిందరిలో నే నెవ్వఁడఁగా నిదె
సందడి హరి నీ శరణాగతుఁడ ॥ఎట్ట॥

జపితలు గొందరు శాస్త్రులు గొందరు
ప్రపత్తిఁ గొందరు బలువులు
వుపమించఁగ ని న్నొకఁడాఁగా నిందు
కపురుల నీ డింగరీఁడ నేను ॥ఎట్ట॥

ఆచార్య పురుషులు అవ్వలఁ గొందరు
యేచిన సమయులై యేర్పడిరి
కాచేటి శ్రీవేంకటపతి నే నైతే
తాచి నీ దాసుల దాసుఁడను ॥ఎట్ట॥

రేకు 99 సంఖ్య 499 సంపు 1 పుట 334

సీ. కొందరు జ్ఞానులు కొందరు భక్తులు
కొందరు వైరాగ్య కోవిదులును
ఇందరలో నేను నెవ్వండఁగా నిదె
అబ్జాక్ష ! నీ శరణాగతుండ;
జపితలు గొందరు శాస్త్రులు గొందరు
పరమ భక్తులును ప్రపత్తి పరులు
ఉపమించ వీరిలో నొక్కండ నేఁగాను
వేంగళప్పా ! నీదు డింగరీడ !

ఆ. అవల నిందుఁ గొంద రాచార్యపురుషులు
చాటుచుంద్రు సకల సమయములను
వాసుదేవ ! నేను దాసుఁడ తావక
దాస దాస దాస దాసులకును.

ల లి త

వర్ణాశ్రమములాల వడిఁ జిత్రగుప్తులాల
వర్ణించి మమ్మిఁకఁ దడవకురో మీరు ॥పల్లవి॥

చదువులు దెచ్చినట్టి సర్వేశుఁ గొలిచితి
చదువు నామారతఁడు చదివీఁ బోరో
అదన యోగీంద్రవంద్యుఁడైన కృష్ణుఁ గొలిచితి
చదల నాయోగములు సాధించు నతఁడే ॥వర్ణా॥

కూరిమి యజ్ఞకర్తైన గోవిందుఁ దలఁచితి
చేరి నామారతఁ డవి సేసీఁ బోరో
ఆరయ విజ్ఞానమూర్తియైన హరి శరణంటి
వూరకె నాకాతఁ డవి వుత్తరువిచ్చీని ॥వర్ణా॥

దేవతాశిఖామణియైన దేవునిఁ బూజించితిని
దేవఋషిఋణములు తీరిచీఁబోరో
శ్రీవేంకటేశ్వరుఁడు చిత్తములో నున్నవాఁడు
చేవఁ బాపాలెల్లఁ బాసె సెలవిచ్చెఁ జేఁతలు ॥వర్ణా॥

రేకు 339 సంఖ్య 229 సంపు 4 పుట 153

సీ. చదువులు దెచ్చిన సర్వేశుఁ గొలిచితి
చదువుఁబో నామారు చక్కనతఁడె
యోగీంద్రవంద్యు నచ్యుతుని సేవించితి
సాధించు నామారు సకల మతఁడె
యజ్ఞకర్త యయిన యబ్జాక్షుఁ దలఁచితి
చేయు నామారవి చేరియతఁడె
విజ్ఞానమూర్తి గోవిందుని శరణంటి
ఊరక జ్ఞానమ్ము నొసఁగు నతఁడె

తే. దేవదేవుఁ బూజించితి దేవఋణము
ఋషి ఋణము నాకు మారుగ నితఁడె తీర్చు
మముఁ దడవ వద్దు వర్ణాశ్రమమ్ములార !
చిత్రగుప్త ! నీ కవిలెలో చేర్చవద్దు.

ప ళ వ ం జ ర ం

ఇతఁడొకఁడే సర్వేశ్వరుఁడు
సితకమలాక్షుఁడు శ్రీవేంకటేశుఁడు ॥పల్లవి॥

పరమయోగులకు భావనిధానము
అరయనింద్రాదుల కైశ్వర్యము
గరిమ గొల్లెతల కాఁగిటిసౌఖ్యము
సిరు లొసఁగేటి యీ శ్రీవేంకటేశుఁడు ॥ఇత॥

కలిగి యశోదకు కన్నమాణికము
తలఁచిన కరికిని తగుదిక్కు
అల ద్రౌపదికిని యాపద్బంధుఁడు
చెలరేఁగిన యీ శ్రీవేంకటేశుఁడు ॥ఇత॥

తగిలినమునులకు తపములసత్ఫలము
ముగురువేలుపులకు మూలము
వొగి నలమేల్మంగ కొనరిన పతితఁడు
జిగిమించిన యీ శ్రీవేంకటేశుఁడు ॥ఇత॥

రేకు 351 సంఖ్య 298 సంపు 4 పుట 200

సీ. పరమయోగులకును భావనిధానము
వాసవాదులకు నైశ్వర్య మితఁడు
గరిమ గొల్లెతలకు కౌఁగిటి సౌఖ్యమ్ము
సిరు లొసంగెడు శేషశిఖరి విభుఁడు
కలికి యశోదమ్మ కన్న మాణిక్యమ్ము
తలఁచిన కరికిని తగిన దిక్కు
ద్రౌపదీ మాన సంరక్షకుం డాశ్రిత
కల్పద్రుమము సిత కమలనేత్రుఁ

తే. డీతఁ డొక్కఁడె తలఁప సర్వేశ్వరుండు
సకల మౌనీంద్ర తపముల సత్ఫలమ్ము
ముగురు వేల్పుల కీతండె మూలభూతి
మగువ యలమేలు మంగకు తగినమగఁడు.

బౌ ళి

ఇందిరారమణుఁ దెచ్చి యియ్యరో మా కిటువలె
పొంది యీతనిఁ బూజించఁ బొద్దాయ నిపుడు ॥పల్లవి॥

ధారుణి మైరావణు దండించి రాముఁదెచ్చి
నేరుపుమించిన యంజనీతనయా
ఘోరనాగపాశములఁ గొట్టివేసి యీతని
కారుణ్య మందినట్టి ఖగరాజ గరుడా ॥ఇంది॥

నానాదేవతలకు నరసింహుఁ గంభములో
పానిపట్టి చూపినట్టి ప్రహ్లాదుఁడా
మానవుఁడై (డౌ) కృష్ణమహిమల విశ్వరూపు
పూని బండినుంచుకొన్న పోటుబంట యర్జునా ॥ఇంది॥

శ్రీ వల్లభునకు నశేషకైంకర్యముల
శ్రీవేంకటాద్రివైన శేషమూరితీ
కైవసమైనయట్టి కార్తవీర్యార్జునుఁడా యీ
దేవుని నీవేళ నిట్టె తెచ్చి మాకు నియ్యరే ॥ఇంది॥

రేకు 373 సంఖ్య 430 సంపు 4 పుట 289

సీ. ఇందిరేశునిఁ దెచ్చి యియ్యరే మా కిటు
లతనిఁ బూజింపఁ బ్రొద్దాయె నిపుడు
ధరణి మైరావణు దండించి రఘునాథు
నిపుణతఁ దెచ్చిన కపివరుండ !
నాగపాశమ్ముల నాశన మ్మొనరించి
యినకులు మెప్పును గనిన గరుడ !
నరసింహుఁ గంబమ్మునను వేల్పులకుఁ జూపి
హ్లాదమ్ము గూర్చు ప్రహ్లాద బాల !
జగదీశు రథసారథిగఁ జేసికొన్నట్టి
అతుల శౌర్యధనుండ ! అర్జునుండ !

తే. వివిధ కైంకర్యములతోడ వేంకటేశు
హర్షవారాశి దేల్చెదు నాదిశేష !
ఘన సహస్ర బాహు బలాఢ్య ! కార్తవీర్య !
మంగపతిఁ దెచ్చి యీ వేళ మా కొసఁగరె !

గు జ్జ రి

ఏలికె చెప్పినపని కెదురాడేనా
నీలీల లివియని నిందుకుండే నేను ॥పల్లవి॥

నీవు నాలోనున్నాఁడవు నే నున్నాఁడ సముఖాన
కావరపుటింద్రియాలు కాకుసేసీని
దేవర నీయప్పణో తెలియనానతీ నాకు
ఆ విధమైతేనే అపరాధము లేదు ॥ఏలికె॥

జగదీశుఁడవు నీవు శరణాగతుఁడ నేను
జిగిఁ గామక్రోధాలేల చిమ్మిరేఁచీని
నగుతా నప్పగించేవో నాకది గాదనరాదు
తగు నిట్లానే యైతే తప్పులేదు మాకును ॥ఏలికె॥

పుట్టించేవాఁడవు నీవు పుట్టుగులు నాసొమ్ము
చుట్టి సుఖదుఃఖా లేల సూదువట్టీని
నెట్టన శ్రీవేంకటేశ నీనటనో మంచిదాయ
యిట్టయితే మావంక నిఁక నేరమి లేదు ॥ఏలికె॥

రేకు 391 సంఖ్య 531 సంపు 4 పుట 359

సీ. నీవు నాలోన నున్నావు నే నున్నాఁడ
సముఖమం దింద్రియజాలమేల
కాకు సేసెడి ? తెల్పు నాకిపు డద్ది నీ
యప్పన మ్మేని నా తప్పుగాదు;
జగదీశుఁడవు నీవు శరణాగతుఁడ నేను
ఏల కామము క్రోధ మిట్లు రేఁగు ?
అప్పగింతువొ నవ్వు చవ్వానికిని నన్ను
నిటులైన నా దోష మేమి లేదు ;

తే. నీవు పుట్టించువాఁడవు నేము పొడము
వారలము నీదుసొమ్ముల మో రమేశ !
సుఖము దుఃఖము మమ్మేల చుట్టుముట్టు ?
నీదు లీల లివైన మా నేరమేమి ?

ల లి త

నీవు నాసొమ్మువు నేను నీసొమ్ము
యీవల నీ వెపుడు మాయింటనుండఁ దగవా ॥పల్లవి॥

హరి నీరూపము నాకు నాచార్యుఁడు మున్నె
కెరలి నాపాల నప్పగించినాఁడు
నరహరి నిను నే నన్యాయమునఁ దెలియను
పొరcబడి నీ కెందుఁ బోఁదగునా ॥నీవు॥

జనని నీదేవి లక్ష్మి జనకుఁడవు నీవె
తనువులు నాత్మబాంధవము నీవే
అనయము నేనెంత యపరాధినైనాను
పనివడి నీవు నన్నుఁ బాయఁదగునా ॥నీవు॥

బహువేదములు నిన్ను భక్తవత్సలుఁడ వని
సహజబిరుదు భువిఁ జాటీని
యిహమునఁ శ్రీవేంకటేశ యిది దలcచైన
విహితమై నాకడకు విచ్చేయవే ॥నీవు॥

రేకు 373 సంఖ్య 429 సంపు 4 పుట 289

సీ. నీవు నా సొమ్మువు నేను నీ సొమ్మును
మా యింట నీవుంట న్యాయమయ్య !
ఆచార్యుఁడే మాకు నప్పగించెను నిన్ను
పొరపడి నీ వెందుఁ బోవఁ దగదు
జనకుఁడ వీవు మా జనని లక్ష్మీదేవి
తలపోయ, నాత్మ బాంధవుఁడ వీవె
అనయము నే నెంత యపరాధి నైనను
పనివడి నన్నీవు పాయఁ దగునె ?

తే. సకల వేదాలు భక్త వత్సలుఁడ వంచు
నిన్నుఁ గొనియాడుచుండును నిక్కువముగ
నిది దలcచియైన నాకడ కీవు కరుణ
వేగ విచ్చేయcగదవయ్య ! వేంకటేశ !

సా ళం గ నా ట

ఉమ్మడికర్మములాల వుండఁ జోటు మీకు లేదు
యిమ్ముల నెందైనాఁ బోరో యివి లేని చోటికి ॥పల్లవి॥

పెట్టినది నుదుటను పెరుమాళ్ల లాంఛనము
దట్టమై భుజములందు దైవశిఖామణిముద్ర
నెట్టన నాలుకమీఁద నీలవర్ణునామమిదె
అట్టె హరిదాసులకంటునా పాపములు ॥ఉమ్మ॥

మనసునఁ దలcచేది మాధవుని పాదములు
దినముఁ గడుపునించేది హరిప్రసాదము
తనువుపైఁ దులసిపద్మాక్షమాలికలు
చెనకి హరిదాసులఁ జేరునా బంధములు ॥ఉమ్మ॥

సంతతముఁ జేసేది సదాచార్యసేవ
అంతరంగమున శరణాగతులసంగ మిదే
యింతటాను శ్రీవేంకటేశుఁడు మమ్మేలినాఁడు
అంతటా హరిదాసుల నందునా అజ్ఞానము ॥ఉమ్మ॥

రేకు 323 సంఖ్య 132 సంపు 4 పుట 89

సీ. పెట్టినది నుదుట పెరుమాళ్లలాంఛన
మరిశంఖములముద్ర లిరు భుజాల
నాలుకపై జగన్నాథుని నామమ్ము
హరిదాసులకు నంటునా యఘమ్ము ?
మదిఁ దలంచునవి రమాపతి పదములు
పొట్టనించునది తద్భుక్త శేష ;
మంబుజ తులసి మాలావళుల్ గళముల
హరిదాసులను జేరునా యశుభము ?

తే. సంతతము సల్పునది సదాచార్యసేవ
శౌరి శరణాగతులతోడ సంగ మెప్పు ;
డేలువాఁ డెవ్వఁడన వేంకటేశ్వరుండు
హరిగొలుచు వారి నజ్ఞాన మలమఁ గలదె?
పుణ్యపాపకర్మములార ! పొందు పొందు
హరిచరణ దాసులుండని యట్టియెడకు.

బౌ ళి

నిజమో కల్లో నిమిషములోననె
భజించువారల భాగ్యముకొలఁది ॥పల్లవి॥

వొకఁడు కనుదెరచి వున్నది జగమను
వొకఁడు కన్నుమూశొగి లేదనును
సకలము నిట్లనె సర్వేశ్వరుఁడును
వెకలినరులు భావించినకొలఁది ॥నిజ॥

కడుపు నిండొకఁడు లోకము దనిసె నసును
కడుపు వెలితైనఁ గడమను నొక్కఁడు
తడవిన నిట్లనే దైవ మిందరికి
వెడగు నరులు భావించినకొలఁది ॥నిజ॥

ముదిసి యొకఁ డనును మోక్షము చేర్వని
తుదఁ బుట్టొకఁడది దూరమనును
యెదుటనే శ్రీవేంకటేశ్వరుఁ డిట్లనే
వెదకి నరులు భావించినకొలఁది ॥నిజ॥

రేకు 301 సంఖ్య 4 సంపు 4 పుట 3

సీ. ఒకఁడు కన్ను దెఱచి యున్నది జగమను
కనుమూసి యొకఁడు లేదని వచించు
సకలంబు నిట్టులే సర్వేశ్వరుండును
వెకలి మానవులు భావించు కొలఁది
తన బొజ్జనిండిన తనిసె లోకమ్మను
కడుపు వెలితియైన కడమ యనును
తడవిన నిట్టులే దైవ మిందరికిని
వెడగు మానవులు భావించు కొలఁది

ఆ. ముదిసి యొక్కఁడనును ముక్తి చేరువయని
వేఱొకండు పుట్టి దూర మనును
పరఁగ నిటులె నరులు భావించు కొలఁదిని
విశ్వమూర్తి వేంకటేశ్వరుండు.

159

దే సా ళం

నీకు నీవే వలసితే నీవు నన్నుఁ గాచుకొమ్ము
నాకు వసగానివెల్ల నన్నుఁ బాసీనయ్యా ॥పల్లవి॥

పాపమూల మటు తొల్లి పైకొన్నదేహము
పాపము సేయకుండితే పక్కున నేల మాను
కోపమే కూడుగఁ గుడిచిన యీ బుద్ధి
కోపము విడువుమంటే గుణమేల మాను ॥నీకు॥

అప్పు దీర్చ వచ్చినట్టి ఆయపు సంసారము
అప్పు దీర్చుకోకుమంటే నది యేమిటికి మాను
తప్పు వేయవచ్చి నన్నుఁ దగిలె నీ కర్మములు
తప్పులు వేయక సారెఁ దా మేల మాను ॥నీకు॥

పంచమహాపాతకాలే పట్టుకొనేయింద్రియాలు
పంచమహాపాతకాలే(ల) బారిఁ దోయ కేల మాను
అంచెల శ్రీవేంకటేశ ఆత్మలో నీవుండఁగాను
పొంచి నీ కరుణ నన్నుఁ బొదుగ కేల మాను ॥నీకు॥

రేకు 303 సంఖ్య 18 సంపు 4 పుట 12

సీ. పాపమూలమ్మయి పైకొన్న దేహమ్ము
పాపము సేయ కెబ్బంగి మాను ?
కోపమే కూడుగాఁ గుడిచెడి యీ బుద్ధి
యెసఁగు కోపగుణమ్ము నేలమాను ?
అప్పుదీర్పఁగ వచ్చినట్టి యీ సంసార
మిపు డప్పుదీర్పక యేలమాను ?
తప్పు మోపఁగ వచ్చి తగిలె కర్మమ్ములు
తప్పుమోపక యేల తాము మాను?

తే. పట్టుకొనె నింద్రియమ్ములు పాతకముల
వృజినముల బారిఁద్రోయక యేలమాను ?
నీవు నా యాత్మలో నుండ నీదు కరుణ
ననుఁ బొదువ కేలమాను పన్నగగిరీశ !

160

శంకరాభరణం

అతఁ డేమిసేసినా మాకదే గురి
మతిలో నాతఁడుండఁగా మాయలు మా కేఁటికి ॥పల్లవి॥

ఆసలకెల్లా గురి హరి యొక్కఁడేకాని
వేసరక కన్నవారి వేఁడనోపను(ము)
చేసేటిసేఁతకు గురి శ్రీవిభుఁడేకాని
వాసి దప్పి హీనులసేవలు సేయ నోపము ॥అతఁడేమి॥

ముచ్చటకెల్లా గురి మురహరుఁడే కాని
చెచ్చెర నెవ్వరికైనాఁ జెప్పనోపము
నిచ్చలు మాబ్రదుకెల్లా నీలవర్ణునికే కాని
రచ్చల దుష్టులతోడిరాఁపులకు నోపము ॥అతఁడేమి॥

పరము నిహమునకు పరమాత్ముఁడే గురి
పరుల కఠీనమైనబాఁతి యేఁటికి
సిరులకెల్లా గురి శ్రీవేంకటేశుఁడే కాని
అరపిరికితనపుటలమట లేదు ॥అతఁడేమి॥

రేకు 303 సంఖ్య 13 సంపు 4 పుట 9

సీ. ఆసలకును గురి హరి యొక్కఁడే గాని
వెసఁగన్న వారిని వేఁడనోప
చేఁతలకును గురి శ్రీపతియేగాని
హీనుల సేవల కేగ నోప
ముచ్చటలకు గురి మురహరుఁడే గాని
చెచ్చెర నెవరికిఁ జెప్ప నోప
నిచ్చలు బ్రతుకెల్ల నిఖిలేశునకె గాని
తులువల తోడి రాపులకు నోప

తే. ఇహపరమ్ములకును గురి నృహరిగాని
ఇతరుల కఠీనమైనట్టి బ్రతుకదేల ?
సిరులకుం గురి వేంకటేశ్వరుఁడె గలఁడు
మది నతం డుండ మాయలు మాకిఁకేల ? 161

కన్నడగౌళ

వట్టిజోలి యెంత లేదు వైరాగ్యమే సుఖము
నెట్టుకొని వివేకింప నేరవలెఁగాని ॥పల్లవి॥

కట్టుకొంటే నెంతైనాఁ గలదు సంసారము
పట్టి చేసితేఁ గలవు పనులెన్నైనా
చుట్టుకొంటే నూరఁగలచుట్టరికముఁ గలదు
అట్టె మోక్షము గడించే దరు దింతేకాని ॥వట్టి॥

చేసేనంటేఁ గలవు సేనాసేన పనులు
లాసి తగిలించుకొంటే లంపటా లంటు
ఆసలు పెంచఁ జూచితే నంతకంతకుఁ బెరుగు
వేసిరి శాంతిఁబొందుటే వేడు కింతేఁ గాని. ॥వట్టి॥

పనిగొంటేఁ బెనగొనుఁ బంచేంద్రియంబులు
వెనుకొంటేఁ జిమ్మిరేఁచు వేడుకలు
తనిసి శ్రీవేంకటేశు దాసానుదాసుఁడై
కొనకెక్కఁగ నాతనిఁ గొలువవలెఁగాని ॥వట్టి॥

రేకు 382 సంఖ్య 481 సంపు 4 పుట 324

సీ. కట్టుకొనిన నెంతొ గలదు సంసారమ్ము
పట్టి చేసిన నెన్నొ పనులు గలవు
చుట్టుకొన్నఁగలదు చుట్టఱిక మ్మూర
నట్టె ముక్తి గడించు టరుదుగాని
తగిలించు కొన్నచో తగులు లంపటములు
చేయవలయునన్న చేఁత లెన్నొ
పెరుగును నాసలు పెంచంగఁ జూచిన
శాంతిఁ బొందుటయె దుష్కరము గాని

తే. పెనఁగు పంచేంద్రియమ్ములు పనులు గొనిన
వెనుకొనిన చిమ్మిరేఁగును వేడుకలును
శౌరిదాసాను దాసుఁడై శ్రద్ధతోడ
కొనకు నెక్కంగ నాతనిఁ గొలువ వలయు. 162

తె లు ఁ గు ఁ గాం బో ది

తెగఁగోయుటకు హరి దివ్యనామకీర్తనము
వెగటునాయుధ మిది విడువకుమీ మనసా ॥పల్లవి॥

భవపాశములచేతఁ బట్టువడ్డదేహికి
యివలఁ గర్మపాశాలు యివియుఁ గొన్నే
తవిలె నాశాపాశతతులవి యొకకొన్ని
కవగూడఁ దవిలెను కామపాశములు ॥తెగ॥

పమ్మి లోకపురుణానుబంధపు జీవికి
యిమ్ముల సంసారబంధా లివియుఁ గొన్నే
కమ్మరఁ బుణ్యపాపకలుషబంధాలు గొన్ని
సమ్మతించ భోగములే సకలబంధములు ॥తెగ॥

శ్రీవేంకటేశ్వరుఁడు చిత్తములో నున్నవాఁడు
జీవుఁడు నాతనిలోనే చేకొని పాయఁడు వీఁడె
భావించి కొలిచిన పాయును మాయలన్ని
దేవుఁ డితని నమ్మిన తీరుఁబో దుఃఖములు ॥తెగ॥

రేకు 368 సంఖ్య 400 సంపు 4 పుట 268

సీ. భవపాశములచేత బద్ధుఁడౌ దేహికి
నిలకర్మ పాశమ్ము లివియుఁ గొన్ని
తవిలె నాశా పాశతతులు వేఱొక కొన్ని
జత గూడఁ గామపాశములు దవిలె
పమ్మి లోకఋణాను బంధపుజీవికి
తవులు సంసార బంధాలు గొన్ని
పుణ్య పాపపుబంధములు కొన్ని క్రమ్మర
భావింప భోగముల్ బంధము లగు

తే. ఉరగ గిరినాథుఁ డాత్మలో నున్నవాఁడు
జీవుఁ డాతని గొలిచిన శీఘ్ర గతినిఁ
బాయు బంధాలు దుఃఖాలు మాయుఁగాన
విష్ణునామకీర్తనమును విడువ రాదు.

ల లి త

అతఁడే యెరుఁగును మముఁబుట్టించిన యంతరాత్మయగు నీశ్వరుఁడు
అతికీ నతుకదు చిత్తశాంతి యిదె ఆత్మవిహారం బిఁక నేదో ॥పల్లవి॥

కనుచున్నారము సూర్యచంద్రులకు ఘనవుదయాస్తమయములు
వినుచున్నారము తొల్లిటివారల విశ్వములోపలి కథలెల్లా
మనుచున్నారము నానాఁటికి మాయలసంసారములోన
తనిసీఁ దనియము తెలిసీఁదెలియము తరువాతి పనులిఁక నేవో ॥అతఁ॥

తిరిగెద మిదివో ఆసలనాసల దిక్కుల నర్థార్జన కొరకు
పొరలెద మిదివో పుణ్యపాపములభోగములందే మత్తులమై
పెరిగెద మిదివో చచ్చెడి పుట్టెడి భీతిగలుగు దేహములోనే
విరసము లెరఁగము మరచీ మరవము వెనుకటికాలము విధియేదో ॥అతఁ॥

అట్టైనారము హరినుతిచే నాఱడి (డిఁబోవక) గురువనుమతిని
పట్టినార మిదె భక్తిమార్గమిదె (మును?) బలువగు విజ్ఞానముచేత
గట్టిగ శ్రీవేంకటపతి శరణని కంటి మిదివో మోక్షము తెరువు
ముట్టిముట్టము పట్టీపట్టము ముందటి కైంకర్యం బేదో ॥అతఁ॥

రేకు 376 సంఖ్య 442 సంపు 4 పుట 297

సీ. ఒగి సూర్యచంద్రుల ఉదయాస్తమయములు
కనుచున్నవారము కనులతోడ
వినుచున్నవారము విశ్వమ్ములోపల
వెనుకటి వారల వివిధ కథలు
మనుచున్నవారము మరులు రేకెత్తించు
మాయ సంసారమ్ము రోయకుండ

తనిసియుఁ దనియము తరువాతి పనులేవొ

తెలిసియుఁ దెలియము తెల్లముగను

అర్థార్జనమునకై యాసల నాసల

తిరుగుచున్నారము దిక్కులందు

పొరలుచున్నారము పుణ్యపాపమ్ముల

భోగాల మత్తిల్లి పూట పూట

పెరుగుచున్నారము ప్రీతి భీతుల గూర్చు

పుట్టి చచ్చెడి దేహ పుంజ మందు

విరసమ్ము లెఱుఁగము మఱచియు మఱవము

వెనుకటి కాలము విధి యదేదొ ?

తే. ఇట్టి వారము గురుకృపఁ బట్టినాము

భక్తిమార్గము; వేంకట పతియె మాకు

శరణమని కంటి మిదిగొ ! మోక్షంపుఁ దెరువు

శ్రీపతి యతండె మా కిదు చిత్తశాంతి. **164**

సా మ ం త ం

తానే తానే యిందరి గురుఁడు
సానఁ బట్టిన భోగి జ్ఞానయోగి ॥పల్లవి॥

అపరిమితములైనయజ్ఞాలు వడిఁ జేయఁ
బ్రపన్నులకు బుద్ధి పచరించి
తపముగా ఫలపరిత్యాగము సేయించు
కపురుల గరిమల కర్మయోగి ॥తానె॥

అన్ని చేతలును బ్రహ్మార్పణవిధిఁ జేయ
మన్నించు బుద్ధులను మరుగఁజెప్పి
వున్నతపదమున కొనరఁగఁ గరుణించ (చు?)
పన్నగశయనుఁడే బ్రహ్మయోగి ॥తానె॥

తనరఁగఁ గపిలుఁడై దత్తాత్రేయుఁడై
ఘనమైన మహిమ శ్రీవేంకటరాయఁడై
వొనరఁగ సంసారయోగము గృపసేయు
అనిమిషగతుల నభ్యాసయోగి ॥తానె॥

రేకు 360 సంఖ్య 355 సంపు 4 పుట 238

సీ. అపరిమితములైన యజ్ఞాలు వడిఁజేయ
పచరించి బుద్ధి ప్రపన్నులకును
తపముగా ఫలపరిత్యాగముఁ జేయించు
గరిమల శ్రీశుఁడే కర్మయోగి
అన్ని చేతలును బ్రహ్మార్పణ విధిఁజేయ
మన్నించు బుద్ధుల మరగఁ జెప్పి
ఉన్నతపదమున కొనరంగఁ గరుణించు
పన్నగ శయనుఁడే బ్రహ్మయోగి

తే. కపిలుఁడై దత్తుఁడై మహా ఘన మహిమల
నేడుకొండలరాయఁడై యెల్లరకును
ఒజ్జయై తానె సంసారయోగ మిడెడు
నతఁడె యభ్యాసయోగి మహాత్ముఁ డతఁడె
సానఁబట్టిన భోగి ఆ జ్ఞానయోగి. **165**

బౌళి

ఎత్తరే ఆరతులు యియ్యరే కానుకలు
యిత్తల నేఁగివచ్చీని యిందిరానాథుఁడు ॥పల్లవి॥

గరుడధ్వజపు తేరు కనకమయపు తేరు
సిరులతో వేదములచేరుల తేరు
సురలు మునులుఁ బట్టి సొంపుతోడఁ దియ్యఁగాను
యిరవుగ నేఁగివచ్చీ నిందిరానాథుఁడు ॥ఎత్త॥

జీవకోట్లున్న తేరు శేషుఁడే రూపైన తేరు
వేవేలు సింగారముల వెలయు తేరు
మూవరుస నిత్యులును ముక్తులును గొలువఁగా
యీవల నేఁగివచ్చీ నిందిరానాథుఁడు ॥ఎత్త॥

పంచభూతముల తేరు బ్రహ్మాండమైన తేరు
మించిన శ్రీవేంకటాద్రిమీఁదటి తేరు
కొంచక యలమేల్మంగఁ గూడి వచ్చీ నదె తేరు
యెంచరాని మహిమల నిందిరానాథుఁడు ॥ఎత్త॥

రేకు 306 సంఖ్య 31 సంపు 4 పుట 21

సీ. ఎత్తరే యారతు లియ్యరే కాన్కలు
తిరువీథులను తేరు తిరిగివచ్చె
గరుడ ధ్వజపుతేరు కనకమయపుతేరు
వేదముల్ చేరులై వెలయుతేరు
సురలు మునులు పట్టి సొంపుగాఁ దివియంగ
వాసుదేవుం డేగివచ్చు తేరు
శేషరూపగు తేరు జీవకోటుల తేరు
వేల సింగారాల వెలుఁగు తేరు
బద్ధులు ముక్తులు పరఁగ నిత్యులు గొల్వ
వైకుంఠవిభుఁ డేగి వచ్చుతేరు

తే. పంచభూతాల తే రలరించు తేరు
అహి నగము మీఁది బ్రహ్మాండమైన తేరు
మించు వేడుక హరి యలమేలుమంగ
తోడ విహరించి వచ్చిన దొడ్డ తేరు.

ఆందోళి

కన్నులపండుగలాయఁ గన్నవారి కిందరికి
వెన్నుఁడేఁగీ నిల్లిదివో వీథుల వీథులను ॥పల్లవి॥

అదె యెక్కెఁ దిరుతేరు అసురలు బెదరఁగ
త్రిదశులు చెలఁగఁగ దేవదేవుఁడు
కదలె బండికండ్లు ఘనమైన మ్రోఁతతోడ
వెదచల్లుఁ గాంతులతో వీథుల వీథులను ॥కన్ను॥

తోలి యాడీఁ దిరుతేరు దుష్టులెల్ల నణఁగఁగ
చాలుకొని శిష్టులెల్ల జయవెట్టఁగ
గాలికిఁ బడగలెల్లాఁ గడు నల్లాడఁగఁ జొచ్చె
వేలేటి పువుదండలతో వీథుల వీథులను ॥కన్ను॥

తావు చేరెఁ దిరుతేరు ధర్మములు నిలువఁగ
యీవల నలమేల్మంగ ఇచ్చగించఁగా
శ్రీ వేంకటేశ్వరుఁడు శింగారాలు మెరసెను
వేవేలు విధముల వీథుల వీథులను ॥కన్ను॥

రేకు 331 సంఖ్య 178 సంపు 4 పుట 119

సీ. అసురులు బెదరంగ నదె యెక్కె తిరుతేరు
త్రిదశులు చెలగంగ దేవవిభుఁడు
చక్రఘోషముతోడ సాంద్ర కాంతులతోడ
వీథుల వీథుల వెడలె తేరు
దుష్టులెల్ల నణంగ శిష్టులు జయపెట్ట
గాలికి పడగలు కదలియాడ
వ్రేలెడు కమ్మని పూలమాలలతోడ
వీథుల వీథుల వెడలె తేరు

తే. కన్నవారల కెల్లను కనులపండు
వులుగ నలమేలుమంగతో చెలువ మొప్ప
తోయజాక్షుతో నెల్లవీథులఁ జరించి
ధర్మములు నిల్వ తిరుతేరు తావుఁజేరె.

సా మ ం త ం

చలువకు వేఁడికి సరికి సరి
కలదిఁక హరి నీ కరుణే మాకు ॥పల్లవి॥

కాయము గలిగినఁ గలుగుఁ దోడనే
పాయపుమదములు పైపైనే
రోయదు తనుఁ గని రుచులే వెదకును
యేయెడ హరి నిను నెరుఁగుట యెపుడో ॥చలు॥

కడుపు నిండితే ఘనమై నిండును
బడిఁ బంచేంద్రియపదిలములు (?)
విడువ వాసలును వెలయు బంధములు
కడగని మోక్షము గైకొనుటెపుడో ॥చలు॥

పెక్కులు చదివిన పెనఁగుఁ దోడనే
తెక్కుల పలు సందేహములు
యెక్కువ శ్రీవేంకటేశ నీవె మా
నిక్కపు వేల్పవు నీచిత్త మిఁకను ॥చలు॥

రేకు 336 సంఖ్య 213 సంపు 4 పుట 143

సీ. కాయము గలిగినఁ గలుగుఁ దోడ్తోడనే
ప్రాయపు మదములు పయిని బయిని
రోయదు మనసిది రుచులనే వెదకును
నేయెడ హరి నిన్ను నెఱుఁగు టెపుడొ ?
కడుపు నిండినతోనె కడువడి నిండును
పంచేంద్రియపు పనిపాటు లపుడె
విడువ వాసలు మతి వెలయు బంధమ్ములు
కడగని మోక్షమ్ము గనుట యెపుడొ ?

తే. పెక్కులు పఠించినను గాని మిక్కుటముగ
పొడము సందేహముల కాటవిడుపు లేదు
నీవు మా యింటివేల్పవు నీదు కరుణ
శ్రేయ మిదునంచు నెంతు నీ చిత్తమింక.

భూ పా ళ ం

విన్నపాలు వినవలె వింతవింతలు
పన్నగపు దోమతెర పై కెత్త వేలయ్యా ॥పల్లవి॥

తెల్లవారె జామెక్కె దేవతలు మునులు
అల్లనల్ల నంతనింత నదివో వారె
చల్లని తమ్మిరేకుల సారస్యపుఁ గన్నులు
మెల్లమెల్లనె విచ్చి మేలుకొన వేలయ్యా ॥విన్న॥

గరుడ కిన్నర యక్ష కామినులు గములై
విరహపు గీతముల వింతతాళాల
పరిపరి విధములం బాడేరు రాగాల నిన్నదివో
సిరిమొగము దెరచి చిత్తగించ వేలయ్యా ॥విన్న॥

పొంకపు శేషాదులు తుంబురు నారదాదులు
పంకజభవాదులు నీ పాదాలు చేరి
అంకెలనున్నారు లేచి అలమేలుమంగను
వేంకటేశుఁడా రెప్పలు విచ్చి చూచి లేవయ్యా ॥విన్న॥

రేకు 46 సంఖ్య 25 సంపు 6 పుట 18

సీ. తెలవాఱె జామెక్కె దేవతలును మౌను
లల్ల నల్లన వారె యంత నింత
గొనబారు తమ్మిరేకులవంటి కన్నులు
మెల్లమెల్లన విచ్చి మేలుకొనుము
గరుడ కిన్నర యక్ష కామినుల్ విరహాగీ
తాళిని వింత తాళాలతోడ
పలురాగముల నిన్నుఁ బాడుచున్నారలు
చెలువంపు మొగమెత్తి చిత్తగించు ;
తుంబురు నారదాదులు వారిజాసన
శేషాదు లున్నారు చెంతఁ జేరి

తే. కలికి యలమేలు మంగను తలఁపులూర
వేంకటేశ్వర ! రెప్పలు విచ్చిచూచి
పన్నగపు దోమతెరనెత్తి పయికి లెమ్ము
వినవలయు వింతవింతలు విన్నపములు.

ల లి త

అన్నిటికి నిది పరమౌషధము
వెన్నుని నామమే విమలౌషధము ॥పల్లవి॥

చిత్తశాంతికిని శ్రీపతినామమె
హత్తిన నిజ దివ్యౌషధము
మొత్తపు బంధవిమోచనంబునకు
చిత్తజ గురుఁడే సిద్ధౌషధము ॥అన్నిటి॥

పరిపరి విధముల భవరోగములకు
హరిపాదజలమె యౌషధము
దురిత కర్మములఁ దొలఁగించుటకును
మురహర పూజే ముఖ్యౌషధము ॥అన్నిటి॥

యిల నిహపరముల నిందిరావిభుని
నలరి భజింపుటె యౌషధము
కలిగిన శ్రీవేంకటపతి శరణమే
నిలిచిన మాకిది నిత్యౌషధము ॥అన్నిటి॥

రేకు 361 సంఖ్య 358 సంపు 4 పుట 240

సీ. చిత్తశాంతికి సదా శ్రీపతినామమే
అసమానమైన దివ్యౌషధంబు
హత్తిన బంధాల నన్నింటి నుడుపంగ
అంగజగురుఁడె సిద్ధౌషధమ్ము
పరిపరి విధములౌ భవరోగముల కెల్ల
హరిపాదజలమె మహౌషధంబు
దురిత కర్మంబులు తొలగించుటకు ముర
హరు పాదపూజ ముఖ్యౌషధంబు

తే. ఇహ పరమ్ములయందున నిందిరేశు
నలరి భజియించు చుంట ఘనౌషధంబు
సప్తగిరి సార్వభౌముని శరణ మొకటె
అస్మదాదులకెల్ల నిత్యౌషధంబు.

తాళ్లపాక అన్నమాచార్యుల అధ్యాత్మసంకీర్తనల

అకారాదిసూచిక

సంకీర్తనమొదలు	పుటసంఖ్య
అ	
అంగనలాల మనచే	7
అంతరాత్మ హరి	64
అంతవాని కింతసేయ	38
అందుకే నేఁజింతించెద	66
అచ్చుతుఁ డనియెడి	144
అడ్డములేని నాలుక	106
అతఁడితఁడా వెన్న	134
అతఁడేమి సేసినా	166
అతఁడే యెరుగును	169
అతిసులభం బిది	59
అదివో నిత్యసూరులు	21
అదె వాఁడె యిదె వీఁడె	116
అనుచుఁ బొగడజొచ్చేరదె	41
అనుచు లోకము లెల్ల	22
అనుమానపు బ్రతుకది	50
అన్నిటికి నిది	170
అన్నిటిపై నున్నట్లు	152
అన్ని మంత్రములు	140
అయ్యో మాయలఁ బొంది	89
ఆ	
ఆడరమ్మ పాడరమ్మ	39
ఆతఁడే పో మాయేలిక	139
ఆ రూపమునకే హరి	151
ఆహా ! యేమిచెప్పేది	75
ఇ	
ఇంతేకాని తెలిసితే	91
ఇందిరారమణు	160
ఇందుకు ధ్రువాదు	142
ఇందుకేది వుపాయమో	86
ఇటు నినుఁ దెలియఁగ	69
ఇట్టివాఁడవు	72
ఇతఁడు తారకబ్రహ్మ	33
ఇతఁడొకఁడే	159
ఇతరధర్మము	17
ఇతరము లన్నియు	146
ఇతర మేదియులేదు	150
ఇదియే ఉపాయ మిఁక	73
ఇదియే కావలెనని	13
ఇదియే సాధన	141
ఇహపరసాధన	143
ఇహముఁ బరము	77
ఈ	
ఈడ నిందరికి	40
ఈతఁడే ముక్తిదోవ	123

సంకీర్తనమొదలు	పుటసంఖ్య
ఉ	
ఉపకారి దేవుఁడు	94
ఉమ్మడి కర్మములాల	163
ఊ	
ఊరకే వెదకనేల	104
ఎ	
ఎంచి చూచితే	80
ఎంతైనఁ దొలఁగ	62
ఎందరి వెంటల	105
ఎక్కడి కంసుఁడు	135
ఎట్టయినాఁ జేయుము	157
ఎత్తరే ఆరతులు	172
ఎన్నటికి జీవుఁ డిఁక	55
ఎన్న ఁడు గలుగు	46
ఎన్నిమహిమలవాఁడె	23
ఎఱఁగక వేసారు	97
ఎరుగుదురిందరు	154
ఎఱిఁగితి నమ్మితి	68
ఎవ్వరికి యెవ్వరయ్యేరు	56
ఎవ్వరు గాననివాఁడు	44
ఏ	
ఏదియును లేని	92
ఏమిసేయుదు నింక	70
ఏమీ నెఱఁగని మమ్ము	24
ఏల మమ్ముగాసి	9
ఏలికె చెప్పినపని	161
క	
కంచూఁ గాదు పెంచూఁ	58
కంటిమి నేఁడిదె	128
కంటిమి రెంటికి భూమి	96
కంటే సులభ మిది	20
కటకటా యీప్రాణి	82
కదిరి నృసింహుఁడు	129
కదిసి యాతఁడు	149
కనకము కనకమే	12
కనియుఁగానని	153
కన్నవారివద్ద నెల్ల	2
కన్నవిన్నవారెల్లా	43
కన్నుల పండుగలాయ	173
కన్ను లెదుటిదే	148
కలది యీమూర్తి వల్ల	4
కలిదోషములాల	71
కావఁగ నీకే పోదు	145
కైకొంటే కాక	81
కొలఁది పుణ్యపాపాలే	100

సంకీర్తనమొదలు	పుటసంఖ్య
కొలిచితే రక్షించే	42
కొలువుఁడు వలసితే	151
కొలువై తానల్లవాఁడె	28
కొసరి కొసరి యిఁక	111
కోటికిఁ బడగయెత్తి	10
కోల లెత్తుకొని	136
ఘ	
ఘనుఁ డాతఁడె మము	1
చ	
చదివి చదివి వట్టి	114
చలువకు వేడికి	174
చాలదా బ్రహ్మమిది	108
చీచీ వో జీవుఁడా	95
జ	
జగతి వైశాఖశుద్ధ	26
జగము లేలేవాఁడవు	76
జయజయ నృసింహ	30
జయము జయము ఇక	127
జ్ఞా	
జ్ఞానం బొకటే	113
త	
తలఁచిన విన్నియుఁ	53
తలచరో జనులు	138
తలఁప వెనుక నుయ్యి	60
తల్లియుఁ దండ్రియు	3
తానేతానే యిందరి	171
త్రికరణశుద్ధిగ	54
తెగఁ గోయుటకు	168
ద	
దానవారితోడి పగ	48
ధ	
ధరలో నెద్భావం	57
ధర్మమునకె మము	87
న	
నదులొల్లవు నాస్నానము	61
నమ్మిన దొకటే	65
నమోనమో లక్ష్మీ	31
నరుఁడా యీతఁడు	32
నరులార నేఁడువో	125
నాటికి నాడు గొత్త	118
నిగమనిగమాంత	137

సంకీర్తనమొదలు	పుటసంఖ్య
నిజమో కల్లో	164
నిత్యసుఖానంద మిదె	52
నిత్యులు ముక్తులు	18
నిర్మలులు వీరు	14
నీకు నీవే వలసితే	165
నీకే నే శరణు	119
నీదాస్య మొక్కటే	67
నీవు జగన్నాథుఁడవు	74
నీవు నా సొమ్మువు	162
నీవేకా చెప్పఁజూప	25
నెరవాది సాహసులు	156
ప	
పంతపు టాసలు	79
పట్టినదెల్లా బ్రహ్మము	49
పనిగొనువారల	103
పరమపురుషు	45
పరిణామమే	124
మ	
మమ్ముఁ జూడ నేమున్నది	78
మఱచిన వెఱచిన	102
మహి నింతటివారువో	19
మాకు నేమీఁ బనిగాదు	16
మాకెల్ల రాజానుమతో	8
మిక్కిలి పుణ్యులు	155
మెచ్చుల దంపతులార	120
మేలు లేదు తీలులేదు	90
వ	
వట్టిజాలిఁబడ	110
వట్టిజోలి యెంతలేదు	167
వట్టి లంపటాలఁబడి	51
వాదమేల సారెసారె	88
వర్ణాశ్రమములాల	158
వారిదేపో జన్మము	5
వాసుదేవ నీవు	85
విచారించుకొనేవారి	11
విడువుము మనసా	84
వినరయ్య నరసింహ	130
విన్నపాలు వినవలె	169
వివరించుకోనివారి	99
వీథుల వీథుల	117
వేఱొక భావన లేల	93
వైష్ణవుల సొమ్ము	11
వొద్దు నీవు నాకెదురా	47
శ	
శరణంటి మాతని	122
శరణు శరణు	35

సంకీర్తనమొదలు	పద్యసంఖ్య
శ్రావణబహుళాష్టమీజయంతి	37
శ్రావణబహుళాష్టమి సవ	36
స	
సర్వజ్ఞత్వము వెదకఁగ	63
సామాన్యమా పూర్వసంగ్రహం	6
సుగ్రీవనారసింహ	126
సుగ్రీవనారసింహుని	29
సులభపుమార్గములు	101
సులభుఁ డీతఁ డిదివో	27
హ	
హరికి లంకిణీహంత	34
హరి గొలిచియు	98
హరిదాసులతోడ	15
హరి యవతార	121
హరి సర్వాత్మకుఁ	107
హరిహరి నీమాయా	83

"శాలివాహనశకవరుషంబులు 1424 అగు నేఁటి దుందుభి
సంవత్సర ఫాల్గుణబహుళ 12 మొదలుగాను తాళ్ళపాక
అన్నమాచార్యులుంగారు తమ కొమారుఁడు తిరుమలా
చార్యు లనుదిన మొకసంకీర్తన శ్రీవేంకటేశ్వరునకు
అంకితం చేసి చెప్పు మనఁగాను విన్నపము చేసిన
సంకీర్తనలు."

అన్నమాచార్యులు పరమపదించినాఁటినుండి

తిరుమలాచార్యులు చెప్పిన

అధ్యాత్మసంకీర్తనలు

గౌళ

వెడ విచారాలు వద్దు విష్ణుఁ డితఁడే
యెడయని వరము లిచ్చీ నీ దేవుఁడే ॥పల్లవి॥

మున్ను బలభద్రునికి మూర్తియై నిల్చినవాఁడు
సన్ని ధై మునులచేఁ బూజగొన్నవాఁడు
చెన్ను మీరు శేషాద్రిశిఖరమై యున్న వాఁడు
యిన్నిటి కెక్కుడైనవాఁ డీ దేవుఁడే ॥వెడ॥

చదువులలోఁ జెప్పి స్వయంవ్యక్తమైనవాఁడు
కదిసి గుహునీ సేవ గైకొన్న వాఁడు
వెదకఁగా సురలకు విశ్వరూపై యున్నవాఁడు
యెదుటఁ గానఁగవచ్చీ నీదేవుఁడే ॥వెడ॥

తొండమాంజక్రవర్తితో మాటలాడినవాఁడు
నిండుకొని పెద్దలకు నిధైనవాఁడు
అండనే శ్రీవేంకటేశుఁ డలమేలుమంగతోడ
యెండనీడ కన్నులవాఁ డీదేవుఁడే ॥వెడ॥

రేకు 75 సంఖ్య 434 సంపు 15 పుట 292

సీ. మున్ను శ్రీబలభద్రమూర్తి యయినవాఁడు
సన్నిధి ఋషిపూజ గొన్న వాఁడు
చెన్నారు శేషాద్రిశిఖరమైయున్న వాఁ
డీ దేవుఁడే వరా లిచ్చువాఁడు ;
ఆగమంబుల స్వయంవ్యక్త మయినవాఁడు
కోరి గుహుని సేవ గొన్నవాఁడు
వెడవిచారము లేల విశ్వస్వరూపుఁడై
ముచ్చటగాఁ గానవచ్చు వాఁడు

గీ. తొండమాన్ సార్వభౌమునితోడ మాట
లాడువాఁ డార్యులకు నిధియైనవాఁడు
అండ నలమేలుమంగతో నలరువాఁడు
ఎండనీడకన్నుల వేంకటేశుఁ డితఁడె. 1

బౌ ళి

ఇతఁడే బ్రహ్మ స్వరూప మితఁడే పరతత్వము
యితఁడే స్వయంవ్యక్త మిటని తలఁచుఁడీ ॥పల్లవి॥

హరి వేంకటాద్రి నుండునని పురాణములు చెప్పు
పరమేష్ఠికి విశ్వరూపము చూపినందుకు
సరుసనే జనులకు స్వప్నములో మాటలాడి
పరుషలకు వరాలు పైపై నిచ్చీని ॥ఇతఁడే॥

మునులు పూజించి రట మున్నే యీ మూర్తిని
సనకాదియోగీంద్రు లిచ్చటనే వెదకిరటా
యెనలేని మహిమలు యెప్పుడునుఁ గలవట
ఘనదివ్యజ్ఞానసిద్ధిగలవాఁ డట ॥ఇతఁడే॥

అలమేల్మంగ వురమందుఁ గాఁపుర మున్నది
యిల శ్రీవేంకటేశుఁ డితఁడై వున్నాఁడు
తలఁప నితనిపేరే ధరించిరి లోకు లెల్లా
తెలుసుకొంటేఁ దానే దృష్టదేవుఁడు ॥ఇతఁడే॥

రేకు 76 సంఖ్య 436 సంపు 15 పుట 293

సీ. హరి వేంకటాద్రీశుఁ డనియెఁ బురాణముల్
బ్రహ్మకు విశ్వరూపమ్ముఁ జూప
స్వప్నమ్ములం దోఁచి జనులతో మాటాడు
పరసలకు వరాలు వరుస నొసఁగు;
మునులు పూజించిరి మున్నె యీ మూర్తిని
సనకాదియోగు లిచ్చటనె కనిరి;
ఎనలేని మహిమమ్ము లెపుడు గలాఁడంట
కలవాఁడు ఘనమైన జ్ఞానసిద్ధి;

గీ. ఉరమునను మంగ కాఁపురమున్న దంట
యితఁడె శ్రీవేంకటేశ్వరుం డితఁడె బ్రహ్మ
మీతఁడే స్వయంవ్యక్తుఁడు దృష్టదేవుఁ
డితని పేరె ధరించిరి యెల్లవారు. 2

బౌ ళి

మొక్కేటి గోపాంగనల మోహనాకారము
చిక్కని నవ్వులు నవ్వీ శ్రీవేంకటేశ్వరుఁడు ॥పల్లవి॥

సత్యభామవురముపై చల్లని కస్తూరిపూఁత
తత్తరించే రుక్మిణి చేతామరపూవు
హత్తిన భూకాంతకు యంగపుపయ్యదకొంగు
చిత్తగించరమ్మ వీఁడే శ్రీవేంకటేశుఁడు ॥మొక్కేటి॥

పంతపుపదారువేల బంగారువుంగరము
బంతికే కుబ్జగట్టిన పసిఁడితాళి
వింతగా రాధాదేవివేసిన కలువదండ
చెంతలను వీఁడేయమ్మ శ్రీవేంకటేశుఁడు ॥మొక్కేటి॥

ఆసల తులసీదేవి యఱచేతిలో యద్దము
భాసురపు యిళాదేవి పట్టుగొమ్ము
శ్రీసతియెక్కినట్టి సింహాసనపుగద్దె
సేస వెట్టించుకున్నాఁడు శ్రీవేంకటేశుఁడు ॥మొక్కేటి॥

రేకు 39 సంఖ్య 221 సంపు 15 పుట 147

సీ. మ్రొక్కు గోపికలకు మోహనాకారమ్ము
చిరునగవుల శేషశిఖరి భర్త
సత్యభామయురంపు చల్లనికస్తూరి
తరుణి రుక్మిణిచేతి తమ్మిపువ్వు
రంగుమీఱెడు భూపురంధ్రిపయ్యెదకొంగు
కనరమ్మ వీఁడె మంగకు మగండు
పదునాఱువేలచెల్వల ముద్దుటుంగ్రమ్ము
పడఁతి కుబ్జ ధరించు పసిఁడితాళి
వేడ్క రాధాదేవి వేయు కలువదండ
తిలకింపుఁ డితఁడె తిర్మలవిభుండు

గీ. తలఁప శ్రీతులసీకరదర్పణమ్ము
భాసురంపునీళాదేవి పట్టుఁగొమ్మ
కమలయెక్కిన మేటిసింగంపుగద్దె
సేస పెట్టించుకొనె శ్రీనివాసమూర్తి. 3

నా ట

నానామహిమల శ్రీనారసింహము
పూని మమ్ము రక్షించీ పొగడెద నిదిగో ॥పల్లవి॥

కొండవంటి వేదాద్రిగుహలలో సింహము
దండి భవనాశి యేటిదరి సింహము
అండ నారుశాస్త్రముల అడవిలో సింహము
నిండి అహోబలముపై నిక్కిచూచీ నదిగో ॥నానా॥

దిట్ట యోగీంద్రుల మతితెరమఱఁగు సింహము
జట్టిగొన్న శ్రీసతితో జంటసింహము
పట్టి దైత్యుల వేఁటాడే బలుదీము సింహము
మెట్టి అహోబలముపై మెఱసీఁ దా నదిగో ॥నానా॥

పలుదేవతల వెనుబలమైన సింహము
కెలసి కంబాన బెనఁగిన సింహము
అలరి శ్రీవేంకటేశుఁ డైనట్టి సింహము
కొలువై అహోబలాన గురుతాయ నిదిగో ॥నానా॥

రేకు 21 సంఖ్య 119 సంపు 15 పుట 79

సీ. వేదాద్రిగుహలలో విహరించు సింహమ్ము
భవనాశనీదరిఁ బరఁగు సింహ;
మాఱుశాస్త్రమ్ములయడవిసింహ మ్మహో
బలముపై ఠీవిగ వెలసె నదిగొ !
మౌనుల మతితెరమఱుఁగుసింహము రమా
సతితోడఁ గ్రీడించు జంటసింహ
మసురకోటుల వేఁటలాడెడు సింహమ్ము
పోరి నహోబలముపై మెఱసె నదిగొ !

గీ. అమరులకు నెల్ల వెనుబలమైన సింహ
ముక్కుకంబానఁ బొడమిన యుగ్రసింహ
మలరి శ్రీవేంకటేశుఁ డైనట్టిసింహ
మల యహోబలమునఁ గొలువాయె నదిగొ ! **4**

సా ళ ం గ నా ట

కామక్రోధవికారజలనిధికి కలశభవుఁడు మీ నామము
భీమగుణత్రయబిసకాండములకు బిరుదుహంస మీ నామము ॥పల్లవి॥

బహుళ దురితపటుపటల మను ఘన
గహన దావశిఖి గణుతింపఁగ మీ నామము
సహజకలుషతమిస్రముఁ దొలఁగింపఁగ నహ
రహముల వెలిఁగెడి రవిబింబ మైనది మీ నామము ॥కామ॥

జననబంధదోషము లను గిరులకు
ననుపమ మగు నిష్ఠుర నిర్ఘాతం బరయఁగ మీ నామము
ఘనసంసారం బను పెనుసర్పం
బునకును ముదమున గరుడుఁడు మీ నామము ॥కామ॥

తీరని పంచేంద్రియ మేఘములకు
ఘోరమారుతవిహారం బై నది మీ నామము
శ్రీరమణీశ్వర శ్రీవేంకటపతి
ధారుణిఁ బొగడఁగఁదగినది మీ నామము ॥కామ॥

రేకు 83 సంఖ్య 458 సంపు 15 పుట 308

సీ. కామాదిజలధి కగస్తి; గుణత్రయ
బిసకాండపటలికి బిరుదుహంస;
కలుషతామిస్రమ్ము దొలఁగింప రవిబింబ;
మఘమహాటవికి దావాగ్ని కీల;
జననబంధపుదోషశైలసంఘమునకు
నిష్ఠుర నిర్ఘాత నిశితధార;
సంసారమను ఘోరసర్ప రాజమ్మును
గడికండలుగఁ జేయు గరుడపక్షి;

గీ. చెలఁగు పంచేంద్రియములను జలదములకు
చండమారుత మంజనాచలవిహారు
పతితపావననామమ్ము భయహరమ్ము
పరమసుఖదాయకమ్ము శోభనకరమ్ము. **5**

ము ఖా రి

ప్రయాసపడవద్దు బయలు వెదకవద్దు
క్రియ యెఱిఁగినఁజాలు గెలుతు మిందుననే ॥పల్లవి॥

శ్రీపతి సులభుఁడు చింతించ నేర్చిన
దీపించు మనసు కొనితేవలదు
చేపట్టుఁగుంచము కడుజిహ్వకుఁ దిరుమంత్రము
దాపగు తులసితీర్థము నఱచేతిది ॥ప్రయాస॥

అదే వీనులపండుగ ఆచార్యోపదేశము
ముదమున నొసలనే మొక్కు లున్నవి
హృదయము నిక్షేపము యెఱిఁగితే సుజ్ఞానము
సదరము భుజములఁ జక్రలాంఛనములు ॥ప్రయాస॥

తావుగ దేహమందు ద్వాదశనామములకు
సావిహోని సంకల్పమే శరణాగతి
శ్రీవేంకటేశుఁడే దిక్కు జీవులకు నెల్లాను
దేవుఁ డితఁడే మనకుఁ దెలుసుకోరో ॥ప్రయాస॥

రేకు 57 సంఖ్య 324 సంపు 15 పుట 218

సీ. క్రియ యెఱింగినఁ జాలు గెలుతు మిందుననె ప్ర
యాసవలదు; బయ లరయవలదు;
శ్రీపతి సులభుండు చింతింప నేర్చిన;
దీపించుమతి కొనితేరవలదు;
చేపట్టుకుంచము జిహ్వ కష్టాక్షరి;
తులసితీర్థము చేత నిలిచియుండె;
శ్రవణపర్వము సదాచార్యోపదేశమ్ము;
ముదమున నొసలనే మ్రొక్కు లుండె;
హృదయము నిక్షేప మెఱుఁగ సుజ్ఞానమ్ము;
చక్రాంకితములు భుజమ్ము లొప్పు;

గీ. ద్వాదశోర్ధ్వపుండ్రములకుఁ దావు తనువు;
పరమసంకల్ప మొక్కఁడే శరణుసొరుట;
జీవులకు దిక్కు వేంకటశిఖరివిభుఁడు;
దేవుఁ డీతండె మన; కిది తెలిసికొనరా !

6

దే శా క్షి

సులభము యిదియే చూచిన దుర్లభ మిదే
అలరు సుజ్ఞానులకు అజ్ఞానులకు ॥పల్లవి॥

తీఱుఁ గొన్నాళ్ళకు తెగినదానఫలము
తీఱవు హరిదాసుల దివ్యభోగాలు
జాఱుఁ గొన్నాళ్లకు సకలదేవత్వములు
జాఱదు వైకుంఠుని సాలోక్యమోక్షము ॥సులభ॥

యింతింతనఁగ వచ్చు నింద్రాదుల సంపదలు
యింతనరాదు నీ దాసుల యీ మహామహిమ
పంతాన సాధించవచ్చు బహుకర్మతపములు
యెంతైనా సాధించరాదు యీ హరిభక్తి ॥సులభ॥

వుండు తామసగుణము లొక్కొక్కసమయముల
వుండవు శ్రీవైష్ణవులవద్ద నెన్నఁడు
అండనె శ్రీవేంకటేశుఁ డన్ని మాయలుఁ జూపు
నిండు తన దాసులకు నిజమాయె మాకు ॥సులభ॥

రేకు 25 సంఖ్య 146 సంపు 15 పుట 97

సీ. తీఱుఁ గొన్నాళ్లకు భూరిదానఫలమ్ము;
తీఱదు హరిదాస్యదివ్యసుఖము;
సకలదేవత్వముల్ జాఱు; వైకుంఠుని
సాలోక్యమోక్షమ్ము జాఱ దెపుడు;
ఇంతింతనఁగవచ్చు నింద్రులసంపద;
దాసులమహిమ యింతయనరాదు;
సాధింపవచ్చు దుష్కరకర్మతపములు;
సాధింపరాదు కృష్ణపదభక్తి;

గీ. ఉండు తామసగుణము లొక్కొకరియందు;
వైష్ణవులయందు నుండవు; వాసుదేవ
దాసులే విష్ణుమాయను దాఁటఁగలరు;
దాససులభుండు వేంకటోత్తముఁడు నిజము.

7

బౌ ళి

ఇతనిచందము హరిహరి యేమిచెప్పఁ గొలఁది హరిహరి
అతిరహస్యముల హరిహరి అదిగో మనకుఁ జిక్కె హరిహరి ॥పల్లవి॥

ఆదివిష్ణుఁ డితఁడు హరిహరి అదె యశోదకొడుకు హరిహరి
వేదమూర్తి ఇతఁడె హరిహరి వెన్న దొంగిలించె హరిహరి
సాదుబండి విఱిచె హరిహరి చంటివిషము చెరిచె హరిహరి ॥ఇతని॥

పరమపురుషుఁ డితఁడు హరిహరి పసులఁగాచె నిదివో హరిహరి
సిరికి మగఁడు దాను హరిహరి చెలఁగి రోలఁదగిలె హరిహరి
పరగఁ జూడరోయి హరిహరి బదుకరోయి కొలిచి హరిహరి ॥ఇతని॥

అమరవంద్యుఁ డితఁడు హరిహరి అణఁచెఁ గంసుని హరిహరి
విమతదానవారి హరిహరి వించె మద్దులు హరిహరి
అమరె నిదివో హరిహరి శ్రీవేంకటాద్రిమీఁద హరిహరి
జమళి రామకృష్ణుఁడు హరిహరి సర్వ మితఁడు హరిహరి ॥ఇతని॥

రేకు 20 సంఖ్య 115 సంపు 15 పుట 77

సీ. ఆదివిష్ణుఁ డితండు వేదమూర్తి యితండు
నందయశోదల నందనుండు
స్తనవిషమ్ము చెఱిచె; శకటమ్ము విఱిచెను;
దొరయొచు వెన్నలు దొంగిలించె;
సిరికి మగఁ డితండు పరమపురుషుఁ డితం
డడవులఁ దిరుగుచు నాలఁగాచె;
అసురశాత్రవుఁ డీతఁ డమరవంద్యుఁ డితండు
కూల్చె మద్దులఁ; గంసుఁ గ్రుద్ధిచంపె;

గీ. రామకృష్ణపరబ్రహ్మ మేమిచెప్ప ?
వెలసె శ్రీవేంకటాద్రిఁ గన్పిందుగాఁగ
భక్తితో నీతనిం గొల్చి బ్రదుకరోయి !
సర్వ మీతండు దాసవత్సలుఁ డితండు.

శ్రీ రా గం

ఘనసుఖము జీవుఁ డెఱుఁగఁడుగాక యెఱిఁగినను
అనవరతవిభవంబు లప్పుడే రావా ॥పల్లవి॥

విసుగ కెవ్వరినైన వేఁడ నేర్చిననోరు
దెసలకునుఁ బలుమారుఁ దెరచునోరు
వసుధాకళత్రుఁ దడవదుగాక తడవినను
యెసఁగఁ గోరికలు తన కిప్పుడే రావా ॥ఘన॥

ముదమంది యెవ్వరికి మొక్క నేర్చినచేయి
పొదిగి యధముల నడుగఁ బూనుచేయి
అదన హరిఁ బూజసేయదుగాక సేసినను
యెదురెదురఁ గోరికలు యిప్పుడే రావా ॥ఘన॥

తడయ కేమిటికైనఁ దమక మందెడి మనసు
అడియాసకోరికల నలయు మనసు
వడి వేంకటేశుఁ గొలువదుగాక కొలిచినను
బడిబడినే చెడనిసంపద లిట్లు రావా ॥ఘన॥

రేకు 93 సంఖ్య 463 సంపు 15 పుట 312

శ్రీరంగము రాగిరేకులలో లభించిన అన్నమయ్యపాట.

సీ. ఘనసుఖ మెఱుఁగఁడుగాక జీవుఁ డెఱుంగ
ననుపమవిభవంబు లపుడ రావె
విసువ కెవ్వరినేని వేడనేర్చిన నోరు
దెనలకుఁ బలుమారు దెఱచునోరు
వసుధాదయితుఁ దడవదుగాక తడవిన
నెసఁగుకోర్కులు తన కిపుడ రావె
ముదమున నేరికి మ్రొక్కనేర్చిన చేయి
యధముల నడుగంగ నదరుచేయి
యచ్యుతుఁ బూజసేయదుగాక చేసిన
నెదురెదురై కోర్కు లిపుడరావె

ఆ. తడయ కన్నిటికిని దమకించు మన సడి
యాసకోరికలకు నలయు మనసు
ఫణినగేశ్వరుఁ గొలువదుగాక కొల్చినఁ
జెడని సిరు లవెల్లఁ జేర రావె

సాళంగనాట

ఈతని కెదురులేరు యెక్కడ చూచిన నిదె
చేతనే ప్రతాపముతో చెలరేఁగీ నితఁడు ॥పల్లవి॥

దిక్కులు సాధించుటకు దేవదేవోత్తముఁడదె
యెక్కెను తేరుమీఁద యెచ్చరికతో
చక్కాడి దనుజులను సమరములు గెలిచి
యిక్కువతో వీథివీథి నేఁగీ నిదివో ॥ఈతని॥

సకలాయుధములునుఁ జక్రము చేతులఁబట్టి
వెకలియై శంఖము వేవేగ నాడించె
వికలులై రాక్షసులు వీఁగి లోఁగి హతులైరి
అకలంకుఁ డీ హరి అన్నిటాను మించెను ॥ఈతని॥

విజయధ్వజము నదె వీఁడె శ్రీవేంకటేశుఁడు
భజన నలమేలుమంగ పలుమారు మెచ్చెనదె
త్రిజగములు నితఁడె దిక్కై కాచీనిదె
గజబిజ లింక నుడుగరో రాక్షసులు ॥ఈతని॥

రేకు 27 సంఖ్య 156 సంపు 15 పుట 104

సీ. దిక్కులు సాధింప దేవదేవోత్తముం
డెచ్చరికను రథ మెక్కె నదిగొ !
చక్కాడి దనుజుల సమరమ్ములు జయించి
వీథివీథి నరిగె వేడ్కమీఱ
సకలాయుధమ్ములు చక్రమ్ము చేఁబట్టి
శంఖంబు నాడించె సరభసముగ
వికలులై దైత్యులు వీఁగి లోఁగి నశించి
రన్నిట మించె నారాయణుండు

గీ. విజయ కేతన మదె; వీఁడె వేంకటేశుఁ
డతివ యలమేలుమంగ నెయ్యమున మెచ్చుఁ
ద్రిజగములు గాచు దిక్కయి తేజమందు
నెందుఁజూచిన నీతని కెదురులేదు.

సౌరాష్ట్రం

ఇందరికంటె నెక్కుడు యెంచఁగ యోగీశ్వరుఁడు
అంది కనుఁగొను తన యంతరాత్మ నెపుడు ॥పల్లవి॥

చూడఁగల వన్నియును చూడనీ యోగీశ్వరుఁడు
బూడిదెలో గచ్చకాయై పొరయఁ డెందు
యేడనైనా నుండనీ యిచ్చైన యోగీశ్వరుఁడు
వాడలో కుమ్మరిపురువువలె నెందు నంటఁడు ॥ఇందరి॥

చేనంటి యే పుణ్యమైనాఁ జేయనీ యోగీశ్వరుఁడు
నూనెఁ గొల్చిన కుంచమై నుశికేలును ?
వీనుల నేమైనాను విననీ యోగీశ్వరుఁడు
నానేటితామరపాకై నడుమఁ దా నుండును ॥ఇందరి॥

వొడ్డి చవులుగొననీ ఉత్తమయోగీశ్వరుఁడు
జిడ్డంటని నాలికై నిశ్చింతాన నుండు
యెడ్డవలె మెలఁగనీ యెదలో యోగీశ్వరుఁడు
దొడ్డ శ్రీవేంకటేశ్వరుతోనే రమించును ॥ఇందరి॥

రేకు 74 సంఖ్య 425 సంపు 15 పుట 286

సీ. చూడఁగల్గిన వన్ని చూడనీ ఘనయోగి
కన బూదిలో గచ్చకాయ సుమ్ము;
ఏడనుండిననైన నేమిలే ఘనయోగి
బురదలో కుమ్మరపురువు సుమ్ము;
చేత నేపుణ్యంబు చేయనీ ఘనయోగి
చమురును గొల్చు కుంచంబు సుమ్ము;
వీనుల నేమైన విననిమ్ము ఘనయోగి
యంబువులోఁ గమలంబు సుమ్ము;

గీ. ఎన్ని చవులైన మరగుగా కిద్ధయోగి
జిడ్డొకింతయు నంటని జిహ్వ సుమ్ము
ఎడ్డె కైవడి మెలఁగుఁగా కిద్ధయోగి
దొడ్డ తిరుమలయెకిమీనితో రమించు.

సా మ ం త ం

ఆహా యేమి చెప్పేది హరి నీ చిక్కు
ఊహాపోహలచేత వుడివోవు వయసు ॥పల్లవి॥

చేతఁ జిక్కినట్లుండు చెప్పినదాఁకా జ్ఞానము
ఆతలఁ గడచితేను అట్టటువోవు
ఆతఁజేసినట్టుండు నాఁడి దేహ మాయుష్యముతో
ఆతుమ యెడసితేను అదవదలవును ॥ఆహా॥

నిక్కమువలెనే వుండు నిద్రించుదాఁకాఁ గల
పక్కన మేలుకొంటేను బట్టబయలు
దక్కినయట్లనే వుండు ధనధాన్యములు యింట
చక్కననుభవించితే సరికి సరి యౌను ॥ఆహా॥

సులభమువలె నుండు చూచేటి యీ లోకము
యిలఁ జేకొనఁగోరితే నెలయించును
యెలమి శ్రీవేంకటేశ యిది నీ కల్పితమే
తలపోసి మెలఁగ నీ దాసు లెఱుఁగుదురు ॥ఆహా॥

రేకు 73 సంఖ్య 418 సంపు 15 పుట 281

సీ. చేఁజిక్కినట్లుండు చెప్పుదనుక జ్ఞాన
మాబోధగడవ నట్టట్టుపోవు;
ఆతితోఁ జేసిన భాతినుండు శరీర
మాత్మయెడసినంత నదవదలగు;
కల నిదురించుదాఁక నిజమ్మువలె నుండు
పక్కున మేల్కన బట్టబయలు;
దక్కినట్టులె యుండు ధనము ధాన్య మ్మింటఁ
జక్క ననుభవింప సరికి సరియ;

గీ. సులభముగ నుండు నెల్లరు చూడ లోక
మింత చేకొనఁగోరిన నెలయఁ జేయు;
నిది భవత్కల్పితంబె ని న్నెలమి గొల్చు
దాసు లెఱుఁగుదు రీ చిక్కు దాఁటు విధము.

బౌళి

ఏమఱఁజనదు బ్రతికేటికాలము యెఱిఁగిన మహాత్ములకును
శ్రీమంతుఁడగు హరినే తలఁచిన చీకటు లన్నియుఁ బెడఁబాయు ॥పల్లవి॥

చేరి వుండెడిది బ్రహ్మలోకమట శ్వేతుఁడను రాజట భువిమీఁదికి
కారణమున నేతెంచి నిత్యమును కళేబరం బట తన కాహారము
ఆరయ సంపద లే పనికి వచ్చునట లోకాంతరగతి నే మున్నది
శ్రీరమణునికే శరణుచొచ్చినను చెడనిభోగములు చేచేతఁగలుగు ॥ఏమఱ॥

చేసినక్రతువులు నూఱట నహుషుఁడు చెలఁగుచు దేవేంద్రపట్ట మేలెనట
దోస మించుకంతకుఁగా భువిపైఁ దూలుచుఁ బామై పడియెనటా
ఆసలఁ గర్మము నెట్టనమ్మెడిది అమరత్వము ఫలమది యెట్లెంచుట
వాసుదేవునిఁ గొలిచి తా నతనివాఁడై యుండిన నెలకొను శుభము ॥ఏమఱ॥

వెలయఁగ త్రిశంకుఁ డనియెడి రాజట విశ్వామిత్రుని పరిగ్రహం బట
అలరిన చండాలత్వ మొందె నట యంతరిక్షమున నుండెనటా
బలుములు యెందాక వెంటవచ్చు నుపాయంబులు మఱి చెప్పఁగనేలా
యిలధరుఁడగు శ్రీవేంకటేశ్వరుని నెఱిఁగి దాసుఁ డగుటే సత్ఫలము ॥ఏమఱ॥

రేకు 47 సంఖ్య 267 సంపు 15 పుట 180

సీ. ఆవాస మజలోక; మాహార మవనిలో
నరకళేబరము; తా ధరణిపుఁ డట
శ్వేతుండు - చింతింప సిరులు, లోకాంతర
స్థితి తన కిడునె సుస్థిరసుఖాలు ?
కావించె నఁట నూఱుక్రతువు; లే లెను స్వర్గ;
మల నహుషుండు పామగుచు నేలఁ
బడెనంట-కర్మమ్ము భవ్యదేవత్వమ్ము
తన కీయఁగలవె శోభనసమృద్ధి ?
పుడమిఱేఁ డఁట త్రిశంకుఁడు; మాలఁడై దివి
కేగఁ గౌశికు నాశ్రయించె నంట
బలుము లుపాయముల్ పనికివచ్చునె ? తన్ను
నిరపాయపదవిలో నిలుపఁ గలవె ?

గీ. కాల మేమఱఁజనదు నిక్కము గ్రహించి
కంసరిపుఁగొల్వఁ జెడని భోగములు గలుగుఁ;
గుంభినీధవు మెచ్చ నెక్కొను శుభాలు;
వేంకటేశుదాసుండైన విభవ మొదవు.

శు ద్ధ వ స ం త ం

అన్నిటికి మూలము శ్రీహరియె సుండి
విన్నవార కన్నవార విచారించుకొనుఁడీ ॥పల్లవి॥

దైవమును దలఁచక తత్వమును నెఱుఁగక
భావించుధ్యానము బట్టబయలు సుండీ
తోవ దెలుసుకొనక దొడ్డమతస్థుఁడు గాక
కావలెనంటే మోక్షము కలుగదు సుండీ ॥అన్నిటికి॥

అతిభక్తి నిలుపక హరిఁ గొనియాడక
వెతకేటిచదువులు వృథా సుండీ
యితరము లుడుగక యిన్నిటిపై రోయక
జితకాముఁడు గాఁబోతే చిక్కదు సుండీ ॥అన్నిటికి॥

పాపములు విడువక పరిశుద్ధుఁడు గాక
యేపున జన్మఫల మీడేరదు సుండీ
దాపుగా శ్రీవేంకటేశుదాసుఁడ నంటేఁగాక
తీపుల బ్రహ్మానందము తిరము గాదు సుండీ. ॥అన్నిటికి॥

రేకు 52 సంఖ్య 295 సంపు 15 పుట 199

సీ. దైవమ్ము దలఁపక తత్త్వమ్ము నెఱుఁగక
భావించు ధ్యానమ్ము బయలుసుండి
దొడ్డమతస్థుఁడై త్రోవ దెలిసికోక
కావలె నన ముక్తి గలుగదు సుఁడి
అతిభక్తి నిలుపక హరి గొనియాడక
వెదకెడి చదువులు వృథయె సుండి
ఇతరమ్ము లుడుగక యిన్నింటి రోయక
జితకామభావమ్ము చిక్కదు సుఁడి

గీ. పాపములు వీడి పరమపావనుఁడు గాక
యేపునన్ జననఫల మీడేరదు సుఁడి
కొండలప్పని కెపుడు దాసుండు గాక
బ్రహ్మనిర్వాణ మింత చేపడదు సుండి.

కా ం భో ది

చూచేవారికిఁ గలిమి సుఖమే తోఁచుఁగాని
యేచి కావడిమోచేవా డెఱుఁగు నాఁ వేఁగు ॥పల్లవి॥

పక్కెరగుఱ్ఱము గంటే పరులకే సింగారము
గుక్కక దానికే మోపు గుద్లకొలఁది
కిక్కిఱిసి యధికువాకిటనుండు సిరు లెల్లా
వెక్కసమై యానుకొన వేసటేను నాతనికి ॥చూచే॥

గడాటాడేవానిఁ గంటే కన్నవారికి వేడుక
అడుగడుగు ప్రయాస మటువానికి
బడినుండుఁ జతురంగబలములు దొరకును
చిడిముడి శత్రులపై చింతే యాతనికి ॥చూచే॥

పాములవానిఁగంటే పడుచుల కానందమ
వోముచుఁ బ్రాణము పట్టుకుండు నాతఁడు
యీమేర శ్రీవేంకటేశ యిల్లెల్లాఁ బైఁడి ఘనున
కామెయి భోగించదీర దాతని కే పొద్దును ॥చూచే॥

రేకు 50 సంఖ్య 286 సంపు 15 పుట 193

సీ. చూచువారికి కల్మి సుఖమొండె తోఁచు కా
వడిప్రేఁగు మోచెడువాఁ డెఱుంగు;
పక్కెరగుఱ్ఱముఁ బరికింప సింగార
మొద్లకు; బరువెంచ గ్రుద్లకొలఁది;
అధికునివాకిట నడరును సిరులెల్ల
నతనికి వేసట యానుకొనఁగ;
గడయాటకానిని గనువారలకు వేడ్క
యడుగడుగు ప్రయాస మతని కరయ;
బడినుండుఁ జతురంగబలములు, కాని యా
తని కెల్లప్రొద్దు శాత్రవుల చింత;

గీ. పడుచులకుఁ బ్రీతి పాములవానిఁగన్న
నుసురు లఱచేత నిడుకొని యుండు నతఁడు;
ఘనున కిల్లెల్లఁ బైఁడియే – కాని వాని
కెపుడు భోగింపఁ దీఱదు వృషగిరీశ !

శంకరాభరణం

ఇందునందునెంచ భేద మెంతైనఁగలదు
చిందరవందరగాక చేతికి లోనయ్యీనా ॥పల్లవి॥

దేవునిగొలుచుఁవాడు దేవునికి కొఱగాక
యీవల సంసారుల కేమిబాఁతి
కావరపుమనుజుల కని కొలిచేవారికి
దైవికము విచారించ తలఁపున్నదా ॥ఇందు॥

పరము గోరేటివాఁడు పరమునకె కొఱగా
కిరవై యింద్రియముల కేమిబాఁతి
వొరసి భోగములలో నోలలాడేవానికి
అరిది మోక్షసుఖము లాసపడనున్నదా ॥ఇందు॥

పనిగొన్న భక్తివాఁడు భక్తికి కొఱగాక
యెనసి కర్మవిధుల కేమిబాఁతి
మని శ్రీవేంకటేశుమాయఁ జిక్కినవానికి
తనిసి భవబంధముల దాఁటఁగఁ జోటున్నదా ॥ఇందు॥

రేకు 27 సంఖ్య 153 సంపు 15 పుట 102

సీ. స్వామిఁ గొల్చెడివాఁడు స్వామికిఁ గొఱగాక
యివల సంసారుల కేమిబ్రాఁతి
కావరంపునరులఁ గని కొల్చు వానికి
దైవమ్ముఁ జింతింపఁ దలఁపు గలదె ?
పరముగోరెడువాఁడు పరముకే కొఱగాక
యింద్రియచయమున కేమిబ్రాఁతి ?
ఒరసి భోగములలో నోలలాడెడువాని
కరిది మోక్షసుఖంపు టాసగలదె ?

ఆ. భక్తిగలుగువాఁడు భక్తికిఁ గొఱగాక
యెనయు కర్మవిధుల కేమి బ్రాఁతి ?
శ్రీనివాసుమాయఁ జిక్కినవానికి
దాఁటరాని భవము దాఁటవశమె ?

బౌళి

ఇటువంటివారల నెట్టు బోధించఁగ వచ్చు
కుటిలపుబుద్ధులచే కుందుదురు తాము ॥పల్లవి॥

పాపపుణ్యకర్మదేహి పసిరికాయపురువు
కూపములోని కప్ప దుర్గుణబద్ధుఁడు
దీపమువేటమృగము తెగని యాసోదకాఁడు
దూపము కాకిభక్తి యెందును లేనివాఁడు ॥ఇటు॥

మతిచంచలపువాఁడు మద్దెలలోనియెలుక
ప్రతియై కోరెడువాఁడు వలలో మీను
కుతిలపుటహంకారి గుండెమీఁది చింబోతు
అతికాముకుఁడు జిగురంటుకొన్న పికిలి ॥ఇటు॥

దేవతాంతరపరుఁడు తేనెలోఁబడిన యీఁగ
భావించి కాననివాఁడు బైసికొక్కెర
శ్రీవేంకటాధీశ్వరు సేవించక మోక్షానకుఁ
బోవల ననేటివాఁడు బూరుగుపై చిలుకా ॥ఇటు॥

రేకు 66 సంఖ్య 378 సంపు 15 పుట 254

సీ. కూపభేకమ్ము దుర్గుణబద్ధుఁ, డఘపుణ్య
కర్మదేహి పసిఁడికాయపురువు,
చలమనస్కుండు మద్దెలలోని యెలుక, స
ద్భక్తివిహీనుండు వాయసంబు,
వలలోని మచ్చెమ్ము ప్రతియయికోరువాఁ,
డతికాముకుఁడు జిగురంటు పికిలి,
కుటిలుఁ డహంకారి గుండెపై చింబోతు,
వెడగుమనుష్యుండు వేటమృగము

గీ. దేవతాంతరపరుఁ డెంచ తేనెఁబడిన
యీగ, భావించి కానని హీననరుఁడు
కొంగ, హరి గొల్వకయ ముక్తి కంగవించు
వాఁడు బూరుగువృక్షముపైని చిలుక.

గు జ్జ రి

అంతరంగములో నున్న హరియే గతిగాక
చింతించి మొక్కితేఁ దానే చేకొని రక్షించును ॥పల్లవి॥

పుట్టించిన కర్మమే పోషించకుండునట
బెట్టుగా మనసే మరపించునట
పట్టయిన దేహమే బతిమాలింపించునట
చుట్టము లెవ్వరు యెంచిచూచినఁ బ్రాణికిని ॥అంత॥

పక్కన విత్తినభూమి పంట పండకుండునట
యెక్కడా మాయే భ్రమయింపించునట
అక్కరతోఁ జేసిన పుణ్యమే కట్టివేసునట
దిక్కుదెస యెవ్వరు యీ దేహిఁ గరుణించను ॥అంత॥

ఆసలఁబెట్టే పాయమే అటమట మౌనట
చేసే సంసార మజ్ఞానిఁ జేయునట
వేసారక యింతకూ శ్రీవేంకటేశుఁ డేలికట
మోసపుచ్చేవా రెవ్వరు ముదమే జీవునికి ॥అంత॥

రేకు 67 సంఖ్య 382 సంపు 15 పుట 257

సీ. పుట్టించు కర్మమే పోషింపదఁట, తల
పించు చిత్తమె మఱపించునంట
పట్టగు దేహమే బతిమాలఁజేయునం
టెవరు ప్రాణికి బంధు లెంచిచూడ ?
ప్రక్క విత్తినభూమి పంటలు పండదం
టెందు మాయయె భ్రమయించునంట
కావించు పుణ్యమే కట్టి వేసెదునంట
యీ దేహి గరుణింప నెవరు దిక్కు ?

గీ. ఆసలంబెట్టు ప్రాయమే అటమటమఁట
చేయుసంసారమే అజ్ఞుఁ జేయునంట
యింతకును వేంకటేశ్వరుఁ డేలికంట
తానె చేకొని రక్షించు దండ మిడఁగ.

భై ర వి

వానివానిస్వభావము వద్దనరాదు
తానందుఁ దొరలనంటే తప్పులు లేవు ॥పల్లవి॥

సొరిది చింతపులుసు చూచితే నోరూరును
వరుసలం జవిగొన్న వాఁడుగాఁడు
పరగ దేహప్రకృతిపదార్థగుణము లవి
తొరల కెఱుఁగుకొంటె దోషములేదు ॥వాని॥

నెలకొన్న యింతుల వర్ణించితే బుద్ధి చలించు
వలసి యంటిముట్టినవాఁడు గాఁడు
తలఁపులక్ష్యము గుఱిదాఁకిన భావము లవి
తలఁకక తెలిసితే తగులేమి లేదు ॥వాని॥

రీతితో సర్పమును మంత్రించితే కరవదు
వాత సూత్రముగట్టినవాఁడు గాఁడు
యీతల శ్రీవేంకటాద్రియీశ్వరు మహిమ లివి
యేతులఁ గొలిచితేను యే కర్మము లేదు ॥వాని॥

రేకు 47 సంఖ్య 266 సంపు 15 పుట 179

సీ. సొరిది చింతపులుసు చూచిన నోరూరు
వలనుగఁ జవిగొన్న వాఁడు కాఁడు;
ఇయ్యవి దేహప్రకృతిపదార్థగుణమ్ము
లెఱిఁగిన దోష మింతేనిలేదు;
నారుల వర్ణించినన్ బుద్ధి చలియించు
వడి నంటిముట్టినవాఁడు కాఁడు
తలఁపు లక్ష్యము గుఱిదాఁకిన భావమ్ము
లివి తెలిసినఁ దగు లేమిలేదు;

గీ. కఱవ దురగమ్ము మంత్రింపఁ; గాని దాని
వాత సూత్రమ్ము గట్టిన వాఁడు కాఁడు;
మంగపతి వేంకటేశ్వరు మహిమ లివ్వి
మది నిలిపి కొల్వ నెట్టి కర్మమ్ము లేదు.

గౌ ళ

ఘనసంసారుల కెల్ల కర్మమై పొడచూపు
ననిచి యింతకు గురి నరహరి వొక్కఁడు ॥పల్లవి॥

యెలమిఁ బుణ్యములెల్ల యింద్రలోకమై తోఁచు
నలుండ పాపములే నరకలోకమై తోఁచు
పొలసి రెండు సరియైతే భూలోకమై తోఁచు
కలవాఁ డొక్కఁడే గుఱి కమలావిభుఁడు ॥ఘన॥

పరగ రాజసులకు బ్రహ్మయై పొడచూపు
గరిమ తామసులకు కఱకంఠుఁడై యుండు
సిరుల సాత్వికులకు శ్రీకాంతుఁడై మించు
నిరవై నవాఁడు శ్రీహరి యొక్కఁడే ॥ఘన॥

ఆయ మెఱిఁగినవారి కంతరాత్మయై యుండు
చాయ గన్న వారికి జగమెల్లనై తోఁచు
చేయఁగన్న వారికి శ్రీవేంకటేశుఁడై తోఁచు
యేయెడ వారికి గుఱి యీ దేవుఁ డొక్కఁడే ॥ఘన॥

రేకు 37 సంఖ్య 210 సంపు 15 పుట 140

సీ. సరవి పుణ్యము లెల్ల స్వర్లోకమై తోఁచుఁ
గలుషముల్ నరకలోకముగఁ దోఁచు
పొరి రెండు సరియైన భూలోకమై తోఁచు
నన్నింటికిని గుఱి హరి యొకండె;
పరఁగ రాజసులకు బ్రహ్మమై పొడసూపు
తానుండు రుద్రుఁడై తామసులకు;
సాత్త్వికులకు రమాజానియై నెఱిమించు
నిరవైనవాఁడు శ్రీహరి యొకండె;

ఆ. ఆయ మెఱుఁగువారి కంతరాత్మయు, చాయ
గన్న వారలకు జగంబు, చేయఁ
గన్న వారికెల్ల గరుడాద్రిమందిరుం
డై చెలంగువాఁడు హరి యొకండె.

సా ళం గ నా ట

మునులాల జనులాల ముంచిన దేవతలాల
పనిపూని మొక్కరో పరమాత్మునికి ॥పల్లవి॥

కనకాచలమువంటి ఘనదివ్యరథముపై
వనజాక్షుఁ డెక్కి వీథివచ్చీవాఁడె
వెనుదళమై నడచె విష్వక్సేనుఁ డిదె దేవిడి
కని మని సేవించరో కన్నులపండుగలు ॥మును॥

గగనవాహినివంటి గరుడధ్వజముతోడ
అగడై వీథినేఁగే చక్రాయుధుఁడు
పగటు విజయముతో పాంచజన్యము వట్టీని
నిగిడి కొనియాడరో నిచ్చ కల్యాణములు ॥మును॥

వరుస భాగ్యదేవతవంటి యలమేలుమంగ
వుర మెక్కఁగ శ్రీవేంకటోత్తముఁడు
తిరమై నెలవుకొనె దివ్యనగరులోనను
శరణని బదకరో సాక్షాత్కారమున ॥మును॥

రేకు 34 సంఖ్య 192 సంపు 15 పుట 128

సీ. మునులార! జనులార! అనిమిషవరులార!
చేయెత్తిమ్రొక్కరో శ్రీధరునకు
కనకాచలమువంటి ఘనదివ్య రథమెక్కి
వనజనేత్రుఁడు వీథివచ్చె వాఁడె
వెనుదళమై నడచెను సూత్రవతిభర్త
కన్నులపండువుల్ కనరొ మనరొ
గగనవాహినివంటి గరుడధ్వజముతోడ
నటు వీథినేఁగెఁ జక్రాయుధుండు
భండనమ్ములు గెల్చి పాంచజన్యము వట్టె
స్తుతియింపరో నిత్యశోభనములు

గీ. మించు భాగ్యదేవత యలమేలుమంగ
యురము నెక్కంగ శ్రీవేంకటోత్తముండు
నెలవుకొనె తిరునగరిలో నిండుభక్తి
శరణనుచుఁ గొల్చి బ్రదుకరో వరము లంది.

దే సా ళం

ఏ విచారములు వొద్దు యీతఁడు రక్షకుఁ డు
శ్రీవల్లభుండె వీఁడు చేకొని కాచీని ॥పల్లవి॥

పలుమారు బొడ్డునను బ్రహ్మఁగన్న తండ్రిపేరు
దలఁచినవారికి సంతాన మిచ్చీని
కలిగి పాదములను గంగవుట్టించినవాని
కొలువరో యీతఁడు కోరిక లిచ్చీని ॥ఏవిచా॥

మొదల నెన్నికతో కామునిగన్నవానినే
కదిసి పూజించరో కరుణించీని
కదలక బ్రహ్మాండము గర్భమున మోచిన
యెదుటి హరికి మ్రొక్కుఁ డిన్నియును నిచ్చీని ॥ఏవిచా॥

గరుడగంభము వద్ద గల శ్రీవేంకటపతి
వరుస సేవించరో వర మిచ్చీని
అరిది విశ్వకుటుంబియైన వీనికి మ్రొక్కరో
పరగఁ దామరతంపముగాఁ జేసీని ॥ఏవిచా॥

రేకు 32 సంఖ్య 180 సంపు 15 పుట 120

సీ. కమలజు బొడ్డునఁగన్న వెన్నుఁడు తన్నుఁ
దలఁచువారలకు సంతాన మిచ్చు
నిజపాదముల గంగ సృజియించిన మురారి
కొలిచినవారికిఁ గోర్కు లిచ్చు
కడుపారఁ గామునిగన్న రమాపతి
గదిసి పూజించినఁ గరుణఁ జూపు
బ్రహ్మాండములను గర్భమునఁ దాల్చిన హరి
అంజలిఘటియింప నన్ని యొసఁగు

గీ. గరుడకంబముకడనుండు తిరుమలప్ప
వరుస సేవించువారికి వరము లిచ్చు
నే విచారాలు వద్దు నీలావిభుండు
వీని విశ్వకుటుంబి సేవింప రయ్య !

దే వ గా ం ధా రి

ఓపికగలవారికి వొడినుండునవి రెండు
పైపైఁ జేకొనేటివారి భాగ్యము కొలఁదులు ॥పల్లవి॥

సేసినంతపుణ్యము సృష్టిలోనివారి కెల్ల
ఆసల బహుఫలము హరిదాస్యము
త్రాసువంటిది కర్మము దైవముపై భక్తియైతే
బాసదప్పక పండిన పంటవంటిది ॥ఓపిక॥

గడించినంతే ధనము కైకొనేటివారి కెల్ల
అదరి విజ్ఞానధన మక్షయం
సుడివంటిది సంపద చుట్లఁబెట్టుచునుండు
అడచి నిరాశ బ్రహ్మానందమువంటిది ॥ఓపిక॥

ధర నాడినంతే మాట తగు నక్షరజ్ఞులకు
హరినామోచ్చారణ మక్షయం
యిరవై శ్రీవేంకటేశుఁ డిందుల కధిదేవత
నిరతి నితనికృప నిధానమువంటిది ॥ఓపిక॥

రేకు 35 సంఖ్య 195 సంపు 15 పుట 130

సీ. చేసినమట్టుకే సృష్టిలో పుణ్యమ్ము
పరమాత్ముదాస్యంబు బహుఫలంబు
త్రాసువంటిది కర్మ; బాసదప్పక పండు
పంటవంటిది దైవపరమభక్తి
గడియించుపాటిదే కై కొనుసంపద;
జ్ఞాన మనంగ నక్షయధనంబు;
అరయ నిరాశ బ్రహ్మానంద మట్టిది;
సుడివంటి దీ సిరి చుట్లఁబెట్టు;

ఆ. అక్షరజ్ఞులకును నాడినంతయె మాట;
హరిపవిత్రనామ మనవధికము;
అఖిలమునకు శ్రీశుఁ డధిదైవతము; వాని
కరుణ యెన్నటికిని తఱుగని నిధి.

భూ పా ళ ం

కాయ పండుసేయఁబోతే కడు పులుసేఁగాక
యేయెడ తీపుగాదు యిటువంటిదే ॥పల్లవి॥

కోపమెల్లా నొకవంక కూడవేసి మతికదా
పైపై హరిఁదలఁప పాత్రుఁ డయ్యేది
కైపుగాక రుచులపై కాంక్షమాని మతికదా
వోపి లోకముల సడ్డ నొల్లకుండేది ॥కాయ॥

పంచేంద్రియముల నెల్ల పాఱఁదోలి మతికదా
వుంచపువిరక్తి కెల్ల వొడిగట్టేది
కొంచెపుకోరికెల్ల కోరకుండి మతికదా
వంచి హరిదాసులలో వహి కెక్కేదీ ॥కాయ॥

వేవేలు పనులెల్ల విడిచిన మతికదా
శ్రీవేంకటేశ్వరునిఁ జింతించేది
భావించి యితని దాసపరికరమై కదా
త్రోవచూచి మోక్షము తుద కెక్కేది ॥కాయ॥

రేకు 22 సంఖ్య 127 సంపు 15 పుట 84

సీ. కోపమ్ము మొదలంటఁ గూల్చివైచినఁ గదా
పరమాత్ముఁ దలపోయఁ బాత్రుఁ డగుట;
కడుకొను రుచులపైఁ గాంక్ష మానినఁ గదా
యోపి లోకముసడ్డ నొల్లకుంట;
పంచేంద్రియమ్ముల పాఱఁదోలినఁ గదా
యుల్లమ్మున విరక్తి యునికి గొనుట;
కొనలెత్తు కోరికల్ గోసివైచినఁగదా
వహికి నెక్కుట దాసవర్గమందు;

ఆ. కాయ పండొనర్పఁ గడు పులుపేగాక
తీపిగానియట్లు తిరుమలేశు
దాసుఁ డగుచుఁ గర్మతతి వీడినం గదా
తాను పరమపదము దారిగనుట.

24

పాడి

వేగిర మేఁటికిని వేసట లేఁటికిని విష్ణుని సొలయఁగ నేల
సాగిలిమొక్క నతఁడు మన్ననలు జరపినపాటి జరపీగాక ॥పల్లవి॥

తనవేలే తన కన్నుదాఁకినను తా నెవ్వనిఁ గోపించీని
తన కర్మమే తన్నుఁ జేయఁగ దైవము దూరఁగనేల
అనుభవింపుచును హరినే కొలిచిన అలమట లన్నియు హరిచూచి
పొనుఁగక తమలో దుర్దోషంబులు పొమ్మన్నపుడే పోయీఁగాక ॥వేగిర॥

కడుపులోపలికి మింగిన రత్నము కడుచోట్ల వెదకఁగ నేల
బడిఁ దన యంతర్యామి దా మఱచి పలువేల్పులఁ గొలువఁగ నేల
విడువక శ్రీపతినామమంత్రమే వేడుకఁ దలఁచఁగఁ దలఁచఁగను
చెడకుండా నతఁడు పావనము సేసినప్పుడే సేసీగాక ॥వేగిర॥

కర్మము నతఁడే కార్యము నతఁడే కడఁగిన శ్రీవేంకటవిభుఁడూ
నిర్మించినట్లవు నిన్నియు మరి నేఁ డనుమానము లేల
ధర్మం బితనికి యే కాలంబును దాసుల రక్షించే బిరుదు
అర్మిలి యితనిఁ గొలిచినఁ జాలును అందనిపదవులు నందీఁగాక ॥వేగిర॥

రేకు 26 సంఖ్య 151 సంపు 15 పుట 100

సీ. తన వ్రేలు తనకన్ను దాఁకిన నెవ్వనిఁ
దాను కోపించును ? తనదు కర్మ
మట్లుసేయఁగ దూఱ నగునె దైవమును ? తా
ననుభవించుచు ముకుందుని భజింప
నలమట లన్నియు నాతండు గని దోష
ములఁ బొమ్మనిన వేళఁ బోవుఁ గాక
కడుపులోనికి మ్రింగఁబడిన రత్నమునకై
వేఱుతావులఁ దాను వెదక నేల ?
మఱచి యంతర్యామి మతి పలువేల్పులఁ
గొలువంగ నేల ? వైకుంఠునామ
మంత్రము దలపంగ మాటి కాతఁడు శుచిఁ
జేసినప్పుడె తన్నుఁ జేయుఁగాక

గీ. అతఁడె కర్మమ్ము; కార్యమ్ము నతఁడె; కడఁగి
యతఁడు నిర్మించినట్లవు; నతని కెపుడు
దాసజనరక్షణంబు సద్ధర్మ; మతని
భక్తి సేవించినను సర్వపదవు లబ్బు.

25

ల లి త

ఆతుమ సంతోసపెట్టు టది యెఱక తా
నే తెరువు వొల్లకుండు టిదియె యెఱుక ॥పల్లవి॥

ముంచినబంధముల మునుఁగువడక తా
నంచల విడఁదన్ను టది యెఱుక
చంచలపువిషయాల సగ్గుడు ముగ్గుడు గాక
యెంచి హరిఁదలపోయు టిదియె యెఱుక ॥ఆతుమ॥

పాయని యర్థములకు బంటుబంటై తిరుగక
ఆయితమై మోసపోని దది యెఱుక
పాయపుకామినులతో పలుమారుఁ జేయుపొందు
హేయముగఁ దలపోయు టిదియె యెఱుక ॥ఆతుమ॥

ధరమీఁదఁగల ప్రాణితతుల నొప్పించక
అరయఁగ సముఁ డవుట అది యెఱుక
గరిమల శ్రీ వేంకటపతిదాసుఁడై
యిరవొంద సుఖియించు టిదియె యెఱుక ॥ఆతుమ॥

రేకు 15 సంఖ్య 81 సంపు 15 పుట 54

సీ. ముంచెదుబంధాల మునుకలు వేయక
యంచెల విడదన్ను టదియ యెఱుక
చంచలవిషయాల స్రగ్గక మ్రగ్గక
యచ్యుతుఁ దలపోయు టదియ యెఱుక
బంటుబంటై సిరివెంటఁ జరించుచు
నటు మోసపోవని దదియ యెఱుక
ప్రాయపుఁ జెలులతోఁ జేయు సంగాతమ్ము
హేయమ్ముగా నెంచు టిదియ యెఱుక

ఆ. ధరణిగలుగు ప్రాణితతుల నొప్పించక
సదయుఁడు సముఁడౌట అదియ యెఱుక
వరదుఁడైన మంగపతిదాసదాసుఁడై
యెప్పుడు సుఖియించు టిదియ యెఱుక.

26

సా మ ం త ం

తరి నిధానము గన్న దాఁకా దరిద్రంబు
స్థిరముగా కివి గనిన సిరు లేమి బ్రాఁతి ॥పల్లవి॥

మొదల గోవింద యను మూఁడక్షరంబులును
పదిలముగ నోరఁ బనుపడు దాఁకానె
కదియుఁగా కాపదలు కలుషములు జీవులకు
చెదరుగా కివి గనిన సిరు లేమి బ్రాఁతి ॥తరి॥

నారాయణా యనెడి నాలుగక్షరములు
పేరుకొని నోరి కబ్బిన దాఁకానె
భూరి దుఃఖములు నలపులు సదా జీవులకు
చేరినా యవి గనిన సిరు లేమి బ్రాఁతి ॥తరి॥

వేంకటేశ్వర యనెడి వేదపంచాక్షరము
అంకురంబయి నోరి కవుదాఁకానె
జంకెనలు నలవు నలజడిగాక జీవులకు
యింక నివి గనిన సిరు లివియేమి బ్రాఁతి ॥తరి॥

రేకు 9 సంఖ్య 461 సంపు 15 పుట 311

సీ. మొదల గోవిందయన్ మూఁడక్షరంబులు
పదిలమ్ముగా నోట మెదలువఱకె
కదియుగా కాపదల్ కలుషముల్ జీవుల
కివి యొదవిన సిరు లేమి బ్రాఁతి ?
నారాయణా యన్న నాలుగక్షరములు
దబ్బున తమనోటి కబ్బువఱకె
భూరిదుఃఖమ్ములు పొడమునుగా కివి
యెలసిన సిరులకు నేమి బ్రాఁతి ?

గీ. వేంకటేశ్వర యనునట్టి వేదవినుత
పరమపంచాక్షరాల్ నోటపడెడువఱకె
యలపు లలజడుల్ జంకెన లవల జీవు
లేడఁగన్నను సిరులకు నేమి బ్రాఁతి ?

27

సాళంగనాట

హరిదాసుల మహి మల్లదివో
నరులు యిదే నమ్ముటగాక ॥పల్లవి॥

పెక్కుతపస్వులు పెద్దలు ఋషులు
చుక్కలై యున్నారు చూచితిరా
యెక్కడి ముగితి యెవ్వరి కున్నది
వొక్క శుకునకే యొనరేఁగాక ॥హరి॥

తీరని యమృతపుదేవత లిందరు
మేరువం దున్నారు మెచ్చితిరా
యీ రీతి వైకుంఠ మెవ్వరి కున్నది
నారదాదులకే ననిచెఁ గాక ॥హరి॥

అందు నీకాకాతమసటి (?) బ్రహ్మముఁ
బొంది యెవ్వరైనఁ బొడగంటిరా
విందువలెనే శ్రీవేంకటేశ్వరునిఁ
జెంది పరమ్ములు చేకొంటిరా ॥హరి॥

రేకు 20 సంఖ్య 451 సంపు 15 పుట 303

సీ. పెక్కురు తపసులు పెద పెద్ద ఋషులును
చుక్కలైయున్నారు చూచినారె ?
యెక్కడి కైవల్య మెవ్వరి కున్నది
ఒకశుకయోగికే యొనరెగాక ;
దివ్యామృతముగొన్న దేవత లిందఱు
మేరువం దున్నారు మెచ్చినారె
ఈ రీతి వైకుంఠ మెవ్వరికున్నది
నారదాదులకె చేకూరెఁ గాక ;

గీ. అక్కటకటా ! నిరాకార మనెడి బ్రహ్మ
మెవ్వ రైనను బొడగంటిరే ? వృషాద్రి
వల్లభుని విందువలెఁ జెంది వరము లందు
కొంటిరే ? దాసమహిమకు కొలఁది లేదు.

28

శంకరాభరణం

తనమనసే తనకు తారుకాణ వచ్చుఁగాక
వినుకలి పరబుద్ధి వీనులఁబట్టీనా ॥పల్లవి॥

చుట్టమైనవాఁడు తన చోటికి నమ్మికెగాక
వెట్టివాఁడు సతమౌనా వేగినంత తాను
అట్టే తనయింటియన్న మాఁకటి కొదుగుఁగాక
పొట్టఁబొరుగువిందులు పొద్దుదప్పకుండునా ॥తన॥

వాడియైన యిల్లాలు వంశమున కెక్కుఁగాక
కూడగొట్టుకాంత తన కుల మయ్యీనా
వాడలో మంచిగుణము వాసివన్నెఁ దెచ్చుఁగాక
యేడనైనా యపకీర్తి హీనమే కాదా ॥తన॥

యెక్కువ హరిఁగొల్చితే నిహపరము నిచ్చుఁగాక
తక్కిన దేవత లింతటి కోపేరా
చక్కని శ్రీవేంకటేశుఁడు సర్వాంతరాత్మకుఁడు
తక్కక మనుజులాల తలఁచి బ్రదుకరో ॥తన॥

రేకు 77 సంఖ్య 446 సంపు 15 పుట 300

సీ. తన చుట్టమగువాఁడు తనకు నమ్మికగాక
వెట్టివాఁడు సతంబె వేగినంత ?
ఆఁకటి కొదవుఁబో యాత్మగృహాన్నంబు
పొరుగువిందుల కున్న ప్రొద్దుదప్పు ;
తన కూర్మియిల్లాలు తగుఁగాక నడువీథి
వెలయాలు వంశాభివృద్ధి కగునె ?
వాసిదెచ్చుంగాక వాడలో సుగుణంబు
హీనమే యపకీర్తి యేడనైన ;

గీ. ఇచ్చు తనుఁగొల్వ లక్ష్మీశుఁ డిహపరమ్ము
లితరదేవత లేమి తా మీయఁగలరు ?
అహిగిరీశుండు సర్వాంతరాత్మకుండు
మది దలఁచి కొల్చి బ్రదుకరో మనుజులార !

29

గుండక్రియ

ఇంచుకంత ధర్మములో నున్నది యిందరిమేలునుఁ గీడును
వంచనతోడుతఁ గైకొనఁదలఁచిన వారల నేరుపు లింతేకాని ॥పల్లవి॥

నరకము లనుభవించితి నని తలఁచిన నలిఁజెడుఁ బ్రారబ్ధకర్మములు
పరదారాదులఁ గలయఁ దలఁచిన పాపము లెల్లనుఁ జుట్టుకొను
సురలచరిత్రము వినినయంతలో సుకృతియై వెలయుఁ బురుషుఁడు
దురితచిత్తుల విధంబులు వింటే దుష్కృత్యములకును గుఱియగును ॥ఇంచు॥

చచ్చినభావమె బ్రతికినయప్పుడు శరీరసుఖములు మఱచిన ముక్తుఁడు
యిచ్చల మృతునకు విభవముసేసిన యేడకు నెక్కుదు వృథా వృథా
మెచ్చుగ నొరులకు నిచ్చినయర్థము మీఁదమీఁద ఫలియించు
తెచ్చి లోభమున దాఁచిన ధనములు తీరక భూగతమై యుండు ॥ఇంచు॥

యిలువేలుపైన శ్రీవేంకటేశ్వరు నెఱిఁగి కొలిచినను భవ మీదేరును
పలుకర్మంబుల నెంత దొరలినా ప్రయాసములే కడుఘనము
అలమేల్మంగ పురుషకారమున ఆచార్యునమతి మెలఁగును
వలవని లావుల వశగతుఁడైనను వానిచందములు హరియే ॥ఇంచు॥

రేకు 70 సంఖ్య 400 సంపు 15 పుట 269

సీ. అనుభవించిన పాప మదిచాలు ననుచింతఁ
బ్రారబ్ధకర్మముల్ దూర మగును;
నలిరేఁగి పరదార గలయఁ దలంచిన
నెట్టన దురితముల్ చుట్టుకొనును;
సురచరిత్రలు విన్న సుకృతియౌ పురుషుండు
పాపులకథ విన్నఁ బతితుఁ డగును;
బ్రతికినప్పుడె చన్న భావమ్ముతో దేహ
పుసుఖాలు మఱచిన ముక్తుఁ డగును;
మృతునకుఁ జేసిన యతులితవిభవమ్ము
రాణ కెక్కునె యొక్క రవ్వయేని ?
సాదుల కిడు సిరి మీఁదమీఁద ఫలించు;
లోభించినన్ మట్టిలోనఁ గలియు;

గీ. ఇంచుకంతధర్మమునందు నెసఁగు మేలు;
గురువునసుమతి శ్రీలక్ష్మిపురుషకార
మున వృషాచలనాథు భక్తిని భజింప
జన్మ మీడేఱు; కడమకర్జములు వృథలు.

గుజ్జరి

దైవముచేసినచేఁత తప్పించరాదు
కావలసిన పనులు కాకమానవు ॥పల్లవి॥

పొంకముగానివానికి బుద్ధు లెన్నినేరిపినా
వంకర కొంకరేకాని వశముగాఁడు
సంకుఁ బూసదెచ్చి యెంత సానఁబట్టి తోమినాను
సుంకించి ముత్యముతోడి సూటికి రాదు ॥దైవము॥

యెలమితోఁ గురూపి నెంత సింగారించినాను
అలయికలేకాని అందముగాదు
మలసియిత్తడి దెచ్చి మాడలుగాఁ జేసితేను
కలసహజమేకాని కనకము గాదు ॥దైవము॥

యిరవుగా నిగ్గడికి నెంత పెండ్లిసేసినాను
పొరపొచ్చెమె కాని పొందఁగరాదు
సరుగ శ్రీవేంకటేశ్వరుదాసుఁడై తేఁ గాని
సరినేమిటా జ్ఞానము సమకొనరాదు ॥దైవము॥

రేకు 66 సంఖ్య 380 సంపు 15 పుట 255

సీ. శుద్ధమూర్ఖున కెన్నిబుద్ధులు గఱపిన
వంకరకొంకరే వశముగాఁడు
సంకుఁ బూసను దెచ్చి సానఁబట్టినఁగాని
సుంతముత్యముతోడ సూటిరాదు
చేరి కురూపి సింగారించినను లేశ
మందమ్మురాదు ప్రయాసకాని
మంచియిత్తడిదెచ్చి మాడలు చేసిన
కలగుణ మ్ముడిగి బంగారుగాదు

గీ. ఇరవుగా నిగ్గడికిసల్ప పరిణయంబు
నెందు పొరపొచ్చెమేగాని పొందురాదు
అంజనగిరీశునకు దాసుఁడైనఁ గాని
జ్ఞాన మేమిట సమకొను జాడలేదు.

దే సా ళం

విరతి గలుగవలె విష్ణుభక్తుఁడు గావలె
సరవితో నుండవలె సహజయోగికిని ॥పల్లవి॥

మంతనాన నుండవలె మనసు శోధించవలె
చింతించవలె హరిని చెలఁగవలె
అంతరంగుఁడు గావలె నాసలు మానఁగవలె
సంతోసాన మించవలె సహజయోగికిని ॥విరతి॥

వెరవు గలుగవలె వెఱపు లుడుగవలె
యిరవై యెఱుకవలె యెచ్చరవలె
విరసము మానవలె వివేకించుకొనవలె
నరుగ మౌనిగావలె సహజయోగికిని ॥విరతి॥

భావించుకొనవలె పదరకుండఁగ వలె
కావలెఁ బరిపూర్ణుఁడు కరుణవలె
శ్రీవేంకటేశ్వరునిసేవే కలుగవలె
సావధానుఁడు గావలె సహజయోగికిని ॥విరతి॥

రేకు 58 సంఖ్య 332 సంపు 15 పుట 223

సీ. మంతనంబుననుండి మనసును శోధించి
చింతించవలె హరిఁ జెలఁగవలయు;
హరి కాంతరంగికుండయి యాశ విడనాడి
సంతోషిగావలె సహజయోగి;
వెరవు లరయవలె వెఱపు లుడుగవలె
నెచ్చఱవలె మంచియెఱుక గలిగి;
విరసమ్ముమాని వివేకించుకొనవలె
సరి మౌనిగావలె సహజయోగి;

గీ. పదరకుండవలయు భావించుకొనవలె
పూర్ణుఁ డగుచుఁ గరుణఁబొదలవలయు;
విష్ణుభక్తుఁ డగుచు విరతి నొందఁగవలె
సావధానుఁ డగుచు సహజయోగి.

పా డి

ఇవి నమ్మి గర్వించ నేమిటికి
వివేకించి కొలిచితే విష్ణుఁడే సతము ॥పల్లవి॥

కల రిందరుఁ జుట్టాలు కాయముతో నున్న నాళ్లు
వెలయ నంతటిమీఁద వింతవారే
నిలుచును విద్యలెల్లా నేరుపుగలన్నాళ్లు
తలఁపు మఱచితేను తనలోనే యడఁగు ॥ఇవి॥

యెక్కుడుగా నుతియింతు రీవిగల యన్నాళ్లు
చక్కఁగా నూరకుండితే చప్పచప్పనే
గక్కనఁ బంపుసేతురు కలిమిగలన్నాళ్లు
కక్కసానఁ బేదయైతే కైకొన రెవ్వరును ॥ఇవి॥

పను లేమైనాఁ జెల్లు బలిమిగలన్నాళ్లు
తన లా వుడిగితేను తడఁబాట్లే
వెనుకొని కొల్చితే శ్రీవేంకటేశుఁడే రక్షించు
మినుకుల భోగములు మీసాలపై తేనెలు ॥ఇవి॥

రేకు 54 సంఖ్య 306 సంపు 15 పుట 206

సీ. కలరు చుట్టమ్ములు కాయ మున్నన్ని నా
ళ్లంతటి మీఁదట వింతవారె;
నిలుచును విద్యలు నేరు పున్నన్ని నా
ళ్లవల మఱపుగల్గ నణఁగు లోన;
ఎక్కుడుగా మెత్తు రీవు లున్నన్ని నా
ళ్లుప్పన చప్పన యూరకున్నఁ;
బంపుసేయుదురు సంపద లున్న యన్ని నా
ళ్లర్థహీనుండైన నాజ్ఞగొనరు ;

గీ. బలిమిగలయన్ని నాళులు పనులు చెల్లుఁ ;
గలుగు తడఁబాట్లు తనలావు తొలఁగినపుడు ;
బహుళభోగాలు మీసాలపైని తేని
యలు తిరుమలేశుఁడే తన్నుఁ గొలువఁబ్రోచు.

కాం బో ది

అటుగాన శరణంటి నపరాధము లెందుకు
తటుకున బ్రదికించి దయఁజూడవే ॥పల్లవి॥

యెంచరాని నేరములు యిన్నిఁజేసి యేలికకు
వంచనతో మొక్కితే భావము గరఁగు
పొంచిపొంచి వెగటుగాఁ బోరినవాఁ డైనాను
మంచిమాటలాడితే సమ్మతి హితుఁడౌను ॥అటు॥

ఆనాజ్ఞ దోసినట్టి యాతఁడై నా యేలికకు
కానిక చేతికిచ్చి తేఁ గరుణ వుట్టు
మోసముతో సొమ్మెల్లా ముచ్చిలించి తిని వచ్చి
దీనతతో లెంకయైతే దిగులెల్లాఁ బోవును ॥అటు॥

వాలాయించి దూరుచేసి వచ్చియైనా యేలికెకు
వేళగాచి కొలిచితే వేడుక పుట్టు
యీలీల శ్రీవేంకటేశ యే జాతివాఁ డై నాను
మూల నీ ముద్ర మోచితే మునుపే రక్షింతువు ॥అటు॥

రేకు 76 సంఖ్య 435 సంపు 15 పుట 292

సీ. ఎన్నియో నేరమ్ము లేలికయెడఁ జేసి
పడిపడి మ్రొక్క భావమ్ము కరఁగు;
ఆజ్ఞమీఱినయాతఁ డైన నేలిక కొక్క
కానుక వెట్టినఁ గరుణ పుట్టు;
మ్రుచ్చిలించినసొమ్ము మొత్తమ్ము దిని వచ్చి
దీనత బంటైన దిగులు వాయు;
వంచనఁ బోరినవాఁడైన మంచి మా
టాడినచో హితుఁ డగుచు వఱలు;

ఆ. దూఱుచేసివచ్చి చేరి యేలినవాని
వేళ గాచి కొలువ వేడ్క గలుగు;
నిట్టె వేంకటేశ! యే జాతివాఁడేని
ముద్రమోవఁ గరుణ మునుపె కాతు.

గు జ్జ రి

ఏమని వున్నదో యీ మనసు
కోమల మెప్పుడు కొరతే మనసు ॥పల్లవి॥

ముదిసేటివారల ములిగేటివారల
కదిసి చూచి కలఁగదు మనసు
వదలక యింద్రియవర్గంబులకే
వెదకీ నిదివో వీఁటిడి మనసూ ॥ఏమని॥

జననమరణముల చరాచరములను
కనియును మీఁదెఱుఁగదు మనసూ
ఘనసంసారపుకాణాచులకే
దినదినకాంక్షల దిరిగీ మనసూ ॥ఏమని॥

కలగని యటు మేల్కని చూచి తెలిసి
చెలఁగి రెంట నడచీ మనసు
బలిమి శ్రీవేంకటపతి రక్షింపఁగ
కొలిచి యాతనికి కొసరీ మనసూ ॥ఏమని॥

రేకు 14 సంఖ్య 80 సంపు 15 పుట 53

సీ. ముదిసెడివారల మూల్గెడివారలఁ
గదిసి చూచియుఁ గలఁగదు మనస్సు
ఇంద్రియార్థంబుల నెప్పుడు వదలక
వీఁటిఁడియగుచును వెదకు మనసు
సకలచరాచరజననముల్ మరణముల్
గనియును మీఁ దెఱుంగదు మనస్సు
కడఁగి సంసారంపుఁగాణాచులకు నయి
దినదినకాంక్షలఁ దిరుగు మనసు

గీ. కలలు గని మేలుకని చూచి కతలు దెలిసి
నలఁగుచుఁ జెలంగుచును రెంట నడచు మనసు
బలిమి రక్షింప వేంకటప్రభువరుండు
కొలిచి యాతని నెప్పుడు కొసరు మనసు.

భూ పా ళ ం

శరణంటే నీవు దిక్కు సర్వేశ్వరా
నిరతి మాయావికిని నిజమేది ॥పల్లవి॥

యిన్నిటాఁ బుట్టిన దేహి కింక కులశీలమేది
చన్నుఁబాలవాని కాచారమేది
పన్నినసంసారికి పరమాత్మ చింత యేది
వున్నతి జంతరపుబొమ్మ కుద్యోగ మేది ॥శర॥

పంచేంద్రియబద్ధునికి పట్టి స్వతంత్రమేది
చంచలచిత్తునికి విజ్ఞానమేది
యెంచ భూతావాసుని కింకఁ జేసే ధర్మమేది
నించి మలమూత్రకాయునికి భోగమేది ॥శర॥

కామాతురునకును కర్మానుష్ఠానమేది
వాముల నిత్యలోభికి వైరాగ్య మేది
శ్రీమంతుఁడైన యట్టి శ్రీవేంకటేశ్వర నీవే
కామించి కాచితిగాక గతియేది ॥శర॥

రేకు 36 సంఖ్య 205 సంపు 15 పుట 137

సీ. ఇన్ని యోనులవాని కెటఁ గులశీలముల్ ?
చనుఁబాలవాని కాచార మేది ?
సంసారికిని శౌరిసంస్మరణం బేది ?
జంత్రపుబొమ్మకు జతన మేది ?
ఇంద్రియబద్ధున కేది స్వాతంత్ర్యమ్ము ?
చంచలాత్మునకు విజ్ఞాన మేది ?
మలమూత్రదేహికిఁ దలఁప భోగ మ్మేది ?
నిత్యమాయావికి సత్య మేది ?

గీ. సతతకామాతురున కనుష్ఠానమేది ?
పరమలోభికి వైరాగ్యపరత యేది ?
దయ్యములమారి కొనరించు ధర్మమేది ?
గరుడగిరిపతి గావక గతి మతేది ?

రా మ క్రి య

వాదమేల సారె సారె వడిముక్తి లేదంటె
వేదాంతశ్రవణము వెట్టికిఁ జేసేరా ॥పల్లవి॥

అరయ ప్రపంచమెల్ల నభేద మయితే
గురుఁడు శిష్యుఁడు లేఁడు కూడ దర్థము
సొరిది నాత్మలోన సోఽహంభావన యయితే
సరి మును దేవపూజలు చెల్లవు ॥వాద॥

సహజలీలావిభూతి సర్వం మిథ్య యయితే
బహుయాగాదికర్మము పనిలేదు
మహిలోని జననము మరణము మాయ యయితే
విహితాచారము సేయ విధిలేదు ॥వాద॥

ఘటన బ్రహ్మము నిరాకార మయితేఁ బఠియింప
యిటు పురుషసూక్తాదు లివి నీ కేల
అటు శ్రీవేంకటేశుదాస్యములేక బిగిసితే
సటలాడుకొనేటి రాక్షసమత మవును ॥వాద॥

రేకు 20 సంఖ్య 112 సంపు 15 పుట 75

సీ. విశ్వ మింతయును నభేదమ్మె యయినచో
శిష్యుండు లేఁడు దేశికుఁడు లేఁడు;
ఆత్మఁ జింతింప సోఽహంభావనయె యైన
దేవతార్చనలకుఁ దావులేదు;
లీలావిభూతి శీలింప మిథ్యయె యైన
బహుయాగములతోడఁ బనియె లేదు;
పుట్టుట గిట్టుట వట్టిమాయయె యైన
నాచారములకు లే దవసరంబు;

గీ. కడకు బ్రహ్మంబె తా నిరాకారమైన
పురుషసూక్తాదులకు లేదు పుడమి నీడ;
వేంకటేశుదాస్యములేక విఱ్ఱవీఁగ
మాట లేటికి ? రాక్షసమతమె యగును.

సా ళ ం గ నా ట

విచారించుకోని వారి వెఱ్ఱితన మింతెకాని
పచారించి నీ కృపను బ్రతికితి నేను ॥పల్లవి॥

శ్రీమహాలక్ష్మియుండఁ బొంచి దరిద్ర మేలయుండు
కామధేను వున్నచోట కరవేలయుండు
కామించి నారాయణ నీ ఘననామ మున్నచోట
తామసాలుఁ బాతకాలు దగ్గరి యేలయుండు ॥విచా॥

చెంగట సూర్యుఁ డున్నచో చీఁకట్లేలయుండు
భంగించి గరుడుఁ డుండఁ బాము లేలయుండు
ముంగిట గోవిందుఁడ నీ ముద్రలు మేన నుండఁగా
అంగవికారము లయిన అజ్ఞాన మేలయుండు ॥విచా॥

తానే నిజమై వున్న చెంతఁ జంచల మేలయుండు
కానంబడి భక్తియుండ కలఁక యేల యుండు
ఔనవు శ్రీవేంకటేశ అంతరాత్మ నీ వున్నచో
ఆనుక శుభము లుండ నలపేలయుండు ॥విచా॥

రేకు 19 సంఖ్య 109 సంపు 15 పుట 73

సీ. దారిద్ర్య మెటులుండు దండనుండఁగ లక్ష్మి
సురధేను వుండంగఁ గఱవు గలదె ?
నారాయణుని ఘననామ ముండెడుచోట
పాతకకోటు లేపగిది నుండు ?
చీఁకటు లెట్లుండు చెంగట రవియున్నఁ
గాకోదరము లున్నె గరుడుఁ డున్న ?
తనమేన విష్ణుద్వాదశముద్ర లుండంగ
తూలక యజ్ఞాన మేలయుండు ?

గీ. స్వస్థుఁడై యున్న నేల చాంచల్య ముండు ?
భక్తి యుండంగఁ గలఁక యే భాతి నుండు ?
అంతరాత్ముఁడై హరియుండ నఖిలశుభము
లిరవుకొనుచుండ నిఁక నల పేల యుండు ?

బౌ ళి

తమ తమ యంతటికి తమవారె
గుమిగూడు కొనుటింతె కొసర నేలయ్యా ॥పల్లవి॥

తల్లి శ్రీమహాదేవి తండ్రి పురుషోత్తముఁడు
తొల్లె దేవతలెల్ల తోడఁబుట్లూ
పొల్లగారు జీవుఁ లెల్ల పుట్టి పోదురు వత్తురు
చెల్లఁబో యిందులకుఁగా చింత లేఁటికయ్యా ॥తమ॥

హరిభక్తు లేలికలు ఆచార్యుఁ డొక్కఁడే దాత
పరమాత్మునామములే బంధువులు
సరవి జంతువులకు సంసారమే ధర్మము
పరుల కెల్లా నింతేసి భ్రమత లేలయ్యా ॥తమ॥

హితులు వేదరాసులు యిల్లాలు వివేకము
సుతుఁడు తనలోపలి సుజ్ఞానము
గతి శ్రీవేంకటేశుఁడె కలవాఁడు ప్రాణులకు
మతిమంతుల కిందులో మఱపు లేదయ్యా ॥తమ॥

రేకు 18 సంఖ్య 100 సంపు 15 పుట 67

సీ. భువనమాతయె తల్లి పురుషోత్తముఁడు తండ్రి
తొల్లి తోఁబుట్టువు లెల్ల సురలు
పుడమిలో జీవులు పుట్టి పోదురు వత్తు
రిందుకుగాఁ జింత లేఁటికయ్య !
హరిభక్తు లేలిక లాచార్యుఁడే దాత
పరమాత్మునామముల్ బంధుజనులు;
సరవి జంతువులకు సంసారమే ధర్మ
మింతేసిభ్రమ లిందు నేఁటికయ్య !

గీ. సతి వివేకమ్ము; వేదముల్ హితులు; సుతుఁడు
లోని విజ్ఞాన; మెల్లెడ ప్రాణులకును
సర్వవిధములగతి శేషశైలవిభుఁడె
మతియుతుల కిందులో సుంత మఱపులేదు.

శుద్ధవసంతం

ఎన్ని లేవు యీ యింద్రజాలములు యెట్టు నమ్మెడిది వో సర్వేశ్వర
మన్నించి నన్నిటు బోధింపఁగదవె మాయాతీతుఁడ విన్నిటను ॥పల్లవి॥

తామసునకుఁ బుట్టిన సుజ్ఞానము తత్త్వవాదమునకే మొదలు
కాముకునకుఁ దోఁచిన వివేకము కాంతాళములకే సెలవవును
పామరునకుఁ బొడమిన వైరాగ్యము పరదూషణకే పనియవును
సామాన్యున కటువచ్చిన చదువులు సాధింపవు మోక్షముతెరువు ॥ఎన్ని॥

జగతి నాస్తికున కొదవిన సత్యము శపథంబులకే గుఱియౌను
మగటిమి దుర్జనుఁ డెఱిఁగినమంత్రము మారణాదులకే సాధనము
పగటున లోభి యొనర్చిన పుణ్యము ప్రత్యవాయముల కాలయము
వెగటునఁ గ్రూరుఁడు చేసిన తపమది వీరిడితనముల కాకరము ॥ఎన్ని॥

సరిఁబాపికిఁ గల దాక్షిణ్యము జారచోరులకు సహాయము
విరసవర్తనున కాచార మబ్బిన విపరీతంబులే దొరకొనును
దురితచిత్తునకుఁ జిక్కినయుక్తులు తుచ్ఛంబులపాలుగఁ జేయున్
చిరముగ శ్రీవేంకటేశ మిమ్ముఁ గొలిచినవారలే యిల నతిఘనులు ॥ఎన్ని॥

రేకు 56 సంఖ్య 317 సంపు 15 పుట 213

సీ. తామసునకుఁ గల్గు దండిసుజ్ఞానమ్ము
తత్త్వవాదమునకె దారిదీయుఁ;
గాముకునకుఁ బొడకట్టు వివేకమ్ము
సెలవగుఁ గాంతాళములకె యెపుడు
పామరునకు జతపడిన వైరాగ్యమ్ము
పరదూషణములకే పనికివచ్చు;

సామాన్యునకు వచ్చు చదువులు గిదువులు
సాధింపలేవు మోక్షమ్ము తెరువు;
ఉర్వి నాస్తికునకు నొదవిన సత్యమ్ము
శపథంబులకె చాలిచాలకుండు;
దుర్జనుం డెఱిఁగిన దొడ్డమంత్రము మార
ణాదుల కెపుడు సహాయకారి;
భువి లోభి యొనరించు పుణ్యమ్ము ప్రత్యవా
యములకు నెల్లప్పు డాలయమ్ము;
క్రూరుండు గావించు ఘోరతపంబు వీ
ఱిఁడితనంబుల కెల్ల విడిదిపట్టు

గీ. పాపిదాక్షిణ్యమది సాయపడును జార
చోరులకుఁ; దుచ్ఛకృత్యాల బారిఁద్రోయు
దురితచిత్తుల యుక్తులు; చిరము మిమ్ముఁ
గొలుచువారలె యతిఘనుల్ కొండలప్ప! 40

సా మ ం త

నేనే భాగ్యవంతుఁడను నీ కృపగలిగె నాకు
జ్ఞాన మిచ్చితివి నే సంసారము సేయఁగాను ॥పల్లవి॥

పుట్టుదరిద్రుఁడై వున్నప్పుడు వచ్చిన సంపద
లట్టే వేఁపచేఁదు దాగేయప్పటి తీపు
దట్టమై యాఁకలిగొన్న తఱిఁ గల యాహారము
గట్టిగాఁ జవియైనట్టు గలిగె నీ భక్తి ॥నేనే॥

చిక్కులులేక భీతివాసినమీఁది సంతోషము
నిక్కపురోగము మానిన సౌఖ్యము
మిక్కిలి యప్పులుదీఱి మెఱసే దొరతనము
గక్కన నా కబ్బినట్టు గలిగె నీ భక్తి ॥నేనే॥

జడిసి యెండదాఁకిన సమయమందలి నీడ
అడవిలోపల సహాయమైన తోడు
అదరి దొరఁకినట్టు లట్టే శ్రీవేంకటేశ
కడఁగి నీ కృపవల్లఁ గలిగె నీ భక్తి ॥నేనే॥

రేకు 76 సంఖ్య 440 సంపు 15 పుట 296

సీ. వేఁపచేఁదును త్రాగువేళ గైకొను తీపు
కటిక పేదఱిమిని గలిగిన సిరి
దట్టంపుటాఁకలి తఱిగల బోనమ్ము
చవియైనయటుగల్గె సాంద్రభక్తి;
భయమువాసినమీఁది పరమసంతోషమ్ము
రోగమ్ము మానిన సాగు సుఖము
అప్పు లన్ని యుదీఱి యడరు దొరతనమ్ము
లభియించినటు భక్తి లభ్య మయ్యె;

గీ. ఎండదాఁకిన సమయమం దెలయునీడ
యడవిలోపల సమకూడినట్టితోడు
కైవడిని నాకు వేంకటకటకనిలయ!
నీ యపారకృపం గల్గె నీదుభక్తి.

శ్రీ రా గ ం

నీవే వచ్చి ప్రత్యక్షమై నిలుతువుగాక మాకు
భావించి నిన్ను రూపించి పట్ట నెట్టువచ్చును ॥పల్లవి॥

పాలజలనిధిలోన పండేది నీ కొక చోటు
వోలి జీవులలో నెల్లా వుండేది నీ కొకచోటు
తేలగిల సూర్యునిలో తిమ్మట నీ కొకచోటు
తాలిమి ని న్నెందని వెదకఁగల మిఁకను ॥నీవే॥

అనలుని లోపల నారగించే దొకచోటు
గొనకొని వైకుంఠానఁ గొలువుండే దొకచోటు
పొనుఁగక దాసులిండ్లఁ బూజఁ గొనే దొకచోటు
ఘనుఁడ నిన్ను సోదించి కన నెట్టువచ్చును ॥నీవే॥

రతిఁ దులసివనాన రచ్చ సేసే దొకచోటు
కతలుగా లక్ష్మి తోడ కాఁపురము లొకచోటు
తతి శ్రీవేంకటాద్రిపైఁ దగఁ గాణా చొకచోటు
యితవుగా నీ చొప్పు లెత్తఁగ మా తరమా ॥నీవే॥

రేకు 64 సంఖ్య 367 సంపు 15 పుట 247

సీ. ఎదుటఁ బ్రత్యక్షమై యీవె నిల్తువుగాక
భావించి ని న్నెట్లు పట్టవచ్చు ?
పాలకడలి నీకుఁ బవళింప నొకచోటు
జీవాత్మ లరయ వసించుచోటు
ఆదిత్యమండల మ్మటు గ్రుమ్మరిలుచోటు
విష్ణుఁడా ! ని న్నెందు వెదకఁగలము ?
అగ్నిహోత్రమ్మొకఁ డారగించెడుచోటు
కొలువుండుచోటు వైకుంఠనగరి
పూజలుగొనుచోటు పుణ్యదాసగృహాలు
సోదించి ని న్నెట్టు చూడనగును ?

గీ. తులసివనభూమి రచ్చలుసలుపు చోటు
కలిమిచెలితోడ కాపురము లొకచోటు
అహిగిరీంద్రమ్ము కాణాచియైనచోటు
దేవ ! నీ చొప్పు లెత్తంగ మా వశంబె ?

శ్రీ రా గ ం

తెలియదు నీ మనసు దేవోత్తమా
సులభుఁడ వని విని చొరఁబారీ మనసు ॥పల్లవి॥

చూతును నీ మూరితిని చొప్పుగాఁ గన్నులెదుట
ఆతుమలోఁ దలపోసే ననుచును అలవరచుకొందును
నీతి యెంచి చూచితేను నీ వెంత నే నెంత
యీతల నా యగ్గలికెకు నే మనుచున్నాఁడవో ॥తెలి॥

నెట్టుకొనఁ బూజింతు నీవు నా వాఁడవే యంటా
పెట్టెలోన నుంచి చక్కఁబెట్టుకొందును
యెట్టిది నా సాహసంబు యేమిట నిన్ను మెప్పించితి
నట్టనడుమ న న్నెట్టు నవ్వుతా వున్నాఁడవో ॥తెలి॥

నొడిగి నిన్నుఁ బిలుతు నోరునిండాఁ బేరుకొని
యెడయ కెందున్నాఁడవొ యెక్క డెక్కడ
అదరి శ్రీవేంకటేశ అలమేల్మంగపతివి
వడి న న్నేలితి వెటువంటి సుకృతివో ॥తెలి॥

రేకు 72 సంఖ్య 413 సంపు 15 పుట 278

సీ. కాంచెద నీమూర్తి గన్నులయెదుట ని
న్నలవరించితి నాత్మ నని తలంతు;
నెంచిచూడంగ నీ వెంత ? నే నెంత ? యే
మనుచుంటివో నాదునగ్గలికకు
నా వాఁడవే సుమీ నీ వని పూజింతు
పెట్టెలో నిడి చక్కఁబెట్టుకొందు
నెట్టి సాహసము ? ని న్నేమిట మెప్పించి
నాఁడ ? న న్గని యెంతనవ్వుకొనెదొ ?

ఆ. నిన్నుఁ బిలుతు నోటినిండుగఁ బేర్కొని
యెడయ కెందుఁగలవొ ? యేడ కేడ ?
ఏలితివి గదయ్య ! యెటువంటి సుకృతివో
అంజనాద్రివాస ! ఆదిపురుష !

సా ళ ం గ నా ట

నేరమెల్లా నాదే కాక నీకుఁ గడమ వున్నదా
సారె నమ్మితే రక్షించఁజాలుదువు మతి యేలుదువు గాకా ॥పల్లవి॥

నీ వెత్తిన వెట్టిమోపు నే నడవిఁ బారవేసి
వేవేలు విన్నవించినా విందువా కాదందువుగాక
కావించి నీవు చెప్పిన కర్మఫలము నీ కిచ్చి
యేమి ని న్నడిగినా నీ విత్తువు మతి మెత్తువుగాక ॥నేర॥

చెలఁగి నీవు నియమించిన యానాజ్ఞ దోసి
కొలువుకు వచ్చితేఁ జేకొందువా పొమ్మందువు గాకా
అల నీవు గల్పించిన యాశ్రమధర్మముననే
కెలన నుండిన బ్రదికింతువూ కృప నింతువుగాకా ॥నేర॥

నేరక నీ బంట్లను నిరాకరించి వచ్చి
కూరిమి మొక్కితేఁ గనుఁగొందువా వలదందువుగాక
కోరి పెద్దల సేవించుకొని వారిచేఁ జెప్పించి
చేరితే శ్రీవేంకటేశ చిక్కుదువు మతి దక్కుదువు గాకా ॥నేర॥

రేకు 62 సంఖ్య 352 సంపు 15 పుట 237

సీ. ఈవు నా నెత్తికి నెత్తిన మోపును
ప్రాల్మాలి యడవిలోఁ బాఱవైచి
వే వేలు నే విన్నవించిన వీనుల
విందువా ? కినుకఁ గాదందుగాక;
ఈవు చెప్పినపనిఁ గావించి యా కర్మ
ఫలము నీకే సమర్పణ మొనర్చి
ఇహపరసుఖముల నేవి ని న్నడిగిన
నిత్తువు మతి మతి మెత్తుగాక
నీ యాజ్ఞ పోఁద్రోసి నీ కొల్వుఁజేరఁ జే
కొందువా ? వెడలిపొమ్మందుగాక;
త్వత్కల్పితాశ్రమధర్మవర్తను బ్రతి
కింతువు సత్కృప నింతుగాక

గీ. నీదుబంట్లను నిరసించి నీకు సల్పు
వందనము గొందువా ? వలదందుగాక;
పెద్దలగువారిచేతఁ జెప్పించి చేర
కొండలప్ప ! చిక్కుదువు దక్కుదువు గాక !

నా ట

నిన్నడిగే నానతీవే నేనీపుట్టుగులకు
పన్ను కొన్న నేరమి నాపై నెట్టుగలిగె ॥పల్లవి॥

పూర్వపునీవు పురాణపురుషుడవు గనక
వుర్విపై నీ వెఱుఁగని దొకటిలేదు
పర్విన కోటిసూర్యప్రకాశుఁడవు గనక
సర్వజ్ఞ నీవుగానని చందమేమీ లేదు ॥నిన్న॥

వినుతించ నీవు వేదవేద్యుఁడవు గనక
మనసులో నీ కెక్కడ మఱపులేదు
అనిశము నీవు సర్వవ్యాపకుఁడవు గనక
యెనయఁగ నీకు విరహిత మెందూలేదు ॥నిన్న॥

పొంతనీవు పంచమహాభూతేశుఁడవు గనక
పంతాన నీవులేని ప్రపంచము లేదు
అంతర్యామివి శ్రీవేంకటాధిపతివి గనక
చింతాకంత నీవులేని చేష్ట లేడా లేవు ॥నిన్న॥

రేకు 59 సంఖ్య 337 సంపు 15 పుట 227

సీ. కృపఁ దెల్పగదె పురాణపురుషుఁడవు గాన
నుర్వి నీ యెఱుఁగని దొకటి లేదు;
సూర్యకోటిప్రకాశుఁడవు సర్వజ్ఞుఁడ
వీవు గాననిచంద మెందులేదు;
వేదవేద్యుండవు విమలబుద్ధివిగాన
మనసులో నీకేడ మఱపులేదు;
పంచమహాభూతపతివి గావున నీవు
లేని ప్రపంచమ్ము లేదు లేదు;

ఆ. అఖిలమునకు నీవె యంతరాత్మవుగాన
నీవులేనిచేష్ట లేడ లేవు;
ఇన్ని పుట్టువులకు నే నొనర్చిన నేర
మేమి వేంకటేశ ! యెట్టు గలిగె ?

సా మ ం త ం

దైవమా నీ తప్పులేదు తలఁచేవారిభాగ్యమే
వేవేలుగా నుతియించీ వేదములే నిన్నును ॥పల్లవి॥

నీవు గలవనేచోట నీగుణములు గలవే
నీవులేనిచోట నిర్గుణ మౌను
భావించితే మనసులోఁ బరగు నీ సాకారము
ఆవల నిన్నుఁగానని దది నిరాకారము ॥దైవమా॥

యెఱిఁగి కనుగొంటేను యీ జగ మెల్లా నిజము
యెఱుఁగక మఱచితే నింతా మిథ్యా
వుఱక భక్తి సేసితే నుండు నందు భేదము
నెఱయా నొల్లకుండితే నిలుచు నభేదము ॥దైవమా॥

తపము ఫలించెనంటే దండనుండు మోక్షము
యెపుడు నిష్ఫలమంటే యెన్నఁడు లేదు
కృప నలమేల్మంగకధిప శ్రీవేంకటేశ్వర
కపటము లింకనేల కావవే యిందఱిని ॥దైవమా॥

రేకు 77 సంఖ్య 442 సంపు 15 పుట 297

సీ. కలవు నీ వనుచోటఁ గలవు నీ గుణములు
నీవులే వనుచోట నిర్గుణమ్మె;
భావింప మనసులోఁ బరఁగు నీ యాకృతి;
కానకుండుట నిరాకార మంతె;
ఎఱిఁగి కనుంగొన్న నీ జగమ్ము నిజమ్మె;
యెఱుఁగక మఱచిన నింత మిథ్య;
అటు భక్తి సేసిన నందుండు భేద; మ
ట్లొల్లకున్న నభేద మొప్పు చుండు;

గీ. తపముఫలియించు నన ముక్తి దండనుండు;
లేదు నిష్ఫల మన; లేదు నీదుతప్పు
తలఁచువారిభాగ్యంబె; వేదములు నిన్నుఁ
గడు నుతించె; కపటమేల ? కావు మమ్ము.

భూ పా ళ ం

సర్వశక్తివి నీవే సకలలోకేశ్వరా
నిర్వహించి నన్ను రక్షించఁగ నీవే ॥పల్లవి॥

తండ్రిపైఁ జేసిన భక్తి దైవమా నీకే సెలవు
తండ్రికి తండ్రివి నీ వంతర్యామివి
మండ్రాడి తల్లిపైఁ జేసే మచ్చి కెల్లా నీది
నిండ్రు (?) దల్లిలోవాఁడవు నీవె కనక ॥సర్వ॥

పెండ్లాముపైఁ జేసిన ప్రేమలెల్లా నీ సొమ్మే
పెండ్లాములో భావన నీ పెంపేకనక
వెండ్లకై బంగారులకై వెలసే తపసు నీదె
యిండ్లిండ్ల సంపదలు నీ వింతాఁగనక ॥సర్వ॥

కిమ్ములదేహానకు భోగించిన భోగము నీదె
నెమ్మది నంతర్యామివి నీవు గనక
యిమ్ముల శ్రీవేంకటేశ యిన్నియు విన్నవించితి
కమ్మి నా కన్నిటికీ కర్తవు నీవే కాన ॥సర్వ॥

రేకు 25 సంఖ్య 144 సంపు 15 పుట 96

సీ. తండ్రిపైఁగలభక్తి తండ్రికిఁ దండ్రి వం
 తర్యామివగు నీకె ధారవోతు
మఱి తల్లిపైఁజేయు మచ్చి కెల్లయు నీది
 యిటు తల్లిలోవాఁడ వీవె గనుక
పెండ్లముపైఁజేయు ప్రేముడి నీ సొమ్ము
 పెండ్లముతలఁపు నీ పెంపె గనుక
వెండికై పసిఁడికై వెలయు తపము నీదె
 యన్ని సంపదలు నీ యవియె గనుక

గీ. నెమ్మి మేన భోగించు భోగమ్ము నీదె
యెపుడు జీవాంతరాత్ముండ వీవె గనుక
విన్నవించితి ననుఁబ్రోవ వేంకటేశ !
క్రమ్మి నా యన్నిటికి నీవె కర్త గనుక.

గౌ ళ

ఇదె నీ చిత్తం బింక నాభాగ్యము యిన్ని విన్నపము లిందునే వున్నది
హృదయములోపల నీ వున్నాఁడవు యెఱుఁగని యర్థం బించుక లేదు
॥పల్లవి॥

మొగి నాయుష్యము నూరేండ్లు ఇంక ముందరఁజేసెదఁ బుణ్యము లనుచును
తగ నా యిచ్చల వలసినట్ల నేఁ దప్పె ననక భోగించితిని
జిగి నొకదేవత ననుచరించను సేసినధర్మం బొకటీఁగానను
నిగిడి వృద్ధునైతి నింతలోనను నీ ముందర నే నిలిచితిని ॥ఇదె॥

అనేకకాలము బ్రహ్మకల్పము నడలయందు నే జన్మించి ముక్తి వడతునని
పొనుఁగుచు నిహమే కోరుచు నాసల పుట్టుగులకు నొడిగట్టితిని
అనిశము మునులను అవలంబించను ఆధార మొక్కటి సంపాదించను
తనిసి యిదివో దుర్బలుఁడనైతి నీ దయాదృష్టినే తగిలితిని ॥ఇదె॥

శ్రీవేంకటగిరి పరమపావనము చేరియందు నీ సేవ సేతునని
త్రోవచూచుకొని యిన్నాళ్ళ (?) దనుక దొరకొని వేడ్కల మెలఁగితిని
భావములో నొక యుక్తియు వెదకను పరులు నాకు రక్షకులని తలఁచను
చేవమీఱి నిర్భరుఁడ నైతిని శ్రీసంకల్పాశ్రితుఁడ నైతిని ॥ఇదె॥

రేకు 56 సంఖ్య 318 సంపు 15 పుట 214

సీ. ఆయువు నూఱేఁడు లవలఁజేసెద పుణ్య
 ము లని భోగించితి వలసినట్టు;
లొకదేవతను గొల్వ; నొక ధర్మమును జల్ప;
 నింతలో వృద్ధునై యెదుటఁ బడితి;
ఎట్టకేలకు ముక్తి నెనయుదు నని, యిహం
 బాశించి బహుజన్మ లందినాఁడ;
ననుసరింప మునుల; నాధార మార్జింప;
 ముదిసి నీ కన్నులముందుఁ బడితి;

గీ. చేరి శేషాద్రి నీ సేవ చేయుదు నని
యిన్ని నాళ్లకు దొరకొంటి; నెదఁద నెట్టి
యుక్తి వెదక; సంరక్షణ కొరుల నెంచ;
హృదయవర్తి వీ వెఱుఁగని దేమి స్వామి !

నా ట

అలసితిని పుణ్యపాపముల ఆఁకలిఁబడి నేను
గెలిచితిని నిన్నుఁ గొలిచి యింకఁ గీర్తింపుచు నిర్మలుఁడ నైతిని ॥పల్లవి॥

యింక నేను యీ పదునాలుగులోకములు చొచ్చి
యెన్నాళ్లు దప్పించుకొనువాఁడ
యింక నేను నేఁజేసిన దానంబులు చూపి
యెందాఁకాఁ బెనఁగెడువాఁడ
యింక నేను నాపుత్రమిత్రులనడుమ
నెట్టు దాఁగఁగలవాఁడ
యింక నేను యిల దివ్యతీర్థముల వెంటవెంట
నెక్కడని పారేడఁగలవాఁడ ॥అలసితి॥

యింక నేను నానాదేవతల మఱుఁగునను
యేది గొలఁది దొబ్బగలవాఁడ
యింక నేను బహుజంతురూపములు గైకొని
యే పగిదిని బొంకఁగలవాఁడ
యింక నేను మంత్రములు జపించి
యే రీతి మాయల గెలిచేటివాఁడ
యింక నేను సంసారము చూపి
యేమని నమ్మించఁగలవాఁడ ॥అలసితి॥

యింక నేను నీదాసుఁడనై ఇటువలె నుండఁగలవాఁడ
యింక నేను నీవేగతి యని యిహముఁ బరముఁ జేకొనువాఁడ
యింక నేను అలమేలుమంగకు యీశ్వరుఁడవైన శ్రీవేంకటేశా
యింక నేను ఆచార్యననుమతి హృదయములోపలఁ దలఁచువాఁడ ॥అలసితి॥

రేకు 67 సంఖ్య 384 సంపు 15 పుట 258

సీ. ఏడేడు లోకంబు లెన్నినా ళ్లిటుసొచ్చి
తప్పించుకొనువాఁడ దానములను
బొనరించి యెందాకఁ బెనఁగువాఁడ ? నిఁకెట్లు
దారసుతులమధ్య దాఁగువాఁడ ;
వివిధతీర్థమ్ములవెంట నే కైవడిఁ
బాఱాడఁగలవాఁడఁ బ్రత్యహంబు ?
పలువేల్పులమఱుంగు పనివడి చేరి నే
నెటు కర్మసంగతి నీఁగువాఁడ ?
బహుజంతురూపముల్ వడసి యే తీరునఁ
గాలమంతయును బొంకఁగలవాఁడ ?
ఏ మంత్రములు జపియించి మాయల గెల్చి
దురితసంసారమ్ము ద్రోయువాఁడ ?

గీ. అలసితిని పాపపుణ్యమ్ము లాచరించి
యింక నినుఁగొల్చి కీర్తించి యిహము పరము
చేకొనంగలవాఁడ లక్ష్మీకళత్ర !
తలఁపునన్ గురుననుమతిఁ దలఁచువాఁడ. 49

గు జ్జ రి

కరుణానిధివి గాఁగ కాచేవుగాక
యిరవై నావంటివాని కిది యసంగతము ॥పల్లవి॥

నేర నే పుణ్యముసేయ నిత్యానిత్య మెఱిఁగి
నేరుతు రిత్తచేతుల నీకు మొక్కేది
యే రీతిఁ బర మిచ్చేవో యేమిగలదు నాయందు
కారణములేని యీవి కడు నసంగతము ॥కరుణా॥

లేదు విజ్ఞానము గొంత లేశమైన నాయందు
సాదించఁ గద్దొకటి మీ శరణనేది
ఆదిగొని నన్నుఁ బాయ వంతరాత్మవై నీవు
వీదరవెల్లి? పొందులు విన నసంగతము ॥కరుణా॥

కాను నే నరుహుఁడను కదిసి పనులకు
నే నవుదు నొకటికి నిన్నుఁ బాడను
యీ నెపాన శ్రీవేంకటేశ నన్ను నేలితివి
దానికిఁ దగ్గంతె కాక దాఁట నసంగతము ॥కరుణా॥

రేకు 29 సంఖ్య 165 సంపు 15 పుట 110

సీ. కరుణానిధివిగానఁ గాతువుగాక ! యీ
జడుఁబాయకుంట యసంగతమ్ము;
నేర రవ్వంత పున్నియము గావింపంగ
మొండిచేతుల నీకు మ్రొక్క నేర్తు;
ఏ రీతిఁ బరము నా కిత్తువో ? నాయందు
స్వామి ! నీ యీవి యసంగతమ్ము;
లేదు విజ్ఞానమ్ము లేశమ్ము నాయందు
నిను శరణనియెడు మనసు గలదు;

గీ. కాను యోగ్యుఁడఁ బనులను గదిసిచేయ;
నే నవుదు నిచ్చ నోరార నిన్నుఁబాడ
నీ నెపమ్మున జాలి న న్నేలినావు
సరికి సరిగాక మించు టసంగతమ్ము.

దే శా క్షి

శరణాగతుఁడను విచార మింత వలెనా నన్ను
నిరుహేతుకానఁ గావనేరవా యేమి ॥పల్లవి॥

నన్ను నొకజంతువు నున్నతిఁ గాచుటకుఁగా
పన్ని నట్టి కర్మములబారిఁ దోయవలెనా
మన్నన లక్ష్మీపతివి మహినెల్లా నేలేవు
వెన్నుఁడ నన్నుఁగావ వ్రేఁగా యేమి ॥శరణా॥

పుట్టించినయట్టి నీవు పూరిమేప వెప్పుడును
కట్టిడిపరులఁజూపి కాకుసేయవలెనా
అట్టి బ్రహ్మఁగన్న తండ్రివదె లోకములు కుక్షిఁ
బెట్టుకున్నాఁడవు నన్నుఁ బెనుపవా నీవు ॥శరణా॥

అపరాధినైతిఁబో నీ వన్నిటా న న్నేలితివి
చపలపుటాసలలో సడిఁబెట్ట వలెనా
యిపుడు శ్రీవేంకటేశ యిన్నిటా న న్నేలితివి
కపురైన మా నుతులు ఘనము గాదయ్యా ॥శరణా॥

రేకు 29 సంఖ్య 170 సంపు 15 పుట 113

సీ. శరణాగతుండ విచార మింత వలెనా ?
నిర్వ్యాజముగఁ బ్రోవ నేర వేమి ?
నను జంతుమాత్రు నొక్కనిఁ గూర్మిఁ గాపాడఁ
దొడరి కర్మలబారిఁ ద్రోయవలెనె ?
పద్మావతీప్రాణపతివి లోకా లేలు
వాఁడవు న న్గావ భారమేమి ?
పుట్టించి యెప్పుడు పూరి మేపవు, చూపి
చెనఁటుల, నిటు కాకు సేయవలెనె ?
అట్టి బ్రహ్మకుఁ దండ్రి వదె లోకములఁ గుక్షిఁ
బెట్టుకొంటివి నన్నుఁ బెనుప లేవె ?

గీ. అన్ని తెఱఁగుల నపరాధినైతిఁ బొమ్ము
పాడుకోర్కులఁ జీకాకుపఱచవలెనె ?
కపటవినుతులు నీ కేమిఘనము లయ్య ?
కరుణ రక్షింపు మయ్య ? వేంకటగిరీశ !

ము ఖా రి

నడచీ లోకము బ్రహ్మనాటనుండి సహజము
యెడయక శరణని యియ్యకొంటి సుఖము ॥పల్లవి॥

ఉదయాస్త మయములు వొక రన్న ట్టయ్యీనా
చెదరి మేలునుఁ గీడు చెప్పినట్టు సేసీనా
యిది దైవకల్పితము యెవ్వరి నేమనవచ్చు
కదిసి యైనది యయ్యీ కాని దెన్నఁడుఁ గాదు ॥నడచి॥

జననములు మరణములు జంతువుల యిచ్చలా
వొనర కలిమిలేము లొకరన్న దౌనా
ఘనమైన హరిమాయకల్పితము లివి తొల్లె
పొనిఁగి పొయ్యేవిపోవు పోని వెన్నఁడుఁబోవు ॥నడచి॥

శ్రీవేంకటేశ నీవు సేసిన సేఁతలోన
భావించి తెలియలేక భ్రమసితి మిన్నాళ్లు
సావధానమున నిందు శరణంటిమి నీకు
యే వేళ మమ్ముఁగాచితి విన్నిటా గెలిచితిమి ॥నడచి॥

రేకు 38 సంఖ్య 217 సంపు 15 పుట 145

సీ. ఉదయాస్తమయములు, పొదలు మేలును గీడు
నొకరుసెప్పినయట్టు లొదవు నేమి ?
కదిసి యైనది యగుఁ; గాని దెన్నఁడు గాదు
దైవకల్పితముల దాఁటఁ దరమె ?
జంతుల యిచ్చలా ? జననాలు మరణాలు
కలిమిలేములు మతి కొలఁదు లేమి ?
పోవునట్టివిపోవు పోని వెన్నఁడుఁ బోవు
ఘనమైన హరిమాయ గడవ వశమె ?

ఆ. నలువనాఁటినుండి నడచులోక మ్మిట్లె
తెలియలేక బ్రమసి తిరిగినాము;
సావధానమున వృషాచలాధీశ ! నీ
పదయుగమ్ము గొల్చి బ్రదికినాము.

గు ం డ క్రి య

ఎంత మందెమేళము యేమనఁగ వచ్చు నాకు
చెంత నీవు నాకుఁ బనిచెప్పవలెఁ గాక ॥పల్లవి॥

నే నీకు బంటను నీవు నా కేలికవు
ఆనుకొని హద్ద నుండుమని యెట్టు నియమింతు
నానాఁటికిఁ బేరుకొని నంటున నే రీతిఁ బిలుతు
కానీలే నీ వేళ లెఱుఁగక యెట్టు దలఁతు ॥ఎంత॥

యేదైనా నాసపడి యెట్టు ని న్నడుగవచ్చు
సోదించి నీ భావమెట్టుఁ జూడవచ్చును
పాదుగా సంపదలకై పనులెట్టు గొనవచ్చు
యే దెసఁ జిత్తమెఱుఁగ కేగతి విన్నవింతు ॥ఎంత॥

యెప్పుడైనా నెట్టువచ్చి యెదుట నిలువవచ్చు
చిప్పిల ని న్నంటి యెట్టు సేవసేతును
అప్పఁడ శ్రీవేంకటేశ అలమేలుమంగపతి
కప్పి న న్నేలితివి కాదన నెట్టువచ్చు ॥ఎంత॥

రేకు 69 సంఖ్య 399 సంపు 15 పుట 268

సీ. నీకు బంటను నేను నీ వేలికవు నాకుఁ
జెంతనుండఁగ నియమింతు నెట్లు ?
నానాఁటఁ బేర్కొని నంటున నెటుపిల్తు
నెఱుఁగక నీ వేళ లెట్లు దలఁతు ?
ఎదియైన నాశించి యెటు ని న్నడుగవచ్చు
సోదించి తలఁపెట్లు చూడవచ్చు
పదయంగ సంపదల్ పనులెట్లు గొనవచ్చు
మనసు గుర్తింపక మసలు టెట్లు ?

ఆ. ఎప్పుడేనివచ్చి యెదుట నిల్చుట యెట్లు ?
చేతనంటి సేవచేయు టెట్లు ?
ఎంత మందెమేళ మే మనఁగా వచ్చు
పనులు నీవె చెప్ప వలయు నాకు.

భై ర వి

కంటి మన్ని టిసత్త్వలు కమలాక్ష యింక నీవే
యింటి వేలుపవై మమ్ము నీడేర్తువు గాకా ॥పల్లవి॥

తొల్లి లేదా జ్ఞానము తొడరి యాతుమలోన
అల్లన మోక్షము చూపదాయఁగాక
చల్లఁగ మనసెకాదా చవులెల్లాఁ జూపినది
వెల్లిగా బ్రహ్మానందము వెదకదు గాకా ॥కంటి॥

యిరవై యారుశాస్త్రము లివేకావా చదివేవి
హరి నిన్ను బోధింప వాయఁగాక
గరిమ నీలోకములే కావా చొచ్చివెళ్లేవి
విరక్తుఁజేసి కర్మము విద్చదాయఁగాకా ॥కంటి॥

చెప్పుదు బుద్ధులే కావా చెవులలో నిండినవి
చిప్పిల నీ భక్తునిఁగాఁ జేయవుగాక
యిప్పుడే శ్రీవేంకటేశ యేలితివి నన్ను నిట్టె
యెప్పటి నేనేకాదా యింకఁ బాయఁగాక ॥కంటి॥

రేకు 55 సంఖ్య 311 సంపు 15 పుట 209

సీ. అన్నింటిసత్తువ లరసినారము నీవె
యీడేర్తుగాక మ మ్మిందిరేశ !
ఆత్మలోపల జ్ఞాన మదరదా తొల్లి ? కా
సంత మోక్షము చూపదాయెఁ గాక
మనసేగదా చవుల్ మరపినట్టిది ? యవ్వ
యానందము వెదక దాయెఁగాక
చదివెడి వీ యాఱుశాస్త్రమ్ము లేగదా
అటు నిన్ను బోధింప వాయెఁగాక
విష్టపమ్ములు చొచ్చి వెడలెడి వివి కావె
యకట ! కర్మము వీడదాయెఁగాక

గీ. ఎప్పు డాలించినను బుద్ధు లివియ గావె
భక్తుఁ గావించుటకుఁ బాలుపడవుగాక
యిప్పుడే వేంకటేశ ! న న్నేలినాఁడ
వెప్పటి నరుండనే పాయ నింక నిన్ను.

బౌ ళి

నెట్టన నంతమాత్రాన నీవాఁడె వాఁడు
యెట్టైనాఁ గావకపోదు యీ సంబంధమునను ॥పల్లవి॥

చిలుకను రామ తమ్మా పలుకుమను నొక్కఁడు
పిలుచుఁ దిమ్మా యని నీ పేరిటివాని నొక్కఁడు
వెలయ గోవిందాయని వెఱగువడు నొక్కఁడు
అలసినవేళ హరి హరి యను నొక్కఁడు ॥నెట్టన॥

సింగారానకు నొక్కఁడు చిన్ని తిరుమణివెట్టు
వెంగొంగనామము వెట్టు వెక్కిరింపుచు నొక్కఁడు
పంగనామముగఁ బెట్టు బహురూపగాఁ డొక్కఁడు
సంగాతాలకుఁ బెట్టు వేసాలనామ మొక్కఁడు ॥నెట్టన॥

సరుగ నీ గుడిలోన సాగిలిపందు నొక్కఁడు
వరుస నూరకే తలవంచు సారె నొక్కఁడు
యిరవై శ్రీవేంకటేశ యిన్నీ నీ మొక్కులు గానే
అరసి చేకొందువు నీ వంత సులభుఁడవు ॥నెట్టన॥

రేకు 62 సంఖ్య 355 సంపు 15 పుట 239

సీ. రాచిల్క ననుమను రామాయని యొకండు
పిలుచు తిమ్మయని నీపేరనొకఁడు
గోవింద యని వెఱగుపడు నొక్కఁడు హరీ
హరియని యొకడాఁడు నలసినపుడు
చిన తిరుమణి పెట్టు సింగారమున కొక్కఁ
డిడు కొంగనామంబు నింకొకండు
పంగనామముఁ బెట్టు బహురూపుఁ డొకఁడు వే
సాలనామము వెట్టు సరవి నొకఁడు

గీ. పరఁగ నీగుడి సాగిలిపందు నొకఁడు
సరగ నూరకె తలవంచు సారె కొక్కఁ ;
డంతమాత్రాన నావాఁడటంచు వానిఁ
బ్రోతు వీవెంత సులభుఁడవో ముకుంద !

క న్న డ గౌ ళ

నీ మహిమ దలచుకొని నీవే రక్షించుటగాక
స్వామివి మామీఁద నీవు సడివేయనేలా ॥పల్లవి॥

నే నొక్క యణుమాత్రము నీవు మహద్రూపుఁడవు
కానీలే నీముందర నాకథ యేమి
పూని చిత్రగుప్తులచే పుణ్యపాపము వ్రాయించి
ఆని లోకాల కెక్కించి ఆఱడిఁ బెట్టనేలా ॥నీమహి॥

నేర నేఁ బరతంత్రుఁడ నీవు స్వతంత్రుఁడవు
యీ రీతివాఁడ నను నెంచ నేది
సారెకు రవిచంద్రులసాక్షిగా మా కిటు లెట్టి
కోరిపనులు సేయించి గొరబు సేయనేలా ॥నీమహి॥

యెందు నే లక్ష్యముగాను యిన్ని నీవు లక్ష్యము
పొందుగా ని న్నెంచే చోట భువి నే నెంతా
విందుగ నలమేల్మంగవిభుఁడ శ్రీవేంకటేశ
కందువ నా యాత్మ నింత గరిసించ నేలా ॥నీమహి॥

రేకు 62 సంఖ్య 356 సంపు 15 పుట 239

సీ. నీవు మహత్తువు నే నణుమాత్రుండ
నీముందు నాకథ యేమి చెప్ప ?
పూనిక చిత్రగుప్తులచేత వ్రాయించి
కర్మఫలంబులఁ గట్టనేల ?
నేఁ బరతంత్రుఁడ నీవు స్వతంత్రుఁడ
వీరీతివాని న న్నెంచనేల ?
భానుచంద్రులసాక్షిగాను నాచే పనుల్
సేయించి గొరబిటు చేయనేల ?

గీ. ఇన్నిటికి నీవు లక్ష్య మే నెందుఁ గాను ;
వేఱె నామీఁద నొకసడి వేయకుండ
నీ మహిమ నెంచుకొని నన్ను నీవె గావు
శ్రీశ ! నా యాత్మ నిటు కరిసించనేల ?

సా ళం గ నా ట

వలసినట్టుసేయు నావల్లఁ గల గుణమిది
నలినాక్ష నీ తలఁపు నాకేమిఁ దెలియదు ॥పల్లవి॥

యెన్నఁగా నా పురాకృత మెఱుఁగఁగాని యొక్కట
నిన్ను నేఁ గొలిచితి ననే గర్వ మెఱుఁగుదు
మున్ను నేనుండే స్వభావము దలఁచఁగాని నీవు
మన్నించే యహంకారము మదిలోఁ దలఁతును ॥వలసి॥

నేరని నా చేఁతలు నే నెంతైనా నెంచఁ గాని
పేరిటివాఁడ ననేటి పెద్దఱిక మెంతును
మోరతోపున నా మర్మములు చెప్పుకొనఁగాని
సారె వైష్ణవుఁడ ననే సలిగ చెప్పుదును ॥వలసి॥

యిమ్ముల నేఁ గొంచపడే దెవ్వరికిఁ జూపఁగాని
నమ్మి నీ మఱుఁగుచొచ్చిన బలిమి చూపుదు
పమ్మి న న్నింతసేసిన పాపముఁ బొగడఁగాని
నెమ్మది శ్రీవేంకటేశ నిన్నే పొగడుదును ॥వలసి॥

రేకు 61 సంఖ్య 351 సంపు 15 పుట 236

సీ. వలసినట్టులుసేయు కలగుణం బిది; నీదు
తలఁపు నా కేమియుఁ దెలియ దయ్య !
ఇంచుక నా పురాకృత మెఱుంగను గాని
నినుఁగొల్చు గర్వమ్ము నే నెఱుఁగుదు ;
నా స్వభావ మెఱుంగ, నా దురహంకృతి
నీవు మన్నించుట నే నెఱుఁగుదు ;
నేరని చేఁతలు నే నెంచ నీదు పే
రిటివాఁడనను పెద్దఱికము నెంతు;
మోరత్రోపున మర్మములు చెప్పికొన, చెప్పి
కొందు వైష్ణవుఁడను గొప్ప తనము ;

గీ. కొంచెపడు టెవ్వరికిఁ జూప గుండె చఱచి
చూపుదును నీదుమఱుఁగు నేఁ జొచ్చుబలిమి ;
ఇంతసేసిన పాపమ్ము నెపుడు వొగడఁ
బొగడుదును నిన్ను నిత్యమ్ము భోగిశయన!

ల లి త

ఎంతప్రతాపమో నిది యెంచి చూచితే
వింతలేల నిన్ను సేవించు టింతెకాక ॥పల్లవి॥

ముప్పిరి నీ సంకల్పము ముంచి బ్రహ్మేంద్రాదులైన
తప్పించలేరు మఱి దాఁటా లేరు
యెప్పుడైనా దైత్యులపై యెత్తిన నీ చేచక్రము
తిప్పలేరు నీ మహిమ తెలియా లేరు ॥ఎంత॥

ఆముక నీవు మన్నించే నంటే ననాదికర్మాలు
యేమిటా మానుప లేవు యిప్పించా లేవు
నేమించక లోకాలపై నీవు పరాకై వుండితే
ప్రేమం బెడరేఁచ లేవు పెనఁగా లేవు ॥ఎంత॥

చేరి నీవు మమ్మేలితే చేసిన యపరాధాలు
మారుకొనలేవు మఱి మలయా లేవు
గారవాన నలమేల్మంగపతి శ్రీవేంకటేశ
యీ రీతి నీవే కాక యితరులు లేరూ ॥ఎంత॥

రేకు 68 సంఖ్య 393 సంపు 15 పుట 264

సీ. నీదుసంకల్పంబు నీరజాసనముఖుల్
తప్పించఁగా లేరు దాఁట లేరు
ఈవు దైత్యులమీఁద నెత్తిన చక్రమ్ము
త్రిప్ప లేరు మహిమ దెలియలేరు
మన్నింతు నన నీవు మాన్పలే విప్పించఁ
గాలేవు సంచితకర్మతతులు
నేమించక జగాల నీవు పరాకైన
పెడరేచలే వవి పెనఁగ లేవు

ఆ. మమ్ముఁ గరుణనేల మా యపరాధముల్
మారుకొనఁగ లేవు మలయ లేవు
ఏమి నీ ప్రతాప మెందు నీ కెనలేదు
వింతలేల ? నిను భజింతు దేవ ! **58**

బౌ ళి

నాలోనే నీ వున్నాఁడవు న న్నేల భ్రమయించేవు
యీ లీల చూచి మఱపై యిటువలె నున్నది ॥పల్లవి॥

దైవమా ని న్నెఱుఁగుదు తప్పక కొలువనోప
భావించుకొందు ధర్మము పట్టఁగ నోప
కావలెనందు విరక్తి కడకూ నడపనోప
కావరానఁ బగలు చీఁకటి దవ్వేమిటిదో ॥నాలోనే॥

యెఱుఁగుదు సుజ్ఞాన మిట్టే మదిలో నుండదు
వెఱతు సంసార మట్టే విడువలేను
మఱవను నీపై భక్తి మట్టు పెట్టరాదు బుద్ధి
తఱిలో నీటిలోనుండే దప్పిగొనే మిదివో ॥నాలోనే॥

చదువుదు శాస్త్రములు సారమందు గ్రహించను
వెదకుదు మోక్షచింత విస్తరించను
యెదుట శ్రీవేంకటేశ యింతలో న న్నేలితివి
సదరానఁ బైఁడికి వాసనవచ్చె నిదివో ॥నాలోనే॥

రేకు 52 సంఖ్య 293 సంపు 15 పుట 197

సీ. ని న్నెఱుంగుదు హరి ! నిచ్చ గొలువ నోప ;
భావింతు ధర్మమ్ము, పట్టనోప ;
కాంక్షించెద విరక్తి, కడకు నడపనోప ;
పగట చీఁకటిద్రవ్వ పాలసుండ;
ఎఱుఁగుదు సుజ్ఞాన, మిట్టె యుండదు మది;
వెఱతు సంసృతి కట్టె విడువనోప ;
మఱవ నీపైభక్తి, మట్టు పెట్టను బుద్ధి ;
తఱి నీటిలోనుండి దప్పిగొందు;

గీ. చదివెదను శాస్త్రములు, వాని సారమెంచ ;
వెదకెదను మోక్షచింతను, విస్తరించ ;
నింతలో వేంకటేశ ! న న్నేలితయ్య !
పరఁగ పైఁడికి వాసనవచ్చె నౌర ! **59**

ల లి త

నే నన్నిటాఁ గ్రూరుఁడ నీవే గతిగా వచ్చితి
మానక న న్నేలుకొని మన్నించ వలెను ॥పల్లవి॥

నేరమి సేసినవాఁడు నెమ్మి యింటికి వచ్చితే
మారుకొన కన్నియును మఱవవలె
కారులు వల్కినవాఁడు గక్కునఁ బంత మిచ్చితే
నేరుపుల నేస్తములే నెఱపఁగ వలెను ॥నే నన్నిటా॥

పగవాఁడైనవాఁడు బంటనని మొక్కితే
సొగసి లోఁగొని కృపఁజూడవలెను
వెగటున నానదోసి వెఱపుమాలినవాఁడు
అగపడి యాజ్ఞవెట్టుమంటే మానవలెను ॥నే నన్నిటా॥

ధనమెత్తుకొన్నవాఁడు తానే వచ్చి పనివేళ
ననిమొన నిల్చితేఁ జేకొనవలెను
వనరి యజ్ఞానమువాఁడ నిన్ను నుతించితి
ఘనుఁడ శ్రీవేంకటేశ కావవలె నన్నును ॥నే నన్నిటా॥

రేకు 51 సంఖ్య 288 సంపు 15 పుట 194

సీ. నేరమి గావించి నెమ్మి నిల్డొక్కిన
మార్కొన కన్నియు మఱవవలయు
కాఱులు వల్కియుఁ గడుఁ బంతమిచ్చిన
నేర్పున నేస్తమే నెఱప వలయు
పగవాఁడు వచ్చి నీ బంట నంచును మ్రొక్క
సొగసి లోఁగొని కృపఁ జూడవలయు
ద్రవ్య మెత్తినవాఁడు తా వచ్చి పనివేళ
ననిమొన నిలువఁ జేకొనఁగ వలయు

ఆ. మఱియు నానద్రోసి వెఱపుమాలినయాతఁ
డాన వెట్టు మనఁగ మానవలయు
నీవె గతిగ వచ్చి నిను మెచ్చినాఁడను
కూళఁ గావుమయ్య ! కొండలయ్య ! 60

బౌ ళి

శంకమ నీవు సాక్షి చక్రమ నీవు సాక్షి
వంకలాడ భుజముల వ్రాసుకొంటి మిమ్మును ॥పల్లవి॥

నారాయణా యని యిట్టె నరకములు తరించితి
శ్రీరామా అని పొందితి జీవన్ముక్తి
దూరించి గోవిందా యని తోలితి పాపము లెల్ల
ధీరుఁడనై వళుకెల్ల తిద్దుకొంటి నిదిగో ॥శంకమ॥

దామోదరా అని తొల్లి దాఁటితి దుఃఖము లెల్ల
వామనా అని కర్మములు వంగఁ దొక్కితి
భూమిరమణా యని పుటుగులు గెలిచితి
వేమరు నితరులకు వెరవ నే నింకను ॥శంకమ॥

హరి యచ్చుతా యని ఆపదల నణఁచితి
పురుషోత్తమా యని పుణ్యము లెల్లా మీఱితి
అరుదైనా శ్రీవేంకటేశ యని లోకముల మించితి
తొరలి సంసారపుదూరు చక్కఁబెట్టితి ॥శంకమ॥

రేకు 29 సంఖ్య 169 సంపు 15 పుట 112

సీ. శంఖచక్రములార ! సాక్షులు మీరు మి
మ్మిరుభుజంబుల లిఖియించుకొంటి ;
నారాయణా యని నరకముల్ గడచి జీ
వన్ముక్తుఁ డైతిని వామన యని;
దామోదరా యని దాఁటితి దుఃఖముల్;
తోలితి నఘము ప్రద్యుమ్న యనుచు;
వాసుదేవా యని వంగఁద్రొక్కితి కర్మ;
మనిరుద్ధ యని జన్మ మణఁచినాఁడ;
నరసింహ యంచును వెఱపును వీడితి;
శ్రీరామ యని కొంటి శ్రేయములను;

గీ. ఆపదలఁ బాసితిని హరి ! అచ్యుత ! యని;
పొందితిని పుణ్యములను గోవింద యంచు;
లోకముల మించితిని శ్రితలోకకల్ప
వృక్షమా ! శ్రీశ ! తిరువేంకటేశ ! యనుచు. 61

సా మ ం త ం

ఇన్నిటికి మూలము యిందిరానాయక నీవే
సన్నల నే నెటువలె సాధింతు నయ్యా ॥పల్లవి॥

యెందును బలవంతము యింతులచుట్టరికము
అందున కంటే వాలాయ మాహారవాంఛ
అందిన పిసిఁడితన మా రెంటికంటె నిష్టతి
కందువ నే నెవ్వరినిఁ గాద నీతొత్తునయ్యా ॥ఇన్ని॥

వీడని సమ్మంధము వెస దేహానకు నాకు
ఆడికూడిన సంగాత మహంకారము
తోడిలంకె యెపుడును దురభిమానములు
వాడికేయ నెవ్వరి నీవలకందునయ్యా ॥ఇన్ని॥

మిక్కిలినేస్తము తొల్లె మించులబంగారము
నిక్కముగా ననుబంధి నిర్దయత్వము
వొక్కటై కనుఁగొనుచు వున్నాఁడవు నాలో నీవే
యిక్కడ శ్రీవేంకటేశ యెవ్వరి రోఁతునయ్యా ॥ఇన్ని॥

రేకు 65 సంఖ్య 372 సంపు 15 పుట 250

సీ. చెలులచుట్టఱికమ్ము తలపంగ బలవంత;
మంతకు నెక్కు డాహారవాంఛ;
పిసిడితనమ్ము భావింప రెంటిని మీఱె
చిత్తమ్మనుచు వీని తొత్తునైతి;
విడని సంబంధంబు వెస మేనికిని నాకు;
కవగూడె మఱి యహంకార మొకటి;
తోడిలంకె యెపుడు దురభిమానమ్ములు;
బదులు సెప్పక వీనిబంటనైతి;

గీ. కలదు చిరకాలమైత్రి బంగారుతోడ;
నిక్కువముగ తదనుబంధి నిర్దయత్వ;
మీవు నాలోనఁ గనుచుఁటి వెవరి రోతు
నెట్లు నీ వాఁడ నగుదునో వృషగిరీశ !

శ్రీ రా గ ం

ఎవ్వరివంకా నే మున్నది
నవ్వుచు నీశ్వర నను్ఁ గావఁగదే ॥పల్లవి॥

ప్రతిబంధములకుఁ బంత మిచ్చితిని
రతి నా తెరువిఁక రాకు మని
గతిమాలి మాయకు కడు వీఁపొగ్గితి
మతి నను నేఁపక మన్నించు మనుచు ॥ఎవ్వరి॥

చెప్పితిఁ బ్రియములు చిత్రగుప్తునకు
తప్పక కవెలలు దాచుమని
ముప్పిరి మొక్కితి మునుపనే మనసుకు
యెప్పుడుఁ గదలకు నేగకు మనుచు ॥ఎవ్వరి॥

వూరడించితిని నొడఁబరచి నిద్రను
సారె నేమరించకు మనుచు
యీ రీతి శ్రీవేంకటేశ యలసితిని
చేరి నన్నుఁ గృప సేయఁగదే ॥ఎవ్వరి॥

రేకు 65 సంఖ్య 375 సంపు 15 పుట 252

సీ. ప్రతిబంధపటలికిఁ బంత మ్మొసంగితి
రతి నాదుతెరు విఁక రాకు మనుచు
గతిమాలి మాయకు కడు వీపు నొగ్గితి
మన్నించి యేచుట మాను మనుచు
చెప్పితిఁ బ్రియములు చిత్రగుప్తునకును
తప్పక కవిలెలు దాచు మనుచు
మొదటనే మ్రొక్కితి మొండిచిత్తమునకు
నెప్పుడు కదలకు మేగకు మని

గీ. ఊరడించితి నిదుర నే నొడఁబఱచుచు
సారె నేమరించకు మని సప్తశైల
నాయకా ! యిట్టు లలసితి; నవ్వుకొనుచుఁ
గరుణతో నన్ను సతతంబు కావఁగదవె.

ల లి త

ఏమనిచెప్పుట మా యజ్ఞానము యెఱిఁగి యెఱిఁగి తెలియఁగ లేము
శ్రీమాధవ నీ మఱుఁగు చొచ్చితిమి చిత్తగించి దయఁ జూడఁగదే॥పల్లవి॥

నీవు రక్షకుఁడవై భువినుండఁగ నే గడియించే దిఁకనేమీ
జీవాంతరాత్ముఁడవై యుండుదు వట చేకొని కావక మానేవా
వేవేలుగఁ బుట్టించఁ గర్తవట వెలయించఁగ నీ భారముగాదా
భావించనేరక వట్టి స్వతంత్రము పయివేసికొనుచుఁ బరగేము ॥ఏమని॥

పలుతెఱఁగుల నీ నామము లుండగ పాపములకు వెఱవఁగ నేలా
బలిమి నీ ముద్రలు యంతటఁ జెల్లఁగ పైకొనునా యింక నరకములూ
తలఁక కభయహస్తము నీ వెత్తఁగ దాసుల కిఁక నెక్కడిభీతి
నిలుపఁగ నేరక మనసువెంబడి నే నిచ్చనిచ్చలునుఁ బొరలేము ॥ఏమని॥

అది నీ రూపము తిరువారాధనయై యుండఁగ వెదకఁగ నేలా
పదిలపుటాచార్యుఁడు గలుగఁగ నిహపరముల త్రోవ వడుగఁగ నేలా
వుదుటున వరములు శ్రీవేంకటేశుఁ డొసఁగఁగ నే కోరఁగ నేలా
తుద మొద లెంచక యిన్నాళ్లు నేమఱి దొరకొని యింక నుతియించేము ॥ఏమని॥

రేకు 45 సంఖ్య 257 సంపు 15 పుట 173

సీ. నీ నామములు భువి నిండియుండఁగ ఘోర
పాపమ్ములకు వెఱవంగ నేల ?
అతికృపతోడ నీ వభయహస్తము నెత్త
భయ మెక్కడిది దాసవర్గమునకు ?
అర్చింప నీ రూప మవసథంబున నుండ
వేఱుతావుల నింక వెదక నేల ?
ఆచార్యదేవుఁడే యాధారమై యొప్ప
నిహపరమ్ములత్రోవ నేల యడుగ ?
రక్షకత్వమ్మున రాజిల్ల నీవు నే
గడియించునది యేమి పుడమియందు ?
జీవాంతరాత్ముండవై వెలుంగుదు వంట
వెలయించకుండ న న్విడుతు వటవె ?

గీ. కొల్లగ వరంబు లీ వీయఁ గోరనేల ?
వట్టి స్వాతంత్ర్యమును పయివైచికొనుచు
మనసు వెంబడిఁ బొరలితి; మినకులేశ !
యిఁక నుతింతు; మేమఱినార మిన్నినాళ్లు.

శ ం క రా భ ర ణ ం

కోరి ధర్మము చాలు కుక్కఁబట్టు మన్నరీతి
యీ రీతి నింతసేసితి వింత చాలదా ॥పల్లవి॥

చక్కఁగా న న్నొక హీనజంతువుఁగాఁ బుట్టించక
యెక్కువ నరునిఁజేసి తింతచాలదా
దిక్కుల నిది చాలక దివ్యభోగముగోర
అక్కర నా కొక ఆసోదమా ॥కోరి॥

పాతకాలు సేసేటి పరులబంటుఁ జేయక
యీతల నీ బంటుఁ జేసి తిది చాలదా
ఆతల నీవద్ది సనకాదులపదవిగోర
ఆతుమలో నా కొక ఆసోదమా ॥కోరి॥

నరక మనుభవించ నన్ను నందు నిలుపక
యిరవై యిహ మిచ్చి తిది చాలదా
ధర శ్రీవేంకటపతి తగ నీకు శరణంటి
పరముగోరను యింకా నప్పటి నాసోదమా ॥కోరి॥

రేకు 24 సంఖ్య 135 సంపు 15 పుట 90

సీ. భువి నన్ను హీనజంతువుగఁ బుట్టింపక
సలిపితి నరునిగాఁ జాలదేమి ?
ఇయ్యది చాలక యింద్రభోగమ్ముల
కక్కఱపడెద నే మద్భుతంబు !
పాపులౌ పరులకు బంటుసేయక నన్ను
నేలితి బంటుగాఁ జాలదేమి ?
అదియుఁ జాలక సనకాదిమౌనులపదం
బిచ్చింతుఁ జోద్య మింకేమి యుండు ?

గీ. అనుభవింపుము నరకమం చందుఁ ద్రోయ
కిహ మొసంగితి చాలదా యేమి ? నీకు
శరణనుచుఁ గోరుచుంటిని పరము; నింత
కంటె వింతలు గలవె ? వేంకటనగేశ ?

దే వ గాం ధా రి

నీ దయాధర్మమునకు నీ చిత్త మిఁక
యీ దెస మానేర్పు లింక యెంచఁగలదా ॥పల్లవి॥

యీవల నా యపరాధ మెఱుకతో నీకుఁ జేసి
గావు మని మిమ్మన సంగతులా నాకు
కైవసమై నీకు వేళగాచియుండి కొలువక
సేవించ చేయెత్తి మొక్క సిగ్గుగాదా నాకు ॥నీదయా॥

మన్నించిన నీ మన్నన మఱచి మత్తుఁడనై
యిన్నిటా నీ వాఁడ నంటే యేమందువో
యెన్నిక ద్రోహినై యిప్పు డిచ్చకాలు సేయఁబోతే
నన్నుఁజూచి పరులెల్లా నవ్వరా యింకాను ॥నీదయా॥

కొంత సంసారభక్తితో కోరి నీ భక్తుఁడ నైతి
వంతుల విజ్ఞాన మెటువలె నుండునో
యింతట శ్రీవేంకటేశ యిట్టె నన్ను రక్షించితి
వంతర్యామివి నీవు అది నా విన్నపము ॥నీదయా॥

రేకు 18 సంఖ్య 102 సంపు 15 పుట 68

సీ. ఈవల నపరాధ మెఱుకతోఁ గావించి
కావుమం చనఁగ సంగతియె నాకు ?
కైవసమై వేళగాచి ని న్గొల్వక
చేయెత్తి యిటుమ్రొక్క సిగ్గుగాదె ?
మత్తుండనై నీదు మన్నన మఱచి నే
నీవాఁడ నన నేమి నీ వనెదవొ ?
ఎన్నిక ద్రోహినై యిపు డిచ్చకాల్ సేయ
నవ్వరా పరులింక నన్నుఁ జూచి ?

గీ. కొంత సంసారభక్తితోఁ గోరి నీదు
భక్తుఁడైతి విజ్ఞాన మేపగిది నుండు
నో ! దయాధర్మమునకె న న్నోము మయ్య !
ఇదియ నా విన్నపంబయ్య ! వృషగిరీశ !

సా ళం గ నా ట

నీవల్లఁ గడమలేదు నిజమూర్తివి
వావిరి సుఖించనేర్చేవారివారి పుణ్యమూ ॥పల్లవి॥

కొలిచే మనే వారికి కోరిన యేలికవు
తలఁచే మనే వారికి దైవమవూ
సొలసే మనే వారికి చుట్టమవు నీవు
వలసినందు భావించే వారివారి పుణ్యము ॥నీవల్ల॥

తగిలేమనే వారికి ధనధాన్యమవు నీవు
పగటు కృషికులకు పాఁడిపంటవూ
తగిలిన యోగీంద్రులకు తత్త్వరహస్యము నీవు
వగలఁ దెలుసుకొనే వారివారిపుణ్యము ॥నీవల్ల॥

చదివేమనే వారికి సర్వశాస్త్రములు నీవు
మొదల నందరికిని మూలమవు
కదిసి శ్రీవేంకటేశ గతి నాకైతే నీవు
వదలక చేపట్టేవారివారి పుణ్యము ॥నీవల్ల॥

రేకు 17 సంఖ్య 97 సంపు 15 పుట 65

సీ. కొలిచెడువారికిఁ గోరిన విభుఁడవు;
తలఁచెడువారికి దైవతమవు;
సొలసెడువారికి వలపుచుట్టంబవు;
భావించువారల భాగ్య మంతె;
తగిలెడువారికి ధనధాన్యములు నీవ;
పాడిపంటవు కృషీవలుల కెపుడు;
చదువువారల కీవు సర్వశాస్త్రమ్ములు;
సుఖియించువారలసుకృత మంతె;

ఆ. తగులు యోగులకును తత్త్వరహస్యంబ;
వందఱికిని మూల మరయ నీవ;
వదలక భజియించువారి పుణ్యమ్మింతె
తిరుమలేశ ! నాకు దిక్కు నీవె.

గుండక్రియ

వివరించి చూడఁబోతే వెఱఁగయ్యీ నాకు నేఁడు
తవిలి పుట్టనినాఁడు తనువులెం దుండెనో ॥పల్లవి॥

జననిగర్భములోన సరి నే నుండేనాఁడు
యెనసి యాడనుండెనో యీ యాస
మునుప నంతకు తొల్లి మునిఁగి పరలోకము
కొనల నుండెడినాఁడు కోపము లెందుండెనో ॥వివరించి॥

పొత్తులలోపల నేను పొడలు పెట్టేనాఁడు
యిత్తల జవ్వనమద మెందుండెనో
నిత్తెము నిదురలోన నేఁ గలలు గనేనాఁడు
యెత్తి యీ కాఁపురము లివి యెందు నుండెనో ॥వివరించి॥

మానక పంచేంద్రియమత్తుఁడనై వున్ననాఁడు
యీ నేఁటి బ్రహ్మానంద మెందుండెనో
తానే శ్రీవేంకటేశుఁడు దయఁజూచెఁగాక నన్ను
ఆనుకొన్న కర్మము యేమంటాఁ దా నుండెనో ॥వివరించి॥

రేకు 8 సంఖ్య 49 సంపు 15 పుట 33

సీ. జననిగర్భములోన మునిఁగి యుండినవేళ
నీ దురంతాశ తా నేడనుండె ?
అంతకుమునుపు నే నాపరలోకము
కొనల నున్నపు డెందు కోపముండె ?
పొత్తులలోపలఁ బొరలుచుండెడి వేళ
నీ జవ్వనపుమద మెందునుండె ?
నిత్తెము నిదురలో నే కలల్ గనువేళ
నే పొంతనుండె నీ కాఁపురములు ?

గీ. ఏను పంచేంద్రియోన్మాది నైన వేళ
నెచటనుండె బ్రహ్మానంద ? మెంచ వెఱఁగు
కలుగు ; వేంకటపతి దయగనఁగ నాను
కొనిన కర్మ మే మనుచు నుండెనొ యెఱుంగ. **68**

సామంతం

పలుయోనులందు పుట్టి భ్రమసితిని
అలర నే నేజాతి ననుకొందునయ్యా ॥పల్లవి॥

వెనకజన్మముల నా వేడుకైన కాఁపురాల
యెనయు సతులు సుతు లెంద రెందరో
మునుకొని యీ జన్మమునఁ గొంద రున్నారు
మనసున నెవ్వరి మా వారందు నయ్యా ॥పలు॥

ఆదికాలమున నుండి ఆయాదేహాలు మోచి
ఆ దెస యేమేలు నా సొమ్మని వుంటినో
నాదించి యిప్పుడు గొన్ని నావియనుచు నున్నాఁడ
యేది సతమని వుందు యెఱిఁగించ వయ్యా ॥పలు॥

అన్నిటా నా బాముచూచి అంతలో శ్రీవేంకటేశ
యెన్నరాని విజ్ఞాన మిచ్చితి విట్టె
పన్నిన నా మునుపటి పాట్లెల్లా నెంచుకొంటె
నన్నుఁజూచి నాలోనే నవ్వువచ్చీ నయ్యా ॥పలు॥

రేకు 15 సంఖ్య 85 సంపు 15 పుట 57

సీ. పలుయోనులం బుట్టి భ్రమసితి: నేజాతి
వాఁడ నే నని పల్కువాఁడ నయ్య !
వెనుకజన్మముల నా వేఁడుక కాఁపురా
లందు సతీసుతు లెందఱయిరొ !
మునుకొని యీ జన్మమునఁ గొంద ఱున్నార
లెవరు మా వారని యెంతు నయ్య !
ఆదికాలమునుండి ఆయాశరీరాల
నే మేలు సొమ్మని యెంచినానొ
అవి నావి యివి నావి యని యిప్పు డనుచుందు
నెది సతమ్మని యుందు నెఱుకపఱుపు;

గీ. మమితకృపతోడ నా బాము లన్నిచూచి
యెన్న రాని విజ్ఞానమ్ము నిచ్చినాఁడ
విందిరేశ ! నా తొలిపాట్ల నెంచుకొన్న
నన్నుఁ జూచి నాలోననే నవ్వువచ్చు. **69**

శ ం క రా భ ర ణ ం

నీవే బోధించి నన్ను నీవే యీడేర్తుగాక
నావంక నేమిగలదు నమో నారాయణా ॥పల్లవి॥

పంచిన నాకర్మములు పనులే బోధించుఁగాక
పొంచిన శ్రీహరి నిన్ను బోధించీనా
తెంచరాని ఆసలివి తిమ్మటే బోధించుఁగాక
కంచపు నీ దివ్యనామకతలు బోధించీనా ॥నీవే॥

పొరలు యింద్రియములు భోగమే బోధించుఁగాక
పురుషోత్తముఁడ నిన్ను బోధించీనా
సరుస నా యాఁకలిది చవులే బోధించుఁగాక
నిరతి నీ కైంకర్యము నేఁడు బోధించీనా ॥నీవే॥

గాసిల్ల నామతి యహంకారమే బోధించుఁగాక
భూసతీశ నిన్నుఁగాన బోధించీనా
యీసుదీర శ్రీవేంకటేశ నీకు నా గురుఁడు
దాసి బోధించుఁగాక తప్పుఁగా బోధించునా ॥నీవే॥

రేకు 31 సంఖ్య 174 సంపు 15 పుట 116

సీ. పంచిన కర్మముల్ పనులనే బోధించు
నిన్ను బోధించునా నీరజాక్ష ?
తెగనియాశలు వట్టి త్రిమ్మట బోధించు
బోధించునా నీదు పుణ్యకథలు ?
పొరలు నింద్రియములు భోగమ్ము బోధించు
బోధించునా నిన్ను భువనవంద్య ?
తవిలి నా యాఁకలి చవులె బోధించును
బోధించునా నీ దు భూరిసేవ ?

గీ. తా నహంకృతి బోధించు మాన కెపుడు
నిన్నుఁ జూడ బోధించునా ఉన్న మనసు?
నన్ను బోధించి రక్షింప విన్నవింతు
ఏడుమలలప్ప ! నా వంక నేమిగలదు ?

వ రా ళి

ఆ మూరితియే యీ మూరితి అందునిందు భేదములేదు
సోమార్కనేత్రుఁడ విశ్వరూపములు చూచినవారమే మును నేము ॥పల్లవి॥

బలిమితోడ వత్సాపహరణమున బ్రహ్మకు నీమాయ చూపితివి
విలసిల్లఁగ రణభూమిని నరునకు విశ్వరూప మటు చూపితివి
అలరిన నీ రూపు జలమధ్యంబున అక్రూరున కటు చూపితివి
చెలఁగి కుమారస్వామికి నారూపు శ్రీవేంకటగిరిఁ జూపితివి ॥ఆ మూరితి॥

దైవికముగ దుర్యోధనుసభను ప్రతాపము నీ రూపు చూపితివి
ఆ విధముననే నీ రూప ముదంకునాశ్రమమున నటు చూపితివి
నీ విధ మెఱుఁగని భీష్మకునకు మఱి నిర్మలరూపము చూపితివి
శ్రీవేంకటగిరి నా రూపంబే చేరి పరుషలకుఁ జూపితివి ॥ఆ మూరితి॥

పుట్టినపుడే వసుదేవునకు చతుర్భుజముల నీ రూపు చూపితివి
జట్టిగ గొల్లెతలకు రూపము రాసక్రీడలలోఁ జూపితివి
యిట్టే నారదునకు ద్వారకలో యింటింట నీరూపు జూపితివి
పట్టుగ శ్రీవేంకటేశ్వర ఆ రూపమె మా కిప్పుడు చూపితివి ॥ఆ మూరితి॥

రేకు 77 సంఖ్య 441 సంపు 15 పుట 296

సీ. నీ మాయఁ జూపితి నిఖిలమ్ము సృజియించు
నజునకు వత్సాపహరణవేళ;
రణరంగమందు ఫల్గునునకు నీ విశ్వ
రూపంబు వింతగఁ జూపినావు;
యమునాస్రవంతితోయముల నక్రూరున
కేపారు నీరూపుఁ జూపినావు;
కార్తికేయునకు వేంకటమహీధరమందు
చొక్కమౌ నీరూపుఁ జూపినావు;

కురురాజుసభలో నకుంఠవిక్రమముతో
దీపించు నీ రూపుఁ జూపినావు;
తనివి సనంగ నుదంకునాశ్రమమున
సుందరరూపమ్ముఁ జూపినావు;
ప్రీతి నిండారంగ భీష్మకునకు నీదు
శోభనరూపంబుఁ జూపినావు;
వసుదేవునకు చతుర్బాహుశోభితము నీ
రూపు పుట్టినయప్డె చూపినావు;
రాసకేళుల గోపరమణీమణుల కెల్ల
సొబగైన నీ రూపుఁ జూపినావు;
నారదమౌనికి ద్వారక నింటింట
తీపారు నీ రూపు చూపినావు;

గీ. స్వామి నీ విశ్వరూపమ్ము లేము మున్ను
చూచి నట్టివ; భేదమ్ము సుంత లేదు
ఆ స్వరూపమ్మె యిపుడు శేషాద్రియందు
పరసలకుఁ జూపుచుంటివి పరమపురుష! **71**

గు జ్జ రి

విన్నప మిదియే వేవేలకు గోవిందా
సన్నుతించెదను నావలనఁగలుగు సర్వాపరాధము లెంచకుమీ ॥పల్లవి॥

యెఱుఁగమినాది యెఱుక నీపని యేమరి సంసారినైన యిన్నాళ్లును
మఱతును నేను మఱవవు నీవు మదమున సిరు లుప్పతిల్లఁగా
కొఱగాను నేను కొఱగలవునీవు కొమ్మలవలపులఁ దగిలితిఁ గనక
మఱి నీవేగతి రక్షింపుము నామర్మము నీచేతనున్నది సుమ్మీ ॥విన్నప॥

నేరమి నాది నేరుపు నీది నేఁ బుట్టుగులకు లో నైనయపుడే
కోరుదు నేను కోరవు నీవు గొనకొని యాపదలు పైకొనఁగా
దూరుదు నేను దూరవు నీవు తొరలి పురాకృతకర్మము లప్పుడు
యే రీతినైనా నీవే దిక్కింక యిదె నీకు శరణుచొచ్చితిఁజుమ్మీ ॥విన్నప॥

తలచమి నాది తలఁపు నీది యిటు తగ నంతర్యామివి గతకాలము
కొలుచుట నాది కొలువుగొనుట నీది కూరిమితో నే నీకు మొక్కఁగా
ఫలము నాది నాఫలదుఁడవు నీవు పరికింపఁగా శ్రీవేంకటేశ్వర
బలువుఁడవు నీవు నన్ను నేలు నా పాలిదైవమవు నీవే సుమ్మీ ॥విన్నప॥

రేకు 19-19 సంఖ్య 459 సంపు 15 పుట 303

సీ. ఎఱుఁగమి నాయది యెఱుకయే నీయది;
మానుగ సంసారినైన యపుడె
మఱతును నే నీవు మఱవవు; మదమున
కుప్పలుగా సిరు లుప్పతిలిన
కొఱగాను నే; నీవు కొఱయౌదు వెప్పుడు
మగువలవలపులఁ దగిలి నపుడు;
నేరమి నాయది నేరుపు నీయది
నేను పుట్టులకు లోనైన యపుడె;
కోరుదునే నీవు కోరవు గొనకొని
యాపదల్ పైకొన్న యట్టి తఱిని;
దూఱుదునే నీవు దూఱవు తొరలి పు
రాకృతకర్మముల్ సోఁకినపుడు;

గీ. కొలుచుటయ నాది నీ యది కొలువు గొనుట;
ఫలదుఁడవు నీవు నాయది ఫలము; నీకు
మ్రొక్కి శరణంటి మఱి నీవె దిక్కు నాకు
దయను బాలించు నాపాలి దైవ మీవె. **72**

బౌ ళి

గోవింద కేశవ నీకు కుయ్యో మొఱ్ఱో
వోవల నీపాలcజిక్క దోహో నా మనసు ॥పల్లవి॥

వొకటిపైc గాంక్షించు వొకటిపై వేసారు
వొకవేళ దుర్మాన మొడిగట్టును
వికలుcడై యంతలోనే విషయపుబారిc జిక్కు
అకటా యిన్నిటాc దుమురాయcబో నా మనసు ॥గోవింద॥

తలపోసు నొకవేళ తమకించు నొకవేళ
వొలుకుc గోపము చల మొకవేళ
కలcగించు నొక వేళ గర్వించు నొకవేళ
పొలసి యిన్నిటా వీదిcబోయc బో నా మనసూ ॥గోవింద॥

సంతసించు నొకవేళ జయమందు నొకవేళ
పంతమాడు నొక మట్టుపడినవేళ
యింతలో నీవు శ్రీవేంకటేశ కావకయుండితే
రంతుల నేమీc జెప్పరాదువో నా మనసూ ॥గోవింద॥

రేకు 14 సంఖ్య 76 సంపు 15 పుట 51

సీ. ఒక దానిc గాంక్షించు నొకటికి వేసారు
నొకట దుర్మానమ్మునకుc గడంగు
వికలత నంతలో విషయవాసనc జిక్కు
నిన్నిట తుమురాయె నీ మనంబు;
తలపోయు నొకవేళ దమకించు నొకవేళ
నొలుకు కోపము చల మొక్కవేళ
కలcగించు నొకవేళ గర్వించు నొకవేళ
నిటు వీథిపాలాయె నీమనంబు;

గీ. సంతసంబందు నొకవేళ; జయము నొందు
నొక్కవేళ; పంతములాడు నొక్కవేళ
పాపపుమనంబు క్షణము నీపాలc జిక్క
దేమి సెప్పుదు కావుమీ! స్వామి! నన్ను.

బౌ ళి

దైవమా న న్నిందులో తగు మానిసిcగాc జేసి
యీవల రక్షించే మేలు యిది చాలదా ॥పల్లవి॥

అవ్వలc దిరిపెములై అంగలార్చే జీవులలో
యెవ్వరిcబోలుదు నే నెంచి చూచితే
రవ్వగాc గ్రిమికీటాలై రమియించే జంతువులలో
యెవ్విధి నే సరిగాక యెంతవాcడ నేను ॥దైవమా॥

పాపముసేసి నరకబాధలcబడే వారిలో
యేపున నన్నుc జూచితే యేనేమి బాcతి
పైపై నజ్ఞానపు పశుపక్షిమృగాలలో
తోపునూకుడే కాక దొరనా నేను ॥దైవమా॥

యేమిటివాcడనై నిన్ను ఇంకా నేc గొసరుదు
పామరుని న న్నింత పాలించితి
యేమని కొనియాడుదు యే నిన్ను శ్రీవేంకటేశ
ఆ మంచి నీ దాసులలో అరుహమా నేను ॥దైవమా॥

రేకు 8 సంఖ్య 44 సంపు 15 పుట 29

సీ. దీనాతిదీనులై తిరిపె మెత్తెడు జీవు
లిందఱిలోన నే నెందు మిన్న?
క్రిమికీటకమ్ములై రమియించు జంతువు
లందు నా యాధిక్య మెందుcగలదు?
నరకబాధలుసెందు దురితకర్ములలోన
నే నొకండను గాక యెక్కుడెందు?
పశుపక్షిమృగములవలె త్రోపునూకుడు
గాక నాకుంగల ఘనత యెందు?

గీ. ఎందు మొనగాcడనై అది యిది యటంచు
నిన్నుc గొసరుదు? పామరు నన్ను నింత
యేలితివి చాలదే? శేషశైలనాథ!
అర్హుcడనె నీదుదాసుల యడుగు లొత్త?

మ ంగ ళ కౌ శి క

దేవ నావలన గుణము తెలిసి కాచే ననేటి
యీ వెట్టితనము మాని యిట్టే నన్నుఁ గావవే ॥పల్లవి॥

నేరుపే నాకుఁగలిగితే నెట్టన నింద్రియముల
బారిఁబడి బంటనై పంపుసేతునా
ఆ రీతి నేనే వివేకినైతే హేయపుమేను
కోరి బ్రహ్మ మని నమ్మి కొంకక గర్వింతునా ॥దేవ॥

నాలో బుద్ధిగలిగితే నలిఁ గామక్రోధములు
యీ లీల నా సొమ్ములని యెన్నుకొందునా
తాలిమి నాయందు మంచితనము గలిగితే
మూలనున్న నా కర్మములే కట్టివేసునా ॥దేవ॥

చిత్తమే కైవసమైతే చేరి సుఖదుఃఖముల
మత్తుఁడనై మఱచి యేమరి వుందునా
అత్తిన శ్రీవేంకటేశ అంతర్యామివి నీవు
తత్తరపు నా పస నీ వెఱుఁగవా ॥దేవ॥

రేకు 2 సంఖ్య 12 సంపు 15 పుట 8

సీ. నా గుణమ్ము లెఱింగి నన్నుఁగాచెదనను
వెట్టితనము మాని వేగఁబ్రోవు
నేరుపు నాకున్న దూరముగా నుండ
క్రిందియమ్ములయాజ్ఞ లేల విందు ?
నే వివేకినయిన నీచదేహము బ్రహ్మ
మంచు భావించి దర్పించఁ గలనె ?
మతియున్న నాకుఁ గామక్రోధములు నాదు
సొమ్ములుగా నెఱనమ్మఁగలనె ?
నాయందు మంచితనంబు గల్గిన నన్ను
గట్టివేయఁగలదె కర్మచయము ?

గీ. చిత్తమే కైవసంబైనఁ జిగురుకొనెడు
ఖేదమోదంబులన్ నేను క్రిందుమీఁదు
లయ్యెదనె ? నీవు నిఖిలజీవాంతరాత్మ
వెఱుఁగవే నాదుపస సప్తగిరినివాస !

దే సా క్షి

నీ యుపకారమే మాకు నిలిచే దింతేకాక
యేయెడా నీ యుదారత్వ మేమని నుతింతును ॥పల్లవి॥

నీ కరుణ నాకే పనికివచ్చుఁగాక మఱి
యీకడ నా భక్తి నీకు నెందు కెక్కును
కైకొని నాకు నీ రక్షకత్వము ఫలించుఁగాక
నీకు నా సేవల వంక నిండే దేమి ॥నీయుప॥

నీవు నన్ను వెదకి మన్నించేదే యెక్కువగాక
భావించి నేఁ దలఁచే లాభము నీ కేమి
దేవ నీవు చనవిచ్చేదే నాకు గుఱిగాక
పూవుల నేఁ బూజించఁగ పొందేది నీ కేమీ ॥నీయుప॥

యిట్టే నీవు నాకు వరమిచ్చేదే ఘనతగాక
నెట్టన నేఁ గొలువఁగ నీ కయ్యేదెంతా
గుట్టున శ్రీవేంకటేశ కోరి నీకు శరణంటి
వట్టిన వినయమేకాక వచ్చేది నీ కేమీ ॥నీయుప॥

రేకు 66 సంఖ్య 381 సంపు 15 పుట 256

సీ. పనికివచ్చును నాకు ఘనమైన నీ కృప
యిట నాదుభక్తి నీ కెందుకెక్కు ?
నీవె న న్వెదకి మన్నించు టెక్కువగాక
నీ కేమిలాభము నేను దలఁప ?
నీకు నాసేవల నిండునదేమి ? నీ
రక్షకత్వము నాకు రాణగాక
నీవు పొందెడిదేమి నేఁ బూలఁ బూజింప ?
చనవిచ్చుటే దొడ్డతనముగాక

గీ. వరము లిచ్చుటె నాకు నీబిరుదుగాక
నేఁ గొలువ నీకుఁ జేకురు బాగదెంత ?
కోరి శరణంటి నీకు పంకేరుహాక్ష !
వట్టి వినయమ్ముగా కేమివచ్చు నీకు ?

సా ళ ం గ నా ట

ఆదినారాయణ నాకు నభయ మీవె
కాదని తప్పు లెంచక కరుణానిధీ ॥పల్లవి॥

తుద కెక్క నింద్రియపుదొంగలకుఁ దా విచ్చితి
యెదుటికి రాఁగా నీ వేమందువో
మదించి నాలో నుండఁగా మఱచితి నే నిన్ను
యిదె కాను కియ్యఁగా నీ వేమందువో ॥ఆది॥

పక్కన నీ యాజ్ఞదోసి పాపములెల్లాఁ జేసితి
యిక్కడనే మొక్కఁగా నీ వేమందువో
దిక్కు నీ వుండఁగాఁ బరదేవతలఁ గొలిచితి
నెక్కొని రక్షించుమంటే నీ విఁక నే మందువో ॥ఆది॥

తొట్టి కామక్రోధాలతో దూరులెల్లాఁ గట్టుకొంటి
యిట్టె ముద్రమోచే నంటే నే మందువో
నెట్టన శ్రీవేంకటేశ నీకు నలమేల్మంగకు
గట్టిగా నే లెంకనైతి కరుణించే మందువో ॥ఆది॥

రేకు 18-15 సంఖ్య 447 సంపు 15 పుట 301

సీ. ఇంద్రియచోరుల కెలమి దావిచ్చితి
నేమందువో యెట్టయెదుట నిలువ
మదినున్న ని న్నేను మఱచితి మత్తెక్కి
యేమందువో కాన్క నే నొసంగ
భవదాజ్ఞ ద్రోసి పాపము లెల్లఁ జేసితి
నేమందువో మ్రొక్కు లిడఁగ నేను
కొలిచితి పరదేవతలను నీ వుండఁగా
నేమందువో బ్రోవుమీ యనంగ

గీ. కామినై క్రోధినై దూఱు గట్టుకొంటి
నేమియందువొ ముద్రల నేను దాల్ప;
నీకు నలమేలుమంగకు నేను లెంక
నైతి హరి ! కరుణించితి నందువేమొ ! 77

బౌ ళి రా మ క్రి య

ఇంతమాత్రము మా నేమ మిందు నీ కేమి గూడీని
చెంత ధర్మమునకు రక్షించేవు నీవు నన్ను ॥పల్లవి॥

పిడికెఁడుబియ్యమే పెద్దరికంబగు చెలిమి
తొడిఁబడ సంధ్య మూఁడుదోసిళ్లు నీళ్లు
నుడిగే జపము పేళ్లనూఁటయెనిమి దెంచేది
తడుపుకొనేది తీర్థస్నానము లన్నియును ॥ఇంత॥

వూరక యాఁకలిగొని వుండేది మా వ్రతములు
నీరసపుటాహారాలు నిష్ఠ లెల్లాను
వూరఁదోఁటలపువ్వు లొగి దేవపూజలు
గోరమైన బతుకులు కోరేటి తపములు ॥ఇంత॥

బలుసాకుతిలలు దర్భలు పిత్రుపూజలు
పలుకకుందేది మా బలు మోనము
యిలపై శ్రీవేంకటేశ యిందు నిన్ను మెప్పించేమా
కలిగినది మాకు నిఁక మణి కాకా ॥ఇంత॥

రేకు 77 సంఖ్య 444 సంపు 15 పుట 298

సీ. పిడికెడు బియ్యమే పెద్దఱికపుఁజెల్మి;
లలి సంధ్య మూఁడుదోసిళుల నీళ్లు;
నూటయెన్మిది పేళ్లు నుడువుటయే జపం;
బుఱక యాఁకలితోడనుంట వ్రతము;
పుణ్యతీర్థస్నానములు బొందితడుపులే;
నీరసాహారాలు నిష్ఠ లెల్ల
ఊరఁదోఁటలపువ్వు లొగి దేవపూజలు;
ఘోరంపు బ్రతుకులు గొనుతపములు;

గీ. పలుక కుండుట మౌనము; తిలలు దర్భ
లోజ బలుసాకు మాపిత్రుపూజనమ్ము;
లింతమాత్రము మా నేమ మెందుకెక్కు ?
ధర్మమున కీవు బ్రోతువు దాసజనుల. 78

మ ల హ రి

మఱవఁగ నియ్యదు రేఁచును మాయాప్రపంచ మిదివో
తెఱఁగిఁక నేదో తెలియదు దేహము మోచినను ॥పల్లవి॥

యెక్కడి మనోరథంబులు యెన్నో తలఁపునఁ బారును
తక్కక భుజించి యేకాంతంబున నున్నపుడు
చొక్కపుచుట్టరికంబులు చుట్టుక యింటికి వచ్చును
గక్కన సంసారబంధము కట్టుకొనినయంతా ॥మఱవ॥

పెనగొని పంతపుమాటలు పెక్కులు నోరను వెడలును
గొనకొని నలుగురిలోపలఁ గూచుండినవేళ
వనితలు వద్దనె వుండిన వావులు తానేకూడును
మన సొడఁబడి తనలోఁ గామము మిక్కుటమైనా ॥మఱవ॥

చేతులఁ బెనగొని కర్మము చేఁతలు యేమో సేయించు
యేతుల రాజ్యమదంబున నెనసిన సమయమునా
యీతల శ్రీవేంకటేశ్వర యేలితి విటు నను నీవే
కౌతుకముగ శరణాగతి కాచును మ మ్మెపుడు ॥మఱవ॥

రేకు 76 సంఖ్య 489 సంపు 15 పుట 295

సీ. కమ్మగా మెసవి యేకాంతమం దున్నప్డు
తలఁపునఁ బాఱు కోర్కులు మఱెన్నొ;
సంసారబంధమ్ము సరి కట్టుకొనినంతఁ
జుట్టఱికా లిల్లు చుట్టుకొనును;
కోరి నల్వురిలోనఁ గూరుచుండినవేళ
పంతపుమాటలు బయలువెడలు;
వనితలగోష్ఠిలో వావులు సమకూడు
మనసొడఁబఱిచి కామమ్ము రేఁగ;

గీ. దొరతనంబునఁ గండకావరము గ్రమ్మ
కర్మ లెన్నియొ పెనఁగొను కరయుగమ్ము;
శరణుఁజొచ్చిన మమ్ములఁ గరుణతోడఁ
గాచినాఁడవు శ్రీవేంకటాచలేంద్ర !

గు జ్జ రి

ఎక్కడ వోయెనో జాతస్మరత్వము యేమిసేయఁగలవాఁడను నేను
దిక్కు నీవేహరి నన్నుఁ గాచుటకు దేవదేవ యిఁక బోధించవే ॥పల్లవి॥

తిరముగ జన్మాంతరమున సంపాదించిన సుజ్ఞానంబున
స్మరించి యీ పుట్టుగునఁ గడమ నే సాధించెద నని యంటినా
అరయఁ దల్లిగర్భంబున వెడలినయపుడే అన్నియు మఱచితిని
ధరలోపల నే విడువక ద్రావిన మరులుఁబాలు నను మంకుఁజేసెను ॥ఎక్కడ॥

అంతట నేఁ బెద్దపెరిగి బుద్ధెఱిఁగి అటు నీమాయాప్రపంచమునను
చెంతల బహువిధసృష్టిలోఁ దగిలి చిక్కువడుచు నే భ్రమసితిని
చింతించి నే మతిపెక్కులు చదువుచు చిత్తములో బహుసంశయములఁ బడి
అంతట నంతట జరగి జరగి కడు నజ్ఞానముపా లైతిని ॥ఎక్కడ॥

ముదిసినపిమ్మట లోభమోహములు ముంచుకొనఁగ నటు లోలుఁడ నైతి
వదలక భువిపై బ్రహ్మదేవుఁ డటు వ్రాసినవ్రాతలు నిజమాయె
చెదరక యలమేల్మంగ విన్నపముచేకొని శ్రీవేంకటేశ కాచితివి
బ్రదికితి నిఁక నాచార్యునియానతి ఫలియించెను నాభాగ్యమువలన
॥ఎక్కడ॥

రేకు 76 సంఖ్య 437 సంపు 15 పుట 294

సీ. జన్మాంతరార్జిత జ్ఞానస్మృతిం జేసి
సాధింతుఁ గడమ నీ జన్మనంచు
నెంతునా ? పుట్టినయంతలో నన్నియు
మఱచితి; ముఱుఁబాలు మంకుఁజేసె;
అంతటఁ బెరిగి యావంత బుద్ధి నెఱిఁగి
సృష్టిమాయలలోనఁ జిక్కి చిక్కి
చదువులు పెక్కులు చదివి సంశయములఁ
బడుచు నజ్ఞానమ్ముపాలయితిని

గీ. ముదియఁగా లోభమోహముల్ ముంచుకొనియె
నజుఁడు వ్రాసిన వ్రాతలు నిజము లాయె
నేమి చేయఁగలాఁడ ? ది క్కీవె నాకుఁ
బ్రోవఁగదవయ్య ! బోధించి దేవదేవ !

శ్రీ రా గ ం

ఇంతసేయకుండితే నే నేడ నుందును
యెంతపుణ్యమో నీకు యేమిచెప్పే దింకను ॥పల్లవి॥

అట్టె న న్నుద్ధరించినయదె నీ ప్రతాపము
వొట్టి సంపన్నుఁజేసె నీ వుదారత్వము
గుట్టున వెనక వేసుకొనెను నీ పంతము
యిట్టి నా భాగ్యము నేఁడు యేమిచెప్పే దింకను ॥ఇంత॥

నరకము వెళ్లఁదీసె నన్ను నీ సాహసము
సరగ జ్ఞానిఁజేసె నీ చాతుర్యము
మరిగించుకొనె నన్ను మఱి నీ వాత్సల్యము
యిరవాయె నా వేడుక యేమిచెప్పే దింకను ॥ఇంత॥

నన్ను లోకపూజ్యుఁ జేసె నాఁడే నీ దొరతనము
విన్నపము లాలించే నీ విచారము
మన్నించె శ్రీవేంకటేశ మమ్ము నీ పట్టపుదేవి
యిన్నిటా బ్రదికించితి వేమిచెప్పే దింకను ॥ఇంత॥

రేకు 73 సంఖ్య 421 సంపు 15 పుట 283

సీ. ఇంతసేయక యున్న నే నేడనుండుదు
నెంతపుణ్యమొ నీకు నేమిసెపుదు
న న్నుద్ధరించెఁ గ్రన్నన నీ ప్రతాపమ్ము
భవదుదారతయె సంపన్నుఁ జేసె
వెనుక వేసికొనియె వెస నీదుపంతమ్ము
నీ సాహసము పాపె నిరయభీతి
నీదుచాతుర్యంబు నెమ్మి జ్ఞాని నొనర్చె
నీ వత్సలత గూర్చె నిండుభక్తి

గీ. లోకపూజ్యుఁ గావించె నీ యేకవిభుత
మమ్ము మన్నించె నీ పట్టమహిషి మంగ
విన్నపము లాలకించెడి వేంకటేశ !
యిన్నిటను బ్రదికించితి వేమి సెపుదు?

సా ళ ం గ నా ట

వెదకి వెదకి చొప్పు లెత్తుచును విచారించితి నిన్నాళ్లు
యిదివో కంటిని శ్రీవేంకటగిరి యెదుటనే నీ శ్రీపాదములు ॥పల్లవి॥

ఘనతులసీకాననంబులో కాఁపురముసేతు వనఁగాను
అనిశమ్ముఁ బద్మవనంబునను ఆడుచునుండుదు వనఁగాను
నిను నీ దాసులు పాడేచోట్ల నెలవై యాలింతు వనఁగాను
యినమండలమున నుండుదు వనఁగా యీ మాట విని నేను ॥వెదకి॥

పైకొని క్షీరాంబుధిలో నెప్పుడు పవళించివుందు వనఁగాను
వైకుంఠంబున వెలుఁగొందుచు సర్వము భావించే వనఁగాను
దాకొని జీవులలో నెప్పుడు నంతర్యామివై వుందు వనఁగాను
లోకము నీవై వుండుదు వనఁగా లోలత నీమాట విని నేను ॥వెదకి॥

పరమయోగీంద్రులు తలపోయుచునున్న భావముతో నుందువనఁగాను
పరిపరివిధముల పుణ్యకర్మము పాయక చరింతు వనఁగాను
గరిమల నెప్పుడు అలమేల్మంగ కౌఁగిటిలో వాఁడ వనఁగాను
యిరవుగ శ్రీవేంకటేశుఁడ వనఁగా యీ మాట విని నేను ॥వెదకి॥

రేకు 72 సంఖ్య 411 సంపు 15 పుట 276

సీ. అరవిందవనముల నాడుచుండుదు వన
బృందావనిన్ గాపురింతు వనఁగ
రవిమండలమ్మున నివసింతు వన దాస
బృందగానమ్ములు విందు వనఁగ
అమృతాబ్ధి పవళింతు వన వికుంఠమునందు
వెలసి సర్వమ్ము భావింతు వనఁగ
జీవాంతరాత్మవై చెలఁగుదు వనఁగ ప్ర
పంచరూపుండవై పరఁగుదు వనఁ
బరమయోగీంద్రుల భావన వనఁ బుణ్య
కర్మముల్ వాయక గ్రాలుదు వన

గీ. మంగకౌఁగిటిలోపలిమామ వనఁగ
నీశ్వరేశుండు శ్రీవేంకటేశుఁడ వన
వినుచు నీ మాట యిన్నాళ్లు వెదకి వెదకి
కంటి నీ పాదయుగళి వేంగడమునెదుట.

గు జ్జ రి

ఎక్కడి వుపాయముల నే మున్నది
మొక్కె నీ కొక్కనికే మూలము నీవే ॥పల్లవి॥

పరులను శిక్షించి పనిగొనియెదనా
సిరుల నా శరీరము శిక్షించ లేను
వరుస లోకమింతాను వసముచేసుకొనేనా
పరగ నా మతి స్వస్థపరచుకోలేను ॥ఎక్కడి॥

నిక్కము నన్యదేహము నే ననుభవించేనా
పక్కన నా యాత్మ ననుభవించలేను
అక్కడా నిక్కడా ధన మడిగి కూడపెట్టేనా
అక్కటా నా విజ్ఞాన మార్జించలేను ॥ఎక్కడి॥

బట్టబాయిట నే దేవపట్టములు సాధించేనా
యిట్టి తపోరాజ్య మేలఁగ లేను
నెట్టన శ్రీవేంకటేశ నీవు నన్ను నేలితివి
పుట్టుగు లందేనా నీపై బుద్ధి మానలేను ॥ఎక్కడి॥

రేకు 55 సంఖ్య 316 సంపు 15 పుట 213

సీ. ఎక్కడి యుపమల నేమియున్నది హరీ !
మ్రొక్కు నీ కొకనికే – మూల మీవె;
పరులను శిక్షించి పనిగొనఁగలనె ? నా
జేనెడుతనువు శిక్షించలేను;
వశముచేసికొనఁగ వలఁతినే జగము ? నా
మనసు స్వస్థపఱచుకొనఁగ లేను;
అన్యశరీరమ్ము ననుభవింపఁ గలనె ?
యనుభవింపంగలే నాత్మ నెపుఁడు ?
అక్క డిక్కడ ధన మడిగి కూర్చఁగలనె ?
యించుకజ్ఞాన మార్జించ లేను;

ఆ. బట్టబయల వేల్పుపట్టముల్ సాధింపఁ
గలనె ? యెట్టితపము సలుపలేను;
నీవు కరుణఁజూప నీపయి నే బుద్ధి
మానలేను; జన్మి మరలఁగాను; **83**

భూ పా ళ ం

జగన్నాథా నీ కొక్కనికి శరణు చొచ్చితిమి కావఁగదే
అగపడి మాలో నున్నాఁడ వనుచు నానతియిచ్చెను మా గురుఁడు ॥పల్లవి॥

కలదు వొకానొకయదృష్ట మందురు కనుఁగొనలే రెవ్వరును
తొలుతు జనించిన జన్మము లెంతురు తెలియ నశక్యములు
యెలమిని స్వర్గము గలదట ముందర కెక్కడనున్నదొ మిన్నులపై
వెలుపల నిట్టి విశేషంబులు నే వెతకఁగ నా తరమా ॥జగ॥

పొదుగుకొన్న దిదే కర్మమెయందురు పొడచూపుటలే దెక్కడను
యెదిటిది మాయాకల్పితమే యట యెట్లు గురుతుపడు మాకును
కదిసి చరాచరములకు నెప్పుడును కాచుకొన్నది విధియని చెప్పేరు
విదితము లైనవి యెక్క డెక్కడని వెతకఁగ నా తరమా ॥జగ॥

అనుభవించువాఁ డాత్ముఁడే యందురు అణురూపం బని తలఁచఁగ రాదు
తనువు సాధనము సర్వంబున కట తగులిదె కంటిమి దృష్టముగా
ననయంబును శ్రీవేంకటేశ్వరా యలమేల్మంగవిభుఁడా
నినుఁ గొలిచితి నిన్నిటికీ సెలవుగా నీమహి మెఱుఁగఁగ నా తరమా ॥జగ॥

రేకు 70 సంఖ్య 403 సంపు 15 పుట 271

సీ. కల దదృష్టంబంద్రు కనఁజాల రెవ్వరు;
తొలుతటిజన్మముల్ తెలియరావు;
మిన్నులపై నేడనున్న దో స్వర్గమ్ము
వింత లిట్టివి నాకు వెదకఁదరమె ?
పొదుగుకర్మంబంద్రు పొడసూప దెచ్చట;
యెదుటిది మాయయం ద్రేమిగుఱుతు ?
కాచుకొన్నది విధి గదిసి చరాచర
మ్ములనంద్రు వెదకంగఁ దలమె నాకు ?

గీ. అనుభవించువాఁ డాత్ముఁడే యణువుగాఁగ
తలఁపరా దంద్రు; సర్వసాధనము దేహ
మంద్రు! భావించి నిను శరణంటి నయ్య !
నీదుమహిమలు దెలియంగ నాదుతరమె ? **84**

భూ పా ళ ం

ఏమిసేసే దింకను యెట్టు నిన్నుఁ దలఁచేది
నీ మతకమేకాఁబోలు నీరజనాభా ॥పల్లవి॥

ఉఱక మనుజులకు నొక్కొక్కవేళ గుణము
మఱపుఁ దెలివి సేసు మరులుగాదు
మఱియు నెంచిచూచితే మనసు నొక్కొక్క వేళ
గుఱిగడవఁగఁబారు గుఱ్ఱముఁగాదు ॥ఏమి॥

పన్నుక నొక్కొక్కవేళ పరులపై మచ్చరము
తన్నుఁ దానేవచ్చి పట్టు దయ్యముఁగాదు
తిన్ననై బత్తెముగొని దీపన మొక్కొక్కవేళ
వన్నె కెక్కిన యప్పులవాఁడుఁ దాఁగాఁడు ॥ఏమి॥

ముంచుకొనుమోహము మొనసి యొక్కొక్కవేళ
పొంచి ముందువెనకల మంచుఁగాదు
యెంచఁగ శ్రీవేంకటేశ యిందరికి దిక్కు నీవే
నించితి నీకృప అది నీ కడ్డముగాదు ॥ఏమి॥

రేకు 64 సంఖ్య 365 సంపు 15 పుట 245

సీ. ఏమిసేయుదు నింక నెటు నిన్నుఁ దలఁచెద
నీమాయ కాఁబోలు నీరజాక్ష !
ఒక్కొక్కతఱి గుణం బుఱక మానవులకు
మఱపు తెలివిగూర్చు మరులుగాదు,
ఊహింపఁ జిత్త మొక్కొకవేళ గుఱి గడ
వంగఁ బర్వెత్తు నశ్వంబుగాదు:
ఒక్కొక్కసమయమం దొరులపై మత్సరం
బావహించెడిని దయ్యంబుగాదు;
దీపనం బడఁగు బత్తెమున నొక్కొకవేళ
చూడంగ నప్పులవాఁడు గాఁడు;

ఆ. ముంచు మోహ మిట్టె మొనసి యొక్కొకవేళ
పొంచి ముందువెన్క మంచుగాదు;
ఎంచ నీదుకరుణ కేది యడ్డముగాదు;
దిక్కు నీవె మాకుఁ దిరుమలేశ !

సా ళ ం గ నా ట

ఎక్కడి పురాకృతము యేమి సేసీని
యెక్కడా బలువు నీబం ట్లెట్లుండినాఁ జెల్లును ॥పల్లవి॥

నీవల్లఁ బుట్టెను బ్రహ్మ నీవు సేసినదే మాయ
భావించి నీకుక్షిలోనే బ్రహ్మాండాలూ
కావింప నీ వేలికవు కమ్మనినట్టేఁ బనులు
దైవమా యిది యెఱిఁగి నీ దాసుఁడ నే నైతిని ॥ఎక్కడి॥

భూమి నీదేవులు నీవు పుట్టించిన దమృతము
శ్రీమంతుఁడ విన్నిటా నీసేసిన ట్టవును
యేమిటివాఁడు యముఁడు యెక్కడి మృత్యువు మరి
సామజవరద మీ శరణుచొచ్చితిని ॥ఎక్కడి॥

ఏడఁజూచినా నీ దాసు లెక్కడాఁ జెడుట లేదు
యీడులేదు శ్రీవేంకటేశ నీకును
యేడవిధి యేడస్వర్గ మెక్కడిది నరకము
జాడతో నీముద్ర నా భుజముల ధరించితి ॥ఎక్కడి॥

రేకు 1 సంఖ్య 7 సంపు 15 పుట 5

సీ. నీవల్ల బ్రహ్మ జనించె; నీ కుక్షిలోఁ
గల వజాండములు; నీ కల్పితంబు
మాయ, నీ చెప్పినమాడ్కి జరుగు; లోక
పతి వీవె కాన సేవకుఁడ నైతి;
భూమి నీ దేవేరి; పుట్టించినది సుధ;
శ్రీమంతుఁడవు నీకుఁ జెల్లు నన్ని;
ఎక్కడి మిత్తి ? తా నేటివాఁడు యముండు ?
శరణుఁ జొచ్చితి కరివరద ! నిన్నె ;

గీ. కీడు లేదు నీ దాసుల కేడఁగనిన
ఈడులేదు నీ కెందు; నింకేడ స్వర్గ
నరకములు? విధి యేడ? విన్నాణ మొప్ప
నాదుభుజములఁ దాల్చితి నీదుముద్ర.

నా ట

వేవేలు విన్నపాలేల వేగినంతాను
నీవి దయాధర్మములు నీచిత్త మింకను ॥పల్లవి॥

అరసి చూడక నే శతాపరాధములు చేసి
శరణు నీకుఁ జొచ్చితి సర్వేశ్వరా
సరి శరణాగతరక్షకబిరు దది నీది
నిరతి నాభాగ్యము నీచిత్త మింకను ॥వేవేలు॥

అహరహమును సహస్రాపరాధములు చేసి
వహి కెక్కి నీ లెంకవాఁడ నైతిని
బహుగతి భక్తపరిపాలన బిరుదు నీది
నిహితపు నాగతి నీ చిత్త మింకను ॥వేవేలు॥

సన్నిధి శ్రీవేంకటేశ సర్వాపరాధముల్ చేసి
అన్నిటికి శలవు నీయచ్చు మోచితి
వున్నతి నార్తత్రాణవుద్యోగబిరుదు నీది
నిన్ను నన్ను విచారించు నీచిత్త మింకను ॥వేవేలు॥

రేకు 17 సంఖ్య 96 సంపు 15 పుట 64

సీ. అనవరతమ్ము శతాపరాధమ్ములు
చేసి నీ శరణుఁ జొచ్చితిని దేవ !
శరణాగతత్రాణబిరుదమ్ము నీయది
నాదుభాగ్య మ్మింక నీదుచిత్త ;
మహరహమ్మును సహస్రాపరాధమ్ముల
వహి కెక్కి నీ లెంకవాఁడ నైతి ;
భక్తపాలనకళాపారంగతుఁడ వీవు
నీదుచిత్త మ్మింక నాదునియతి ;

గీ. స్వామి ! సర్వాపరాధముల్ సలిపి సలిపి
యన్నిటికిని సెలవుగ నీయచ్చు దాల్చి
నాఁడ వేగునందాక విన్నపము లేల ?
ఆర్త రక్షణకీర్తి నీయదిగదయ్య !

87

సా ళ ం గ నా ట

ఏలినవాఁడవు గన యెప్పుడు రక్షించేవే
వేళతోఁ గొలువని వెల్లా వెసనోర్చుకొనవే ॥పల్లవి॥

అంద నూరకే ముదిసి యపచారమౌనో యని
దండములెట్టనోపక దగ్గరి రాను
చండిపోరి ముదిమి మాన్పఁగవలెనని కాదు
దండమువెట్టని నా తప్పు సహించుకోవే ॥ఏలిన॥

నిలుచుండ సత్వలేక నేరమి వచ్చునో యని
కొలువుసేయక మఱఁగున నుంటిని
చలపట్టి నిన్ను సత్వ యిమ్మని కాదు
కొలువని నేరమి కెగ్గులుగాఁ బట్టకువే ॥ఏలిన॥

పాటరంజకములేక పక్కన నవ్వేవో యని
మాటలనే పొగడితి మాపటిదాఁకా
నీటున శ్రీవేంకటేశ నే వేసరించుట గాదు
పాటించి పాడని నా యపరాధ మెంచకువే ॥ఏలిన॥

రేకు 56 సంఖ్య 320 సంపు 15 పుట 215

సీ. ఊరక ముదియుట ఘోరాపచారమౌ
నని మ్రొక్కనోపక నినుఁ గదియను ;
చండిపోరి ముదిమి సమయింపు మని వేఁడ
దండము పెట్టని తప్పు సైఁపు ;
నిలుచుండ లివలేక నేరము వచ్చునో
యని కొల్వు సేయక మఱఁగి యుంటి ;
సత్తువ నిమ్మని చలపట్టి నిను వేఁడ
కొలువనేరమి కెగ్గ దలఁప వలదు ;

గీ. పక్కుమని నవ్వెదవు పాటఁ బాడ ననుచు
మాటలనె నిన్నుఁ బొగడితి మాపుదాఁక ;
వేసరించుటగాదు శ్రీవేంకటేశ !
పాటఁబాడని నా తప్పు పాటిగొనకు.

88

బౌ ళి

నన్ను నేనే ఆహహా నవ్వుకొనవలదా
యిన్ని వెలుతుల నేను యెదురి నాడేదట ॥పల్లవి॥

చేరి దిగంబరి యట చీరలదిండ్లటా
సారెను విరతి యట సంసార మటా
పేరు మౌనవ్రతియట బిరుదువాదము లటా
యీ రీతి నే దొరనట యిందరి వేఁడేదటా ॥నన్ను॥

చప్పి డయ్యఁగా రట వుప్పు పెరికలు నట
గొప్పయిన తపసి నట కొలువూ నట
అప్పటి నిరాహారి నట ఆరంభము లట
చిప్పిలి మనసు ముడిసింగారా లట ॥నన్ను॥

పెంపు జితేంద్రియుఁ డట పెండ్లిశోభన మట
ముంపున మోక్షార్థి యట లంపట మట
యింపుల శ్రీవేంకటేశ యిన్ని భావములఁ బొంది
తెంపున నీ శరణని తెలిసితి నటా ॥నన్ను॥

రేకు 13 సంఖ్య 72 సంపు 15 పుట 48

సీ. నను నేనె వహ్వారె ! నవ్వుకొనవలదా ?
యెదిరి నాడెద వెల్తు లెన్నొ యున్న;
చెప్ప దిగంబరిఁ జీరల దిండ్లంట;
సారెకు విరతి సంసార మంట;
పేరు మౌనవ్రతి బిరుదవాదము లంట;
దొరనంట యిందఱిఁ దిరియుదు నఁట;
చప్పిఁడయ్యఁట మఱి యుప్పు పెఱిక లంట;
గొప్పతాపసి నంట కొలువు నంట;
అటు నిరాహారి మహారంభములు నంట;
వారక ముదుల సింగార మంట;

గీ. అరయ లంపట మంట మోక్షార్థి నంట;
పెండ్లిశోభన మఁట జితవిషయి నంట;
యిన్ని భావమ్ములం బొంది వృషగిరీశ !
తెంపునన్ నీకు శరణని తెలిసితి నఁట !

ల లి త

ఎందలివాఁడనో యెఱుఁగను
కందువ నీవే కావవే దేవ ॥పల్లవి॥

తలఁతు నూరకే దైవము నొకపరి
తలఁతును సంసారధర్మము నొకపరి
వెలయఁగ సాలీఁడు వేసిన కండెయై
పొలసీఁ గాలము పొద్దుకుఁ బొద్దు ॥ఎందలి॥

ఒక పరి యెక్కుదు వుబ్బునఁ బొడవునకు
వొకపరి దిగుదును వూరకే కిందికి
యెకదిగఁగ కృషికుఁ డెత్తు యేఁతమై
అకటా కర్మము లాడించీని ॥ఎందలి॥

ఆవల నన్నిట నహంకరించితి
శ్రీవేంకటేశ్వర సేవించితి నిన్ను
చేవలేక యిటు చెఱకునఁ బండై
భావం బిటువలె పరగెను నేఁడు ॥ఎందలి॥

రేకు 12 సంఖ్య 63 సంపు 15 పుట 42

సీ. తలఁతు నూరకె దైవతము నొక్కతఱి; నొక్క
మారు సంసారధర్మము దలంతు;
వెలయంగ సాలీఁడు వేసిన కండెయై
ప్రొద్దుకుఁ బ్రొద్దుకుఁ బొలిసెఁ గాల;
మొకపరి నెక్కుదు నుబ్బునఁ బొడవున
కొకపరి క్రింది కూరకయె దిగుదు;
నెక్కంగ దిగఁగ రైతెత్తిన యేతమై
యాడించెఁ గర్మమ్ము లకట ! నన్ను;

గీ. ఎఱుఁగ నెందలివాఁడనో వృషగిరీశ !
అన్నిట నహంకరించితి; నవల నిన్నుఁ
జిత్తమార సేవించితిఁ; జెఱకునందుఁ
బండగుచు భావ మిటువలెఁ బరఁగె నేఁడు.

సా మ ం త ం

ఎంతపుణ్యమో నీకు హీనుని రక్షించితివి
యింత సేసితివి భాగ్య మేమి చెప్పి నింకను ॥పల్లవి॥

సరుగ నానోర నీవు సంకీర్తన విన్నపుడే
అరసి మోక్షమిత్తు వని నే నమ్మితి
పరులబంటుఁగాఁ జేయక యప్పటి న న్నేలినపుడే
నరకమందుఁ బెట్టవు నమ్మితి నేను ॥ఎంత॥

కిమ్ముల నిఁక విన నీ కీర్తి గట్టినపుడె
నెమ్మి రక్షింతు వనుచు నే నమ్మితి
పమ్మి నా మదిలో నీ రూపము చూపినపుడే
క్రమ్మరఁ బుట్ట ననుచు గక్కన నే నమ్మితి ॥ఎంత॥

యిట్టె యోగక్షేమము వహించుకొని యున్నపుడె
నెట్టుకొనె నీ కృపని నే నమ్మితి
గట్టి శ్రీవేంకటేశ లోకదృష్టాంత మైనప్పుడె
వొట్టి సకలకర్మము లూడెనని నమ్మితి ॥ఎంత॥

రేకు 55 సంఖ్య 315 సంపు 15 పుట 212

సీ. నానోర సంకీర్తనలు విన్నపుడె నీవు
నా కిత్తువని ముక్తి నమ్మినాఁడ
పరులబంటుగ సలుపక యేలినప్పుడె
నరకమ్ము లేదని నమ్మినాఁడ
నెట్టన నీ కీర్తి గట్టినయప్పుడే
నెమ్మిఁ బ్రోతు వటంచు నమ్మినాఁడ
మదిలోన నీ రూపు మఱి చూపినప్పుడే
నాకు లేదని పుట్టు నమ్మినాఁడ

గీ. యోగమున్ క్షేమము వహించి యున్న యపుడె
క్రమ్ముకొనె నీదుకృప యంచు నమ్మినాఁడ
అచ్యుతా! లోకదృష్టాంతమైన యపుడె
నాదుకర్మముల్ విడెనంచు నమ్మినాఁడ.

దే శా క్షి

వేదములే నీ నివాస మట విమలనారసింహా
నాదప్రియ సకలలోకపతి నమో నమో నరసింహా ॥పల్లవి॥

ఘోరపాతకనిర్హరణా కుటిలదైత్యదమనా
నారాయణ రమాధినాయక నగధర నరసింహా
నీ రూపం బింత యంత యని నిజము దెలియరాదు
యీ రీతిఁ ద్రివిక్రమాకృతి నేచితి నరసింహా ॥వేద॥

గోవిందా గుణగణరహితా కోటిసూర్యతేజా
శ్రీవల్లభ పురాణపురుషా శితనఖ నరసింహా
దేవ మిము బ్రహ్మాదులకును తెలియ నలవిగాదు
భావించఁగ ప్రహ్లాదునెదుటఁ బరగితి నరసింహా ॥వేద॥

దాసపరికరసులభ తపనచంద్రనేత్రా
వాసవసురముఖమునిసేవిత వందిత నరసింహా
భాసురముగ శ్రీవేంకటగిరిఁ బాయనిదైవమ వటుగానా
వోసర కిపు దేగితి విట్ల నహోబల నరసింహా ॥వేద॥

రేకు 23 సంఖ్య 131 సంపు 15 పుట 87

సీ. ఘోరపాపహరణ ! కుటిలదైత్యదమన !
నారాయణ ! రమేశ ! నారసింహ !
నీ రూప మింతని నేరరాదు త్రివిక్ర
మాకృతిఁ బొలిచితి వాదిపురుష !
గోవింద ! శితనఖ ! కోటిభాస్కరతేజ !
నగధర ! లోకేశ ! నారసింహ !
బ్రహ్మాదులకు నిన్నుఁ బట్ట శక్యముగాదు
ప్రహ్లాదు నెదుటఁ జూపట్టి తీవు

ఆ. దాససులభ ! సోమతపననేత్ర ! మునీంద్ర
వాసవాదిదేవవంద్య ! నృహరి !
భాసురము వృషాద్రిఁబాయని దైవమా !
నాదలోల ! వందనములు దేవ !

బౌ ళి

కాదని తోయఁగ నెంతటివారలు ఘనసంసారులు నరులును సురలును
నీ దాసులతో సంగతిసేయఁగ నిర్మలచిత్తం బయ్యీఁగాక ॥పల్లవి॥

హరి నీ మాయె విజృంభించు నట నడఁచే మన నెవ్వరితరము
దరిగొని నీకె మొక్కఁగ తానే మన్నించీఁగాక
నిరతి నీ యాజ్ఞ జగతిఁ జెల్లునట నెట్టన నిది గడచేవా రెవ్వరు
ధరణిలో నీ వారమని యాడుకొనఁగ తప్పులుపట్టక కాచీఁగాక ॥కాదని॥

ధాత నీ సుతుఁడు పుట్టించువాఁడట తగదని తోయగ నెవ్వఁడోపునిఁక
ఆతుమలో నిను ధ్యానము సేయఁగ నతఁడే మొగమోడీఁగాక
ఘాతల మదనుఁడు మదమురేఁచునట కాదని గెలువఁగఁగలరా యెవ్వరు
రాతిరిఁ బగలును నిన్నె జపించఁగ రతిఁ గైవస మయ్యీఁగాక ॥కాదని॥

నీ కల్పిత మగు కర్మమంటునట నెటి విడిపించఁగ సమర్థు లెవ్వరు
చేకొని నీవేగతి యని యుండఁగ చిక్కులఁబెట్టక చనుఁగాక
యీ కడ శ్రీవేంకటేశ్వర నీవే యెందుఁ జూచినా నంతరాత్మ వట
పైకొని నిన్నే నమ్మివుండఁగాఁ బ్రసన్నుఁడవు నీవయ్యేవుగాక ॥కాదని॥

రేకు 47 సంఖ్య 267 సంపు 15 పుట 181

సీ. అదరెడు నీమాయ నణఁపంగ శక్యమే
నీకు మ్రొక్కంగ మన్నించుఁగాక !
అంతటఁజెల్లు నీ యాజ్ఞదాఁట వశంబె ?
నీ వాఁడ ననఁ గరుణించుఁగాక !
ధాతసృష్టిఁ జెఱుపఁ దరమె ? నిన్ ధ్యానింప
వాఁడె తప్పక మొగమోడుఁగాక !
కామునిగెలువంగఁ గలవా రెవరు ? నిన్ను
బడి జపియింప లోఁబడునుగాక !

గీ. కర్మ ముడుపంగఁగా; దీవె గతి యటంచు
నుండఁ జిక్కులఁబెట్టక యుండుఁగాక !
అఖిలజీవాంతరాత్ము ని న్నహినగేశు
నెదను నమ్మఁ బ్రసన్నుఁ డయ్యెదవుగాక !

శంకరాభరణం

చూడ నొక్కఁడవుగాని సుద్దు లెన్నైనాఁ గలవు
వేడుకలు దైవారె వెలఁదు లిందరికి ॥పల్లవి॥

వొక్కని రూపమేకాదా వూరివారెల్లాఁ జూచితే
పెక్కులై మనసులోఁ బెనగొనేది
వుక్కున నీ వాడిన మాటొక్కటికాదా యిందరి
వెక్కసపువీనులలో వింతవింత లైనది ॥చూడ॥

చేసిన నీ సన్నే కాదా చెలులమర్మములకు
నాసకొలుపుచు మోహ మంటించినది
పోసరించి నీ మోవితీపులే కావా గొల్లెతల
వాసుల నోరు లూరించి వలలఁ బెట్టినవి ॥చూడ॥

సెలవి నవ్వేకాదా చిమ్మిరేచి యింతులకు
పులకలు మేనులఁ బొడమించేది
వెలయ న న్నేలితి శ్రీవేంకటేశ యిదెకాదా
కలయిక లిందరికి కాంక్షలు రేఁచినవి ॥చూడ॥

రేకు 56 సంఖ్య 321 సంపు 15 పుట 216

సీ. నీ రూపమేగదా యూరివారలు చూడ
పెక్కులై మనసులోఁ బెనఁగొనినది
నీ మాటయేగదా నెలకొని యిందఱి
వీనులలో వింత వింతయినది
నీ సన్నయేగదా నెలఁతల మర్మాల
కంటించినది మోహ మాసగొలిపి
నీ మోవితీపెగా వేమారు రుచిగొల్పి
వలలఁబెట్టినది వ్రేపల్లెసకుల

గీ. సెలవివాఱు నీ నగవెకా చెలులమేన
పొడమగాఁ జేసినది సాంద్రపులకపటలి
చూడ నొక్కఁడవే గాని సుద్దు లెన్నొ
కలవు నినుఁగూర్చి పలుక వేంకటనగేంద్ర !

మా ళ వి గౌ ళ

భావింప నీ వొక్కఁడవే బహురూపాల నుండుదువు
దేవదేవ నీ మహిమ దెలియఁగ వశమా ॥పల్లవి॥

నిన్నుఁ దలఁచేవారిలో నిజరూపుతో నుండుదువు
అన్ని జంతువులలోన నంతరాత్మ వై వుండుదువు
పన్ని పంచభూతములలోపల నాధారమై వుండుదువు
వున్న మూఢులలో మాయ నొనగూడి వుండుదువు ॥భావింప॥

సరుస తరువులలో చైతన్యమవై వుండుదువు
గరిమె రాక్షసులలోన కానరాక వుండుదువు
సురలందు యీశ్వరసూచనతో నుండుదువు
అరయ ముక్తులలోన ఆనందమవై వుండుదువు ॥భావింప॥

జగము లన్నిటిలోన సాక్షివై వుండుదువు
తగిలి వేదములలోన అర్థమై వుండుదు
జిగిమించ సర్వదాను శ్రీవేంకటగిరి నుండుదు
సగుణమై దాసులకు సాకారమవై వుండుదువు ॥భావింప॥

రేకు 60 సంఖ్య 345 సంపు 15 పుట 232

సీ. భావింప నొకఁడవే బహురూపముల నుందు
దేవ ! నీ మహిమమ్ము దెలియ వశమె ?
నిన్నెంచువారిలో నిజరూపమున నుందు ;
వంతరాత్మగ నుందు జంతుకోటి ;
పంచభూతములలోపల నుందు వాధార
మై మాయతో నుందు మందులందు ;
తరువులలోనఁ జైతన్యమై యుందు ; రా
క్షసులందు నుందువు గానరాక ;
సురలందు నీశ్వరసూచనతో నుందు ;
వానందమై ముక్తులందు నుందు ;

గీ. సాక్షిమాత్రుండవై యుందు జగములందు ;
నర్థమైయుందు వేదమ్ములందు ; శేష
శైలమందు సాకారమై సగుణ మగుచు
నుందు శ్రితసులభుండవై యిందిరేశ !

నా ట

చెల్లునయ్యా యీ మాట మాకు శ్రీహరి
యెల్లవారికి నిది విన నింపౌఁ గాదో ॥పల్లవి॥

చేచేత నిన్ను ధ్యానము సేయుకంటెఁ బెద్దలెల్లా
యేచి నీ గుణానుభవమే యెక్కు డందురు
పూచినశాఖలతోడఁ బొదలు వృక్షముకంటెను
కాచి పండినఫలము ఘనమౌఁ గాదో ॥చెల్లు॥

యిన్నిటాను నీ కంటేను యెంచిచూచి పెద్దలెల్లా
చెన్నుగా నీ దాసులే విశేష మందురు
మిన్నక వనములలో మెఱయుఁ గోవిలకంటెను
వున్నతంబైన నాద మొప్పిదమౌఁ గాదో ॥చెల్లు॥

మనసార నీనామముతోడి మంత్రముకంటెఁ బెద్దలెల్లా
మునుప నాచార్యుఁడే ముఖ్య మందురు
వొనరి శ్రీవేంకటేశ వుర్వి నిక్షేపముకంటె
కనిపించే యంజనమే వెగ్గలమౌఁ గాదో ॥చెల్లు॥

రేకు 60 సంఖ్య 341 సంపు 15 పుట 229

సీ. నిన్ను ధ్యానించుటకన్న నెందఱొ పెద్ద
లధికమండ్రు భవద్గుణానుభవము
పూచినశాఖలఁ బొదలు వృక్షముకంటె
కాచిపండినపండు ఘనముగాదొ ?
ఇన్నిట నీకంటె నెంచిచూచిన పెద్ద
లిలను నీ దాసులే యెక్కు డండ్రు
మిన్నక వనములో మెఱయు కోయిలకంటె
దానినాదం బొప్పిదమ్ము గాదొ ?

గీ. విమలనామమ్ముతోడి మంత్రమునకంటె
మొదల నాచార్యుఁడే కడు ముఖ్యమందు ;
రుర్వి నిక్షేపమునకంటె నురగశయన !
కనఁగఁజేయునంజనము వెగ్గలము గాదొ !

బౌ ళి

తపముల బడలంగ తమకేల మునులకు
నెపమిదె సాధించ నియ్యెడకు నింకను ॥పల్లవి॥

అడుకులువెట్టి నీచే నందెను సిరు లొకఁడు
కడుగంపఁ గమ్మి దాఁచి కైవల్య మందె నొకఁడు
కుడువఁ గూడుదెచ్చి కొందరు నీ వారైరి
వడి నిట్టే యణకించవచ్చుఁబో ని న్నింకను ॥తప॥

నీ తల పువ్వులుచుట్టి నిత్యుఁడాయె నొకఁడు
కాతరాన గందమిచ్చి కలసె ని న్నొ కతె
చేత బలుసాకువెట్టి సిరులు గనె నొకఁడు
యీతల నిన్ను చెల్లించే దేమి దొడ్డ యింకను ॥తప॥

మందగోపికలకడ మాటాడి మించె నొకఁడు
కందువ నీకు దాసుఁడై కరుణఁబొందె నొకఁడు
యిందరు వరము లంది రిదె శ్రీవేంకటేశుఁడ
సందడి నిన్ను సేవించే సరవిదె యింకను ॥తప॥

రేకు 19 సంఖ్య 108 సంపు 15 పుట 72

సీ. అడుకులు చేనిడి యందె సిరు లొకండు
కైవల్య మొకఁడొందె గంపగమ్మి
కూడు కుడువదెచ్చి కొందఱు నీవార
లైరి నిన్ లోఁగొన నగు నెటైన
నీ తల పూలిడి నిత్యుఁ డాయె నొకండు
గంద మొక్కతె యిచ్చి కలసె నిన్ను
బలుసాకు తినఁబెట్టి పడసె రాజ్య మొకండు
స్వామి ! నిన్మెప్పించు టేమిదొడ్డ ?

గీ. గొల్లెతలకడ మాటాడి కొరలె నొకఁడు
దాసుఁడై నీకృపంగాంచి తనరె నొక్కఁ
డెంద ఱెందఱొ వరములు పొందినారు
జగతిలో నిన్ను సేవించు సరణి యిదియె.

పా డి

రామచంద్రా రామభద్రా రఘువీరా
నీ మహిమ దెలిసేరా నేఁటివారు ॥పల్లవి॥

అరయ జటాయువున కట్టె మోక్ష మిచ్చితివి
హరునివిల్లు విరిచి అలరితివి
యిరవై రాతికిఁ బ్రాణ మిచ్చితి వింతటి నిన్ను
నరుఁ డంటా నుండిరిగా నాఁటివారు ॥రామ॥

నెమ్మది సరయువులో నించితి వైకుంఠము
పమ్మి మారుతికి బ్రహ్మపట్ట మిచ్చితి
దుమ్ములుగ రాక్షసులఁ దుత్తుమురు సేసితివి
నమ్మిరిగా రాజవంటా నాఁటివారు ॥రామ॥

యెందునుఁ జెడని పట్ట మిచ్చితి విభీషణుని
కంది పరశురాముని నంగవించితి
యిందునే శ్రీవేంకటేశ యెఱుఁగక దశరథ
నందనుఁడే యనిరిగా నాఁటివారు ॥రామ॥

రేకు 4 సంఖ్య 23 సంపు 15 పుట 16

సీ. శిలకు ప్రాణం బిడి చెలువ గావించితి
హరుని విల్లువిఱచి యలరినావు
పక్షి కిచ్చితివి కైవల్య, మింతటి నిన్ను
నరుఁడని తలఁచిరి నాఁటివారు
సాక్షాద్వికుంఠమ్ము సరయూనదిన్ నించి;
తజుపట్ట మొసఁగితి వనిలజునకు;
అసురులఁ ద్రుంచితి; వంతటి ని న్మది
నమ్మిరి రాజుగా నాఁటివారు

గీ. లంక కభిషిక్తుఁ జేసితి లెంక; పరశు
రాము త్రుళ్ళడగించితి రామచంద్ర !
నిక్క మెఱుఁగక దేవుని నిను దశరథ
నందనుం డనినారలు నాఁటివారు.

ల లి త

ఎంతటివాఁడవు నిన్ను నేమని నుతింతును
చింతలు నీ కమరకుండఁగా విచారించే నేను ॥పల్లవి॥

పాలసముద్రములోనఁ బవళించివుండే నీకు
బాలుఁడ వై తేనే వెన్న బాఁతాయెనా
కాల మెల్లను శ్రీకాంతకౌఁగిటనుండే నీకు
గోలవైతే గొల్లెతలఁగూడ వేడుకాయెనా ॥ఎంతటి॥

పరమపదమునందు బ్రహ్మమై వుండే నీకు
పెరిగి రేపల్లెనాడఁ బ్రియమాయెనా
సురల నెల్లాఁ గావ సులభుఁడవైన నీకు
గరిమెతోడఁ బసులఁగావ వేడుకాయెనా ॥ఎంతటి॥

యేపొద్దు నిత్యముక్తుల నెనసివుండే నీకు
గోపాలులతోఁ గూడుండఁ గోరి కాయెనా
బాపురే యలమేల్మంగపతి శ్రీవేంకటేశ్వర
యేపొద్దు నిట్టి లీలలె యితవాయెనా ॥ఎంతటి॥

రేకు 72 సంఖ్య 412 సంపు 15 పుట 277

సీ. పాలసంద్రములోనఁ బవళించు నీ కంత
బ్రాఁతియాయెనె వెన్న పరఁజుకొనఁగ ?
కాల మెల్లను సిరికౌఁగిటనుండు నీ
కితవాయెనేమి గొల్లెతలపొందు ?
పరమపదమునందు బ్రహ్మంబ వగు నీకు
కోర్కిగల్గెనె యాడ గొల్లవాడ ?
సురల నందఱఁగావ సులభుండ వగు నీకు
వాంఛ జనించెనా పసులఁ గావ ?

గీ. నిత్యముక్తులు సేవింప నెగడు నీకు
వేడుకాయెనె వ్రేలతోఁ గూడిమాడ ?
నేమని నుతింతు స్వామి ! నీ వెంతవాఁడ
విట్టి లీలలె యెపుడు నీ కిష్టమాయె.

సా ళం గ నా ట

కాలమందే నీ దాసులై కడు ధీరు లౌట గాక
యీ లాగున మోసపోతి నేమిటా నే మున్నది ॥పల్లవి॥

పొనిఁగి యింద్రునినైనాఁ బోనీదు కోపము
మునుకొని రుద్రునైనా ముంచుఁ గోపము
వెనుకొని బ్రహ్మనైనా విడువదు కోపము
మనికియైన దేవత్వమహిమ యే మున్నది ॥కాల॥

వడి విశ్వామిత్రునంతవానికి రేఁగెఁ గోపము
కెడపి దుర్వాసునిఁ జిక్కించెఁ గోపము
యెడనెడ మునులను యేమరించుఁ గోపము
బడిఁ దపసులబల్మి పలుక నేమున్నది ॥కాల॥

కచ్చు పెట్టి ధర్మజునిఁ గనలించెఁ గోపము
కొచ్చి కార్తవీర్యుఁ బురికొల్పెఁ గోపము
నిచ్చలు శ్రీవేంకటేశ నీవే శాంత మిచ్చితిగా
కిచ్చల రాజ్యపదవి యెంచ నేమున్నది ॥కాల॥

రేకు 53 సంఖ్య 304 సంపు 15 పుట 205

సీ. మొనసి యింద్రునయినఁ బోనీదు కోపమ్ము
పొంచి రుద్రునిగూడ ముంచుఁ గినుక
వెనుకొని యజునేని విడువదు కోపమ్ము
తెలుప నేమున్నది దేవమహిమ ?
అంతటి గాధేయు నలమెను క్రోధమ్ము
కెరలి దుర్వాసుఁ జిక్కించెఁ గినుక
ఏమరించును గోప మెడనెడ మౌనులఁ
బలుక నేముండెఁ దాపసుల బలిమి ?

గీ. కార్తవీర్యునిఁ బురికొల్పెఁ గడఁగి ధర్మ
రాజుఁ గనలించెఁ గోపమ్ము రాజ్యపదవి
నెంచ నేమున్నది ? వృషాచలేంద్ర ! శాంత
మీయవలె నీవె యేమిట నేమిగలదు ?

శు ద్ధ వ స ం త ం

చెల్లుబడీ కల్లలట చేంత లివి నీవియట
బల్లిదుండ హరి మమ్ము భ్రమదెలుప వయ్యా ॥పల్లవి॥

వొకసస్యమునఁ బంట వొకకోటి కొండ లట
వొకపశువునందు పా లూరేదట
అకట కొందరవి అంతలో చవిగొనిన
సకలంబు దీరునట సటకు నిజమేదీ ॥చెల్లు॥

అన్నంబు గొనెడిదట యప్పటినాఁకలియట
తిన్ననై కొంతదడవు తృప్తినటా
కన్నులనే నిద్రలట కడఁగి మేల్కనుటయట
యిన్ని బొంకులజగము యెట్ల నమ్మెడిది ॥చెల్లు॥

కాయమట ప్రాయమట కాంతలట పురుషులట
రాయిడింపులె మతికి రతిసుఖమటా
యే యెడల శ్రీవేంకటేశ నీమాయ లివి
పాయునట నీదాసపరికరములకును ॥చెల్లు॥

రేకు 33 సంఖ్య 188 సంపు 15 పుట 125

సీ. ఒక సస్యమునపంట యొకకోటిగిరు లంట
యొకపశువున క్షీర ముదధు లంట
అకటకటా ! కొంద అవియంత చవిగొన్న
చల్లఁగ నవియెల్లఁ జెల్లునంట ;
అన్నంబు గొనునంట అప్పటాఁకలియంట
తినఁగఁ గొంతతడవు తృప్తియంట
కనులనే నిదురంట కడగి మేల్కొనుటంట
కల్లజగము నమ్మఁగలుగు టెట్లు ?

గీ. కాయమఁట ప్రాయమఁట నరుల్ కాంత లంట
రాయిడింపులె మదులకు రతిసుఖ మఁట
యే యెడల వేంకటేశ ! నీ మాయ లివ్వి
పాయునంట భవద్దాసపరికరమును. 101

కు ం త ల వ రా శి

మానరాదు నీ కింక మముఁ గావవలెను
పేనిపట్టి నీకు నీవే బిరుదులై వున్నవి ॥పల్లవి॥

సరవి నిన్ను భక్తరక్షకుఁ డని నారదుఁడు
పరువడి లోకములఁ బాడిపాడి చాటినాఁడు
సరగ నీ యర్థములకు శాసనాలై వేదములు
మొరయుచు బ్రహ్మనాల్గుమొగముల నున్నవి ॥మాన॥

శరణాగతవజ్రపంజరుఁ డని వాల్మీకి
సురలకు రామకథ చూపి చెప్పె గుఱిగాను
పొరి నీ సుద్దు లివే పురాణపత్రికలై
పెరుగుచు వ్యాసుల పెట్టెలలో నున్నవి ॥మాన॥

తారకబ్రహ్మ మవని తగఁ గాశిలో శివుఁడు
యేరుపరచి ప్రాణుల కెప్పుడుఁ జెప్పుచున్నాఁడు
యీ రీతి శ్రీవేంకటేశ యిందులకు సాక్షులు నీ వరాలు
ఆరూఢి గరుడగంభ మండ నేఁ డున్నవి ॥మాన॥

రేకు 72 సంఖ్య 416 సంపు 15 పుట 280

సీ. నిను భక్తరక్షకుఁ డని నారదుఁడు సర్వ
జగములలోఁ బాడి చాటినాఁడు
శరణార్థివజ్రపంజరుఁ డని వాల్మీకి
శ్రీరామకథ చూపి చెప్పినాఁడు
ఎనలేని నీ సుద్దు లివె పురాణమ్ములై
పెరుగుచున్నవి వ్యాసు పెట్టెలందు
తారక బ్రహ్మంబు తగ నీవెయని కాశి
నొడువు చున్నాఁడు ప్రాణులకు శివుఁడు

గీ. సరగ నీ యర్థములకు శాసనము లగుచు
మొరయుచున్నవి శ్రుతు లజుమోములందు
నిందులకు సాక్షు లగుచు నీ విడువరాలు
గరుడకంబమునందనే కలవు నేఁడు. 102

శుద్ధవసంతం

మఱంది యనుచు ధర్మజుఁడు భ్రమసునట
యెఱుక తోడి వివేక మెవ్వరియం దున్నది ॥పల్లవి॥

గరుడవాహన మెక్కి ఘనబాణుని నరికి
తిరిగినా నమ్మరైరి దేవుఁడ వని
నరకాసురునిఁ జంపి నాతులఁ బదారువేల
వెరసి పెండ్లాడినది వివేకించరైరి ॥మఱంది॥

బలుశంఖచక్రములు పట్టి బాలకులఁ దెచ్చి
తెలిపినా నమ్మరైరి దేవుఁడ వని
సొలసి విశ్వరూపము చూపి అగ్రపూజగొని
వెలయ నీ మహిమలు వివేకించ రైరి ॥మఱంది॥

పక్కన ద్రౌపదిఁ గాచి బ్రహ్మచే మొక్కించుకొని
దిక్కైనా నమ్మరైరి దేవుఁడ వని
దక్కి శ్రీవేంకటేశ యిందరికి వరము లిచ్చి
వెక్కసమైతివి నాఁడు వివేకించ రైరి ॥మఱంది॥

రేకు 3 సంఖ్య 18 సంపు 15 పుట 12

సీ. భ్రమచెందునంట మఱంది ధర్మసుతుండె
పరమవివేక మెవ్వరికిఁ గలదు ?
గరుడవాహనమెక్కి ఘనుని బాణునిఁ జెండి
తిరుగ నమ్మరయిరి దేవుఁడ వని;
నరకునిఁజంపి కాంతలఁ బదార్వేల వ
రించు టించుక వివేకించ రయిరి;
బలుశంఖచక్రముల్ పట్టి బాలురఁ దెచ్చి
తెలుప నమ్మరయిరి దేవుఁడ వని;
విశ్వరూపముఁ జూపి వేమహిమలు ప్రద
ర్శించు టింతయు వివేకించ రయిరి;

గీ. బ్రహ్మచే మ్రొక్కులంది ద్రౌపదిని గాచి
దిక్కయిన నమ్మరయి రీవు దేవుఁడ వని;
ఇందఱికి వరమ్ముల నిచ్చి యిందిరేశ !
మించితివి నాఁడు నిను వివేకించ రయిరి.

103

రామక్రియ

కంబములో వెడలితివి కరిరాజుఁ గాచితివి
పంబి యిన్నిటా నీకిది పనియటే శ్రీహరీ ॥పల్లవి॥

యెవ్వఁడూ మొఱవెట్టునో యిట్టె రక్షించే ననుచు
యెవ్వఁడూ ననుఁ బేర్కొనునో యింతటాఁ బలికే ననుచు
యెవ్వఁడూ మదిఁ దలఁచునో యిక్కువఁ బొడచూపే ననుచు
వువ్విళ్లూరఁ గాచుకొని వుందువటే శ్రీహరీ ॥కంబము॥

ఆపన్నుఁడు శరణంటే నడ్డము వచ్చే ననుచు
యేపొద్దు ధ్యానించువానికి యెదుటనుండే ననుచు
పైపైఁ బూజించేవానికి పాదములు చాఁచే ననుచు
వోపి యెప్పుడు గాచుకొని వుందువటే శ్రీహరీ ॥కంబము॥

అడిగి బొగడేవానికి నప్పుడే నొసఁగే ననుచు
చిడిముడి నీ దాసునికి చెప్పినట్టు సేసే ననుచు
బడినే శ్రీవేంకటేశ భక్తి సేసేవానికిని
వుడివోక కాచుకొని వుందువటే శ్రీహరీ ॥కంబము॥

రేకు 63 సంఖ్య 359 సంపు 15 పుట 241

సీ. ఎవ్వఁడు మొఱలిడ నిట్టె కాచెద, నన్నుఁ
బేర్కొనఁ బలికెదఁ బ్రీతి నంచు
నెదఁదఁ దలంచినఁ బొడసూపెద నటంచు
నువ్విళులూరుచు నుందు వటవె ?
ఆపత్తి శరణన్న నడ్డపడెదఁ బూజ
సలుపువానికిఁ గాళ్లు చాతు నంచు
నడిగి పొగడువాని కపుడె యిచ్చెద నని
యోర్మి కాచుకొని నీ వుందు వటవె ?

గీ. చెప్పినట్లు సేవకునకుఁ జేసెద నని
వేచియుందు వఁటే ? కరిఁ బ్రోచి తుక్కు
కంబమునఁ బుట్టి భక్తునిఁ గరుణనేలి
తిది పనియఁటే ముకుంద ! నీ కెల్లవేళ.

104

ఛా య నా ట

ఏల లోకులకుఁ జూపే విం(ద్రాదులఁ బితరుల
యీ లీల నిన్నుఁ బూజించే దెక్కుడు గాఁబోలును ॥పల్లవి॥

యిక్కువ గొల్లలుచేసే యిం(ద్రయాగము మాన్పి
నిక్కి కొండకుఁజేయించి నీవే భుజించితివి
వెక్కసమై కిరీటిగావించే శివపూజ మాన్పి
గక్కన మోఁకాలఁ బూజ గావింపించుకొంటివి ॥ఏల॥

ముంచి మీఁదుగాఁ జేసిన మునుల యజ్ఞాన్నములు
కొంచక నీవు దెప్పిఁచుకొంటి వా సతులచేత
పొంచి దూర్వాసడిగిన భోజనము లటు మాన్పి
అంచెఁ బాండవుల బలుసాకునాఁ దృప్తైతివి ॥ఏల॥

సారె గోపికలిండ్ల జన్నెవట్టినది మాన్పి
నేరుపుతోఁ బాలు వెన్న నీవే యారగించితివి
ధారుణిలో వేదోక్త ధర్మము నీవే నిలిపి
కారణ మింతకు శ్రీవేంకటేశ నీ వైతివి ॥ఏల॥

రేకు 60 సంఖ్య 342 సంపు 15 పుట 230

సీ. ఎలమి గొల్లలుసేయు నిం(ద్రయాగము మాన్పి
కొండకుఁ జేయించి కుడిచి తీవె;
చెలఁగి (క్రీడియొనర్చు శితికంఠుపూజ మా
న్పించి మోకాలఁ జేయించుకొంటి;
మునుల యజ్ఞాన్నముల్ ముందుగాఁ గొన వారి
వెలఁదులచేతఁ దెప్పించుకొంటి;
మౌనికి బోనముల్ మాన్పి కౌంతేయుల
బలుసాకుతోఁ దృప్తి పడితి వెంతొ;

గీ. వనిత లిండ్లలో జన్నె పట్టినది మాన్పి
యారగించితి వెన్నలు నావుపాలు;
నిన్నుఁ బూజించు టొక్కటే నిగమధర్మ
మనుచు లోకులకుం జాట ఫణినగేం(ద్ర !

బౌ ళి

పురుషోత్తమా అన్నిటిలో పూసలలో దారమవూ
వెర వెతిఁగి ని న్నేపొద్దును సేవించఁగవలెఁ గాని ॥పల్లవి॥

కదలును గాలి నీవు కదలించితే
పొదలును సస్యములు నీవు పొదలించితే
వెదకితే కీలు నీవే విశ్వంబునకు
పదిలముగా నిను వెదకి పట్టఁగవలెఁ గాని ॥పురు॥

కాలముఁ గర్మములో నీవు కానరాక వుండి
నేలయు మిన్నును నీవే పాలింపుచున్నాఁడవూ
నీ లీలలైన బొమ్మలాట లివి నీచేతనాడీని
కోలుముందుగా నీ సాకారము కోరి చూడవలెఁగాని ॥పురు॥

యిత్తువు వరములు నీవే యిటు శ్రీవేంకటగిరిని
మొత్తమై యలమేల్మంగతో ముద మలరఁగాను
బత్తితో నినుఁ గొలిచినవారికి పరుసవేదివి నీవే
కొత్తలుగా నిన్నే నమ్మి కొలిచి బ్రదుకవలెఁగాని ॥పురు॥

రేకు 67 సంఖ్య 385 సంపు 15 పుట 259

సీ. కదలింపఁగా నీవు కదలు వాయువు; నీవు
పొదలింపఁగా సస్యములును పొదలు
వెదకినచో నీవె విశ్వంబునకుఁ గీలు
పదిలమ్ముగాఁ బట్టవలయుఁ గాని
కాలగర్భమ్ములోఁ గనరాక నీవుండి
యేలుచున్నాఁడవు నేల మిన్ను
బొమ్మలఁబోలె జీవులనెల్ల నాడింతు
వటు నీదురూ పరయవలెఁ గాని

గీ. ఇత్తువు వరాలు వృషగిరిఁ జిత్త మలర
బత్తి నినుఁగొల్చు వారికిఁ బరుస మీవు !
పొలుతు వన్నిటఁ బూసలఁ బోఁగుమాడ్కి
వై పెతిఁగి నిన్ను సేవింపవలయుఁ గాని.

నా ట

ఎక్కడ దాఁగఁగ వచ్చు నింక నీకును
పక్కన నీ దాసులెల్లా బ్రదికిరి యింకను ॥పల్లవి॥

పంతాన నెక్కడాఁ జిక్కువడనియట్టివాఁడవు
చింతల నీ కథలలోఁ జిక్కుకొంటివి
యెంతైనా నీ మహిమల నెంచరానివాఁడవు
దొంతర సహస్రనామాదుల నెన్ని కైతివి ॥ఎక్కడ॥

సరుగ నెవ్వరిచేత సాధింపరానివాఁడవు
వొరసి నీ భక్తిచే సాధ్యుండ వైతివి
సురలకు నీ గుఱుతు చూపరానివాఁడవు
బిరుదులచే గుఱుతు పెట్టించుకొంటివి ॥ఎక్కడ॥

వేదములచే నీ రూపు వెదక రానివాఁడవు
పోదితో శ్రీవేంకటాద్రిఁ బొడచూపేవు
యేదెస నీ వొక్కఁడవే యేలికైనవాఁడవు
మేదిని యలమేల్మంగ మెడఁగట్టుకొంటివి ॥ఎక్కడ॥

రేకు 68 సంఖ్య 389 సంపు 15 పుట 262

సీ. చిక్కుపడనివాఁడ వెక్కడ నీకథా
చింతనమ్ములలోనఁ జిక్కుకొంటి;
సరగ నెవ్వరికి నసాధ్యుండ వగునీవు
సాధ్యుండవైతి ప్రశస్త భక్తి;
సురలకేనియు గుర్తుదొరకవు మఱి గుర్తు
పెట్టించుకొంటివి బిరుదములను;
వేదాల నీరూపువెదక రానిది కాని
పొడసూపితివి శేషభూధరమున;

గీ. ఎన్నఁగా రాని మహిమల కీవు కుదురు;
పన్నుగ సహస్రనామాల నెన్ని కైతి;
వేలికవు నీ వొకండవే యెందు దాఁగఁ
గలవు మంగాంబికను మెడఁగట్టికొంటి.

నా ట

వెదకితే నీ వంటివేల్పు లెవ్వ రున్నారు
అదన నీ దాసుఁడైన యతఁడే పుణ్యుఁ డయ్యా ॥పల్లవి॥

యేలేది పరమపద మీశ్వరుఁడ విందరికి
మేలిమి శ్రీభూమీసమేతుఁడవు
పాలింతువు లోకమెల్ల బ్రహ్మంతవాఁడు కొడుకు
వాలాయించి నిన్నుఁ గొల్చువాఁడే ధన్యుఁ డయ్యా ॥వెదకి॥

పండేది పాలజలధి పంపుసేసేది చక్రము
నిండువన్నెపైఁడికోక నీ మేనిది
వుండుదు వందరిలోన యోగమాయ నీ మహిమ
అండ నిన్ను నమ్మినవాఁ డన్నిటాఁ బూజ్యుఁ డయ్యా ॥వెదకి॥

సురలు నీ యాజ్ఞవారు సూర్యచంద్రులు కన్నులు
బిరుదుటెక్కెములు చూపే వేదములు
వురమున నలమేల్మంగ యొప్పెను శ్రీవేంకటేశ
గరిమ నీ శరణన్నఘనుఁడే నేర్పరయ్యా ॥వెదకి॥

రేకు 59 సంఖ్య 338 సంపు 15 పుట 227

సీ. వెదకిన నీవంటివేల్పు లెవ్వరు ? నీదు
దాసుఁడైన యతఁడె ధన్యుఁ డయ్య !
ఏలునది వికుంఠ; మీశుండ విందఱి
కిందిరాభూసతీసుందరుఁడవు;
పాలింతు జగమెల్ల; బ్రహ్మ నీ కొడుకు; ని
న్నర్చించువాఁడు పుణ్యాత్ముఁ డయ్య !
చక్రమ్ము నీ పంపు సలుపు; నీ శయనమ్ము
వార్ధి; నీ మేనిది పైఁడికోక
ఉందు వందఱిలోన; యోగమాయయె నీదు
మహిమ; నమ్మినవాఁడు మాన్యుఁ డయ్య !

గీ. సురలు తలదాల్చి నీ యాజ్ఞ నెఱపువారు;
సూర్యచంద్రులు కన్నులు; శ్రుతులు నీదు
బిరుదుటెక్కెముల్; మంగకాఁపుర మురమ్ము;
నీ శరణుఁజొచ్చు నాతండె నిపుణుఁ డయ్య !

మ ల హ రి

హరి నారాయణ ఆదిమపురుషుఁడ
సరవి నీ నామమె జనరక్షణము ॥పల్లవి॥

భవసాగరమునఁ బడిన జీవునికి
యవల నీ నామం బది దేప
తవిలి క్రోధ మనుతాపపు టిండ్లకు
జవళి నీ నామస్మరణే నీడ ॥హరి॥

నెట్టన మాయల నిరాధారులకు
పట్టుఁగొమ్మ నీ పరనామము
అట్టె దురాసలను పెను గాలికి
గట్టిగా నీ నామకతలె చాటు ॥హరి॥

పండినసంసారబహురాజ్యమునకు
అండనె నీ నామ మటు దిక్కు
నిండు శ్రీవేంకటనిలయ మాకు నీ
దండి నామకీర్తనమే ఫలము ॥హరి॥

రేకు 33 సంఖ్య 184 సంపు 15 పుట 123

సీ. భవసాగరమ్మునఁబడిన జీవునికి నీ
మంగళనామంబు మంచి నౌక
తవులు క్రోధమ్మను తాపపుటిండ్లకు
నీ నామమే దట్టమైన నీడ
అకట ! నిరాధారులైన వారికి నీదు
పావననామంబు పట్టుఁగొమ్మ
ఆశల పెనుగాలి కగ్గమౌ వారికి
స్వామి ! నీ నామమే శైలబిలము

తే. రక్తి మీఱెడు సంసార రాజ్యమునకు
అండవాయని నీ నామ మదియె రక్ష
ఏడుకొండలవాఁడ ! మా కెపుడు నీదు
నామసంకీర్తనమ్మె యనంత ఫలము. 109

గౌ ళ

వోవో రాకాసులాల వొద్దు సుండి వైరము
దేవుని శరణనరో తెలుసుకోరో ॥పల్లవి॥

జగములో రాముఁడై జనియించె విష్ణుఁ డిదె
అగపడి లక్ష్మి సీత యయి పుట్టెను
తగు శేషశంఖచక్ర దైవసాధనము లెల్ల
తగిలి లక్ష్మణ భరత శత్రుఘ్నులయిరి ॥వోవో॥

సురలు వానరు లైరి సూర్యుఁడు సుగ్రీవుఁడు
మరిగి రుద్రుఁడు హనుమంతుఁడాయెను
సరుస బ్రహ్మదేవుఁడు జాంబవంతుఁ డైనాఁడు
వెరవరి నలుఁడే విశ్వకర్మ సుండి ॥వోవో॥

కట్టిరి సేతు వప్పుడే ఘను లెల్లా దాఁటిరి
ముట్టిరి లంకా నగరమును దళము
అట్టి శ్రీ వేంకటేశుఁ డాతఁడే యీతఁడై
వొట్టుచు వరము లిచ్చె వొనర దాసులకు ॥వోవో॥

రేకు 24 సంఖ్య 140 సంపు 15 పుట 93

సీ. జగములో రాముఁడై జనియించె శ్రీహరి
అవనిజయై లక్ష్మి యవతరించె;
భరత శత్రుఘ్నులై వఱల శంఖము చక్ర;
మయ్యె శేషుఁడు సుమిత్రాత్మజుండు;
సురలు వానరు లైరి; సూర్యుండు సుగ్రీవుఁ
డాయె; రుద్రుండయ్యె ననిలభవుఁడు;
వెరవరి నలుఁడాయె విశ్వకర్మ; విధాత
జాంబవంతుం డయి జన్మమందె;

తే. కట్టి సేతువు లంకను ముట్టడించి
రావణాసురుఁ బొరిగొన్న రాఘవుండు
వేంకటేశ్వరుఁడై దాస విసరమునకు
వరము లిడు; నిశాచరులార ! శరణ మనరొ ! 110

సా మ ం త ం

ఎంచఁ బోతే మావల్ల నీ కే మున్నది
మించిన యీ పుణ్యమెల్ల నీ దింతే కాక ॥పల్లవి॥

పోయిన జన్మ మెఱుఁగ పుట్టిన పుట్టు గెఱుఁగ
కాయము గరఁగేది యెక్కడో యెఱుఁగ
యీయెడ నేమి దలఁచే నెట్టు ధ్యానము సేసేను
నీయంత రక్షించే మేలు నీదింతే కాక ॥ఎంచ॥

రేపటిసుద్దు లెఱుఁగ రేతిరిసుద్దు లెఱుఁగ
పైపై సంసారముల భ్రమ యెఱుఁగ
చేపట్టి యెట్టు పూజించే సేవ నీ కేమి సేసేను
నీ పెంపునఁ గాచే మేలు నీ దింతే కాక ॥ఎంచ॥

నే నెవ్వఁడనో యెఱుఁగ నిలుక డేదో యెఱుఁగ
ఆనుకొన్న యీ జగము అంతా నెఱుఁగ
కోనల శ్రీ వేంకటేశ కొలువ నే మెఱుఁగుదు
నే నని కైకొన్నమేలు నీ దింతే కాక ॥ఎంచ॥

రేకు 31 సంఖ్య 176 సంపు 15 పుట 117

సీ. ఎంచఁగ మావల్ల నేమి యున్నది నీకు
నించు పుణ్యంబెల్ల నీదె గాక
ఎఱుఁగ పోయిన జన్మ; మెఱుఁగ పుట్టిన పుట్టు;
కాయంబు కరఁగు టెక్కడొ యెఱుంగ;
నిన్నెట్టులఁ దలంతు ? నిన్నెట్లు ధ్యానింతు ?
నీ వొనర్చెడు మేలు నీదె గాక
రేపటి సుద్దులు రేయి సుద్దు లెఱుంగ
పైని సంసారాల భ్రమ యెఱుంగ
నిన్నెట్లు పూజింతు ? నీ సేవ యెటు చేతు ?
నీవు సల్పెడు మేలు నీదె గాక

తే. ఎవఁడనొ యెఱుంగ; నిలుకడ యేదొ యెఱుఁగ
ఆనుకొన్నట్టి యీ జగమంత యెఱుఁగ
నినుఁ గొలువ నే మెఱుంగుదు నీరజాక్ష !
నీవు గావించు మేలెల్ల నీదెగాక.

భై ర వి

అక్కటా ప్రాణికిని అహంబ్రహ్మత్వమే కాని
దిక్కు దెస యైనవానిఁ దెలుసుకో నోపఁడు ॥పల్లవి॥

కలలోన సృజియించుఁ గర్తయై యంతర్యామి
లలిఁ బ్రపంచ మింద్రజాలములవలె
తల పోయు జీవుఁడు తనకృత్యములు గావు
వెలి నెందుఁ బుట్టె నని విచారించుకోఁడు ॥అక్కటా॥

యెదుటనే పొడమించు యీ రూపు లాత్మేశుఁడు
కదిసి పురాణముల కతలవలె
వదలక జీవుఁ డెవ్వరిని నేమించలేఁడు
పదరక మూలముట్టు భావించుకోఁడు ॥అక్కటా॥

కనిపించు మోక్ష మిక్కడ శ్రీవేంకటేశుఁడు
పనివడి తన తపఃఫలమువలె
ఘనతఁ బొందుజీవుఁ డే కర్మమువాఁడుగాఁడు
గొనకొన్న మహిమల గుఱు తెంచుకొనఁడు ॥అక్కటా॥

రేకు 46 సంఖ్య 262 సంపు 15 పుట 177

సీ. ప్రాణి మాత్రుఁడు తన్ను బ్రహ్మమం చెంచును
దిక్కు మ్రొక్కగువానిఁ దెలియ లేఁడు
కర్తయై సృజియించు కలల నంతర్యామి
లలి విశ్వ మింద్రజాలముల వలెను
తలపోయు జీవుఁడు తన కృత్యములుగావు
ఎటుపుట్టెనని మది నెంచఁబోఁడు
ఈ రూపు లాత్మేశుఁ డెదుటనే పొడమించు
కదిసి పురాణాల కతలవలెను
వదలక జీవుఁ డెవ్వరిని నేమించఁగ
లేఁడు మూలము విచారించు కొనఁడు

తే. తన తపఃఫలమట్టులు కనఁగఁ జేయు
మోక్ష మిక్కడ వేంకట భూధరేశుఁ
డెట్టి కర్మము వాఁడు గాఁ డెపుడు జీవుఁ
డింత హరిమహిమల గుఱు తెంచు కొనఁడు.

రా మ క్రి య

సకలదేవతలు నీ శరీరమని సర్వేశ్వర నిను దలంచుట మేలు
వికట మేల నిను యేకాగ్రబుద్ధిని వేడుకతో సేవించే నిఁకను ॥పల్లవి॥

శివదుర్గారవిగణాధిప క్షేత్రపాలక సహితముగా
భువిలో మిమ్మును పంచపూజగాఁ బూజింతురు కొందరు
తివిరి యిందరును బంతినే పొత్తుల దేవరలై పొరి చూపు సేతు రని
వివరముగా నిన్నేఁ గొలిచితి నీ వే వహించుకొని రక్షించవే ॥సకల॥

బహువిద్యాధర బేతాళ బ్రహ్మరాక్షసగణాదుల
సహచరుఁగా మిమ్ముఁ గామ్యకర్మముల సారె భజింతురు కొందరు
మహిమలు చూపుచు వేల్పులదండై మనసులవంతులు వెదకుదు రనుచును
విహితధర్మమని నిను శరణంటిని వెలయఁగ నను దయఁజూడఁ గదే ॥సకల॥

అతిమాయాయంత్రతంత్రమంత్రాంతరసాధనయుక్తముగా
యితరులు గొందరు చిల్లరతెరువుల యెనయించి మిమ్ము నర్చింతురు
తతి నివి తమలో నన్యోన్యవిరుద్ధము లని యపాయసహితము లనియును
గతి యంటిని యలమేలుమంగకును పతి శ్రీవేంకటేశుఁడ కావవే ॥సకల॥

రేకు 71 సంఖ్య 409 సంపు 15 పుట 275

సీ. బహుళ విద్యాధర బ్రహ్మ రాక్షసభూత
బేతాళ గణములఁ బ్రీతి మీఱ
కొందరు పూజింత్రు; కొందరు శివుని దు
ర్గను గణాధిపు భాస్కరుని భజింత్రు;
అవలఁ గొందరు మంత్ర యంత్ర తంత్రాదులఁ
జిల్లర వేల్పులఁ జేరి కొలుతు
రిష్టార్థ సిద్ధికై; యీ యర్చన లపాయ
సహితములని శాస్త్రవిహితములును

తే. కావని యెఱుంగఁజాలరు కలితభక్తి
నిఖిల దేవతా కోటులు నీ శరీర
భూతు లగుట తత్పూజ నీ పూజ యగుట
నెంచి యేకాగ్రబుద్ధి ని న్నెల్లయపుడు
వేడ్క సేవింతు రక్షింపు వేంకటేశ!

దే సా క్షి

ఇది నీ మాయో యింద్రజాలమో యేమియు నెఱుంగను
సదరపు నా కర్మవశంబున నే సంకల్పించెదనో యెఱుంగను ॥పల్లవి॥

నరకము లనుభవించే యప్పుడు నా యాతనాదేహంబు
నరములతో నఱకుదురు యమభటులు నలియ దప్పటిఁ జరుగును
సరి నసిపత్రములు నాఁటు సమయ దెంతైనాఁ జిగిరింపుచుండు
వరుసఁ దప్తలోహ తైలంబులలో వైతురు పోవదు వెను తగులు ॥ఇది॥

అంతట నొకతల్లికడుపునఁ బుట్టుదు అతికోమలమగు మేను మోచుకొని
వంతుల బాల్య కౌమారయౌవన వయసులఁ బెక్కు భావము కాదు
కాంతలఁ గవయుదు రక్తమాంసములుఁ గమ్మటి నూరునుయేమిటాఁ
వింతగా నాహారంబులు గొందును వెస నాఁకలియునుఁ దీరదు ॥ఇది॥

మెఱయఁగఁ గలలోన నన్నియుఁ గందును మేలుకాంచితే సటలౌను
మఱచితిఁ దలఁచితి సర్వాపరాధములు మతి యన్నియు నేఁ జేసితిని
తఱితో శ్రీవేంకటేశ నాపాలిటి దైవమ యలమేల్మంగపతి
గుఱిగా నా విన్నప మవధరించు గోవింద గోవింద గోవిందా ॥ఇది॥

రేకు 71 సంఖ్య 410 సంపు 15 పుట 276

సీ. ఇద్ది నీ మాయయో యింద్రజాలమొ నాదు
కర్మవశంబొ నిక్కం బెఱుంగ
అసిపత్ర కాననాఖ్యంబు కుంభీపాక
నామాదికంబైన నరకలోక
యాతన లన్నియు ననుభవించిన మీఁద
నొక తల్లి కడుపున నుద్భవింతు;
బాల్య కౌమార యౌవన వయస్సులఁజెంది
కాంతలఁగవయు దాఁకలియుఁ జనదు;

తే. కలల నన్నియుఁగందు మేల్కనిన సటలు;
స్వామి! సర్వాపరాధభాజనుఁడ నన్ను
దయను మన్నించు నా పాలిదైవతమవు
జన్మ బంధ వినిర్ముక్తు సలుపు మయ్య!

దే సా ళం

నీ వెంత నే మెంత నీ కృప యెంచుట గాక
భావింప స్వతంత్రుఁడవు పరమేశ్వరుఁడవు ॥పల్లవి॥

సాదించరానివాఁడవు సకలోపాయములను
సాదించరానివాఁడవు చొచ్చి వెదకి
సాదించరానివాఁడవు వాకుచ్చి యెవ్వరికిని
పాదుకొనఁ గొలిచితే భక్తసులభుఁడవు ॥నీవెంత॥

మించరానివాఁడవు మేటిసురలకు నైనా
యెంచరానివాఁడవు యిట్టట్టనుచు
వంచరానివాఁడవు వడిఁ బ్రతాపములను
పంచనుండి నుతించితే భక్తసులభుఁడవు ॥నీవెంత॥

పట్టరానివాఁడవు బలిమి నేరుపులను
ముట్టరానివాఁడవు మొక్కలానను
నెట్టన శ్రీవేంకటేశ నీ వెదుట నున్నాఁడవు
బట్టబయలు మొక్కితే భక్తసులభుఁడవు ॥నీవెంత॥

రేకు 18 సంఖ్య 448 సంపు 15 పుట 301

సీ. నీ వెంత నేమెంత నీకృప నెంచెద
మీవు స్వతంత్రుఁడ వీశ్వరుఁడవు
సాధింపరాదు నిన్ సకలసాధనముల
వెదకి సాధింపంగ వీలుగాదు
వాక్రుచ్చి సాధింప వలనుగా దేరికి
భక్తసులభుఁడవు పట్టి కొలువ
మేటిసురలకైన మించరాని విభుండ
విట్టిట్టి వాఁడవం చెంచరాదు
వంచంగ రానట్టి వాఁడవు మగటిమి
భక్తసులభుఁడవు ప్రస్తుతింప

ఆ. పట్టరాదు నిన్ను బలిమి నేరుపులను
ముట్టరాదు నిన్ను మొక్కలమున
నెట్ట యెదుట నుంటి వీవు వేంకటనాథ !
భక్తసులభుఁ డీవు రక్తి మ్రొక్క.

భూ పా ళం

కొండా చూతము రారో కొండుక తిరుమలకొండా
కొండని యడిగిన వరము లొసఁగు మా కొండల తిమ్మయ కొండా ॥పల్లవి॥

మేరువు ముని స్తుతియింపఁగను వారిజసంభవుఁడూ
పేరు కలుగు నవరత్నంబులు బంగారము కల్పతరువూ
మేరకు మీఱఁ గని నెలవున నారుగ నిడెనొకో యనఁగా
ధారుణి బ్రహ్మాండములకు నాధారంబగు మా కొండా ॥కొండా॥

గరుడాచలం బనఁగా శ్రీవేంకటశైలం బనఁగా
గిరులకు నేలికె యగు ననంతగిరి దా నీ గిరి యనఁగా
సిరులాయఁ జనమగు యంజన శబరి యనెడి నామములా
పరగఁగ నాలుగు యుగముల వెలసిన ప్రబలంబగు మా కొండా ॥కొండా॥

పొదలూ సొంపగు నింపుల పూఁబొదలూ వాసన నదులూ
కొదలూ గల తామరకొలఁకులపై మెదలుఁ దుమ్మెదలూ
కదలి మలయానిలు వలపులపస కదళీవనములనూ
మొదలుగా నెల్లప్పుడు నీ సంపదలు గల మా కొండా ॥కొండా॥

జంతువు లెల్లను మునులూ సకలమైన దేవతలూ
జంతువుల యెలుఁగులు వేదసారంబగు హరినుతులూ
చింతామణులట రాళ్లెల్లను సిరులనెలవు లా గుహలూ
సంతతసౌభాగ్యంబుల నొప్పెడు సందడిగల మా కొండా ॥కొండా॥

వొకచో బ్రహ్మాదులు మునులును వొకచో నింద్రాదులునూ
వొకచో భాగవతులు యతులు శ్రుతులు వొకచోఁ జంద్రార్కులు
వొకచో తీర్థంబులు గిరులును వొకచో యోగీశ్వరులూ
అకలంకత తనుఁ గోరి తపము సేయ నాస లెఱుఁగు మా కొండా ॥కొండా॥

శుకములతోఁ జదువుదురా శుకబ్రహ్మాదులు శ్రుతులూ
తకదిమ్మని యాడించు మయూరతతిని యోగీశ్వరులూ
సకలపురాణంబులు విందురు మతి పికశారికలచే మునులూ
ప్రకటితముగ నీ విద్యల నొప్పెడు భాగ్యముకల మా కొండా ॥కొండా॥

స్వామితీర్థములకును స్వామిపుష్కరిణియునూ
పామరులా యమరులఁ జేయును పాపవినాశనమూ
తా మహిఁ గోరిక లిచ్చుఁ గుమారధారయు పాండవసరసీ
కామితఫలదాయిని ఆకాశగంగయుఁ గల మా కొండా ॥కొండా॥

యిదియె క్షీరాంబుధి యనుచు మరి యిదియె ద్వారక యనుచు
యిదియె నందవ్రజ మనుచును మరి యిది దా నయోధ్య యనుచూ
యిదియె వైకుంఠం బనుచును యిది పరతత్త్వంబనుచు
యిదియె పరమపదం బనుచు వేదములు యెన్నఁగఁ గల మా కొండా ॥కొండా॥

తలఁచిన శుకశౌనకాదులకు తలఁచిన తలఁ పొసఁగినా
తలఁపులోపల నెలకొన్నా దయతో న న్నేలినా
చెలువుఁడు మా వేంకటరాయఁడు సిరులనెలవు చేకొన్నా
కలియుగ వైకుంఠం బను నామము గలిగి వెలయు మా కొండా ॥కొండా॥

రేకు 9 సంఖ్య 460 సంపు 15 పుట 309

సీ. కొండని వరములు క్రుమ్మరించెడుకొండ
రండు చూతము రమారమణుకొండ
మేరుశైలము పరమేష్ఠి వరమ్ముచే
కడుపు చల్లఁగ తాను కనిన కొండ
గరుడాచలమ్ము వేంకటశైల మంజన
గిరి వృషగిరి శేషగిరి యనంగ
బహునామములతోడ పరిఢవిల్లెడుకొండ
పూలపొదలతోడ పొలుచుకొండ
కదళీవనమ్ములు కమలాకరమ్ములు
మలయానిలమ్ములు వెలయుకొండ
సకలమౌనులు సురల్ జంతురూపమ్ముల
నెలుగించుచును చరియించుకొండ

ఊలు చింతామణిరాసులై రహిమించు
గుహలతో నిండిన గొప్పకొండ
ఒక్కచో బ్రహ్మేదు లొక్కచో చంద్రార్కు
లొకట భాగవతులు నొకట యతులు
తనుఁజేరి తపముసల్పను నాస నెక్కొల్పు
మేరుపర్వతమును మీఱు కొండ
శుకములతోఁగూడి శ్రుతులు సుస్వరముగ
పఠియించు శుకముఖబ్రహ్మవిదులు,
తకధిమ్మని మయూరతతుల నాడించెడు
యోగులు, పికశారికోత్కరమ్ము
వలన వీనులకు విందులుగ పురాణముల్
విను మునిపుంగవుల్ తనరుకొండ
సకలతీర్థములకు స్వామియౌ స్వామిపు
ష్కరిణియు పాపనాశము కుమార
ధారాభిధాన తీర్థములు పాండవతీర్థ
మాకాశగంగయు నడరుకొండ
ఇదియె క్షీరాంబుధి యిదియె నందవ్రజం
బిద్దియే ద్వారక యిదె అయోధ్య
పరమపదంబిదే వైకుంఠ మియ్యదే
పరతత్త్వ మిదె యన పరఁగు కొండ

తే. కలియుగవికుంఠమనుపేరు గలుగు కొండ
మన తలంపున నెలకొని మనల కరుణఁ
బ్రోచు వేంకటపతి సిరిపొలఁతితోడ
రాజిలిడుకొండ చూతము రండు రండు. 116

శంకరాభరణం

తలఁపులోననే దైవము వీఁడిగో
సులభము సులభము సోధించరో ॥పల్లవి॥

యిదే హరినామము యిదే కొననాలికె
వదలక తలఁచితే వైకుంఠము
వెదకఁగ నేఁటికి వెడపుణ్యము లింక
సదరము సదరము సాధించరో ॥తలఁపు॥

కలదు దేహమిదె కలవివె ముద్రలు
వలెనని చేకొన్న వైకుంఠము
వొలసి కర్మములఁ బొరలఁగ నేఁటికి
కలిగెను కలిగెను కై కొనరో ॥తలఁపు॥

శ్రీ వేంకట మదె శ్రీపతి వీఁడిగో
వావిరిఁ గొలిచిన వైకుంఠము
భావించి చూచిన బ్రహ్మాదులకును
త్రోవయిదె త్రోవయిదె తొలఁగకురో ॥తలఁపు॥

రేకు 36 సంఖ్య 206 సంపు 15 పుట 137

సీ. ఇదె హరినామ మియ్యదె కొననాలుక
తలఁచిన వైకుంఠ ధామమె కద !
వెదకంగ నేటికి వెడ పుణ్యములు వేఱ
సాధించరో మీరు చాల సులువు;
కలదు దేహమ్మిదె కలవివె ముద్రలు
కలుగు వైకుంఠమ్ము కావలె నన
పొరి కర్మముల లోనఁ బొరలంగ నేటికి
కలుగుఁబో కలుగుఁబో గైకొనుండు

గీ. వేంకటాచల మదియె శ్రీవిభుఁడు వీఁడె
శ్రీ వికుంఠమ్మె కొలిచిన చిత్తమునను
అరసి చూచిన కమలాసనాదులకును
త్రోవయిదె త్రోవయిదె మీరు తొలఁగ వలదు. 117

దేవగాంధారి

ఎంతగాలంబైనఁ దప్పదు యెవ్వరికి నేమనఁగ వచ్చును
దొంతికడవలలోని కొలుచులు తొలుత పుణ్యములు ॥పల్లవి॥

కలిమి గలదని వుబ్బ వలవదు కడఁగి లేదని సగ్గ వలవదు
కలసి కలలోఁ గన్న సుఖదుఃఖముల చందములు
వలనుగా రాట్నంపు గుండ్రలవరుస లీ జన్మంబు లెల్లను
చెలఁగి దైవము మున్నె సృష్టించినది యీవిధము ॥ఎంత॥

నేరనని దైన్యం బదేటికి నేర్తు నని గర్వం బదేటికి
నారుకొను వడగండ్లగుళ్లవి నమ్మనే రాదు
కోరి మనసునఁ బాలు దాగినగుఱుతు లీ భోగంబు లెల్లను
వారివారికి నాత్మగుణములు వసుధ నిలిచినవి ॥ఎంత॥

పెద్దదొర నని మీఱఁ దగదు పేద నని తా దాఁగఁ దగదు
పొద్దువొద్దును చంద్రబింబముపోల్కి వెలసినది
అద్దుకొని శ్రీవేంకటేశ్వరుఁ డన్నిటికిఁ దను నేలి కావఁగ
బుద్ధి యెఱుఁగుచు లోకపూజ్యతఁ బొసఁగుటే శుభము ॥ఎంత॥

రేకు 49 సంఖ్య 275 సంపు 15 పుట 185

సీ. కలిమి గలుగ నుబ్బవలదు లేదని స్రగ్గ
వలవ దీ రెండును కలను గన్న
సుఖదుఃఖ విధములు; సొరిది జన్మములెల్ల
రాట్నంపు గుండ్రల రాణఁ జెలఁగు;
నేర ననెడి పొక్కు నేరుతు నను నిక్కు
వడగండ్ల గుండ్లవి వలదు నమ్మ;
మనసున పాల్దాగు మాడ్కి భోగము లెల్ల
వారి వారి గుణాలె వసుధ నిలుచు;

తే. పెద్ద దొరనని మీఱుట పేద ననుచు
దాగు టొప్పదు చంద్రు చందంబు లివ్వి;
అన్నిటను వేంకటేశ్వరుఁ డాదుకొనఁగ
భువన పూజ్యత గాంచెడి బుద్ధి తగును. 118

భూ పా ళ ం

నీదాఁక వలెనా నిఖిలము వారికెల్ల
ఆది నీ దాసుఁడె చాలు నందరి రక్షించ ॥పల్లవి॥

నీ పాదమూలముల నిలిచిన జలములు
మోపుగా మోఁచె రుద్రుఁడు ముందు ముందె
కాపాడు నీ నామమునఁ గలిగిన మహిమచే
పైపై మునులు యిహపరములు గనిరి ॥నీదాఁక॥

పండేటి పాలవెల్లి నీ ప్రసాదమునఁ గాదె
దండిగా దేవతలెల్లా ధన్యులైరి
అండనె నీ సాకార మాతుమఁ దలఁచి కాదె
నిండిన యోగీంద్రులు నిత్యముక్తు లైరి ॥నీదాఁక॥

చేరి నీ విహారమైన శ్రీ వేంకటాద్రి గాదె
కోరివరము లందరు కొల్లగొనిరి
ఆ రీతిఁ దాళ్లపాక అన్నమయ్య ఘనుఁడాయ
వారివారమైన నేము వహికి నెక్కితిమి ॥నీదాఁక॥

రేకు 28 సంఖ్య 164 సంపు 15 పుట 109

సీ. నీ దాఁక వలయునా ? నీ దాసుఁడే చాలు
సంరక్షణము సేయ సకలజగము;
నీ పాదమూలాన నిలిచిన జలములు
మును ముందె శిరమున మోఁచె శివుఁడు;
నీ నామమందున నెగడిన మహిమచే
నిహపరమ్ములు గని రెల్ల మునులు;
నీవు పరుండెడు నీరధి కృపఁగాదె
దండిగా వేల్పులు ధన్యులైరి;
అటు నీదు సాకార మాత్మఁదలఁచి కాదె
నిత్యముక్తులయిరి నిఖిల ఋషులు;

తే. శేషగిరి నీవిహారము చేరికాదె
కోరిన వరమ్ము లందరు కొల్లగొనిరి;
అట్లు ఘనుఁడాయె తాళ్లపాకన్నమయ్య
వహికి నెక్కితి మవ్వారి వారమేము.

బౌ ళి

మఱియు మఱియుఁ బలుమారు నీకే శరణు
అఱిముఱి సకలాంతర్యామీ శరణు ॥పల్లవి॥

సరుస మూర్తిత్రయశరీరానికి శరణు
నిరుపమపంచభూతనిలయా శరణు
పురిగొన్న చతుర్దశభువనాధారా శరణు
గరిమె నింతకు మూలకారణమా శరణు ॥మఱి॥

పలుకఁగరాని పరబ్రహ్మమా నీకే శరణు
అలవి మీఱినట్టి కాలాత్మకా శరణు
విలసిల్లఁ బొడ సూపే విశ్వరూపమా శరణు
సలలితబ్రహ్మాండజనకా శరణు ॥మఱి॥

దినకరకోటికోటి తేజమా నీకే శరణు
సనకాదియోగీంద్ర సన్నుతా శరణు
మనికైన యలమేలుమంగ విభుఁడా శరణు
ననుఁగాచే శ్రీవేంకటనాయకా శరణు ॥మఱి॥

రేకు 62 సంఖ్య 354 సంపు 15 పుట 238

సీ. మూర్తిత్రయశరీర ! మొగి నీకు శరణమ్ము
సకలాంతరాత్మక ! శరణు నీకు
దినకర శతకోటి తేజ ! నీకు శరణు
సలలిత బ్రహ్మాండ జనక ! శరణు
శరణు చతుర్దశ జగ దుద్భవస్థితి
ప్రళయ కారణ ! పరబ్రహ్మభూత !
సనకాది యోగీంద్ర సన్నుత ! శరణమ్ము
శరణు కాలాత్మక ! శరణు శరణు

తే. వేదవేద్య ! శరణు నీకు విశ్వరూప !
పరఁగ పంచభూత నిలయ ! శరణు నీకు
మఱి శరణు నీకు అలమేలుమంగ విభుఁడ !
నన్నుఁ గాచెడు వేంకటనాథ ! శరణు.

మ ల హ రి

వాదము లేఁటికి వలసిన వారికి
వేదము గలుగఁగ వెల్లి విరాయ ॥పల్లవి॥

దైవం బొకఁడె తత్త్వజ్ఞానికి
భావింపఁ బలువురు భ్రాంతునికి
వేవేలకు మరి విత్తు వొక్కటే అది
కావఁగఁ బూవఁగ ఘనమైనట్లు ॥వాదము॥

భువి సాకారము పూర్ణజ్ఞానికి
అవల నిరవయవ మధమునికి
అవళు గలిగికా అష్టపుత్రులును
భవములు శ్రీహరిపాలనె కలిగె ॥వాదము॥

శరణాగతియే శాస్త్రజ్ఞానికి
సరవిఁ గర్మమె జడునికిని
నిరత శ్రీవేంకటనిలయు మాయ లివి
యిర వెఱుఁగు వారి కిహమే పరము ॥వాదము॥

రేకు 27 సంఖ్య 157 సంపు 15 పుట 104

సీ. వాదము లేటికి వలసిన వారికి
వేదము గలుగంగ వెల్లివెరిసె
దైవతం బొక్కఁడే తత్త్వ విజ్ఞానికి
భావింప పలువురు భ్రాంతునకును
వేవేలకును మఱి విత్తనం బొక్కటే
కావఁ బూవఁగ నది ఘనతఁజెందు
భువిని సాకారంబు పూర్ణ విజ్ఞానికి
నవల నిరవయవ మధమునకును
అష్ట ప్రకృతులతో నవఘళించుట వల్ల
భవము లన్నియు హరి పాలఁగలిగె

తే. శాస్త్ర విజ్ఞానికిని శౌరి శరణ మొకఁడె
సరవి కర్మమ్ము జగతిలో జడున కెపుడు
మంగపెనిమిటి కృతములు మాయ లివ్వి
యిర వెఱుఁగు వారలకు నెల్ల నిహమె పరము.

బౌ ళి

చదివేవి వేదము లాచారము మదిఁ బట్టదు
మదనాతురుఁడ నాకు మంచితన మేది ॥పల్లవి॥

ముట్ట యోగ్యము గానివి మోచితిఁ దోలు నెమ్ములు
అట్టె బ్రతికేననే ఆసలు బెట్టు
జట్టిగాఁ బ్రాణము తీపు చావంటే వెలుతు నేను
యిట్టి యజ్ఞానికి జ్ఞాన మెట్టు గలిగీని ॥చదివే॥

కావలె ననుచుఁ గోరి కడుపు నించిన రుచి
యీవల హేయమై వెళ్లీ యేఁ జూడగానే
దావతి మన సందుకే తగిలీఁ గాని రోయదు
భావించి నన్నెఱుఁగని భావ మెఱిఁగీనా ॥చదివే॥

యోని గతుఁడనై పుట్టి యోనికి మగ్నుఁడనైతి
పూని లోకబండఁ డనే బు ద్ధిఱిఁగీ
నేనా యెంత సి గ్గెఱుఁగ నీవే విచారించి కావు
శ్రీనిధి శ్రీ వేంకటేశ చేతిలోని వాఁడను ॥చదివే॥

రేకు 2 సంఖ్య 13 సంపు 15 పుట 9

సీ. ముట్ట నయోగ్యముల్ మోతు తోలెమ్ముల
నట్టె బ్రతుకునందు నాస బెట్టు;
ప్రాణమనిన తీపు భయము చావనిన నా
కిట్టివానికి జ్ఞాన మెట్టు గలుగు ?
కడుపున నించిన కమ్మని వంటకాల్
కనుచుండ హేయమై కడకు వెడలు;
ఏకారు మన సందుకే కాని రోయదు
న న్నెఱుఁగ నిఁకెట్లు ని న్నెఱుఁగుదు ?

తే. యోనినుండి పుట్టి యోనిమగ్నుఁడ నైతి
నెగ్గు సిగ్గెఱుంగ నీవె కృపను
మంచితనము లేని మదనాతురుని నన్ను
వేగఁ బ్రోవు మయ్య ! వేంకటేశ !

సా ళ ం గ నా ట

అట్టివాఁడఁ గనకనే హరి నీదాసుఁడ నైతి
వొట్టిన యపరాధము లొడ్డించుకో వశమా ॥పల్లవి॥

యెన్ని నేరాలైనఁ జేసి యేమిటాఁ దీరని తప్పు
వున్నతి నీ లెంక నైతే వూరకె పోవు
పన్ని పగసేసి వచ్చి బలవంతుని మరుఁగు
తన్ను దానే చొచ్చితేను దక్కిపోవుఁ బనులూ ॥అట్టి॥

వొడ్డిన సొమ్మెల్లాఁ దిని వూనిన ఋణమునకు
బిడ్డపేరు వెట్టితేను బీతి వాసును
అడ్డమై జగడగాని ఆడరానిమాట లాడి
ముడ్డిమీది కెత్తుకొని మొక్కితేనే పోవును ॥అట్టి॥

పాపమే కూడుగ నుండి పట్టి నారా యంటేను
చేపట్టి వైకుంఠ మిచ్చి చేరి కాచితి
యేపున శ్రీ వేంకటేశ యిదీ వినే పో నేను
మూఁపున నీ యచ్చు మోచి ముందర నిలిచితి ॥అట్టి॥

రేకు 2 సంఖ్య 9 సంపు 15 పుట 6

సీ. అట్టివాఁడఁ గనుక నైతి నీ దాసుఁడ
చేసిన తప్పులు చెప్పవశమె ?
ఏమిటఁదీరని యెన్నెన్నొ తప్పులు
నీ లెంక యైనచో తేలిపోవు;
పగచేసి వచ్చి తా బలవంతు మఱుఁగుఁ జొ
చ్చిన దక్కిపోవును తనదు పనులు;
తెగదిని యప్పును దీర్పక ఋణదాత
పేరు బిడ్డకు పెట్ట భీతి వాయు;
ముడ్డి పై కెత్తుక మ్రొక్కిన జగడంపు
మాటల దోషమ్ము మాసిపోవు;

తే. పాపమే కూడుగ భుజించి పట్టి నిన్ను
"నార" యన మోక్ష పద మిచ్చి చేరికాచు
సరసుఁ డంచు నీ యచ్చు భుజమ్ములందు
మోచి నీ ముందు నిలిచితి భువన వంద్య ! **123**

గు జ్జ రి

చెప్పఁబోతేఁ బస లేదు శ్రీపతిదాసులు నన్ను
తప్పక చేపట్టితేనే ధన్యుఁడ నే నైతిని ॥పల్లవి॥

భ్రమసి పొరలదోలు పై వేసుకొన్నవాఁడ
యెముకల యింటిలో ఇరవైనాఁడ
తమితోడ మలమూత్రతతులఁ బాయనివాఁడ
అమర మా కులగోత్ర మడుగ నేమిటికి ॥చెప్పు॥

పుట్టిన చో టడిగితే పూఁచి చెప్పరానివాఁడ
ముట్టరానిచోటనే మునిఁగేవాఁడ
చుట్టుకొన్న వెంట్రుకల జూబులకొప్పువాఁడ
వెట్టి మా యిల్లువరుస వెదక నేమిటికి ॥చెప్పు॥

నానుచున్న నోరిలోని నరాల నాలికవాఁడ
యే నిజమూ నెఱుఁగని యెడ్డవాఁడనూ
లోనుండి శ్రీవేంకటాద్రి లోకేశుఁడు నన్ను నేలె
తానకపు మా గుట్టు తలఁచ నేమిటికి ॥చెప్పు॥

రేకు 10 సంఖ్య 57 సంపు 15 పుట 38

సీ. చెప్పఁగఁ బస లేదు శ్రీపతి దాసులు
తప్పక చేపట్ట ధన్యుఁడైతి
భ్రమసి పొరల తోలు పై ధరించిన వాఁడ
నెముకల యింటిలో నెసఁగువాఁడ
తమితోడ మలమూత్ర తతులఁబాయని వాఁడ
అమర మా కులగోత్ర మడుగ నేల ?
వాకొనరానట్టి వాఁడ పుట్టిన చోటు
ముట్టరాని యెడను మునుఁగు వాఁడ
చుట్టుకొనిన యట్టి జూబు కొప్పుల వాఁడ
మా యిల్లు వరుసల మాట యేల ?

తే. నానుచున్న నోటఁ గలట్టి నాల్కవాఁడ
నే నిజం బెప్ప డెఱుఁగని యెడ్డె వాఁడ
నేలె నన్ను లోనుండి మంగేశ్వరుండు
తడవ తడవకు మా గుట్టు తలఁప నేల ? **124**

గుండక్రియ

ఇన్నాళ్లు నందు నిందు యేమి గంటిని
అన్నిటా శరణు చొచ్చి హరి నిన్నుఁ గంటిని ॥పల్లవి॥

అంగనల పసఁ జిక్కి అలయికలే కంటి
బంగారువెంటఁ దగిలి భ్రమ గంటిని
ముంగిటి క్షేత్రము లంటి ముంచి వెట్టి సేయఁ గంటి
అంగవించి నేఁ జూచి అంతరాత్మ గంటిని ॥ఇన్నా॥

చుట్టాలఁ జేరి చూచి సుద్దులవావులు గంటి
మట్టు లేని వయసుతో మదము గంటి
వట్టి కామ్యములు సేసి వరుస మాయలు గంటి
పట్టి నారాయణ యని భక్తి నిన్నుఁ గంటిని ॥ఇన్నా॥

వింత చదువులవల్ల వేరే మతములు గంటి
పంతపు కర్మమువల్ల పాపము గంటి
యింతట శ్రీ వేంకటేశ యిటునా జీవభావము
చింతించి అందులో నీ శ్రీపాదములు గంటి ॥ఇన్నా॥

రేకు 20 సంఖ్య 114 సంపు 15 పుట 76

సీ. ఇన్నినాళ్లిందందు నేమి గంటిని హరీ !
నెమ్మి శరణుఁ జొచ్చి నిన్నుఁగంటి
అతివల పసఁజిక్కి అలయికలే గంటి
పసిఁడి వెంటఁదగిలి భ్రమలుగంటి
వేడ్క క్షేత్రములంటి వెట్టి సేయఁగఁ గంటి
అలరి లోఁజూపున నాత్మఁ గంటి
చుట్టాలఁ గని గంటి సుద్దులు వావులు
మంచి వయస్సున మదము గంటి
వట్టి కామ్యమ్ముల వరుస మాయలు గంటి
నీ మీఁది భక్తితో నిన్నుఁ గంటి

తే. వింత చదువులఁ గంటిని వేఱు మతము
లాచరించి కర్మమ్ముల నఘము గంటి;
చింత యొనరించి యిటు నాదు జీవభావ
మందు నీ పాదములఁ గంటి నిందిరేశ !

లలిత

కై కొనవయ్యా కరివరదా
నీకే శరణము నిలింపవరదా ॥పల్లవి॥

పాండవవరదా పద్మజుని యజ్ఞ
గుండములో నున్న గురువరదా
మెండుగ ధ్రువునిని మెచ్చినవరదా
దండము నీ కిదె ద్రౌపది వరదా ॥కై కొన॥

బలివరదా యంబరీష వరదా
వలనగు నక్రూరవరదా
బలిమి నటించిన ప్రహ్లాదవరదా
కొలిచెద మిదె నిన్నుఁ గుచేలునివరదా ॥కై కొన॥

నారదవరదా నమో శుక వరదా
సారస గుణ విభీషణవరదా
కారుణ్య శ్రీవేంకటగిరివరదా
చేరి నుతించెద శ్రీపతి వరదా ॥కై కొన॥

రేకు 32 సంఖ్య 178 సంపు 15 పుట 119

సీ. అంబరీష వరద ! అక్రూర వరద ! నా
రదమౌని వరద ! ప్రహ్లాద వరద !
కై కొనవయ్య మా కైమోడ్పులు విధాతృ
యజ్ఞకుండోద్భవుండైన వరద !
నీకే శరణమయ్య ! నిర్జర వరద ! శ్రీ
శుకవరదా ! నీకు జోతలయ్య !
దండము నీకిదే ద్రౌపది వరద ! మ
మ్మేలగదయ్య ! కుచేల వరద !

తే. బలి వరద ! నీకు మ్రొక్కులు; పాండుపుత్ర
వరద ! నతి నీకు; ధ్రువకరి వరద ! మీకు
వందనములు; విభీషణ వరద ! శేష
గిరివరద ! శ్రీపతీ ! గిడిగిళ్లు మీకు.

లలిత

చిత్తజగురుఁడ నీకు శ్రీమంగళం నా
చిత్తములో హరి నీకు శ్రీమంగళం ॥పల్లవి॥

బంగారు బొమ్మవంటి పణతి నీ యురముపై
సింగారించిన నీకు శ్రీమంగళం
రంగుమీఱఁ బీతాంబరము మొలఁ గట్టుకొని
చెంగలించే హరి నీకు శ్రీమంగళం ॥చిత్త॥

వింత నీలములవంటి వెలఁది నీ పాదముల
చెంతఁ బుట్టించిన నీకు శ్రీమంగళం
కాంతుల కౌస్తుభ మణిం గట్టుక భక్తుల కెల్లా
చింతామణి వైన నీకు శ్రీమంగళం ॥చిత్త॥

అరిది పచ్చలవంటి అంగన శిరసు మీఁద
సిరుల దాల్చిన నీకు శ్రీమంగళం
గరిమ శ్రీ వేంకటేశ ఘనసంపదలతోడి
సిరివర నీకు నిదె శ్రీమంగళం ॥చిత్త॥

రేకు 33 సంఖ్య 185 సంపు 15 పుట 123

సీ. శ్రీమంగళము నీకు చిత్తజగురుఁడ ! నా
మదిలోని హరినీకు మంగళంబు
బంగారు బొమ్మయౌ పణఁతి నెదం జేర్చు
శృంగారివౌ నీకు మంగళమ్ము
రంగారు పీతాంబరమ్మును మొలఁగట్టి
చెంగలించెడు నీకు మంగళమ్ము
చింతామణివి నీవు శ్రితులకు కౌస్తుభ
మణిధరించిన నీకు మంగళమ్ము
నిజపాదముల చెంత నీలాల వన్నియ
గంగఁగనిన నీకు మంగళమ్ము

గీ. అరిది పచ్చలవంటి తొయ్యలి తులసిని
మస్తమునఁ దాల్చునీకు సన్మంగళమ్ము
పరమపూరుష ! సకల సంపదలతోడఁ
మంగతో నొప్పు నీకు శ్రీమంగళమ్ము.

తాళ్లపాక పెదతిరుమలాచార్యుల అధ్యాత్మసంకీర్తనల
అకారాదిసూచిక

సంకీర్తనమొదలు	పుటసంఖ్య
అ	
అంతరంగములో	200
అక్కటా ప్రాణికిని	297
అట్టివాడఁ గనకనే	310
అటుగాన	216
అన్నిటికి మూలము	196
అలసితిని	232
ఆ	
ఆతుమసంతోస	208
ఆదినారాయణ	262
ఆమూరితియే	255
ఆహా యేమిచెప్పేది	194
ఇ	
ఇంచుకంత ధర్మములో	212
ఇంతమాత్రము	263
ఇంతసేయకుండితే	266
ఇటువంటివారల	199
ఇతఁడే బ్రహ్మస్వరూప	184
ఇతనిచందముహరి	190
ఇందరికంటె నెక్కుడు	193
ఇందునందు నెంచ	198
ఇన్నాళ్లు నందు నించు	312
ఇది నీ మాయో	299
ఇదె నీచిత్తంబింక	231
ఇన్నిటికి మూలము	246
ఇవి నమ్మి	215
ఈ	
ఈతని కెదురులేదు	192
ఎ	
ఎంచబోతే	296
ఎంత గాలంబైన	305
ఎంతటివాఁడవు	284
ఎంతప్రతాపమో	242
ఎంతపుణ్యమో నీకు	276
ఎంతమందె మేళము	237
ఎందలివాఁడనో	275
ఎక్కడ దాఁగఁగవచ్చు	292
ఎక్కడవోయెనో	265
ఎక్కడి పురాకృతము	271
ఎక్కడి వుపాయముల	268
ఎన్ని లేవు	222
ఎవ్వరివంకా	247
ఏ	
ఏమని చెప్పుట	248
ఏమని వున్నదో	217
ఏమఱఁజనదు	195
ఏమిసే సేదిఁకను	270
ఏల లోకులకు	290
ఏలినవాఁడవుగన	273
ఏవిచారములు వొద్దు	204
ఓ	
ఓపికగలవారికి	205

సంకీర్తనమొదలు	పుటసంఖ్య
క	
కంటి మన్నిటి సత్వలు	238
కంబములో వెడలితివి	289
కొండా చూతుము రారో	301
కరుణానిధివి	234
కాదనితోయగ	278
కామక్రోధవికార	187
కాయపండుసేయ	206
కాలమందే	285
కై కొనవయ్యా	313
కోరిధర్మముచాలు	249
గ	
గోవింద కేశవ	258
ఘ	
ఘనసంసారుల కెల్ల	202
ఘనసుఖము	191
చ	
చదివేది వేదము	309
చిత్తజగురుఁడ నీకు	314
చూచేవారికి	197
చూడనొక్కఁడవుగాని	279
చెప్పఁ బోతేఁ బస	311
చెల్లునయ్యా యీమాట	281
చెల్లుబడీ కల్లలట	286
జ	
జగన్నాథా	211

సంకీర్తనమొదలు	పుటసంఖ్య
త	
తనమనసే	211
తపముల బడలఁగ	282
తమతమ యంతటికి	221
తలఁపులోననే	304
తరినిధానము గన్న	209
తెలియదు నీమనసు	226
ద	
దేవ నావలన	260
దైవమా నన్నిందులో	259
దైవమా నీ తప్పులేదు	229
దైవము చేసిన సేఁత	213
న	
నడచీ లోకము	236
నన్ను నేనే	274
నానామహిమల	186
నాలోనే నీవున్నాఁడవు	243
నిన్నడిగే	228
నీదయాధర్మమునకు	250
నీ దాక వలెనా ?	306
నీ మహిమ దలఁచుకొని	240
నీ యుపకారమే మాకు	261
నీవల్లఁ గడమలేదు	251
నీ వెంత నే మెంత	300
నీవేవచ్చి బోధించి నన్ను	254
నీవేవచ్చి ప్రత్యక్షమై	225
నెట్టన నంతమాత్రాన	239

సంకీర్తనమొదలు	పుటసంఖ్య
నే నన్నిటాఁ గ్రూరుఁడ	244
నేనే భాగ్యవంతుఁడను	224
నేరమెల్లా నాదే	227
ప	
పలుయోనులందుఁ బుట్టి	253
పురుషోత్తమా	291
ప్రయాసపడవద్దు	188
భ	
భావింప నీ వొక్కఁడవే	280
మ	
మఱఁది యనుచు	288
మఱవగ నియ్యదు	264
మఱియు మఱియు	307
మానరాదు నీ కింక	287
మునులాల జనులాల	203
మొక్కేటి గోపాంగనల	185
ర	
రామచంద్రా రామభద్రా	283
వ	
వలసినట్టుసేయు	241
వాదమేల	219

సంకీర్తనమొదలు	పుటసంఖ్య
వాదము లేటికి	308
వానివాని స్వభావము	201
విచారించుకోనివారి	220
విన్నప మిదియే	257
విరతి గలుగవలె	214
వివరించి చూడఁబోతే	252
వెడవిచారాలు	183
వెదకితే నీ వంటి	293
వెదకి వెదకి	267
వేగిరమేటికిని	207
వేదములే నీ నివాసము	277
వేవేలు విన్నపాలేల	272
వోవో రాకాసులాల	295
శ	
శంకను నీవు సాక్షి	245
శరణంటే నీవు	218
శరణాగతుఁడను	235
స	
సకలదేవతలు	298
సర్వశక్తివి నీవే	230
సులభము యిదియే	189
హ	
హరిదాసుల మహిమ	210
హరి నారాయణ	294

పదకవితాపితామహుఁడు తాళ్లపాక అన్నమాచార్యుల

మనుమఁడు, తాళ్లపాక పెదతిరుమలాచార్యుల

కొమారుఁడు

అష్టభాషాచక్రవర్తి అయిన

తాళ్లపాక చినతిరుమలాచార్యులవారు శ్రీవేంకటనాథునకు

విన్నపము చేసిన

అధ్యాత్మసంకీర్తనలు

[క్రీ. శ. 1493 - 1553]

రా మ క్రి య

భవరోగవైద్యుఁడైన బలువెజ్జు
సవరని పైఁడిపక్షి సకినగాఁడు ॥పల్లవి॥

తల్లివద్ద నోరిలోన తగ లోకములు చూపి
వెల్లివిరి నింద్రజాలవిద్యవాఁడు
చెల్లుబడి నొక్కకొండ చేతఁబట్టి యెత్తినాఁడు
బల్లిదుఁడు వాఁడివో బారివిద్యవాఁడు ॥భవ॥

మునుపె సకలభూతములకు నేలికయై
మన సెల్లా నెరిగిన మంత్రవాది
చనవున జలధిలో సంప దింద్రునికిఁ జూపె
అనువరి వాఁడివో అంజనగాఁడు ॥భవ॥

పట్టరాని కాళింగుపడిగెలమీఁదు మెట్టి
పట్టినాఁడు వాఁడువో పాములవాఁడు
అట్టె శ్రీవేంకటనాథుఁ డమరుల నెల్లనుఁ జే
పట్టి దైత్యులఁ జంపించే పాళగాఁడు ॥భవ॥

రేకు 4 సంఖ్య 22 సంపు 10–1భా పుట 13

సీ. భవరోగములనెల్లఁ బాపెడు బలువెజ్జు
మొకరి పయిడిపక్షి సకినగాఁడు
జననికిఁ దననోట జగములు సూపిన
సవతుగానని యైంద్రజాలికుండు;
పెకలించి యొకకొండ పెడకేలఁ దాల్చిన
వెక్కసంబగు బారివిద్యవాఁడు
ఎల్లభూతములకు నేలినవాఁడయి
మనసు నెఱింగిన మంత్రవాది
చనవున వజ్రికి సంపద కడలిలో
కనఁజేయు నంజనకాఁడు వీఁడు

గీ. మీఱి కాళింగుపడగలమీఁద మెట్టి
పట్టి తఱిమిన పాములవాఁడు వేంక
టాద్రిపతి యమరులఁబ్రోచి యసురకోటి
వాలుమగఁటిమి గెడపెడు పాళెగాఁడు. 1

మ ల హ రి

సంకెలేక తలఁచిన జాణలకు
సంకీర్తనమె పో సర్వశాంతి ॥పల్లవి॥

భవహర మగు శ్రీపతి నామమె
జవకట్టి తలఁచితే జన్మశాంతి
తవిలి హరిపూజ తాఁ జేయుటె
కువలయమున నిదిగో గృహశాంతి ॥సంకె॥

అంది ధ్రువవరదుఁడ యనినదె
కందువైన సర్వగ్రహశాంతి
యిందు రవి నయనుని నెరుఁగుటె
చందమైన దిదివో నక్షత్రశాంతి ॥సంకె॥

భావించి యనంతునిఁ బలుకుటె
కావించిన దిదివో కాలశాంతి
శ్రీవేంకటనాథునిఁ జేరుటె
దేవమానవులకును దేహశాంతి ॥సంకె॥

రేకు 4 సంఖ్య 20 సంపు 10-1భా పుట 11

సీ. జాణల కెవ్వేళ శంక లేక యొనర్చు
సంకీర్తనమ్మెపో సర్వశాంతి
భవహరంబైన శ్రీపతిభవ్యనామంబె
జవకట్టి తలఁచిన జన్మశాంతి
తవిలి శ్రీహరిపూజ తాను గావించుటే
తలపోయ గృహశాంతి ధాత్రియందు
ధ్రువవరదా యని తొడరి వాకొనుటయే
సకలగ్రహమ్ముల శాంతి సుమ్ము
ఇందుభాస్కరనేత్రు నెఱిఁగి సేవించుటే
చందమైనట్టి నక్షత్రశాంతి

ఆ. అనుదిన మ్మనంతు నచ్యుతుఁ బలుకుటే
కడఁగి తాను సల్పు కాలశాంతి
నమ్మి వేంకటాద్రినాయకుఁ జేరుటే
దేవమానవులకు దేహశాంతి. 2

మ ల హ రి

నిండునిధానమువలె నీవు గలిగుండఁగాను
పండిన యోగికిఁ బూర్ణభావనె మంచిది ॥పల్లవి॥

కలకాలము భూమిఁ గతలె వింటిమిగాని
నల నహుషాదు లున్నారా యేమి
యిలలో నితరులెల్లా నేమిలెక్క యిందుకుఁగా
యెలయింపువిషయాల యేమరఁగఁ దగునా ॥నిండు॥

చేపట్టి పురాణాలు చెప్పఁగా వింటిమిగాని
బాపురె దుర్యోధనుసంపద యేది
కాపాడ నిప్పటివారికలిమి యెంచఁగ నేది
యీ పాటిపనికిఁగా నిది గోరఁ దగునా ? ॥నిండు॥

మల్లిమల్లి భూమిలోన మాటలె వింటిమిగాని
తొల్లిటి బలాఢ్యుల సత్తువ లేవి
వెల్లివిరై యెప్పుడూ శ్రీవేంకటనాథ నీదాసు
లెల్లకాలముఁ జెడని యీ బలిమె నిజము ॥నిండు॥

రేకు 5 సంఖ్య 29 సంపు 10-1భా పుట 17

సీ. కలకాల మిలలోనఁ గతలె వింటిమిగాని
నల నహుషాదు లున్నార యేమి ?
ఇతరు లేమిలెక్క ? యెలయింపువిషయాల
నేమరగాఁ దగ దించుకేని ;
చెప్ప పురాణాలు చెవుల వింటిమిగాని
వసుధ రారాజుసంపత్తి యేది ?
నేఁటివారలసిరు లేపాటి ? యీ పాటి
పనికిగా నివి కోరుకొనఁగఁ దగునె ?

గీ. మాటలను వింటిమే గాని మరల మరల
తొల్లిఁటి బలిమికాండ్రసత్తువ లవేవి ?
వెల్లివిరిగ నీ సేవకు లెల్లప్రొద్దు
చెడని యీ బల్మియె నిజంబు శ్రీనివాస ! 3

దే సా ళ ం

వట్టి విచారము లేల వగపు లేల
నెట్టన శ్రీహరిఁజేర నేరవలెఁ గాక ॥పల్లవి॥

కాలమేమి సేసీని కర్మమేమి సేసీని
యేలిన శ్రీరమణుఁడె యెడనుండఁగా
ఆలించిన ధ్రువునిని అజామిళునిని
కాలమేమి సేసె నయ్య కర్మమేమిసేసెను ॥వట్టి॥

పాపమేమి సేసీని పగయేమి సేసీని
కాపాడె దేవుఁడె దగ్గర నుండఁగా
యేపున ఘంటాకర్ణుని యెలమిఁ బ్రహ్లాదుని
పాప మేమిసేసెనయ్య పగయేమి సేసెను ॥వట్టి॥

కులమేమి సేసీని గుణమేమి సేసీని
నలువైన శ్రీవేంకటనాథుఁ డుండఁగా
అలరి వాల్మీకికి అలనాఁ డహల్యకు
కులమేమిసేసె నయ్య గుణమేమి సేసెను ॥వట్టి॥

రేకు 8 సంఖ్య 43 సంపు 10-1భా పుట 25

సీ. వట్టివిచారముల్ వగపు లేటికి ? తాను
నెట్టన హరిఁజేర నేరవలయు
కాల మేమి యొనర్చుఁ గర్మ మేమి యొనర్చు
నేలిన శ్రీపతి యెడఁద నుండ ?
ధ్రువుని నజామిళుఁ దొడరి యే మొనరించెఁ
గాల ? మే మొనరించెఁ గర్మచయము ?
పాప మేమి యొనర్చుఁ ? బగయేమి యొనరించు ?
కాపాడువేల్పు దగ్గఱనె యుండ ?
ఏచి ఘంటాకర్ణు నెలమి ప్రహ్లాదుని
నేమిచేసెను పాప ? మిట్టె పగయు ?

గీ. ఏమిచేయు కులము ? గుణ మేమి చేయు
నలువుగా వేంకటాచలనాథుఁ డుండ
నలరి వాల్మీకికి నహల్య కాత్మ దలఁప
నేమిచేసె కులము ? గుణ మేమిచేసె ?

దే వ గా ం ధా రి

నిమిష మెడతెగక హరి నిన్నుఁ దలఁచి
మమత నీమీఁదనే మరపి బదుకుటగాక ॥పల్లవి॥

నిదురచేఁ గొన్నాళ్ళు నేరములఁ గొన్నాళ్లు
ముదిమిచేఁ గొన్నాళ్లు మోసపోయి
కదిసి కోరినను గతకాలంబు వచ్చునె
మది మదినె వుండి యేమరక బదుకుటగాక ॥నిమి॥

కడుఁ దనయులకుఁ గొంత కాంతలకు నొకకొంత
వెడయాసలకుఁ గొంత వెట్టిసేసి
అదరి కావలెనినన నందు సుఖమున్నదా
చెడక నీ సేవలే సేసి బదుకుటగాక ॥నిమి॥

ధనమువెంటాఁ దగిలి ధాన్యంబునకుఁ దగిలి
తనవారిఁ దగిలి కాతరుఁ డైనను
కనుకలిగి శ్రీవేంకటనాథ కాతువె
కొనసాగి నిన్ను నే కొలిచి బదుకుటగాక ॥నిమి॥

రేకు 10 సంఖ్య 59 సంపు 10-1భా పుట 33

సీ. నిదురచేఁ గొన్నాళ్లు నేరాలఁ గొన్నాళ్లు
ముదిమిచేఁ గొన్నాళ్లు మోసపోయి
కదిసి కోరిన గతకాలంబు వచ్చునే ?
యేమరక బ్రదుకు టింతెగాక
తనయులకై కొంత తరుణులకై కొంత
వెడయాసలకుఁ గొంత వెట్టిసేసి
కావలెనన్న చోఁ గలదె సుఖం బిందు
బ్రదుకుటగాక నీ పాదసేవ

గీ. ధనమువెంటఁ దవిలి ధాన్యమునకుఁ దగిలి
తవిలి తనవారి మివుల కాతరుఁ డయినను
కనుగలిగి కాతు వీవె వేంకటగిరీశ !
నినుఁ గొలిచి బ్రదుకుటగాక యనవరతము.

బౌ ళి

తన కోరిక లేఁటికి నాతఁడె యిన్నియుఁ గల్పించఁగ
అనువుగ నిందుకు యిద్దరియత్నంబులు వలెనా ॥పల్లవి॥

అద్దముచూచెటియాతఁ డలరుచు నవ్విన నవ్వును
అద్దములోపలినీడయు నా రీతినె కాదా
గద్దరియగు శ్రీవిభు సంకల్పంబుననె జగముల
సుద్దులు దుఃఖము సుఖమును సూటిఁబడెఁ గానా ॥తన॥

నాఁటక మాడించునతఁడు నయమునఁ గదలింపంగా
నాఁటకమందలి బొమ్మలు నానాగతిఁ జెలఁగున్
ఆటలఁ జేతన్యాత్మకుఁడగు దేవునిచేష్టలనె
పాటిగఁ బాపముఁ బుణ్యము బహుళం బగుఁ గానా ॥తన॥

అరదము నడపెటి సారథి యటునిటు వాగెలు వట్టిన
అరదముగుఱ్ఱములు మెలఁగు నాయాముఖములను
నరులను శ్రీవేంకటగిరినాథుఁడె తగఁ బ్రేరింపఁగ
గరువము లేమియుఁ గలిమియుఁ గలిగుండుఁ గానా ॥తన॥

రేకు 3 సంఖ్య 17 సంపు 10–1భా పుట 10

సీ. అద్దమ్ముఁ జూచువాఁ డలరుచు నవ్విన
అందలినీడయు నటులె నవ్వు;
గద్దరి శౌరి సంకల్పమ్మున జగాల
సుఖదుఃఖములు రెండు సూటిపడును;
నయమునఁ గదలింప నాటక మందలి
బొమ్మలు పలువిధమ్ములఁ జెలంగు;
అఖిలచైతన్యాత్ముఁ డగు దేవుచేష్టల
పాపమ్ము పుణ్యమ్ము బహుళ మగును

గీ. సారథి ధరింప వాగెలు వారువములు
మెలఁగు నెట్టు లాయాముఖమ్ములను, నట్లె
వృషనగాధీశ్వరుండు ప్రేరింప నరులఁ
గలిమి లేమియు గరువము పొలయుచుండు. 6

దే వ గాం ధా రి

నేరి చెవ్వడు బ్రదికె నేరక యెవ్వడు చెడె
భారకుఁ డందరికి శ్రీపతి యింతెకాక ॥పల్లవి॥

వొక్కరి నేరము లైతె నూరకె వెదకఁజూచే
నక్కటా నా గుణదోషా లవి యెంచను
వొక్కటై విచారించితే వొరులేమి తానేమి
అక్కడ నిక్కడ గురి హరి యింతె కాక ॥నేరి॥

దట్టించి వొక్కరినైతె తప్పు లెంచఁజూచేను
అట్టె నా యపరాధాల కాణ్ఞ యేదో
నెట్టనఁ దలపోసితే నేనేమి పరులేమి
గట్టిగా స్వతంత్రుఁడు శ్రీకాంతుఁ డింతెకాకా ॥నేరి॥

వూరకె వొక్కరి నైతె వొచ్చములు వట్టేను
కారుకమ్మినట్టి నా కల్ల లెంచను
గారవించి శ్రీవేంకటనాథుఁడు నన్ను
సారెకు రక్షించఁగాను జయ మాయఁగాకా ॥నేరి॥

రేకు 4 సంఖ్య 24 సంపు 10–1భా పుట 14

సీ. ఎవఁడు నేర్చి బ్రదికె నెవఁడు నేరక చెడె
నఖిలభారకుఁడు మురారి గాక
ఒకరినేరములైన నూరక వెదకుదు
చెలఁగు నా గుణదోషములు గణింప;
సరిగా విచారింప నొరులేమి తానేమి
అక్క డిక్కడ గుఱి హరియె గాక
దట్టించి యొక్కరితప్పు లెంచఁగఁ జూతు
నట్టె నాతప్పుల కాణ్ఞ యేదొ ?
నెట్టనఁ దలపోయ నేనేమి పరులేమి
యీశ్వరుండె స్వతంత్రుఁ డింతె గాక

గీ. ఒచ్చెములు పట్టెదనుగాక యొకరినైన
కారుగ్రమ్మినయట్టి నా కల్ల లెంచ
గారవమ్మున వేంకటగ్రావనాథుఁ
డనిశముం బ్రోవఁగా జయ మాయెఁ గాక ! 7

గౌ ళ

నిచ్చలూఁ జెడనియట్టి నీకె తెలుసుఁగాక
యిచ్చల మావంటివా రేమెరుగుదు రయ్యా ॥పల్లవి॥

బాలుఁడు వృద్ధనియేటి పరిభాష లన్నియును
మూలమూలలను దేహమునకె కాక
యీలో నెంచిచూచితే నెన్నటివాఁడు
కోలుముందై పెరిగీనో కొంచె మయ్యీనో ॥నిచ్చు॥

మంచిది చెడ్డ దనెటి మాట లెల్లా భువిలోన
యెంచిచూడ మనుజుల కింతెకాక
నించి సర్వపూర్ణుఁడవై నీవులేని చోటేది
తుంచరాదు పెంచరాదు తొల్లె కలవు ॥నిచ్చు॥

వాఁడు వీఁ డనియెటి వచనాలు జగములో
పోఁడిమి జీవులయందె పొసఁగెఁ గాక
వేఁడినా కొసరినాను విశ్వవ్యాపకుఁడవై
నాఁడు నేఁడు శ్రీవేంకటనాథుఁడవె కలవూ ॥నిచ్చు॥

రేకు 5 సంఖ్య 26 సంపు 10-1భా పుట 15

సీ. నిచ్చలు చెడనట్టి నీకే తెలియుఁగాక
యిచ్చల మముబోంట్ల కేమి తెలియు ?
బాలుండు వృద్ధను పరిభాష లన్నియు
మూలమూలల దేహమునకె గాక
భావించి చూడ నీప్రాణి యెన్నటివాఁడు
గొనకొని పెరుగునో కొంచె మగునొ ?
మంచిది చెడుగను మాట లీ భువిలోన
నెంచంగ మనుజుల కింతెగాక
నిఖిలపూర్ణుండవు నీవు లేని స్థలంబు
త్రుంచఁ బెంచఁగ రాదు తొల్లె కలవు;

గీ. వాఁడు వీఁడను వచనాలు వసుధయందు
జీవులందుఁ దలంపఁగఁ జెల్లెఁగాక
వేఁడినం గొసరిన నీవు విశ్వమందు
నాఁడు నేఁడును నిండి యున్నావు స్వామి !

నా రా య ణ దే సా క్షి

ఐనదేది కాని దందులో నేది
నానారూపి శ్రీనాథుఁడె కాకా ॥పల్లవి॥

యెవ్వరి దూషించే మెవ్వరి భూషించే
మెవ్వరు స్వతంత్రు లిందులో
అవ్వల నివ్వల నంతరాత్ముఁడైన
య వ్వనజాక్షుని ననుటగాకా ॥ఐన॥

యెందుకుఁ గోపించే మెందుకు మెచ్చే
మెందుఁగద్దు మే లిందులో
అందు నిందుఁ దానె యల్లుకొన్న
నందనందనునే నమ్ముటగాకా ॥ఐన॥

యే చోటు మంచిది యే చోటు చెడ్డది
యే చోటు సతమౌ నిందులో
కాచేటి శ్రీవేంకటనాథుఁడె
చేచేతఁ గాణాచై చెల్లించెఁ గాకా ॥ఐన॥

రేకు 5 సంఖ్య 27 సంపు 10-1భా పుట 15

సీ. ఎవ్వరి దూషింతు మెవ్వరి భూషింతు
మెవ్వారలు స్వతంత్రు లిందులోన
నవ్వల నివ్వల నంతరాత్మం డైన
య వ్వనజాతాక్షు ననుటగాక
ఎందుకుఁ గోపింతు మెందుకు మెచ్చెద
మే మేలు దలపంగ నిందుఁ గలదొ
అందు నిందునఁ దానె యల్లుకొన్న ముకుందు
నుల్లమ్ములో నమ్మియుంట గాక

గీ. మంచి చోటేది చెడుచోటు మఱియు నేది
ఎద్ది సతమైనచోటు తా నిందులోన
ఐనదేది కానిది యేది అఖిలరూపుఁ
డెంచ వేంకటవిభుఁడె చెల్లించుఁగాక !

ఆ హి రి నా ట

ఇందరు నేల దూరేరు హితవే నీవుసేయఁగా
ముందుముందె తమ్ముఁ గర్మములు సేయుమంటివా ॥పల్లవి॥

తెలిసి నిన్నుఁ గొలువ దేహ మిచ్చితివి గాక
బలిమినె మాయలలోఁ బడుమంటివా
మలసి నిన్నుఁ దలఁచ మన సిచ్చితివిగాక
కొలగట్టి విషయాలఁ గోరు మంటివా ॥ఇందు॥

నగుతా నిన్నుఁ బొగడ నాలు కిచ్చితివి గాక
అగడుగా నూరమాట లాడుమంటివా
సొగసి నిన్నుఁజూడఁగాఁజూపు లిచ్చితివి గాక
వగవగలతో నూరివారిఁ జూడు మంటివా ॥ఇందు॥

శ్రీవేంకటనాథ నిన్నుఁ జేరు మనంటివి గాక
జీవులను మనుజులాఁ జేరు మంటివా
భావించి నీదాసులనె భజించు మంటివిగాక
దావతి లంపటాలతోఁ దడఁబడు మంటివా ॥ఇందు॥

రేకు 7 సంఖ్య 40 సంపు 10-1భా పుట 23

సీ. ఏలదూఱెద రింద ఱితవీవు సేయఁగా
కావింపు మంటివా కర్మములను ?
తెలిసి నిన్నుఁగొలువ దేహ మిచ్చితిగాక
మఱి పడుమంటివా మాయలందు ?
మలసి నిన్నుఁదలంప మన సిచ్చితివిగాక
వెస కోరుమంటివా విషయములను
నగుచు నిన్నుఁబొగడ నాలు కిచ్చితిగాక
ఆడుమంటివె దురాలాపములను ?
సొగసి నిన్జూడంగ చూపు లిచ్చితిగాక
చూడుమంటివె ఊరివాడవారి ?

గీ. చేరుమంటివిగాక నిన్ శ్రీనివాస !
చేరుమంటివె నీచపుజీవకోటి ?
అలరి నీ దాసుల భజింపు మంటిగాక
అంటివా ? లంపటాల మిట్టాడు మనుచు.

ల లి త

అందరు వికార మందుదురె
నిందలేని నీవు నీదాసులుదక్క ॥పల్లవి॥

సతుల సుతులఁ జూచి జగములో వారెల్లా
మతిలోన భ్రమయక మానరు
రతి కెక్కఁగా హేయరాగరహితుఁడవై
సతతము గలిగిన స్వామివి నీవు దక్క ॥అందు॥

ధనధాన్యములు చూచి తగినజీవులు వాని
వెనువెంటఁ దిరుగక విడువరు
పనిపూని యాశాపాశదూరుఁడవై
ఘనత గలుగు శ్రీకాంతుఁడ నీవు దక్క ॥అందు॥

యిల్లు ముంగిలి చూచి యీ దేహులు వాని
నొల్ల మనుచు రోసి వుడుగరు
వెల్లివిరిగ శ్రీవేంకటనాథుఁడవై
తెల్లమైనయట్టి దేవుఁడవు దక్క ॥అందు॥

రేకు 8 సంఖ్య 44 సంపు 10-1భా పుట 25

సీ. సతుల సుతులఁ జూచి జగమున వారెల్ల
మతిలోన భ్రమయక మానఁబోరు
రతి కెక్కగా హేయరాగరహితుఁడవై
యెపుడుగల్గిన స్వామి వీవుదక్క
ధనధాన్యములు చూచి తగినజీవులు వాని
వెనువెంటఁ దిరుగక విడువఁబోరు
మునుకొని యాశావిమోహదూరుండవై
యెసఁగు శ్రీకాంతుఁడ వీవు దక్క

గీ. ఇల్లు ముంగిలి కనుఁగొని యీ శరీరు
లొల్ల మని యుల్లముల రోసి యుడుగఁబోరు
వెల్లివిరిగ శ్రీవేంకటవిభుఁడ వగుచు
నీడులేనట్టి దేవుఁడ వీవుదక్క.

నా ట

ఇందరిఁ జూచి చూచి యెఱఁగ వద్దా
బందెపసులకు మెడ పన్నించనేలా ॥పల్లవి॥

యినుమునఁ జేసిరా యెవ్వరిదేహమైనా
పొనిఁగి పోతేఁబోవు పోకుంటే మాను
పనివడి యిందుకుఁగాఁ బాటువడ నేమిటికి
మొనసి దొసపంటికి యినుపకట్టేలా ॥ఇంద॥

మంచిరాతఁజేసిరా మనుజుని మేనేమి
నించి చెడితేఁజెడు నిల్చితే నిల్చు
పొంచిపొంచి యిందుకుఁగా పొడిఁబడ నేఁటికి
పంచ నీరుబుగ్గ రాతిబరణిఁ బెట్టనేలా ॥ఇంద॥

చేఁగమానఁ జేసిరా చెల్లఁబో నరుల నెల్లా
యీఁగి కుంగితేఁ గుంగు హెచ్చితే హెచ్చు
నాఁగువార శ్రీవేంకటనాథుఁడు మన్నించఁగాను
దాఁగి జీలుగుబెండుకు తరము వెట్టనేలా ॥ఇంద॥

రేకు 10 సంఖ్య 56 సంపు 10-1భా పుట 32

సీ. ఇనుమునఁ జేసిరా యెవరిదేహంబైన
ఉండిననుండు లేకున్నఁ బోవు
పనివడి యిందుకై పాటువడఁగ నేల
తొసపంటికేల ఆయసపుకట్టు ?
మనుజుని మే నేమి మఱి రాతఁజేసిరా
చెడినను జెడు నిలిచినను నిలుచు
ఇందుకై పొడిఁబడనేల ? రాతిబరణి
నేటికి పెట్టంగ నీటిబుగ్గ ?

గీ. చేసిరాయేమి నరులను చేవమ్రాన
హెచ్చినను హెచ్చు క్రుంగిన నిట్టె క్రుంగు !
నిచ్చలు వృషాద్రివిభుఁడు మన్నించ జీల్గు
బెండునకు పూన్కి తఱిమెనఁ బెట్టనేల ?

దే సా ళం

ఎఱుక గలిగితేను యీతఁడె దిక్కు
మఱి నిమిష మీతని మానివుండఁ దగునా ॥పల్లవి॥

యెవ్వరిసొమ్ము గుడిచి యెవ్వరిగుఱ్ఱాలవెంట
క్రొవ్వుదీరఁ బారాడి కొలిచేది
యివ్వలఁ బుట్టించి పెంచి యేలినదేవుఁ డుండఁగా
అవ్వలివ్వలి వారిని ఆసపడఁదగునా ॥ఎఱు॥

తా నెవ్వరికిఁ బుట్టి తలఁకక వూరివారి
నానందాన అయ్య లమ్మ లనుకొనేది
పానిపట్టి సర్వవిధబంధుఁడు విష్ణుఁ డుండఁగా
మానిసిచుట్టరికాలు మరుఁగఁగఁ జెల్లునా ॥ఎఱు॥

యెందువంకనో యీ దేహి యేమిటినో పొగడుచు
విందువలె నెవ్వరిని వెట్టిఁ జేసేది
కందువైన శ్రీవేంకటనాథుఁడు గావఁగా
సందుసుడికోరికల సటఁబడఁ జెల్లునా ॥ఎఱు॥

రేకు 10 సంఖ్య 55 సంపు 10-1భా పుట 31

సీ. ఒకరిసొమ్ము గుడిచి యొరుగుఱ్ఱములవెంట
క్రొవ్వుదీఱఁగఁ బాఱి కొలుచుటెట్లు ?
పుట్టించి కృపఁబెంచి బ్రోచు దేవుం డుండ
వారి వీరిని ఆసపడఁగఁ దగునె ?
తా నొక్కరికిఁ బుట్టి తగ నూరివారల
నయ్య లమ్మ లటంచు ననుట యెట్లు ?
బహువిధబంధుండు పద్మాక్షుఁ డుండంగ
నరులచుట్టఱికాల మరఁగఁ దగునె ?

గీ. ఎందువంకనో యీ దేహి విందువోలె
వేరివేరినొ పొగడుచు వీఱిఁడి యగు
అండయై కావ శ్రీవేంకటాద్రివిభుఁడు
సందుసుడి కోరికల నేల సటఁబడంగ ?

ల లి త

పచ్చిగాఁ దెలియకుంటె బహుముఖమై తోఁచు
అచ్చమై యిన్నియును శ్రీహరికల్పితములే ॥పల్లవి॥

కొందరు దిట్టుదురూ, కొందరు దీవింతురు
చందపుసంసారము జాడ లివి
కందువ రేయీఁ బగలుఁ గాలము నడచినట్టె
అందరిలోఁ గలుగు శ్రీహరికల్పితములే ॥పచ్చి॥

కొన్నిటిపై కోపము కొన్నిటిపై వేడుక
వున్నతి దేహధారుల వోజ లివి
పన్ని కాయ పండు దొండపంటియందె తోఁచినట్టు
అన్నియుఁ బుట్టించిన శ్రీహరికల్పితములే ॥పచ్చి॥

కొంతచోట మనుజులు కొంతచోట దేవతలు
అంతా శ్రీవేంకటనాథు నాజ్ఞ యిది
చెంత చప్పనయుఁ దీపు చెఱకందె వుండినట్టు
కాంతుఁడైన శ్రీహరికల్పితములే ॥పచ్చి॥

రేకు 3 సంఖ్య 13 సంపు 10-1భా పుట 7

సీ. కొందఱు శపియింత్రు కొందఱు దీవింత్రు
సరవి సంసారంపుజాడ లివ్వి
కాలము నడచెడుగతి రేయి పవలుగా
కలిగెడు నివి హరికల్పితములె;
కొన్నిటిపైఁ గిన్క కొన్నిటిపై వేడ్క
యొగి దేహధారుల యోజ లివ్వి
దొండపండున కాయ పండు తోఁచినయట్లు
కడఁక నిన్నియు హరికల్పితములె

గీ. కొన్నితావుల మనుజులు కొన్నియెడల
నమరు లలమేలుమంగేశునాజ్ఞ లివ్వి
చప్పనయుఁ దీపు చెఱకందె యొప్పునట్లు
కనఁగ నిన్నియు శ్రీహరికల్పితములె. **14**

మ ల హ రి

హరికి మొరవెట్టితె అన్నిపనులు లెస్సవును
సరవి నెన్నాళ్లని జాలిఁబడవచ్చును ॥పల్లవి॥

యేమిసేయు నీ జీవుఁ డీ యరివర్గాలతోడ
బూమెల నెన్నాళ్లని పోరాడీని
చూమరలఁ జూడఁజూడఁ జుట్టాలవలనె వుండి
దోమటి పంచేంద్రియాలు దోడుగాకపోయను ॥హరి॥

యెక్కడ చొచ్చీ జీవుఁ డీ కర్మపురుణములు
పెక్కువిధములఁ బిరువీకుసేయఁగా
వొక్కొక్కనాఁటి వడ్డె వొదిగీఁగాని తల
తిక్కగొన్న పాపములు దీరకె పోయను ॥హరి॥

యెవ్వరు ది క్కీ జీవుని కెంతని యీఁదఁగలఁడు
యివ్వల సంసారమనె యీ వారిధి
నవ్వుతా శ్రీవేంకటనాథుని మఱఁగు చొచ్చి
యివ్వగఁ దా దరిచేరి యిన్నియు గెలిచెను ॥హరి॥

రేకు 2 సంఖ్య 6 సంపు 10-1భా పుట 4

సీ. అక్కటా ! యీజీవుఁ డరివర్గములతోడ
బూమెలనెన్నాళ్లు పోరఁగలఁడు ?
చూడఁజూడఁగఁ దనచుట్టాలవలెనుండి
పంచేంద్రియములు తోడ్పడకపోయె
కర్మపుఋణములు గాసివెట్టుచునుండ
నెక్కడి కీజీవుఁ డేగఁగలఁడు ?
ఒక్కొక్కనాఁటికి నొదుగుచుండఁగ వడ్డి
తలతిక్కపాపముల్ తొలఁగవయ్యె

గీ. ఎవ్వ రీజీవునకు గతి ? యిటు భవాబ్ధి
నెంతయని యీఁదఁగలఁడు ? తా వృషగిరీశు
మఱుఁగుఁజొచ్చి యాస్వామికి మొఱలిడంగ
పనులు లెస్సగు; మఱి జాలిఁబడఁగ నేల ? **15**

ల లి త

పండించితేఁ గలుగునా పరమాత్మునిదాస్యము
నిండుమతి నుండితేను నెరవేరుఁగాక ॥పల్లవి॥

బాధకు నోపనివాఁడు పాపము సేయనేల
పోదిసేయఁ దొలుతేమి బుద్ధి లేదా
సాదువలె నుండితేను సర్వేశ్వరుఁడె తన్ను
వాదులాట లెల్ల మాన్పి వహించుకో లేఁడా ॥పండి॥

దండుగ కోపనివాఁడు తప్పులు సేయఁగ నేల
వుండరాదా తా నుండె వొడికానను
కొండవంటియాసతోడ కోరక తా నుండితేను
తండుముండై లంపటాలు తగిలీనా తనకు ॥పండి॥

వళుకు కోపనివాఁడు వచ్చి పూఁటవడనేల
వొలిసినట్లు తనంత నుండరాదా
కలకాలము శ్రీవేంకటనాథుఁ గొలిచితె
అలరి యభయ మిచ్చి అట్టె కావ నోపఁడా ॥పండి॥

రేకు 5 సంఖ్య 30 సంపు 10–1భా పుట 17

సీ. బాధకోపనివాఁడు పాపకృత్యము లేల
ప్రోదిసేయఁగఁ దొల్త బుద్ధిలేదె ?
సాదుగ నుండిన సర్వేశ్వరుఁడె తన్ను
వహియించుకొనలేఁడె వాదు లుడిపి
దండుగ కోర్వని ద్రాబ తప్పులు వీడి
యొడికాన నొకచోట నుండరాదె ?
కొనలేని యాసతో కోరకయుండిన
తనకు లంపటములు తగులుకొనునె ?

గీ. వళుకు కోపనట్టిఁడు పూటవడఁగ నేల ?
వలసినట్లు తనంతట మెలఁగ రాదె
ఎల్లకాలము శ్రీవేంకటేశుఁ గొలువ
నట్టె కావంగ నోపఁడా అభయ మిచ్చి ? **16**

సా మ ం త ం

అల్లము బెల్లమౌనా అన్నలాల
యెల్లకాలమును గుణమేల మానీనయ్యా ॥పల్లవి॥

నిక్కము గొండలనీరు నేలకు వేగమె పారు
యెక్కువనేలపై నీరు యెక్క దందుకు
మిక్కిలి ప్రకృతిలోన మెలఁగెటి వానికి
చొక్కమైన జ్ఞాన మెట్టు సొగసీ నయ్యా ॥అల్ల॥

అచ్చపుఁబాలలోన తోడంటితేనె పెరుగౌను
పచ్చి సేసినఁ బెరుగు పాలు గాదు
వచ్చి వచ్చి యెఱఁగనివానికిఁ దెలుప వచ్చు
కుచ్చితుని నెటువలె గుణిఁ జేసే దయ్యా ॥అల్ల॥

చందనపువాసనలు సంగడిమాఁకుల నంటు
అందలివాసన లిందు నంట వెన్నఁడు
కందువైన శ్రీవేంకటనాథునిదాసు
లెందుండినా నితరము లేల తోఁచీనయ్యా ॥అల్ల॥

రేకు 3 సంఖ్య 10 సంపు 10–1భా పుట 9

సీ. ఇలకు జాల్వాఱు కొండలనీర; మెక్కదు
నేలమీఁదిజలంబు శైలములకు ;
మిక్కిలి ప్రకృతిలో మెలఁగెడువానికి
చొక్కమౌ జ్ఞానంబు సొగియు నయ్య !
అచ్చపుఁబాల తోడంటినఁ బెరుఁగగు
నేలీలఁ బెరుఁగది పాలుగాదు
ఎఱుఁగనివానికి నెఱుఁగఁ జెప్పఁగ వచ్చు
గుణిసేయఁ బోలదు కుత్సితాత్ము ;

గీ. చందనపుఁదావి నికటవృక్షముల నంటు
నందలిపరీమళము లిందు నంట వెపుడు
వలనుగా వేంకటాచలవాసు దాసు
లెందు తారున్న నితరము లేల తోఁచు ? **17**

ల లి త

తచ్చి చూచితేఁజాలు దైవమే కలఁడుగాక
హెచ్చిన మాయలఁ బడనేల మాకు నిఁకను ॥పల్లవి॥

సారెసారె నే నెంత సంపదలు గోరినాను
పోరచి నీ దేహమెకా భోగించేది
యీ రీతి మనసు దా నెన్నటికిఁ దనిసీని
గారవాన హరి నిన్నుఁ గన్నదె దక్కెను ॥తచ్చి॥

పలుమారు చావులేని బదుకు కాసపడేది
యిలలో సంసారమెకా యేఁ జేసేది
కలిగినయాస యే కాలమున ముదుసును
అలరి విష్ణునిశరణన్నదె నిలిచె ॥తచ్చి॥

వేడుకతో ఘనమైన విద్యలు నేరిచినాను
జోడుగా నిందరికిని చూపు టింతేకా
వీడని తలఁపుతో శ్రీవేంకటనాథునిఁ గొల్చి
యీడేరి బదుకుటె యెన్ని కింతె కాకా ॥తచ్చి॥

రేకు 6 సంఖ్య 35 సంపు 10-1భా పుట 20

సీ. త్రచ్చిచూచినఁ జాలు దైవతమ్ము గలండు
మాయలఁబడనేల మరల మరల
సారెసారెకు నెన్ని సంపదల్ గోరిన
పుడమి నీ తనుభోగమునకుఁ గాదె ?
తనియు నెన్నిటికి నీ మనసు ? గారవమున
నచ్యుతుఁ గనుఁగొన్న యదియె దక్కు;
మృతిలేనియట్టి జీవితము నాసించుట
కావించుటకుఁ గాదె కాఁపురములు ?
ఏ కాలమున నహో ! యీ యాస ముదియుట ?
అబ్జాక్షు శరణన్న యదియ నిలుచు;

గీ. ఎన్ని విద్యలునేర్చిన నిందఱకును
వింతగాఁ జూపుటకుఁ గాదె ? వేడ్కమీఱ
పరమభక్తి వృషాచలపతి భజించి
తలఁపు లీడేఱి బ్రదుకుట తగును మనకు.

ల లి త

ఏలికెయైన హరి నేల మరవఁగ వలె
పాలుమాలి మరియాల భంగపడవలెను ॥పల్లవి॥

యిరుకుమానిసంది నేఁటికిఁ జొరవలె
తిరుగలేక యేల తినుక వలె
యెరవులవిషయాల నేల పొరలవలె
కొరగాని పాపాలగొడ వేల వలెను ॥ఏలి॥

మిగుల వురులలోన మెడయాల పెట్టవలె
తగిలించుకొని యేల పొగులవలె
యెగసక్కెపుఁగోరిక లేల కోరవలె
జిగురువంటిబందాలఁ జిక్క నేలవలెను ॥ఏలి॥

పారేబండికింద పాదమేల చాఁచవలె
జారుపడి మరియాల జడియవలె
మీరి శ్రీవేంకటనాథు మిక్కిలి వేడుకఁగొల్చి
పోరుమాలి వుండకేల పొడిఁబడవలెను ॥ఏలి॥

రేకు 9 సంఖ్య 49 సంపు 10-1భా పుట 28

సీ. ఇఱుకు పెండెముసంది నేఁటికిఁ జొరవలెఁ
దిరుగఁజాలక యేల తినుకవలయు ?
యెరవులవిషయాల నేల పొరలవలె ?
కొఱగాని పాపాల గొడవ యేల ?
మిగులనురులలోన మెడ పెట్టఁగా నేల ?
తగిలించుకొని యేల పొగులవలయు ?
ఎకసెక్కియపుకోర్కు లేల కోరఁగ వలె
జిగురుబంధాలలోఁ జిక్క నేల ?

ఆ. పాఱుబండిక్రింద పదము చాఁచగ నేల
జాఱిపడి మఱేల జడియవలయు ?
ఏలికైన వేంకటేశు మఱవనేల ?
భంగపడఁగనేల ప్రాలుమాలి ?

ల లి త

భారము నీదిగాన పట్టి విన్నవించేఁగాక
ఆరితేరి బుద్దెరిఁగే దది యెన్నఁ డయ్యా ॥పల్లవి॥

వీలని సంసారపువెట్టి నేఁ జేయఁగాను
యేలిన నిన్నుఁ గొలిచే దెన్నఁడయ్యా
కాల మెల్లా విషయాల గాడినె కట్టుండఁగాను
ఆలించి నీ సేవ సేసే దది యెన్నఁడయ్యా ॥భార॥

బట్టబయలు మాయలబారిఁ బడి వుండఁగాను
యిట్టె నిన్నుఁ దలఁచే దెన్నఁడయ్యా
వుట్టిపడే కోరికల వువ్విళ్ళూరఁగాను
అట్టె నిన్నుఁ బొగడే దది యెన్నఁడయ్యా ॥భార॥

సొలసి నాలుక నూరసుద్దులె తడవఁగాను
యిలపై నిన్ను నుతించే దెన్నఁడయ్యా
కలిగి నన్నును శ్రీవేంకటనాథ కాచితివి
ఫలియించెఁ దపము యీ బాగు లెన్నఁడయ్యా ॥భార॥

రేకు 6 సంఖ్య 36 సంపు 10-1భా పుట 21

సీ. విడని సంసారపువెట్టి నేఁ జేయంగ
నేలిక నినుఁగొల్చు టెన్నఁడయ్య !
కాలమెల్లను విషయాలఁ గట్టువడంగ
మన్న న సేవించు టెన్నఁడయ్య !
వారక మాయలబారి నేఁ బడియుండ
నిట్టె నిన్నుఁ దలంచు టెన్నఁడయ్య !
విరియుకోరికల నువ్విళ్లూరుచుండ, నే
నిన్ను నుతించుట యెన్నఁడయ్య !

గీ. ఊరిసుద్దులె తడవంగ నోరితోడ
నిన్ను లక్ష్మీశుఁ బొగడుట యెన్నఁడయ్య !
కాచినాఁడవు గాని వేంకటనగేశ !
యేను బుద్ధియెఱుంగుట యెన్నఁడయ్య ! 20

రా మ క్రి య

నీవు గలిగినఁజాలు నిక్కము అన్నీఁ గలవు
ఆవల మాయాచార్యుఁ డానతిచ్చె నయ్యా ॥పల్లవి॥

యే లోకమున నున్న యెడయని సొమ్ము నీవె
తాలిమి యెందుఁబోని ధనము నీవె
కాలముకడా తరగని ధాన్యము నీవని
ఆలించి మాగురుఁ డిట్టె ఆనతిచ్చె నయ్యా ॥నీవు॥

యెందెందుం దిరిగిన యేలికవు నీవె
నిందలేనియట్టి తోడునీడవు నీవె
ముందువెనకల నిల్లు ముంగిలియు నీవె యని
అందముగ దేశికుఁడె ఆనతిచ్చె నయ్యా ॥నీవు॥

యెన్నఁడుఁ గలఁగనట్టి హితుఁడవు నీవె
పన్ని నట్టె వుండె నిచ్చపంటా నీవె
నన్నుఁ గాచే శ్రీవేంకటనాథుఁడ వని తాళ్లపా
కన్నమయ్యం గారె నాకు నానతిచ్చి రయ్యా ॥నీవు॥

రేకు 8 సంఖ్య 46 సంపు 10-1భా పుట 26

సీ. ఏ లోకమున నున్న యెడయని సొమ్మీవె
తాల్మి నేడకుఁబోని ధనము నీవె
కల్పాంతములు తఱుఁగని ధాన్య మీవని
యాచార్యుఁ డతికృప నానతిచ్చె ;
ఎందెందుఁ దిరిగిన నేలువాఁడవు నీవె
నిందపొందని తోడునీడ వీవె
ముందువెన్కల నిల్లు ముంగిలి వీవని
యందమ్ముగా గురుఁ డానతిచ్చె ;

గీ. ఎన్నఁడు లభింపరానట్టి హితుఁడ వీవె
పన్నినట్టుండు నిచ్చలపంటవీవె
నన్నుఁ గాచెడు వేంకటనాథుఁడ వని
యన్నమాచార్యులే నాకు నానతిచ్చె. 21

సా ళం గ నా ట

అప్పని వరప్రసాది అన్నమయ్యా
అప్పసము మాకె కలఁ డన్నమయ్యా ॥పల్లవి॥

అంతటికి నేలికైన ఆదినారాయణుఁ దన
యంతరంగాన నిలిపీ నన్నమయ్యా
సంతసాన(జెలువొందె సనక సనందనాదు
లంతటివాఁడు తాళ్లపా కన్నమయ్యా ॥అప్ప॥

బిరుదుటెక్కెములుగాఁ బెక్కు సంకీర్తనములు
హరిమీఁద విన్నవించె నన్నమయ్యా
విరివిగలిగినట్టి వేదముల యర్థమెల్లా
అరసి తెలిపినాఁడు అన్నమయ్యా ॥అప్ప॥

అందమైన రామానుజాచార్యమతమున
అందుకొని నిలిచినాఁ డన్నమయ్యా
విందువలె మాకును శ్రీవేంకటనాథుని నిచ్చె
అందరిలోఁ దాళ్లపాక అన్నమయ్యా ॥అప్ప॥

రేకు 4 సంఖ్య 23 సంపు 10-1భా పుట 13

సీ. అంతటి కేలిక యాదినారాయణు
నాత్మ నిల్పినయాతఁ డన్నమయ్య
సనక సనందన సన్మౌను లంతవాఁ
డరుదైన తాళ్లపా కన్నమయ్య
బిరుదు టెక్కెములుగాఁ బెక్కు సంకీర్తనల్
హరిమీఁదఁ బాడినాఁ డన్నమయ్య
విరివిగల్గినయట్టి వేదార్థముల నెల్ల
నరసి తెల్పినయాతఁ డన్నమయ్య

గీ. అందమైనట్టి రామానుజార్యమతము
నందుకొని నిల్చినట్టివాఁ డన్నమయ్య
విందువలె మాకు వేంకటవిభు నొసంగె
అప్పనివరప్రసాది మా అన్నమయ్య.

దే సా ళం

ఎట్టి హితోపదేశకుఁ డెటువంటి దయాళువు
అట్టె తాళ్లపాకన్నమాచార్యులు ॥పల్లవి॥

పచ్చి తామసుల మమ్ముఁ బరమసాత్త్వికులఁగా
యిచ్చటనె సేసినాఁడు యెంత చిత్తము
యిచ్చగించి మా కులాన నెన్నఁడులేని వైష్ణవ
మచ్చముగాఁ గృపసేసె నన్నమాచార్యుఁడు ॥ఎట్టి॥

ముదిరిన పాపకర్మములు సేసినట్టి మమ్ము
యెదుటఁ బుణ్యులఁజేసె నెంత సోద్యము
కదిసి యే జన్మానఁ గానని సంకీర్తన
మదన నుపదేశించె నన్నమాచార్యుఁడు ॥ఎట్టి॥

గడుసుఁదనపు మమ్ముఁ గడు వివేకులఁ జేసి
యిడుమ లెల్లాఁ బాపె నే మరుదు
నడుమనె యెన్నఁడుఁ గానని శ్రీవేంకటనాథు
నడియాలముగ నిచ్చె నన్నమాచార్యుఁడు ॥ఎట్టి॥

రేకు 9 సంఖ్య 52 సంపు 10-1భా పుట 29

సీ. ఎంత దయాళువో యెంత హితోపదే
శకుఁడొ మా అన్నమాచార్యవరుఁడు
పచ్చితామసులను పరమసాత్త్వికులుగా
నిచ్చట మముఁజేసె నెంతవాఁడొ !
ఏనాఁడు కులమున లేని శ్రీవైష్ణవ
మచ్చముగా నిచ్చె నన్నమయ్య
ముదిరినపాపముల్ మున్నొనర్చిన మమ్ము
నెదుటఁ బుణ్యులఁజేసె నెంతవాఁడొ !
కదిసి యే జన్మానఁ గనని సంకీర్తన
మదన బోధించె మా కన్నమయ్య

ఆ. గడుసుఁదనపుమమ్ముఁ గడు వివేకులఁ జేసి
యిడుమ లెల్లఁ బాపె నెంతవాఁడొ !
నడుమ నెపుడు గనని నాగాద్రినిలయు మా
కండగాఁగ నిచ్చె నన్నమయ్య.

సా ళ ం గ నా ట

తన దాసునికొరకు ధరియించె నీరూపము
దిన దిన వేడుకc గదిరి నారసింహుcడు ॥పల్లవి॥

బలురక్కసు నొడిసిపట్టి తొడలపైc బెట్టి
చెలcగి కొనగోళ్లc జించినాcడు
చలపట్టి పేగులజంధ్యాలతోడుతను
తెలివై వున్నాcడు కదిరి నారసింహుcడు ॥తన॥

ఘోరదానవు కంఠకుహరరక్తము ముంచి
సారెకు వసంతముగాc జల్లినాcడు
మారుకొన్నదైత్యుని చర్మ మొలిచి మేనిమీcద
ధీరతc గప్పినాcడు కదిరి నారసింహుcడు ॥తన॥

అందపులక్ష్మియుc బ్రహ్లాదుcడు నుతింపcగాను
విందుగా నాగముపాల వెలసినాcడు
అంది శ్రీవేంకటనాథుcడై యీడా నాడాను
దిందుపడున్నాcడు కదిరి నారసింహుcడు. ॥తన॥

రేకు 7 సంఖ్య 37 సంపు 10-1 భా పుట 21

సీ. బలురక్కసు నొడిసిపట్టి తొడలcబెట్టి
చెలcగుచు కొనగోళ్లc జించినాcడు
చలపట్టి పేగుల జన్నిదంబులతోడ
నరిభయంకరుc డౌచు నడరినాcడు
ఘోరదానవు కంఠకుహర రక్తంబు వ
సంతంబుగా పాఱcజల్లినాcడు
మార్కొన్నదైత్యు చర్మం బొల్చి ధీరత
కాయంబు మీcదను గప్పినాcడు

గీ. రమయుc బ్రహ్లాదుcడు నుతింప ప్రమద మెసcగ
వృషభశైలాధినాయకుం డీడ నాడ
దాసపటలిని రక్షించు తలcపుతోడ
కదిరి నరసింహ విభుcడౌచు గ్రాలినాcడు.

బౌ ళి

బ్రహ్మcగన్నవాcడు పసిబిడ్డ
బ్రహ్మమైనవాcడు పసిబిడ్డ ॥పల్లవి॥

వగపులేక చంపవచ్చిన బూతకి
పగసాధించినవాcడు పసిబిడ్డ
పగటునc దనమీcదc బారవచ్చినబండి
పగులc దన్నినవాcడు పసిబిడ్డా ॥బ్రహ్మ॥

గుట్టున నావులకొరకు వేలనె కొండ
పట్టి యెత్తినవాcడు పసిబిడ్డా
జెట్టిపోరునc దన్నుc జెనకవచ్చినవానిc
బట్టి చంపినవాcడు పసిబిడ్డా ॥బ్రహ్మ॥

మిడికెటికోపపు మేనమామc బట్టి
పడనడిచినవాcడు పసిబిడ్డా
కడువేగ శ్రీవేంకటనాథుcడై గొల్ల
పడcతులc గూడినాcడు పసిబిడ్డా ॥బ్రహ్మ॥

రేకు 2 సంఖ్య 11 సంపు 10-1 భా పుట 6

సీ. బ్రహ్మను గనినట్టి పసిబిడ్డ యీతండు
బ్రహ్మమై జగములc బరcగు నితcడు
పగcబూని చంపంగ వచ్చిన పూతన
పిలుకుమార్చిన పసిబిడ్డ యితcడు
పనిగొని తన మీcదc బాఱ వచ్చిన బండి
పగులc దన్నిన పసివాc డితండు
గుట్టుగ నావుల కొఱకు పెన్గొండను
వ్రేలనెత్తిన పసిబిడ్డ యితcడు
జెట్టి పోరాటానc జెనక వచ్చిన వాని
పట్టికూల్చిన పసివాc డితండు

గీ. మట్టు మీఱు కోపపు మేనమామ నట్టె
పడనడిచినట్టి పసిబిడ్డ ఫణినగాధి
నాథుcడై యొప్పుచును గొల్లనాతుకలను
వేడ్క మీఱcగూడిన పసిబిడ్డ యితcడు.

గౌ ళ

చిన్నవాఁడు నాలుగుచేతులతో నున్నాఁడు
కన్నప్పుడె శంఖముఁ జక్రముఁ జేత నున్నది ॥పల్లవి॥

నడురేయి రోహిణినక్షత్రమునఁ బుట్టె
వడిఁ గృష్ణుఁ డిదివో దేవతలందు
పడిన మీబాధ లెల్ల ప్రజలాల యిప్పు డిట్టె
విడుగరాయె మీరు వెరవకుఁ డిఁకను ॥చిన్న॥

పుట్టుతానె బాలుఁడు అబ్బురమైన మాఁటలెల్ల
అట్టె వసుదేవుని కాన తిచ్చెను
వట్టిజా లింకేల దేవతలాల మునులాల
వెట్టివేములు మానెను వెరవకుఁ డిఁకను ॥చిన్న॥

శ్రీవేంకటనాథుఁడె యాసిసువు దా నై నాఁడు
యీవల వరము లెల్లా నిచ్చుచును
కావఁగ దిక్కైనాఁ డిక్కడనె వోదాసులాల
వేవేగ వేడుకతోడ వెరవకుఁ డిఁకను. ॥చిన్న॥

రేకు 6 సంఖ్య 32 సంపు 10–1 భా పుట 18

సీ. చినవాఁడు నాలుగు చేతుల నున్నాఁడు
కనినప్డె శంఖచక్రములు గలవు
నడురేయి రోహిణీ నక్షత్రమునఁ బుట్టె
విష్ణుండు జిష్ణుండు కృష్ణుఁ డిదివొ !
పడిన మీ బాధలు ప్రజలార ! యిపు డిట్టె
విడుగరాయెను మీరు వెఱవకుఁ డిఁక
పుట్టినతోనె యబ్బురమైన మాటల
నటు వసుదేవున కానతిచ్చె
వలదింక జాలి దేవతలార ! మునులార !
వెట్టిచాకిరిమానె వెఱవకుఁ డిఁక

తే. ఆ శిశువె వేంకటేశ్వరుం డంజనాద్రి
నెప్పుడు వరంబు లిచ్చుచు నెల్లరకును
తాను దిక్కయి యున్నాఁడు దాసులార !
వేడ్క దర్శింప వెడలుఁడు వెఱవకుఁ డిఁక. 26

సా మ ం త ం

దవ్వులతెరువు మరేఁటికి తడఁబాటులు మరి యేఁటికి
యెవ్వరు దలఁచిన నిదియె యిహపరముల నొసఁగున్ ॥పల్లవి॥

మన సనియెడు పెనువింటను మాయాలక్ష్యముపైని
పనివడి జ్ఞానం బనియెడి బాణం బేసినను
వెనకటి దుష్కర్మంబులు వేళ్లతోడఁ బెకలిన
తనయంతనె సకలంబును తప్పక కాన నగున్ ॥దవ్వు॥

మలయుచు మంత్రార్థం బను మందరగిరిచేతను
చలమున సంసారం బను జలనిధి దచ్చినను
అలవడ హరిభక్తి యనెడియమృతము వొడమినను
పొలసెటి చావునుఁ బుట్టుగు పొడమక బదుక నగున్ ॥దవ్వు॥

జీవుఁ డనియెడిపాదున చిరకాలంబును మొలచిన
శ్రీవేంకటనాథుండను సిద్ధౌషధతరువు
భావింపఁగఁ దనకృప యను పండూ పండినను
కావలసిన యర్థము దనకైవస మగుఁ గానా. ॥దవ్వు॥

రేకు 7 సంఖ్య 38 సంపు 10–1 భా పుట 22

సీ. దవ్వుల తెరువేల ? తడబాటులు మఱేల ?
యిహపరంబుల నిచ్చు నిదియ తలఁప
మానసం బనువింట జ్ఞానబాణము గూర్చి
మాయ లక్ష్యంబుగా నేయఁగానె
వ్రేళ్లతో దుష్కర్మవితతులు ద్రెళ్లిన
తనయంత సకలంబు కనఁగ వచ్చు
మంత్రార్థ మనియెడు మందరిగిరిచేత
చలమున సంసారజలధి చిలుక
హరిభక్తి యనియెడు నమృతంబు వొడమిన
జనియు మృతియు లేక తనర వచ్చు

తే. జీవుఁడనియెడు పాదున చేవ మీఱు
శ్రీశు డనెడు సిద్ధౌషధక్షితిరుహంబు
తనదు కృపయను ఫలముల తప్ప కొసఁగ
వలయు నర్థము లెల్ల కైవసము గావె ? 27

ల లి త

కుడువనికుడుపులు కొనసాగె మమతలు
కడువేగ శ్రీహరిఁ గానఁగవలదా ॥పల్లవి॥

నమలక చవులయ్యె నాతుల సుద్దులు
అమర చింతకాయలవంటివి
భ్రమసి కొరుకఁబోతె పండ్లు పులుసును
తెమలక శ్రీహరిఁ దెలియఁగ వలదా ॥కుడు॥

విచ్చక మెరుఁగులు విడివడ్డ వలపులు
పచ్చి మేడిపంటి భావమువి
మెచ్చి లోను చూడ మొదలుపురువులె
గచ్చుల యివి మాని కనవద్దా హరిని ॥కుడు॥

బడలని పంట వో పైపైనె హరిభక్తి
కడలేని కల్పవృక్షమువంటిది
కడఁగి కొలువ శ్రీవేంకటనాథుఁడె గురి
బడినె యీతనిఁ గని బ్రదుకఁగ వలదా. ॥కుడు॥

రేకు 4 సంఖ్య 19 సంపు 10-1 భా పుట 11

సీ. కుడువని కుడుపులు కొనసాగె మమతలు
కడువేగ శ్రీహరి గనఁగ వలదె ?
నమలక చవిగొల్పు నాతుల సుద్దులు
వహి చింతకాయల వంటి వరయ
భ్రమసి కొఱుకఁబోవ పండులు పులియును
తెమలక శ్రీహరి దెలియ వలదె ?
విచ్చక మెఱుఁగులు విడివడ్డ వలపులు
మేడిపండుల వంటి వేడఁ గనిన
మెచ్చిలోపలఁ జూడ మెదలును పురుగులే
వీని నెంచక హరింగాన వలదె ?

తే. ఈటువోవని పంట రమేశు భక్తి
కల్పవృక్షమువంటిది కాంక్ష లిడఁగ
శేషగిరి వల్లభుఁడె గుఱి చేరికొలువ
సదయు నాతని దర్శించి బ్రదుక వలదె ? 28

రా మ క్రి య

మాయలో మునుఁగ నేల మమత లేల
చేయారా దేవుఁ డీపాటి సేయ నోపఁడా ॥పల్లవి॥

అట్టె దేహసమ్మంధ మాసపడే జీవులాల
పట్టి హరిసమ్మంధాన బ్రదుకరాదా
నెట్టన సర్వాంతరాత్మై నిలుచున్న దేవుఁ డిట్టె
చుట్టాలపక్కాలపాటి శుభ మియ్య నోపఁడా ॥మాయ॥

మోసపోక ధనధాన్యములు గూర్చే దేహులాల
వేసరక విష్ణుభక్తి వెదకరాదా
రాసి కెక్క యిందరిని రక్షించే దేవుఁడె
కాసువీసములపాటి కావ నోపఁడా ॥మాయ॥

వెలయ రాజులను దీవించే ప్రాణులాల
కల శ్రీవేంకటనాథుఁ గానఁగ రాదా
వలె నని యిందరికి వరాలిచ్చే దేవుఁ డేమి
కొలువునిలువుపాటిగుణ మియ్య నోపఁడా. ॥మాయ॥

రేకు 7 సంఖ్య 42 సంపు 10-1 భా పుట 24

సీ. దేహసంబంధము తివిరి కోరు నరుండ !
స్వామిసంబంధాన బ్రదుకరాదె ?
ఈ చుట్టముల పాటి హితము సల్పఁగ లేఁడె
సర్వాంతరాత్ముఁడౌ చక్రపాణి ?
ధనధాన్యములు గూర్ప తలకొను జీవుఁడా !
విసువక హరిభక్తి వెదుక రాదె ?
రక్తితో నిందఱ రక్షించు దేవుఁడా
కాసు వీసము పాటి కావలేఁడె ?

గీ. మహిపుఁ గొలువంగ నరిగెడు మానవుండ !
అఖిల భువనాధిపతి గన నరుగరాదె ?
ఎల్లరకు వరా లిడు వేంకటేశ్వరుండు
నిలువు పాటి గుణంబిడ నేర్వఁడేమి ? 29

తాళ్లపాక చినతిరుమలాచార్యుల అధ్యాత్మసంకీర్తనల

అకారాదిసూచిక

సంకీర్తనమొదలు	పుటసంఖ్య
అ	
అందరువికార	329
అప్పని వరప్రసాది	340
అల్లము బెల్లమౌనా	335
ఇ	
ఇందరు నేల	328
ఇందరిఁజూచి	330
ఎ	
ఎట్టి హితోపదేశకుఁ	341
ఎఱుక గలిగితేను	331
ఏ	
ఏలికెయైన	337
ఐ	
ఐనదేది	327
క	
కుడువని కుడుపులు	346
చ	
చిన్నవాఁడు	344
త	
తచ్చి చూచితే	336
తనకోరిక లేఁటికి	324
తన దాసునికొరకు	342
ద	
దవ్వుల తెరువు	345
న	
నిండు నిధానమువలె	321
నిచ్చలూఁ జెడనియట్టి	326
నిమిష మెడతెగక	323
నీవు గలిగినఁజాలు	339
నేరి చెవ్వఁడు బ్రదికె	325
ప	
పండించితే గలుగునా	334
పచ్చిగాఁ దెలియకుంటె	332
బ	
బ్రహ్మఁగన్నవాఁడు	343
భ	
భవరోగవైద్యుఁడైన	319
భారము నీదిగాన	338
మ	
మాయలో మునుఁగ	347
వ	
వట్టి విచారము లేల	322
స	
సంకెలేక తలఁచిన	320
హ	
హరికి మొరవెట్టితె	333